

Ogólnopolska Konferencja Studencka
„Kierunki rozwoju w studenckich badaniach naukowych”

Lublin-Bydgoszcz 17 marca 2026 r.

Organizatorzy:

Zakład Podstaw Pielęgniarstwa Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Katedra Geriatrii Collegium Medicum w Bydgoszczy

Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Pracownia Umiejętności Klinicznych Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

KSIĄŻKA STRESZCZEŃ

Patronat honorowy:

JM Rektor

Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Prof. dr hab. n. med. Wojciech Załuska

Komitet Organizacyjny

Przewodniczące:

Dr n. farm. Barbara Kaproń-Plech

Dr n. o zdr. Monika Biercewicz

Członkowie:

Dr hab. n. o zdr. Mariusz Wysokiński

Dr n. o zdr. Zofia Sienkiewicz

Dr n. med. Beata Haor

Dr n. med. Lilla Walas

Dr n. o zdr. Aneta Kościółek

Dr n. med. Agnieszka Sadurska

Dr n. med. Iwona Adamska-Kuźmicka

Dr n. med. Violetta Mianowana

Dr n. med. Małgorzata Pabiś

Dr n. med. Alicja Petniak

Komitet Naukowy

Przewodniczący:

Prof. dr hab. n. med. Kornelia Kędziora-Kornatowska

Dr hab. n. o zdr. Mariusz Wysokiński

Członkowie:

Prof. dr hab. n. med. Irena Wrońska (Płock)

Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis

(Poznań)

Prof. dr hab. n. med. Elżbieta Krajewska-Kułak (Białystok)

Prof. dr hab. n. o zdr. Dorota Kozieł (Kielce/Warszawa)

Prof. dr hab. n. o zdr. Grażyna Nowak-Starz (Kielce)

Prof. dr hab. n. o zdr. Marta Muszałik (Bydgoszcz/Toruń)

Prof. dr hab. n. o zdr. Beata Dobrowolska (Lublin)

Prof. dr hab. n. med. Agnieszka Neumann-Podczaska

(Poznań/Warszawa)

Dr n. o zdr. Kamil Kuszplak
Dr n. med. Mateusz Szymański
Dr n. med. Marek Tomaszewski
Dr n. med. i n. o zdr. Jan Koruleczyk
Dr n. med. Wiesław Fidecki
Mgr Grażyna Rożek
Mgr Ewa Surma
Mgr Renata Widera
Mgr Joanna Piątek
Mgr Ilona Wójciuk
Mgr Magdalena Staśkiewicz
Mgr Anna Pożarowczyk
Mgr Karolina Kałużna
Mgr Małgorzata Czarkowska
Mgr Edyta Matejek
Mgr Katarzyna Wiśniecka
Mgr Katarzyna Gaćkowska
Mgr Zuzanna Kasiborska-Michałowska
Mgr Alicja Artych
Mgr Aleksandra Powęska
Mgr Jan Kachaniuk
Lek. Jakub Husejko
Mgr Jan Dzikowiec
Mgr Jakub Sapielak
Mgr Paweł Dudek
Mgr Marcin Kruszelnicki
Mgr Michał Kotowski
Stud./lic. piel Mateusz Mroczek
Stud. Maria Torres
Stud. Izabela Boś
Stud. Luiza Anczarska
Stud. Otylia Kościółek
Stud. Jakub Dzikowiec
Stud. Tomasz Czarnowski
Stud. Mikołaj Samorek
Studenckie Koło Naukowe „Po drugiej stronie strzykawki” przy Katedrze Rozwoju Pielęgniarstwa UM w Lublinie
Interdyscyplinarne Koło Naukowe Geriatrii Collegium Medicum w Bydgoszczy UMK w Toruniu

Prof. dr hab. n. med. Kamil Torres (Lublin)
Prof. dr hab. Tomasz Plech (Lublin)
Prof. dr hab. Robert Ślusarz (Bydgoszcz/Toruń/Włocławek)
Dr hab. n. społ. Beata Bugajska (Szczecin)
Dr hab. n. o zdr. Mariola Głowacka (Płock)
Dr hab. n. o zdr. Katarzyna Van Damme-Ostapowicz (Oslo-Norway)
Dr hab. n. med. Agnieszka Zwolak (Lublin)
Dr hab. n. o zdr. Agnieszka Bień (Lublin/Krosno)
Dr hab. n. med. i n. o zdr. Anna Pilewska-Kozak (Lublin)
Dr hab. n. o zdr. Beata Dziedzic (Warszawa)
Dr hab. n. o zdr. Ewa Kobos (Warszawa)
Dr hab. n. o zdr. Ewa Rzońca (Warszawa)
Dr hab. n. o zdr. Marta Podhorecka (Bydgoszcz/Toruń)
Dr hab. n. med. i n. o zdr. Grażyna Puto (Kraków)
Dr hab. n. med. i n. o zdr. Katarzyna Naylor (Lublin)
Dr hab. n. med. i n. o zdr. Dominik Olejniczak (Warszawa)
Dr hab. Marcin Gackowski (Bydgoszcz/Toruń)
Dr hab. n. med. Witold Zgodziński (Lublin)
Dr hab. n. med. Grzegorz Staśkiewicz (Lublin)
Dr hab. n. społ. Rafał Iwański (Szczecin)
Dr hab. n. med. i n. o zdr. Tomasz Korzeniowski (Lublin)
Dr hab. n. med. Mariusz Kozakiewicz (Bydgoszcz/Toruń)
Dr hab. n. o zdr. Sławomir Tobis (Poznań)
Dr hab. n. o zdr. Patryk Rzońca (Warszawa)
Dr n. o zdr. Zofia Sienkiewicz (Warszawa)
Dr n. med. Hanna Kachaniuk (Krosno)
Dr n. med. Marianna Charzyńska-Gula (Tarnobrzeg)
Dr n. med. Katarzyna Załuska-Ogryzek (Lublin)
Dr n. med. Grażyna Dykowska (Warszawa)
Dr n. med. Beata Haor (Włocławek)
Dr n. farm. Barbara Kaproń-Plech (Lublin)
Dr n. med. Katarzyna Kanadys (Lublin)
Dr n. o zdr. Monika Biercewicz (Bydgoszcz/Toruń)
Dr n. med. Agnieszka Mikołaj-Mazurkiewicz (Lublin)
Dr n. med. Emilia Głowczewska-Siedlecka (Bydgoszcz/Toruń)
Dr n. med. Alicja Petniak (Lublin)
Dr n. hum. Dorota Kuncewicz (Lublin)
Dr n. med. Ewa Kulbaka (Radom)
Dr n. med. Małgorzata Pabiś (Lublin)
Dr n. med. Halina Lenartowicz (Chełm)
Dr n. med. Elżbieta Przychodzka (Lublin)
Dr n. med. Katarzyna Mądra-Gackowska
Dr n. med. Renata Bogusz (Lublin)
Dr n. med. Renata Domżał-Drzewicka (Lublin)
Dr n. o zdr. Katarzyna Przylepa (Lublin)
Dr n. med. Lilla Walas (Lublin)
Dr n. o zdr. Aneta Kościółek (Lublin/Chełm)
Dr n. med. Agnieszka Sadurska (Lublin/Chełm)
Dr n. o zdr. Agnieszka Skurzak (Lublin/Chełm)
Dr n. med. Iwona Adamska-Kuźmicka (Lublin)

Dr n. med. Monika Pruchniak (Lublin)
Dr n. med. Agnieszka-Sobolewska-Samorek (Lublin)
Dr n. med. Violetta Mianowana (Lublin)
Dr n. hum. Justyna Mandziuk–Nizińska (Lublin)
Dr n. o zdr. Aneta Jędrzejewska (Radom)
Dr n. o zdr. Agnieszka Kijowska (Krosno)
Dr n. o zdr. Marta Zarajczyk (Lublin)
Dr n. o zdr. Magdalena Korzyńska-Piętas (Lublin)
Dr n. o zdr. Agnieszka Pieczykolan (Lublin)
Dr n. o zdr. Piotr Flieger (Lublin)
Dr n. med. Paweł Piłat (Lublin)
Dr n. med. Mateusz Szymański (Lublin)
Dr n. med. Jarosław Sobieszcański (Lublin)
Dr n. med. Piotr Stachurski (Lublin)
Dr n. med. Wojciech Świątkowski (Lublin)
Dr n. farm. Przemysław Niziński (Lublin)
Dr n. med. Marek Tomaszewski (Lublin)
Dr n. med. Maciej Kornatowski (Płock)
Dr n. med. i n. o zdr. Jan Korulezyk (Lublin)
Dr n. o zdr. Kamil Kuszplak (Lublin/Warszawa)
Dr n. med. i n. o zdr. Damian Strojny (Rzeszów/Dąbrowa
Górnicza)
Dr n. med. Wiesław Fidecki (Lublin/Chełm)

Spis treści

Występowanie zespołu stresu pourazowego u pacjentów z chorobą nowotworową – przegląd aktualnych badań.....	18
Piotr Adamczyk	
Ciąża u kobiet po 35. roku życia.....	19
Weronika Anioł, Milena Białach, Aleksandra Sławecka, Zuzanna Kowalczyk, Julia Barczuk	
Otyłość jako problem społeczno-zdrowotny: perspektywa badań w pielęgniarstwie.....	20
Agnieszka Banaś, Elżbieta Szyba, Beata Niedźwiecka	
Edukacja na temat przyczyn nowotworu piersi u kobiet.....	21
Julia Barczuk, Weronika Anioł, Milena Białach, Aleksandra Sławecka, Zuzanna Kowalczyk	
Immersja wodna jako metoda niefarmakologicznej analgezji.....	22
Gabriela Bednarczyk, Zuzanna Bąk	
Ciąża młodocianych w badaniach naukowych.....	23
Milena Białach, Aleksandra Sławecka, Zuzanna Kowalczyk, Julia Barczuk, Weronika Anioł	
Czynniki wpływające na postawy wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.....	24
Milena Białas, Maria Milczanowska, Amelia Krać, Wiktoria Krzemińska	
Satysfakcja pacjentów objętych opieką koordynowaną w Podstawowej Opiece Zdrowotnej.....	25
Beata Bienko, Marzanna Oleksak, Magdalena Szydłowska, Barbara Ślusarska	
Psychologia cyklu menstruacyjnego – jak hormony wpływają na zachowanie?.....	27
Katarzyna Błaszczak, Natalia Nawrocka, Patrycja Cur, Patrycja Jarska	
Wpływ pandemii COVID-19 na liczbę i strukturę porad ambulatoryjnych udzielanych osobom w wieku 65 lat i więcej w Polsce.....	28
Milena Błażkiewicz, Agnieszka Chojnacka, Marcin Jabłoński, Julia Jaroszewska, Martyna Kamińska, Beata Haor	
Otyłość jako interdyscyplinarny kierunek rozwoju w badaniach naukowych.....	29
Milena Błażkiewicz, Agnieszka Chojnacka, Marcin Jabłoński, Natalia Lipińska, Martyna Kamińska, Beata Haor	
Lęk przed wystąpieniami publicznymi wśród studentów kierunków medycznych i niemedycznych - analiza porównawcza.....	30
Justyna Bogdan	
Czy rutynowe czynności pielęgniarские zwiększają nasilenie bólu?.....	31

Karolina Borek, Ilona Canale, Karolina Klich, Monika Paś, Izabela Sowińska, Grażyna Puto	
Rola fizjoterapii uroginekologicznej w przygotowaniu tkanek dna miednicy do porodu drogami natury.....	32
Ewelina Boroń	
Higiena rąk jako kontrola zakażeń szpitalnych.....	33
Zuzanna Brakoniecka, Joanna Mironiuk, Julia Moskwa	
Satysfakcja personelu pielęgniarskiego z wykonywanej pracy na podstawie wybranych oddziałów szpitalnych.....	34
Joanna Brzezińska, Katarzyna Piasek, Damian Strojny, Irena Puszkarcz	
Motywacja pracowników służby zdrowia do pracy w zawodzie w świetle ankiety własnej.....	35
Hanna Buczyńska, Kinga Dunia, Ewelina Pietras, Amelia Pilipczuk, Wiktoria Bałuta, Anna Dymek, Alicja Dzoń, Mikołaj Samorek, Alicja Kozakowska	
Osobowościowe uwarunkowania studentów kierunków medycznych do pracy w zawodzie medycznym.....	36
Hanna Buczyńska, Kinga Dunia, Ewelina Pietras, Amelia Pilipczuk, Wiktoria Bałuta, Anna Dymek, Alicja Dzoń, Mikołaj Samorek, Alicja Kozakowska	
Zespół jelita drażliwego jako wyzwanie kliniczne i edukacyjne – rola pielęgniarki w kompleksowej opiece nad pacjentką hospitalizowaną.....	37
Martyna Buganik, Beata Wudarczyk	
Zastosowanie metody case study w ocenie efektów leczenia ran w praktyce pielęgniarskiej.....	38
Emilia Charzewska, Natalia Zalewska, Bożena Styk	
Poziom stresu i sposoby radzenia sobie ze stresem wśród studentów.....	39
Emilia Chłodnicka, Anna Januszczak, Klaudia Kolera, Marlena Mortka, Julia Sołtyk	
Analiza spożycia alkoholu jako kierunek rozwoju studenckich badań w obszarze profilaktyki chorób nowotworowych.....	40
Agnieszka Chojnacka, Milena Błażkiewicz, Natalia Lipińska, Martyna Kamińska	
Opieka pielęgniarska w VI stadium choroby Alzheimera.....	41
Patrycja Chojnacka, Irena Pelc-Skrok, Karolina Hebdowska	
Formy spędzania czasu wolnego podczas przerw międzysemestralnych według studentów kierunku wychowanie fizyczne i zdrowotne Uniwersytetu Łódzkiego.....	42
Nikoła Chokoszewska	
Temperatura otoczenia a wiarygodność pomiarów parametrów życiowych.....	43

Aleksandra Czarnomysy, Kacper Słupny, Mateusz Kot, Adrian Sycz	
Analiza czynników wpływających na poziom stresu w populacji ukraińskiej po doświadczeniu traumatycznych doświadczeń.....	44
Linda Czeponis, Paulina Jeż, Magdalena Stankiewicz, Małgorzata Szkup	
Gruźlica jako aktualny problem zdrowia publicznego - analiza epidemiologiczna na przykładzie województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2015-2025.....	45
Urszula Czernikiewicz, Weronika Kowalczyk, Filip Tomczyk	
Wyzwania w opiece pielęgniarskiej nad pacjentką z endometriozą II stopnia – studium przypadku.....	46
Marta Czyżyńska, Beata Wudarczyk	
Niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego – przegląd i perspektywy rozwoju.....	47
Zuzanna Daniel	
Spożycie napojów energetycznych wśród studentów – skala problemu.....	49
Dominika Dąbrowska, Monika Pąsiek	
Wybrane kierunki studenckich badań naukowych.....	50
Karolina Dopieralska, Izabela Górniewicz	
Wyzwania opiekuńcze w leczeniu owrzodzenia żylnego goleni.....	51
Milena Duda, Iga Mazurkiewicz, Zofia Wieczerzańska	
Analiza zależności między poczuciem własnej skuteczności a oceną środowiska nauczania klinicznego wśród zagranicznych studentów pielęgniarstwa.....	52
Karol Durak, Beata Dobrowolska	
Intensywność korzystania z mediów społecznościowych a poziom lęku u studentów kierunków medycznych.....	53
Martyna Durak, Julia Fila-Shaikh, Anna Lubera	
Kompetencje zdrowotne polskich i zagranicznych studentów pielęgniarstwa.....	54
Justyna Durak, Beata Dobrowolska	
Indywidualny plan porodu jako element budowania poczucia bezpieczeństwa.....	55
Julia Dydek	
Praca zmianowa i jej wpływ na jakość snu pielęgniarek zatrudnionych w oddziałach zabiegowych.....	56
Emilia Frankiewicz	
Noszenie niemowląt jako element wsparcia laktacji i adaptacji noworodka.....	57
Alicja Gacek	

Szczepionka HPV jako element zdrowia publicznego – jak zwiększyć zaufanie społeczeństwa?.....	58
Kamila Gajowiak, Julia Dzirba	
Problemy pielęgnacyjne chorego z cukrzycą.....	59
Natalia Galant	
Model opieki nad pacjentem po transplantacji nerki w trakcie hospitalizacji.....	60
Paulina Gaura, Mikołaj Zajac	
Problemy pielęgnacyjne małego pacjenta z ostrym zapaleniem ucha środkowego w pierwszej dobie po wykonaniu paracentezy.....	61
Izabela Grzelka, Monika Gułaś	
Standaryzacja praktyki pielęgniarstwa – klasyfikacja ICNP. Rola wdrożenia zasad EBNP w poprawie bezpieczeństwa pacjenta.....	62
Monika Gułaś, Izabela Grzelka, Kamil Iwaniszczuk	
Koordynowana opieka pediatryczna – kluczowe elementy i znaczenie w systemie opieki zdrowotnej/ Coordinated paediatric care – key elements and significance in the healthcare system.....	64
Valentyna Hombolevska	
Wskaźniki stanu zapalnego (WBC) a ogólna kondycja zdrowotna w wieku podeszłym... 	66
Serhii Homzar, Mateusz Wunderlich, Michał Woś	
Enhanced Recovery After Surgery (ERAS) jako kierunek rozwoju opieki okołoperacyjnej.....	67
Karolina Hunek, Magdalena Jaskowska, Ewa Jargiło, Natalia Grzegorzczuk, Agata Bąk	
Rola pielęgniarstwa w opiece nad pacjentem z Zespołem Downa.....	68
Katarzyna Jabłońska, Zofia Snarska, Stanisław Chorąży, Katarzyna Krystyna Snarska	
Implementacja rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji w pielęgniarstwie – potencjał, wyzwania i percepcja środowiska medycznego.....	69
Aleksandra Jadach, Klaudia Myszka	
Wypalenie zawodowe wśród pielęgniarek jako współczesne wyzwanie systemu ochrony zdrowia.....	70
Natalia Jasińska, Oliwia Jaros, Emilia Frankiewicz	
Nowoczesne technologie wspierające pracę pielęgniarstwa.....	71
Gloria Jasińska, Oliwia Iwaniuk, Maciej Kosiński	
Zaufanie społeczne jako fundament profesjonalizmu pielęgniarstwa: wyzwania i relacje z pacjentami w zmieniającej się opiece zdrowotnej.....	72

Natalia Jasińska, Emilia Frankiewicz, Oliwia Jaros	
Wykorzystywanie sztucznej inteligencji przez studentów do przygotowania prac zaliczeniowych.....	73
Paulina Jońca-Zybała, Katarzyna Gumienny, Wiktoria Kaczor	
Wykorzystanie sztucznych sieci neuronalnych w algorytmach wspomagających diagnostykę nowotworu płuca na podstawie danych klinicznych i proceduralnych.....	74
Karolina Kaczmarczyk	
Otrzymywanie polisacharydów roślinnych o potencjalnym zastosowaniu terapeutycznym.....	75
Magdalena Kanadys, Dominika Koczkodaj	
Wypalenie zawodowe wśród pielęgniarek pracujących w szpitalu.....	76
Małgorzata Kaniecka	
Jakość pielęgniarskiej opieki długoterminowej – szanse i wyzwania.....	77
Katarzyna Klementowicz, Aneta Kościanek	
Wypalenie zawodowe w pracy pielęgniarki - przegląd aktualnych badań naukowych.....	78
Weronika Kochanowska, Dominika Pogorzelec	
Wiedza kobiet w wieku rozrodczym na temat niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego.....	79
Karolina Kołodziejczyk, Joanna Kwiecińska	
Wiedza kobiet w wieku rozrodczym na temat nowotworu sromu.....	80
Karolina Kołodziejczyk, Aleksandra Guluk	
Wiedza kobiet w wieku rozrodczym na temat porodów w wodzie.....	81
Karolina Kołodziejczyk, Patrycja Jankowska	
Problemy pielęgnacyjne noworodka z rumieniem noworodkowym.....	82
Karolina Kołodziejczyk	
Rola położnej w stanach przejściowych noworodka.....	83
Karolina Kołodziejczyk	
Czekolada a emocje – analiza postaw wobec konsumpcji czekolady wśród studentów kierunków medycznych na podstawie kwestionariusza ACQ.....	84
Wiktoria Konaszczuk, Karol Szyprowski, Aleksandra Fornal, Danuta Zarzycka	
Zaburzenia dystrybucji i funkcji cytotoksycznej komórek NK, NKT, iNKT oraz MAIT a poziom 5-hydroksymetylo-uracylu u pacjentów z przewlekłą białaczką limfocytową... 	86
Karolina Korczak, Małgorzata Wiese-Szadkowska, Anna Helmin-Basa, Artur Słomka, Lidia Gackowska, Daniel Gackowski	

Powikłana ospa wietrzna u dziecka – wielowymiarowe aspekty opieki pielęgniarskiej w ujęciu studium przypadku.....	88
Oliwia Kostrzewa, Beata Wudarczyk	
Nowoczesne technologie w prewencji upadków u osób starszych.....	89
Natalia Kowal, Wiktoria Konieczna	
Komunikacja w oddziale ginekologii.....	90
Zuzanna Kowalczyk, Weronika Anioł, Julia Barczuk, Milena Białach, Aleksandra Sławecka	
Uwarunkowania stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi w percepcji młodzieży.....	91
Magdalena Kowalik, Amelia Krać	
Rany przewlekłe - rosnące wyzwanie zdrowotne i niedostatecznie wykorzystany potencjał pielęgniarstwa.....	92
Amelia Krać, Weronika Winiarska, Wiktoria Krzemińska, Milena Białas	
<i>Missed Nursing Care</i> - zjawisko wpływające na jakość opieki nad pacjentem.....	93
Julia Krawczyk, Joanna Walczyńska, Hanna Kuczyńska, Julia Gruszecka	
Czy wiek początku migreny ma znaczenie? Analiza nasilenia objawów i aury.....	95
Barbara Krupska, Kinga Wójcik, Julia Wójcik, Bartosz Stelmasiewicz	
Satysfakcja z życia pracowników medycznych.....	96
Wiktoria Krzemińska, Dominika Adrian, Milena Białas, Amelia Krać	
ICNP i EBM jako fundament nowoczesnej opieki pielęgniarskiej.....	97
Aleksandra Kubiak	
Zachowania zdrowotne studentów kierunku pielęgniarstwo.....	98
Wiktoria Kurtys, Zuzanna Kubów, Beata Haor	
Kaniulacja naczyń krwionośnych pod kontrolą USG jako kierunek rozwoju praktyki pielęgniarskiej.....	99
Natalia Lipińska, Andrzej Mazierski, Martyna Kamińska, Milena Błaszkiwicz, Agnieszka Chojnacka, Beata Haor	
Opieka pielęgniarstwa nad pacjentem z cukrzycą typu 2.....	100
Nikoła Łaguń, Aleksandra Łopuszańska	
Opieka pielęgniarstwa nad noworodkiem z zakażeniem układu moczowego.....	101
Nikoła Łaguń, Aleksandra Łopuszańska	
Aspiryna w ciąży - mała dawka, duże korzyści.....	102
Angelika Łazańska	
Wewnątrz wątrobowa cholestaza ciężarnych - choroba matki, zagrożenie	

dla płodu.....	103
Angelika Łazańska	
Jakość życia pacjentów ze zdiagnozowaną chorobą nowotworową.....	104
Aleksandra Łepeć, Joanna Chrobak-Bień	
Negatywne konsekwencje pracy zmianowej u pracowników medycznych.....	105
Kamila Łęgowska, Justyna Jędrzejewska, Lidia Pilichowska, Karolina Nosarzewska, Wiktoria Domańska, Aleksandra Zuba	
Wpływ pracy zawodowej personelu pielęgniarskiego na dolegliwości bólowe kręgosłupa w wybranych oddziałach szpitalnych.....	106
Anna Łojek, Patrycja Trojnar, Dagmara Podgórska Kowalczyk, Irena Puszkarcz	
Bariery legislacyjne i techniczne we wdrażaniu systemów autonomicznych w polskim ratownictwie.....	107
Aleksandra Łopuszańska, Nikola Łaguń	
Zaostrzenie POChP jako wyzwanie kliniczne - analiza przypadku pacjenta z niewydolnością oddechową.....	108
Aleksandra Łopuszańska, Nikola Łaguń	
Rola pielęgniarki w promocji zdrowego trybu życia.....	109
Olivia Mazur, Dawid Mycek	
Interwencje prowadzone przez pielęgniarki a przestrzeganie leczenia immunosupresyjnego u biorców przeszczepów.....	110
Patrycja Mazurkiewicz	
Rodzaj naświetlania (HPS, LED, słoneczne) jako czynnik modulujący właściwości antyoksydacyjne pietruszki i kolendry.....	111
Klaudia Melkis, Kinga Szymczykowska	
Rola logopedy w diagnostyce dysfagii ustno-gardłowej - przegląd literatury.....	112
Klaudia Melkis	
Porównawcza ocena zawartości polifenoli oraz potencjału antyoksydacyjnego naparów z roślin adaptogennych.....	113
Klaudia Melkis, Kinga Szymczykowska	
Możliwości i ograniczenia zastosowania sztucznej inteligencji w pracy badawczej – analiza przeglądowa.....	114
Aldona Miazga, Joanna Błajda, Edyta Barnaś, Anna Kremska	
Przegląd nowych metod w endodoncji regeneracyjnej.....	115
Hanna Michałek, Olivia Pietrkiewicz	

Opracowanie polskiej adaptacji skali motywacji sytuacyjnej SIMS.....	116
Jagoda Mierzowska, Justyna Ptak, Sara Zelent	
Metodologia diagnozowania trądu w badaniach paleopatologicznych.....	117
Grzegorz Mikita, Adrian Piwowar, Marcelina Powązka, Natalia Wawrzeczko, Tomasz Hożejowski, Zuzanna Zolbach	
Wpływ cyfryzacji i nowych technologii na rozwój badań w pielęgniarstwie.....	118
Elwira Misiuk, Małgorzata Maria Kulesza, Justyna Wasiewicz, Natalia Wardak, Anna Geniusz	
Innowacje organizacyjne jako kierunek rozwoju zarządzania w ochronie zdrowia.....	119
Martyna Mortka, Aleksandra Stachura	
Model opieki nad pacjentem po amputacji kończyny dolnej z powodu niedokrwienia krytycznego.....	120
Oliwia Mularz, Natalia Węglarz	
Pielęgnowanie noworodka z niedoborem masy ciała.....	121
Natalia Nadulska	
Makrosomia płodu jako wierzchołek góry lodowej w ciąży powiklanej otyłością.....	122
Natalia Nawrocka, Katarzyna Błaszczak	
Znajomość pierwszej pomocy przedmedycznej wśród żołnierzy.....	123
Oliwia Niedbała, Emilia Małkiewicz, Arkadiusz Socha	
Analiza występowania mykotoksyn w cascarach.....	125
Julia Niedolistek, Karolina Wrońska	
Szczepienia ochronne - wyzwania i kierunki rozwoju kompetencji pielęgniarzkich.....	126
Agnieszka Niezgoda, Aleksandra Otolińska, Karolina Oklińska, Kamila Ostrowska	
Rozwój zawodowy i doksztalcanie się wśród personelu pielęgniarzkiego.....	127
Urszula Noga, Oliwia Kojder	
Wypalenie zawodowe wśród personelu medycznego jako kierunek badań naukowych studentów.....	128
Karolina Oklińska, Martyna Chachaj, Kamila Ostrowska, Agnieszka Niezgoda, Aleksandra Otolińska, Natalia Oleszek	
Kierunki rozwoju w studenckich badaniach naukowych.....	130
Monika Opoka	
Aplikacje medyczne jako narzędzie wspierające rozwój badań naukowych studentów..	131
Kamila Ostrowska, Martyna Chachaj, Karolina Oklińska, Agnieszka Niezgoda, Aleksandra Otolińska, Natalia Oleszek	

Bezpieczeństwo i znaczenie farmakoterapii onkologicznej jako kierunek rozwoju w studenckich badaniach naukowych.....	132
Aleksandra Otolińska, Martyna Chachaj, Karolina Oklińska, Agnieszka Niezgoda, Kamila Ostrowska, Natalia Oleszek	
Mechatronika w medycynie: Trendy i perspektywy rozwoju systemów wspomaganie rehabilitacji.....	133
Emil Ożóg	
Motywy wyboru zawodu pielęgniarce.....	134
Ewa Pałac, Damian Wiśniewski, Łukasz Jarema, Irena Puszkarcz	
Zakażenie <i>Clostridioides difficile</i> u pacjentów z obniżoną odpornością.....	135
Jakub Pawliński, Weronika Stępień, Wiktoria Bisaga, Dominik Malicki, Oliwia Szafarczyk, Maria Paluch, Alicja Stępień, Jakub Janczura	
Evidence-Based Medicine - znaczenie praktyki opartej na dowodach naukowych w pracy położnej.....	136
Oliwia Pawłowska	
Model opieki nad pacjentem z rakiem wargi.....	137
Karolina Pieniążek, Lidia Talaga	
Ocena poziomu lęku i stresu u pacjentów przed zabiegiem koronarografii.....	138
Oliwia Pinkowska, Marcelina Rycyk	
Screening depresji poporodowej w praktyce klinicznej położnej.....	139
Dominika Pisarczyk	
Wiedza kobiet na temat profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy.....	140
Aleksandra Plewka, Kinga Anna Plewka, Marta Anna Adamska, Ewelina Michalik, Justyna Bojarska, Zuzanna Sokołowska	
Kompleksowa prehabilitacja jako nowy kierunek optymalizacji leczenia chirurgicznego nowotworów układu moczowego – implikacje dla badań w medycynie okołoperacyjnej.....	141
Judyta Pluta, Lucyna Ścisło, Małgorzata Paplaczek-Serednicka	
Czynniki wpływające na realizację holistycznej opieki pielęgniarce w praktyce klinicznej.....	143
Zofia Pochylczuk	
Mikrobiom jelitowy – zapomniany narząd człowieka.....	144
Magdalena Pruchnicka	
Rola pielęgniarce w opiece nad dzieckiem ze nowo rozpoznaną cukrzycą.....	145

Emilia Rodzinka, Joanna Wójcik-Błaszczuk, Aneta Kościółek	
Studenckie badania nad nauczaniem języka angielskiego w medycynie.....	146
Mateusz Rubak	
Pielęgniarstwo przyszłości: kierunki rozwoju zawodu w świetle badań naukowych	
- przegląd literatury.....	147
Dominika Rybka	
Holistyczny model opieki jako wyzwanie systemowe współczesnego pielęgniarstwa	
- badanie przekrojowe.....	148
Aleksandra Rykała	
Obciążenie psychiczne a satysfakcja z pracy wśród ratowników medycznych.....	149
Paulina Rzepa	
Jakość życia pacjentów po udarze mózgu.....	150
Paulina Rzepa	
Wsparcie społeczne a obciążenie psychiczne pracą wśród personelu sprawującego opiekę nad seniorami.....	151
Paulina Rzepa	
Porównanie wpływu betuliny i kwasu betulinowego na aktywację żelatynaz (mmp-2 i mmp-9) w hodowli komórkowej fibroblastów.....	152
Mikołaj Samorek, Kinga Dunia, Ewelina Pietras, Amelia Pilipczuk, Wiktoria Bałuta, Anna Dymek, Alicja Dzoń, Alicja Kozakowska, Hanna Buczyńska	
Kompetencje pielęgniarki w opiece długoterminowej nad pacjentem w wieku podeszłym w Polsce – przegląd systematyczny wyzwań i rekomendacji.....	153
Sara Sarosiek, Anna Surmacz	
Zakażenie HPV u kobiety a zdrowie noworodka - edukacyjna rola położnej.....	155
Julia Siemieńczuk, Weronika Winiarczyk	
Poczucie samotności a uzależnienie od Internetu wśród młodzieży licealnej.....	156
Klaudia Skiba, Magdalena Szewczuk, Klaudia Kołodziej	
Determinanty odporności psychicznej i poczucia kompetencji zawodowej studentów pielęgniarstwa w warunkach stresu klinicznego.....	157
Nicoletta Skowron, Gabriela Piwowarczyk, Karolina Kosior, Weronika Tworek	
Wiedza pacjentów w zakresie czynników ryzyka wystąpienia oraz objawów udaru mózgu.....	158
Zofia Snarska, Stanisław Chorąży, Katarzyna Krystyna Snarska	

Współpraca terapeuty zajęciowego i pracownika socjalnego w procesie aktywizacji osób starszych.....	159
Bożena Stanuch, Krystyna Bursztyka	
Trening sensomotoryczny w profilaktyce upadków u seniorów.....	161
Aleksandra Stefaniak, Katarzyna Juszczyk	
Nowoczesne kierunki badań w opiece okołoporodowej. Rola położnej w świetle aktualnych wytycznych World Health Organization.....	162
Weronika Sterniczuk	
Czy studenci dbają o zdrowie? Analiza zachowań profilaktycznych w badaniu ankietowym.....	163
Alicja Sulicka, Kamila Majos, Dominika Bidas, Kacper Wieczorek	
Student jako obserwator systemu - potencjał badań studenckich w ochronie zdrowia... 	164
Patrycja Ślącza, Barbara Mazur	
Holistyczne podejście w opiece pielęgniarskiej nad pacjentem po operacji Tetralogii Fallota.....	165
Patrycja Tkaczyk, Emilia Wawszczak	
Evidence-Based Nursing jako fundament współczesnej praktyki pielęgniarskiej.....	166
Filip Tkaczyk	
Przygotowanie pacjenta z wrzodziejącym zapaleniem jelita grubego do życia z chorobą.....	167
Aleksandra Tomicka	
Wypalenie zawodowe wśród studentów kierunku lekarskiego i strategii prewencji – badanie ankietowe.....	168
Maria Izel Torres, Luiza Anczarska	
Zapobieganie występowaniu owrzodzeń w przebiegu zespołu stopy cukrzycowej – rola pielęgniarki.....	169
Justyna Trzeciak, Katarzyna Juszczyk	
Dynamika procesu adaptacji do stresu klinicznego u studentów pielęgniarstwa i ratownictwa medycznego – studium porównawcze.....	170
Weronika Tworek, Anna Żak, Sylwia Tomczyk	
Wykorzystanie systemu ciągłego monitorowania glikemii w procesie optymalizacji opieki nad pacjentem.....	171
Róża Umerlik	

Mechanizmy i prewencja wypalenia zawodowego w grupie pielęgniarek.....	172
Joanna Walczyńska, Małgorzata Starosta	
Czy grzyby funkcjonalne mogą wspierać profilaktykę chorób cywilizacyjnych?.....	173
Joanna Walczyńska, Klaudia Melkis	
Nadzieja religijna i duchowa. Jak religijność i duchowość wpływa na poczucie nadziei w chorobie nowotworowej – raka płuc.....	174
Agnieszka Waleczko	
Rola pielęgniarki w opiece nad pacjentem z tracheostomią przebywającego w warunkach domowych.....	176
Natalia Wałachowska, Zofia Snarska, Stanisław Chorąży, Katarzyna Krystyna Snarska	
Przyszłość badań naukowych z perspektywy młodego człowieka.....	177
Michalina Wandas	
Generatywna AI jako „współpracownik badacza” w badaniach jakościowych.....	178
Aneta Wandas	
Obszary dyskryminacji i stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi.....	179
Jolanta Węgierek, Małgorzata Makar, Kacper Zięba, Anna Szkółka, Irena Puszkarcz	
Alternatywne metody łagodzenia bólu porodowego.....	180
Martyna Węglowska	
Satysfakcja życiowa pacjentów POZ jako wymiar dobrostanu - implikacje dla praktyki.....	181
Tomasz Wężyk, Beata Strzelecka	
Specyfika opieki nad pacjentem z niedokrwistością w praktyce pielęgniarskiej.....	182
Zofia Wieczerzańska, Iga Mazurkiewicz, Milena Duda	
Wiedza kobiet w wieku rozrodczym na temat odżywiania w okresie ciąży.....	183
Joanna Witko, Irena Puszkarcz, Damian Strojny	
Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z niedoczynnością tarczycy.....	184
Karolina Wnuk	
Demencja jako wyzwanie współczesnej medycyny.....	185
Paulina Wojdyła	
Zdecentralizowane Badania Kliniczne (DCT) jako kierunek rozwoju medycyny. Zastosowanie telemonitorowania KTG w położnictwie na przykładzie mobilnej kardiologii.....	186
Maja Wolna, Natalia Wiewiórska	

Genomika w pielęgniarstwie – wpływ medycyny personalizowanej na rozwój kompetencji zawodowych i standardy opieki nad pacjentem.....	188
Aleksandra Woś, Gabriela Wójcik, Aleksandra Wawrzaszek	
Testy kasetkowe jako szybkie narzędzie diagnostyczne w badaniach typu POCT (point – of care testing) czyli w bezpośrednim kontakcie z chorym.....	190
Agnieszka Woźniak-Kosek	
Analiza HRV jako narzędzie pielęgniarstwiej oceny dobrostanu u pacjentów z nadciśnieniem tętniczym.....	192
Joanna Wójcik-Błaszczuk, Danuta Zarzycka, Monika Wójtowicz-Marzec	
Satysfakcja z opieki pielęgniarstwiej w opinii pacjentek oddziału ginekologii.....	194
Romana Wróbel, Elżbieta Kraśnianin, Anna Kremska, Natalia Zagłaniczna	
„Dla ich dobra” — jak stygmatyzacja przeciwdziała zwalczaniu otyłości.....	195
Karolina Wrzalik	
Ryzyko anemii i zmiany w układzie czerwonokrwinkowym u pacjentów w wieku podeszłym.....	196
Mateusz Wunderlich, Serhii Homzar, Michał Woś	
Problemy laktacyjne w pierwszych 6 tygodniach po porodzie.....	197
Magdalena Zajac	
Porównawcza ocena zawartości barwnika fotosyntetycznego w korzeniach wybranych gatunków żeń-szenia.....	198
Weronika Zawada, Amelia Kostrzewa	
Profilaktyka podwichnięcia stawu barkowego u pacjentów po udarze niedokrwiennym mózgu – analiza działań pielęgniarstwiej w świetle literatury.....	199
Aleksandra Klejna, Urszula Kruger	
Integracja analizy składu ciała i biomarkerów biologicznych w ocenie stanu zdrowia dorosłych mieszkańców subregionu sądeckiego.....	201
Małgorzata Wygoda, Zuzanna Wojtas, Katarzyna Kruczek, Sonia Mróz, Artur Plata, Marek Zborowski	
Problemy pielęgnacyjne pacjenta po prostatectomii w asyście robota da Vinci.....	202
Oliwia Sinkiewicz, Emilia Wawszczak	
Ocena wybranych aspektów sprawności funkcjonalnej seniorów.....	203
Tomasz Czarnowski	
Wybrane aspekty oceny geriatrycznej.....	204
Emilia Gajewska, Kinga Frasek	

Nowoczesne technologie w kształceniu medycznym.....205

Kinga Frasek, Emilia Gajewska

Występowanie zespołu stresu pourazowego u pacjentów z chorobą nowotworową – przegląd aktualnych badań

Piotr Adamczyk

Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Pielęgniarstwa Opieki Długoterminowej,

Katedra Pielęgniarstw Zachowawczych, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. med. Renata Domżał-Drzewicka, prof. uczelni

Wstęp. Rozpoznanie choroby nowotworowej stanowi dla wielu pacjentów doświadczenie o charakterze traumatycznym, związane z realnym zagrożeniem życia, obciążającym leczeniem oraz długotrwałym stresem. Współczesne badania z zakresu psychoonkologii wskazują, że część chorych może spełniać kryteria zespołu stresu pourazowego (PTSD) lub prezentować klinicznie istotne objawy pourazowe.

Cel pracy. Celem pracy była analiza aktualnych doniesień naukowych dotyczących częstości występowania objawów PTSD wśród pacjentów z chorobą nowotworową oraz identyfikacja czynników ryzyka i konsekwencji klinicznych tego zaburzenia.

Materiał i metody. Przeprowadzono narracyjny przegląd literatury z zakresu psychologii stresu i psychoonkologii. Uwzględniono publikacje dotyczące rozpowszechnienia objawów PTSD, czynników predysponujących oraz ich wpływu na funkcjonowanie psychiczne i przebieg leczenia onkologicznego.

Wyniki. Analizowane badania wskazują, że klinicznie istotne objawy PTSD mogą występować u około 10–30% pacjentów onkologicznych, przy czym rozbieżności wynikają z różnic metodologicznych (kryteria diagnostyczne, narzędzia pomiarowe, moment oceny). Do najczęściej opisywanych objawów należą natrętne wspomnienia związane z diagnozą i leczeniem, zachowania unikowe oraz utrzymujące się pobudzenie psychofizjologiczne. Do czynników zwiększających ryzyko rozwoju PTSD zalicza się m.in. młodszy wiek, wcześniejsze doświadczenia traumatyczne, niski poziom wsparcia społecznego oraz wysoką intensywność leczenia. Obecność objawów pourazowych wiąże się z obniżeniem jakości życia, gorszym funkcjonowaniem psychospołecznym oraz potencjalnie mniejszą adherencją terapeutyczną.

Wnioski. Włączenie systematycznej oceny stanu psychicznego do standardów opieki pielęgniarskiej i interdyscyplinarnej opieki onkologicznej może sprzyjać wczesnej identyfikacji pacjentów wymagających wsparcia psychologicznego.

Słowa kluczowe: PTSD, choroba nowotworowa, psychoonkologia, opieka pielęgniarska.

Ciąża u kobiet po 35. roku życia

Weronika Anioł, Milena Białach, Aleksandra Sławecka, Zuzanna Kowalczyk, Julia Barczuk
studentki kierunku Położnictwo, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr. n o zdr. Magdalena Sulima, profesor uczelni

Zakład Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Ciąża po 35. roku życia jest coraz częstszym zjawiskiem w krajach rozwiniętych, co wynika ze zmian społecznych, wydłużenia edukacji oraz koncentracji kobiet na rozwoju zawodowym.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie tematu ciąży po 35. roku życia.

Podstawowe założenia. W literaturze podkreśla się, że wraz z wiekiem kobiety rośnie ryzyko powikłań położniczych, takich jak nadciśnienie ciążowe, stan przedrzucawkowy, cukrzyca ciążowa, poród przedwczesny czy konieczność ukończenia ciąży cięciem cesarskim. Zwiększa się także ryzyko aberracji chromosomowych u płodu, co jest związane z procesami starzenia się oocytów. W związku z tym rekomenduje się rozszerzoną diagnostykę prenatalną, obejmującą badania nieinwazyjne oraz inwazyjne.

Jednocześnie badania wykazują, że kobiety rodzące po 35. roku życia często cechują się wyższym poziomem wykształcenia, stabilniejszą sytuacją ekonomiczną oraz większą dojrzałością emocjonalną, co może pozytywnie wpływać na przebieg opieki prenatalnej i rozwój dziecka. Starsze matki częściej planują ciążę, wcześniej zgłaszają się do lekarza oraz przestrzegają zaleceń medycznych.

Podsumowanie. Ciąża po 35. roku życia w świetle badań naukowych nie jest zjawiskiem jednoznacznie negatywnym. Wiąże się z określonym wzrostem ryzyka medycznego, jednak równocześnie może oferować korzyści psychospołeczne, a przy właściwej opiece medycznej rokowanie dla matki i dziecka jest dobre.

Słowa kluczowe: ciąża, kobiety, opieka.

Otyłość jako problem społeczno-zdrowotny: perspektywa badań w pielęgniarstwie

Agnieszka Banaś, Elżbieta Szyba, Beata Niedźwiecka

Instytut Ochrony Zdrowia, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Przemysłu

Wprowadzenie. Otyłość to złożony problem społeczno-zdrowotny, który wpływa na jakość życia społeczeństwa. Edukacja zdrowotna i wiedza na temat zasad profilaktyki zastosowana w praktyce może być kluczowym elementem zmniejszenia liczby osób z problemem otyłości.

Cel. Celem badań była analiza wiedzy i postaw studentów PANS na temat otyłości jako problem społeczno- zdrowotnego.

Materiał i metoda. W badaniu udział wzięło 146 studentów Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemysłu, studiujących na kierunkach: Socjologia, Pielęgniarstwo, Stosunki Międzynarodowe, Architektura Wnętrz oraz Informatyka w Biznesie. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety.

Wyniki. Głównym źródłem wiedzy młodzieży akademickiej na temat otyłości, był Internet, książki tematyczne (26,7%) oraz wiedza zdobyta podczas zajęć na uczelni (22,6%). W opinii ankietowanych najczęściej funkcjonujące w społeczeństwie mity na temat osób z otyłością to opinia, że są leniwe (60,3%) oraz brak atrakcyjności (51,4%). Wśród problemów społecznych osób otyłych wymieniano niegrzeczne żarty (42,5%), wyśmiewanie (42,5%), wyobcowanie towarzyskie (36,3%). Skutki psychiczne to obniżona samoocena (62,3%), depresja (43,8%) oraz wstyd (40,4%).

Wnioski. Płeć determinuje poziom wiedzy na temat otyłości. Kobiety, studentki PANS posiadały większą wiedzę na temat czynników ryzyka otyłości, Kierunek studiów różnicuje poziom wiedzy młodzieży na temat otyłości. Największą wiedzę na temat konsekwencji zdrowotnych otyłości posiadali studenci kierunku Pielęgniarstwo. Wiek ma wpływ na wiedzę na temat profilaktyki otyłości. Większą wiedzę na temat otyłości posiadały osoby młodsze. Istnieje potrzeba działań edukacyjnych na temat profilaktyki otyłości wśród młodzieży akademickiej a wyniki badań mogą ukierunkować programy profilaktyczne i poradnictwo pielęgniarstwa.

Słowa kluczowe: otyłość, studenci, postawy.

Edukacja na temat przyczyn nowotworu piersi u kobiet

Julia Barczuk, Weronika Anioł, Milena Białach, Aleksandra Sławecka, Zuzanna Kowalczyk
studentki kierunku Położnictwo, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr. n o zdr. Magdalena Sulima, profesor uczelni

Zakład Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Nowotwór piersi jest jednym z najczęściej występujących nowotworów złośliwych u kobiet, a jego rozwój wynika z połączenia czynników genetycznych, hormonalnych oraz środowiskowych.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie przyczyn nowotworu piersi u kobiet.

Podstawowe założenia. Do najważniejszych przyczyn zalicza się predyspozycje dziedziczne, zwłaszcza mutacje genów BRCA1 i BRCA2, które znacząco zwiększają ryzyko zachorowania. Istotną rolę odgrywa także wiek, im kobieta starsza, tym ryzyko rośnie, głównie z powodu kumulacji zmian w komórkach. Czynniki hormonalne mają szczególne znaczenie, ponieważ ekspozycja na estrogeny przez długi okres życia, np. wczesne rozpoczęcie miesiączkowania lub późna menopauza, sprzyja rozwojowi choroby. Ryzyko zwiększa również hormonalna terapia zastępcza oraz stosowanie niektórych doustnych środków antykoncepcyjnych. Wśród czynników stylu życia ważne są: otyłość, brak aktywności fizycznej, nadmierne spożycie alkoholu oraz niezdrowa dieta bogata w tłuszcze nasycone. Promieniowanie jonizujące także może zwiększać ryzyko wystąpienia nowotworu. Nie bez znaczenia jest gęstość tkanki piersiowej oraz wcześniejsze łagodne zmiany nowotworowe, które mogą prowadzić do rozwoju nowotworu złośliwego.

Podsumowanie. Istotna jest edukacja kobiet na temat przyczyn nowotworu piersi u kobiet.

Słowa kluczowe: kobiety, pierś, nowotwór.

Immersja wodna jako metoda nefarmakologicznej analgezji

Gabriela Bednarczyk, Zuzanna Bąk

Studenckie Koło Naukowe Pasjonatów Sztuki Położniczej przy Zakładzie Pielęgniarstwa Położniczo- Ginekologicznego Katedry Położnictwa i Ginekologii, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

*Opiekun pracy: dr n. med. Katarzyna Kanadys, profesor uczelni,
dr hab. n. med. i n. o zdr. Anna Pilewska-Kozak, profesor uczelni*

Wstęp. Ból porodowy jest złożonym zjawiskiem, obejmuje intensywne doznania fizyczne i silne przeżycia emocjonalne. Każda kobieta doświadcza go w inny sposób, a to wymaga indywidualnego podejścia zespołu medycznego. Stosowanie metod farmakologicznych w łagodzeniu tego bólu wiąże się z ryzykiem wystąpienia niepożądanych skutków ubocznych, zarówno u matki, jak i dziecka. Dlatego tak ważny jest rozwój nefarmakologicznych metod łagodzenia bólu m.in immersji wodnej.

Cel pracy. Celem jest analiza immersji wodnej i wpływu na przebieg porodu oraz określenie roli położnej w nadzorowaniu procesu.

Podstawowe założenia:

- Stosowanie immersji wodnej przynosi wiele korzyści, zarówno dla matki jak i dla dziecka (zmniejszenie dolegliwości bólowych i ogólna relaksacja, przyspieszenie rozwierania szyjki, poprawa przepływu maciczo-łożyskowego, łagodniejsze przyjście na świat dziecka)
- Stosowanie immersji wykluczają liczne przeciwwskazania, takie jak: ciąża mnoga, nieprawidłowe położenie płodu, nadciśnienie, nieprawidłowy zapis KTG czy znieczulenie zewnątrzoponowe
- Podczas stosowania immersji wodnej bądź podczas prowadzenia porodu do wody położna powinna spełniać szereg zadań m.in: weryfikować przeciwwskazania, monitorować stan matki i płodu, czuwać nad przebiegiem porodu, kontrolować parametry wody, edukować i wspierać rodzącą.

Podsumowanie Immersja wodna znacząco poprawia komfort rodzącej, zwiększając jej pewność siebie. Profesjonalna kwalifikacja i stały nadzór położnej są gwarantem bezpieczeństwa oraz skuteczności tej formy nefarmakologicznej analgezji.

Słowa kluczowe: immersja wodna, ból porodowy, nefarmakologiczne metody łagodzenia bólu.

Ciąża młodocianych w badaniach naukowych

Milena Białach, Aleksandra Sławecka, Zuzanna Kowalczyk, Julia Barczuk,

Weronika Anioł

studentki kierunku Położnictwo, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr. n o zdr. Magdalena Sulima, profesor uczelni

Zakład Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Ciąża młodocianych stanowi istotny problem zdrowia publicznego i społecznego. Badania naukowe wskazują, że wczesne macierzyństwo wiąże się z podwyższonym ryzykiem powikłań medycznych zarówno dla matki, jak i dziecka, a także z długofalowymi konsekwencjami psychospołecznymi.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie tematu ciąży młodocianych.

Podstawowe założenia. W aspekcie zdrowotnym u młodocianych ciężarnych częściej rozpoznaje się niedokrwistość, nadciśnienie indukowane ciążą, poród przedwczesny oraz niską masę urodzeniową noworodka. Część badań sugeruje, że ryzyko to wynika nie tylko z biologicznej niedojrzałości organizmu, lecz także z czynników środowiskowych (gorszy dostęp do opieki prenatalnej, niższy status socjoekonomiczny, niewystarczająca edukacja zdrowotna).

W literaturze podkreśla się również konsekwencje społeczne: przerwanie edukacji, ograniczone perspektywy zawodowe oraz zwiększone ryzyko ubóstwa i wykluczenia społecznego. Wczesne macierzyństwo bywa także powiązane z wyższym poziomem stresu, depresji poporodowej i mniejszym wsparciem społecznym. Jednocześnie badania pokazują, że odpowiednio zorganizowane programy wsparcia obejmujące opiekę medyczną, pomoc psychologiczną oraz kontynuację edukacji mogą znacząco poprawić rokowania dla młodych matek i ich dzieci.

Podsumowanie. Skuteczna profilaktyka obejmuje edukację seksualną, dostęp do antykoncepcji oraz kompleksowe wsparcie dla nastoletnich matek, co pozwala ograniczyć negatywne konsekwencje zdrowotne i społeczne.

Słowa kluczowe: ciąża, młodociane, kobiety.

Czynniki wpływające na postawy wobec osób z zaburzeniami psychicznymi

Milena Białas, Maria Milczanowska, Amelia Krać, Wiktoria Krzezińska

SKN Menadżer przy Zakładzie Opieki Holistycznej i Zarządzania w Pielęgniarstwie, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Marta Szara, dr n. med. Agnieszka Sobolewska-Samorek

Wprowadzenie. Choroby zdrowia psychicznego stanowią obecnie problem zdrowia publicznego zarówno w krajach rozwiniętych, jak i rozwijających się. Według danych WHO prawie 1 na 7 osób na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne.

Cel. Celem pracy była analiza czynników wpływających na postawy wobec osób z zaburzeniami psychicznymi na podstawie aktualnego piśmiennictwa.

Podstawowe założenia. Pomimo powszechnego występowania zaburzeń psychicznych, nadal są one uznawane za najbardziej stygmatyzowane choroby na całym świecie. Zgodnie z Mental Illness Stigma Framework (MISF) stereotypy, uprzedzenia i dyskryminacja są identyfikowane jako podstawowe formy stygmatyzacji. Pacjenci z zaburzeniami psychicznymi spotykają się ze stygmatyzacją i dyskryminacją zarówno ze strony społeczeństwa, jak i pracowników systemu ochrony zdrowia. Jedną z głównych przyczyn tego zjawiska są mity, błędne przekonania i negatywne stereotypy. Osoby chore psychicznie są często postrzegane jako agresywne, niebezpieczne, gwałtowne, nieprzewidywalne w swoim zachowaniu, niezdolne do radzenia sobie z zbyt dużą odpowiedzialnością i bardziej skłonne do popełniania przestępstw lub przestępstw. Do czynników przyczyniających się do stygmatyzacji należą także dyskomfort i lęk podczas interakcji z osobami doświadczającymi zaburzeń psychicznych, a także ograniczona wiedza na temat właściwego zachowania w ich obecności.

Podsumowanie. Stygmatyzacja związana z chorobami psychicznymi znacząco utrudnia leczenie, pogarsza wyniki leczenia i jakość życia osób z problemami zdrowia psychicznego. Programy antystygmatyzacyjne, które zwalczają dyskryminację i postawy stygmatyzujące, są niezwykle potrzebne zarówno dla ogółu społeczeństwa, jak i pracowników systemu ochrony zdrowia.

Słowa kluczowe: zaburzenia psychiczne, stygmatyzacja, społeczeństwo.

Satysfakcja pacjentów objętych opieką koordynowaną w Podstawowej Opiece Zdrowotnej

Beata Bieńko¹, Marzanna Oleksak², Magdalena Szydłowska³, Barbara Ślusarska^{4,5}

¹*Przychodnia „Nasze Zdrowie Niwińscy” w Krzeszowie*

²*Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej im. Polskiego Czerwonego Krzyża w Nisku*

³*Studenckie Koło Naukowe, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Tarnobrzegu*

⁴*Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Tarnobrzegu*

⁵*Zakład Pielęgniarstwa Rodzinnego i Geriatrycznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

Wstęp. Opieka koordynowana (OK) w podstawowej opiece zdrowotnej (POZ) stanowi istotny element poprawy jakości świadczeń dla pacjentów z chorobami przewlekłymi. Ocena satysfakcji pacjentów pozwala zweryfikować skuteczność wdrożonych rozwiązań diagnostycznych, leczniczych i edukacyjnych

Cel pracy. Ocena poziomu satysfakcji pacjentów objętych programem opieki koordynowanej w POZ oraz analiza wybranych czynników wpływających na poziom satysfakcji.

Materiał i metody. Badanie pilotażowe przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego wśród 135 pacjentów uczestniczących w programie opieki koordynowanej w POZ (woj. podkarpackie) w okresie I–III 2025 r. Zastosowano autorski kwestionariusz pytań oraz autorską skalę satysfakcji pacjenta. W analizie wykorzystano metody statystyki opisowej i testy nieparametryczne (U Manna–Whitneya, Kruskala–Wallisa), test χ^2 , dokładny test Fishera oraz analizę korelacji Pearsona ($p < 0,05$).

Wyniki. Satysfakcję ankietowanych pacjentów z uczestnictwa w programie OK mierzono w skali punktowej od 10 do 40. Respondenci uzyskali średnio $35,27 \pm 4,26$ punktów, przy czym połowa z nich miała wynik co najmniej 36, 75% co najmniej 30. Ponad połowa pacjentów była zdecydowanie zadowolona z uzyskanej opieki. Analiza statystyczna wykazała ujemną, dość słabą korelację pomiędzy wiekiem a satysfakcją z programu KOZ ($r=-0,199$; $p=0,021$). Zaobserwowano także, że respondenci dobrze oceniający swoje zdrowie byli bardziej zadowoleni z uczestnictwa w OK ($Me=38,0$) niż osoby z zadowolającym ($Me=35,0$) lub złym ($Me=34,50$) stanem zdrowia.

Wnioski. Wyniki wykazują wysoki poziom satysfakcji pacjentów z udziału w programie opieki koordynowanej, co potwierdza skuteczność wdrażanych działań w ramach

teżę opieki. Pacjenci oceniają opiekę jako kompleksową i dostosowaną do ich potrzeb zdrowotnych. Uzyskane wyniki wskazują na zasadność dalszego rozwijania i kontynuowania tego modelu opieki w celu poprawy jakości świadczeń oraz efektywności leczenia pacjentów z chorobami przewlekłymi.

Słowa kluczowe: satysfakcja z opieki, choroby przewlekłe, opieka koordynowana, POZ.

Psychologia cyklu menstruacyjnego – jak hormony wpływają na zachowanie?

Katarzyna Błaszczak, Natalia Nawrocka, Patrycja Cur, Patrycja Jarska

Studenckie Koło Naukowe Rozwoju Położnictwa przy Zakładzie Koordynowanej Opieki Położniczej, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Agnieszka Pieczykolan, mgr Estera Stec-Zygmunt

Zakład Koordynowanej Opieki Położniczej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Cykl menstruacyjny, będący naturalnym procesem biologicznym, może manifestować się wieloma objawami ze strony psychiki i zachowania. Niektóre z nich, jak obniżenie sprawności poznawczej, są powszechnie przypisywane całemu cyklowi, podczas gdy inne (np. okresowa poprawa funkcji przestrzennych) występują rzadko w świadomości społecznej, ale znajdują potwierdzenie w badaniach.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie wpływu fluktuacji hormonalnych (estrogenów, progesteronu i testosteronu) w poszczególnych fazach cyklu menstruacyjnego na funkcje poznawcze, emocje, zachowania społeczne, jakość snu oraz decyzje życiowe kobiet.

Podstawowe założenia. Hormony płciowe (estrogeny, progesteron, testosteron), zmieniające się w trakcie cyklu menstruacyjnego, wpływają na funkcjonowanie kobiet. Wzrost estrogenów w fazie folikularnej zwiększa energię i produktywność. Szczyt estrogenów okołoowulacyjnie podnosi aktywność i pożądanie seksualne. Dominujący w fazie lutealnej progesteron może powodować drażliwość, zmęczenie, obniżony nastrój oraz wydłużenie czasu reakcji, co zwiększa ryzyko urazów. Zmiany hormonalne oddziałują także na preferencje żywieniowe oraz znacząco pogarszają jakość snu w okresie PMS.

Podsumowanie. Cykl menstruacyjny, poprzez zmieniający się poziom hormonów, wpływa nie tylko na sferę fizyczną, ale także na emocje, funkcje poznawcze, zachowania społeczne i jakość snu kobiet. Zrozumienie tych mechanizmów pozwala lepiej dostosować styl życia, aktywność fizyczną oraz nawyki żywieniowe i senne do potrzeb wynikających z danej fazy cyklu. Wiedza ta jest istotna nie tylko dla samych kobiet, ale także dla lekarzy, trenerów czy psychologów, aby mogli skuteczniej wspierać kobiety w codziennym funkcjonowaniu i profilaktyce zdrowotnej

Słowa kluczowe: cykl menstruacyjny, hormony, estrogen, progesteron, faza lutealna, sen, funkcje poznawcze.

Wpływ pandemii COVID-19 na liczbę i strukturę porad ambulatoryjnych udzielanych osobom w wieku 65 lat i więcej w Polsce

Milena Błażkiewicz¹, Agnieszka Chojnacka¹, Marcin Jabłoński¹, Julia Jaroszevska¹,
Martyna Kamińska¹, Beata Haor²

¹*Studenckie Koło Naukowe Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku*

²*Opiekun koła, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku*

Wstęp. Ambulatoryjna opieka zdrowotna odgrywa kluczową rolę w systemie ochrony zdrowia, szczególnie dla osób w wieku 65 lat i więcej. Pandemia COVID-19 wpłynęła na dostępność oraz strukturę porad ambulatoryjnych, powodując zmiany w funkcjonowaniu świadczeń zdrowotnych w Polsce.

Cel pracy. Celem było porównanie liczby i struktury porad ambulatoryjnych udzielonych osobom w wieku 65 lat i więcej w Polsce w latach 2019–2024.

Material i metody. Zastosowano analizę piśmiennictwa oraz wtórnych danych statystycznych pochodzących z raportów Głównego Urzędu Statystycznego dotyczących ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w latach 2019, 2020 i 2024 oraz opracowań Światowej Organizacji Zdrowia.

Wyniki. W 2020 roku odnotowano spadek liczby porad ambulatoryjnych względem 2019 roku, natomiast w 2024 roku ich liczba przekroczyła poziom sprzed pandemii. Wśród osób w wieku 65 lat i więcej dominowały porady podstawowej opieki zdrowotnej, przy przejściowym spadku porad specjalistycznych.

Wnioski. Pandemia COVID-19 spowodowała czasowe ograniczenie dostępności ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, jednak w kolejnych latach nastąpiła odbudowa liczby porad. Analiza opiera się na danych wtórnych i wskazuje obserwowane tendencje zmian.

Słowa kluczowe. ambulatoryjna opieka zdrowotna, senior, COVID-19.

Otyłość jako interdyscyplinarny kierunek rozwoju w badaniach naukowych

Milena Błażkiewicz¹, Agnieszka Chojnacka¹, Marcin Jabłoński¹, Natalia Lipińska¹,
Martyna Kamińska¹, Beata Haor²

¹*Studenckie Koło Naukowe Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku*

²*Opiekun koła, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku*

Wstęp. Otyłość jest przewlekłą chorobą o złożonej etiologii, której konsekwencje obejmują nie tylko zdrowie jednostki, ale także obciążenie systemów ochrony zdrowia i gospodarki. Analiza danych epidemiologicznych pozwala na identyfikację trendów oraz obszarów wymagających dalszych badań.

Cel pracy. Celem pracy była analiza problemu nadwagi i otyłości w ujęciu międzynarodowym i krajowym oraz wskazanie potencjalnych kierunków przyszłych badań, szczególnie w zakresie epidemiologii, profilaktyki i skuteczności interwencji zdrowotnych.

Materiał i metody. Zastosowano analizę piśmiennictwa oraz wtórnych danych epidemiologicznych pochodzących z raportów OECD, polskich opracowań dotyczących otyłości oraz aktualnych wytycznych Polskiego Towarzystwa Leczenia Otyłości.

Wyniki. Nadwaga i otyłość dotyczą ponad połowy dorosłej populacji krajów OECD, a sytuacja w Polsce jest porównywalna z trendami międzynarodowymi. Zaobserwowano wzrost częstości otyłości w ostatnich dekadach oraz różnice między płciami i grupami wiekowymi. Otyłość generuje także istotne koszty ekonomiczne, a skuteczność długoterminowego leczenia pozostaje ograniczona.

Wnioski. Otyłość stanowi globalny problem zdrowotny wymagający dalszych badań naukowych. Przyszłe kierunki powinny obejmować ocenę programów profilaktycznych, rolę podstawowej opieki zdrowotnej oraz wpływ czynników społeczno-ekonomicznych na rozwój choroby.

Słowa kluczowe: otyłość, nadwaga, badania.

Lęk przed wystąpieniami publicznymi wśród studentów kierunków medycznych i niemedycznych - analiza porównawcza

Justyna Bogdan

Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii Uniwersytetu Rzeszowskiego

Wstęp. Lęk przed wystąpieniami publicznymi to jedno z najczęstszych wyzwań, z jakimi mierzą się studenci w trakcie nauki na uczelni wyższej. Jego nasilenie zależy nie tylko od cech osobistych, ale też od specyfiki studiowanego kierunku oraz wymagań, jakie stawia przed absolwentem przyszły zawód.

Cel. Celem badań było przeprowadzenie analizy porównawczej poziomu oraz uwarunkowań lęku przed wystąpieniami publicznymi w grupie studentów kierunków medycznych oraz niemedycznych.

Materiał i metoda. Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem techniki ankietowej wśród 410 studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego w wieku od 18 do 50 lat.

Materiał badawczy zebrano przy pomocy wystandaryzowanego narzędzia badawczego - Kwestionariusz zachowań związanych z wystąpieniami publicznymi autorstwa A. Spitznagela w polskiej adaptacji J. Chodkiewicza.

Wyniki. Analiza wykazała brak istotnych różnic w poziomie lęku przed wystąpieniami publicznymi między studentami kierunków medycznych a niemedycznych. W obu grupach odnotowano podwyższony poziom lęku. Kluczowym czynnikiem różnicującym okazała się płeć - kobiety uzyskały wyższe wyniki ogólne, silniej odczuwały objawy fizjologiczne oraz częściej deklarowały zamartwianie się. Ponadto wykazano, że wcześniejsze doświadczenie w wystąpieniach publicznych istotnie redukuje stres.

Wnioski. Płeć oraz dotychczasowe doświadczenie w występowaniu przed grupą są kluczowymi czynnikami wpływającymi na nasilenie lęku przed wystąpieniami publicznymi. Brak istotnych różnic między grupą medyczną i niemedyczną sugeruje, że problem lęku przed ekspozycją ma charakter uniwersalny w środowisku akademickim, niezależnie od wybranego profilu studiów.

Słowa kluczowe: lęk, studenci, środowisko akademickie.

Czy rutynowe czynności pielęgniarские zwiększają nasilenie bólu?

Karolina Borek¹, Ilona Canale¹, Karolina Klich², Monika Paś¹, Izabela Sowińska¹,
Grażyna Puto¹

¹*Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Kraków*

²*Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Kraków – Absolwentka*

Wstęp. Ból u pacjentów może wystąpić zarówno w spoczynku, jak i podczas wykonywania procedur pielęgnacyjnych czy diagnostyczno-terapeutycznych. Wiarygodna ocena oraz skuteczna redukcja bólu stanowi wyzwanie dla zespołu medycznego.

Cel. Celem pracy była ocena zależności między nasileniem bólu doświadczanego przez pacjentów hospitalizowanych w oddziale intensywnej terapii, a rodzajem wykonywanych czynności pielęgniarских.

Materiał i metody. Wśród 152 pacjentów po 60 roku życia, hospitalizowanych na Oddziale Intensywnej Opieki, przeprowadzono analizę dokumentacji medycznej oraz zastosowano kwestionariusz ankiety i polską wersję narzędzia Critical Care Pain Observation Tool (CPOT).

Wyniki. Analiza wykazała istotne statystycznie różnice w nasileniu bólu ocenianym skalą CPOT w zależności od rodzaju wykonywanej czynności pielęgniarskiej ($\chi^2 = 72,38$; $df = 4$; $p < 0,001$). Najwyższe nasilenie bólu odnotowano podczas wykonywania ogólnych czynności pielęgniarских (Me = 7,00; min = 4,00; maks = 8,00). Wysokie wartości stwierdzono także podczas toalety jamy ustnej (Me = 5,00; min = 0,00; maks = 8,00), zmiany opatrunków (Me = 4,00; min = 0,00; maks = 7,00) oraz zmiany pozycji pacjenta (Me = 4,00; min = 1,00; maks = 6,00). Najniższe nasilenie bólu odnotowano w spoczynku (Me = 1,00; min = 0,00; maks = 7,00).

Wnioski. Wyniki wskazują, że wykonywanie czynności pielęgniarских u pacjentów hospitalizowanych na Oddziale Intensywnej Opieki istotnie zwiększa natężenie bólu, szczególnie podczas procedur bezpośrednio ingerujących w ich stan kliniczny. W praktyce klinicznej uzasadnia to konieczność rutynowej oceny bólu przed planowanymi interwencjami, wdrażania adekwatnej profilaktyki przeciwbólowej, monitorowania reakcji pacjenta w trakcie i po zakończeniu procedur, w celu minimalizacji dolegliwości bólowych oraz poprawy jakości opieki.

Słowa kluczowe: ból, intensywna terapia, skala CPOT, osoby starsze.

Rola fizjoterapii uroginekologicznej w przygotowaniu tkanek dna miednicy do porodu drogami natury

Ewelina Boroń

Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Poród drogami natury stanowi ogromne wyzwanie biomechaniczne dla struktur dna miednicy, często prowadząc do urazów tkanek miękkich o długofalowych skutkach dla zdrowia i jakości życia kobiet. W tym procesie kluczową rolę odgrywa fizjoterapia uroginekologiczna, która dąży do optymalizacji elastyczności tkanek kanału rodnego i wsparcia naturalnego mechanizmu porodu.

Cel pracy. Celem niniejszego pracy jest przegląd literatury oceniający skuteczność nowoczesnych metod fizjoterapii uroginekologicznej w przygotowaniu tkanek dna miednicy do porodu drogami natury oraz ich wpływu na profilaktykę urazów okołoporodowych w świetle najnowszych doniesień naukowych.

Materiał i metody. Przeszukano medyczne bazy danych PubMed, Scopus oraz Elsevier pod kątem publikacji z lat 2020–2026.

Wyniki. Analiza zgromadzonego materiału wykazała, że systematyczny masaż krocza stosowany w okresie przedporodowym znacząco redukuje ryzyko nacięcia krocza oraz występowania ciężkich pęknięć tkanek III i IV stopnia, szczególnie u pierworódek. Regularna aktywność fizyczna oraz ukierunkowany trening mięśni dna miednicy w trakcie ciąży skracają czas trwania pierwszej fazy porodu i istotnie zmniejszają prawdopodobieństwo zakończenia ciąży drogą cięcia cesarskiego. Wdrożenie nowoczesnych protokołów fizjoterapeutycznych obejmujących techniki relaksacyjne, zmiany pozycji oraz stymulację TENS skutecznie obniża natężenie bólu okołoporodowego oraz odsetek występowania dystocji. Wyniki wskazują również na silne działanie protekcyjne wczesnej prehabilitacji uroginekologicznej w zakresie profilaktyki wysiłkowego nietrzymania moczu oraz dolegliwości bólowych miednicy w okresie poporodowym.

Wnioski. Fizjoterapia uroginekologiczna prowadzona w okresie przedporodowym stanowi kluczowy element nowoczesnej profilaktyki urazów krocza, istotnie wpływając na poprawę wyników położniczych oraz redukcję powikłań uroginekologicznych w okresie poporodowym.

Słowa kluczowe: fizjoterapia uroginekologiczna, mięśnie dna miednicy, masaż krocza, poród drogami natury.

Higiena rąk jako kontrola zakażeń szpitalnych

Zuzanna Brakoniecka, Joanna Mironiuk, Julia Moskwa

Studenckie Koło Naukowe Profilaktyki Zdrowotnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

Opiekun pracy: dr n. med. Sylwia Chludzińska-Kasperuk

Wprowadzenie. Higiena rąk jest uznawana za najważniejszą i jednocześnie najprostszą metodę profilaktyki zakażeń szpitalnych. Pomimo powszechnej świadomości jej znaczenia, wdrożenie i przestrzeganie zaleceń jest często niewystarczające, co przyczynia się do dalszego rozprzestrzeniania się patogenów oraz narastającego problemu antybiotykooporności.

Cel. Celem badań było przeanalizowanie roli higienicznego mycia rąk jako kluczowego elementu zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną.

Podstawowe założenia. Przeanalizowano publikacje naukowe w bazach naukowych PubMed, Scopus i Up to date, poruszające temat higienicznego mycia rąk w odniesieniu do zakażeń szpitalnych. Publikacje obejmowały lata 2014 - 2026. Omówiono wytyczne WHO „5 momentów higieny rąk” w codziennej praktyce. Przedstawiono światowe statystyki występowania zakażeń szpitalnych u hospitalizowanych pacjentów. Wykazano rolę personelu medycznego w procesie powstawania zakażeń szpitalnych oraz korelację między przestrzeganiem procedur a spadkiem liczby zakażeń.

Podsumowanie. Higiena rąk jest najprostszą, najtańszą i najskuteczniejszą metodą zapobiegania transmisji drobnoustrojów. Zakażenia szpitalne stały się jednak jednym z największych wyzwań współczesnej medycyny. Badania naukowe podkreślają, że infekcje szpitalne oraz rosnąca oporność na antybiotyki stanowią ogromne obciążenie finansowe i prowadzą do milionów zgonów rocznie. Odpowiednie przeszkolenie kadry medycznej oraz zapewnienie stosownej infrastruktury szpitalnej ma kluczowe znaczenie dla ratowania życia pacjentów.

Słowa kluczowe: higiena rąk, zakażenia szpitalne, drobnoustroje, personel medyczny.

Satysfakcja personelu pielęgniarskiego z wykonywanej pracy na podstawie wybranych oddziałów szpitalnych

Joanna Brzezińska¹, Katarzyna Piasek², Damian Strojny³, Irena Puszkarz^{3,4}

¹*Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie*

²*Uniwersytet Rzeszowski Collegium Medicum, Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii, Instytut Pielęgniarstwa*

³*Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej*

⁴*Instytut Ochrony Zdrowia Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Przemyślu*

Wstęp. Satysfakcja z pracy personelu pielęgniarskiego stanowi istotny element funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, wpływając zarówno na jakość świadczonych usług, jak i na dobrostan samych pracowników.

Cel pracy. Celem pracy było zbadanie poziomu satysfakcji z pracy personelu pielęgniarskiego zatrudnionego w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym nr 1 im. F. Chopina w Rzeszowie.

Material i metody: W badaniu udział wzięło 137 osób zatrudnionych w oddziałach szpitala o różnorodnym profilu. W pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, techniką ankietowania z użyciem autorskiego kwestionariusza ankiety.

Wyniki. Badanie wykazało, iż większość ankietowanych była zadowolona z relacji ze współpracownikami oraz przełożonymi (76,6%) oraz z zarobków (62,8%), a głównym powodem niezadowolenia z pracy były duża ilość obowiązków w ciągu dyżuru oraz panująca biurokracja i formalizm (32,1%). Personel pielęgniarski zatrudniony w oddziałach o profilu zabiegowym oraz osoby zajmujące stanowiska kierownicze częściej odczuwali satysfakcję z pracy.

Wnioski.

1. Długoletnia praca w zawodzie nie wpływa znacząco na poziom satysfakcji zawodowej.
2. Miejsce pracy i zajmowane stanowisko personelu pielęgniarskiego determinuje poziom satysfakcji z pracy.
3. Płeć, wiek i system pracy nie mają wpływu na zadowolenie z wykonywanej pracy.
4. Istnieje potrzeba wprowadzenia zmian i usprawnień w obszarach wskazywanych przez badanych.

Słowa kluczowe: personel pielęgniarski, satysfakcja, zadowolenie z pracy.

Motywacja pracowników służby zdrowia do pracy w zawodzie w świetle ankiety własnej

Hanna Buczyńska¹ Kinga Dunia¹, Ewelina Pietras¹, Amelia Pilipczuk¹, Wiktoria Bałuta¹,
Anna Dymek¹, Alicja Dżoń¹, Mikołaj Samorek², Alicja Kozakowska¹

¹Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wydział Nauk o Zdrowiu, kierunek pielęgniarstwo

²Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wydział Lekarski, kierunek lekarski

*Opiekun pracy: dr n. med. Sobolewska-Samorek dr n. med. Anna Hordyjewska,
dr n. med. Anna Lewandowska, dr n. med. Małgorzata Pabiś, mgr Joanna Wójcik-Błaszczuk,
dr n. o zdr. Marta Szara, dr hab. n. o zdr. Danuta Zarzycka, mgr Lasota Justyna,
dr n. med. Monika Pruchniak, dr n. med. Łukasz Kurach*

Wprowadzenie. Wybór zawodu medycznego wiąże się z dużymi oczekiwaniami społecznymi. Pomaganie ludziom i ratowanie zdrowia lub życia daje dużą satysfakcję i poczucie sensu pracy.

Cel. Celem zaprezentowanych badań było określenie motywacji do pracy w zawodzie medycznym.

Materiał Metoda. Badaniami objęto 60 osób, 30 kobiet i 30 mężczyzn, w wieku od 25-40 lat w dziedzinie zawodowej: fizjoterapia, pielęgniarstwo, położnictwo, higiena stomatologiczna. Jako narzędzia badawcze zastosowano ankietę własnego autorstwa.

Wyniki badań. Wśród badanych pracowników służby zdrowia, to kobiety wybierając zawód medyczny kierują się chęcią niesienia pomocy i z troską o drugiego człowieka natomiast mężczyźni wskazują prestiż jako istotny czynnik motywujący do pracy w zawodzie medycznym. Zarówno mężczyźni jak i kobiety uważają czynnik finansowy i bezpieczeństwo finansowe jako istotny aspekt motywującym do pracy w zawodzie medycznym.

Wnioski. Większość kobiet do pracy w zawodzie medycznym motywuje chęć niesienia pomocy, natomiast mężczyzn motywuje aspekt finansowy i bezpieczeństwo finansowe oraz gwarancja zatrudnienia.

Słowa kluczowe. Zawód medyczny, zatrudnienie, motywacja do pracy.

Osobowościowe uwarunkowania studentów kierunków medycznych do pracy w zawodzie medycznym

Hanna Buczyńska¹, Kinga Dunia¹, Ewelina Pietras¹, Amelia Pilipczuk¹, Wiktoria Bałuta¹,
Anna Dymek¹, Alicja Dżoń¹, Mikołaj Samorek², Alicja Kozakowska¹

¹*Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wydział Nauk o Zdrowiu, kierunek pielęgniarstwo*

²*Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wydział Lekarski, kierunek lekarski*

*Opiekun pracy: dr n. med. Sobolewska-Samorek dr n. med. Anna Hordyjewska,
dr n. med. Anna Lewandowska, dr n. med. Małgorzata Pabiś, mgr Joanna Wójcik-Błaszczuk,
dr n. o zdr. Marta Szara, dr hab. n. o zdr. Danuta Zarzycka, mgr Lasota Justyna,
dr n. med. Monika Pruchniak, dr n. med. Łukasz Kurach*

Wstęp. Praca w zawodzie medycznym wiąże się z pewnymi predyspozycjami i cechami osobowości, które dają możliwość podjęcia się tak odpowiedzialnego zadania jak leczenie i opieka nad osobą chorą. Proces przygotowywania kandydatów do zawodów medycznych powinien uwzględniać rozwijanie i wzmacnianie u studentów takich cech jak wrażliwość, sumienność, empatia oraz poczucie koherencji.

Cel. Celem niniejszej pracy było określenie profilu osobowościowego studentów kierunków medycznych.

Materiał i metoda. Badaniami objęto 60 osób, 30 kobiet i 30 mężczyzn, w wieku od 19 do 25 lat, studentów z kierunków: kier. lekarski, fizjoterapia, pielęgniarstwo, położnictwo. Skorzystano z inwentarza NEO-PI-R autorstwa Costy i McCrae w polskiej adaptacji Jerzego Siuty.

Wyniki. Wyniki przeprowadzonych badań potwierdziły, że kobiety wybierające studia medyczne wykazywały się większą otwartością na doświadczenia i ekstrawersją niż mężczyźni. Mężczyźni wykazywali się natomiast ugodowością i sumiennością.

Wnioski. Kobiety wybierające studia medyczne wykazują wzrost w skalach- otwartość na doświadczenia i ekstrawersja, mężczyźni wykazywali wzrost w skalach ugodowość i sumienność

Słowa kluczowe. Osobowość, zawód medyczny, satysfakcja, pracownik.

Zespół jelita drażliwego jako wyzwanie kliniczne i edukacyjne – rola pielęgniarki w kompleksowej opiece nad pacjentką hospitalizowaną

Martyna Buganik¹, Beata Wudarczyk²

¹*Studentka studiów II stopnia kierunku Pielęgniarstwo, Collegium Medicum, Uniwersytet Zielonogórski*

²*Katedra Pielęgniarstwa, Instytut Nauk o Zdrowiu, Collegium Medicum, Uniwersytet Zielonogórski*

Opiekun pracy: dr Beata Wudarczyk

Wstęp. Zespół jelita drażliwego (IBS) jest przewlekłym zaburzeniem interakcji jelitowo-mózgowych, które istotnie obniża jakość życia pacjentów. Chorobie często towarzyszą zaburzenia lękowe i depresyjne, co zwiększa złożoność procesu terapeutycznego i podkreśla znaczenie kompleksowej opieki pielęgniarskiej.

Cel pracy. Celem pracy była analiza problemów pielęgnacyjnych oraz określenie roli pielęgniarki w opiece nad pacjentką hospitalizowaną z powodu zaostrzenia objawów zespołu jelita drażliwego.

Podstawowe założenia. Zastosowano metodę indywidualnego studium przypadku. Materiał badawczy obejmował analizę dokumentacji medycznej, wywiad w schemacie OLD CART, obserwację pacjentki oraz ocenę parametrów klinicznych z wykorzystaniem skal: NRS, NRS 2002, BAI oraz bristolskiej skali uformowania stolca. Badaniem objęto 18-letnią pacjentkę z IBS-D przyjętą z powodu bólu brzucha, biegunki, wymiotów oraz gorączki. Stwierdzono zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej, niedowagę (BMI 18,08 kg/m²) oraz umiarkowany poziom lęku (34 pkt w skali BAI). Opracowano i wdrożono indywidualny plan opieki obejmujący interwencje przeciwbólowe, dietetyczne (low-FODMAP), wyrównanie zaburzeń metabolicznych, wsparcie psychologiczne oraz edukację zdrowotną.

Podsumowanie. Kompleksowa, zindywidualizowana opieka pielęgniarska, uwzględniająca aspekty somatyczne i psychospołeczne, przyczyniła się do stabilizacji stanu klinicznego pacjentki, redukcji lęku oraz poprawy parametrów odżywienia. Edukacja zdrowotna stanowi kluczowy element długofalowego postępowania terapeutycznego w IBS.

Słowa kluczowe. zespół jelita drażliwego, opieka pielęgniarska, edukacja zdrowotna, dieta low-FODMAP, studium przypadku.

Zastosowanie metody case study w ocenie efektów leczenia ran w praktyce pielęgniarstwa

Emilia Charzewska, Natalia Zalewska, Bożena Styk

*Wydział Nauk o Zdrowiu, Warszawska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych
w Warszawie*

Opiekun pracy: mgr Bożena Styk

Wstęp. Leczenie ran przewlekłych stanowi istotny problem współczesnej opieki zdrowotnej oraz ważny obszar działań pielęgniarstwa. Proces terapeutyczny wymaga systematycznej oceny stanu rany, doboru odpowiednich metod leczenia oraz monitorowania efektów podejmowanych interwencji. Jedną z metod badawczych wykorzystywanych w naukach o zdrowiu jest studium przypadku (*ang. case study*), które umożliwia pogłębioną analizę indywidualnej sytuacji klinicznej pacjenta.

Cel pracy. Celem pracy było przedstawienie możliwości zastosowania metody case study w ocenie efektów leczenia ran w praktyce pielęgniarstwa.

Podstawowe założenia. Studium przypadku polega na szczegółowej analizie wybranego przypadku klinicznego z uwzględnieniem przebiegu choroby, zastosowanych metod leczenia oraz działań pielęgniarstwa. W kontekście leczenia ran metoda ta pozwala na systematyczne monitorowanie procesu gojenia, ocenę skuteczności stosowanych opatrunków specjalistycznych oraz identyfikację czynników wpływających na przebieg terapii. Analiza przypadku umożliwia również dokumentowanie efektów podejmowanych interwencji pielęgniarstwa oraz ocenę ich znaczenia w procesie leczenia.

Podsumowanie. Metoda case study stanowi wartościowe narzędzie badawcze w pielęgniarstwie, umożliwiające szczegółową analizę procesu leczenia ran oraz ocenę skuteczności podejmowanych działań terapeutycznych i pielęgnacyjnych. Jej zastosowanie sprzyja rozwojowi wiedzy pielęgniarstwa oraz doskonaleniu jakości opieki nad pacjentem.

Słowa kluczowe: studium przypadku, case study, leczenie ran, pielęgniarstwo, proces pielęgnowania.

Poziom stresu i sposoby radzenia sobie ze stresem wśród studentów

Emilia Chłodnicka, Anna Januszczak, Klaudia Kolera, Marlena Mortka, Julia Sołtyk
*Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu,
Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu
Opiekun pracy: mgr Marta Zielińska*

Wstęp. Stres stanowi nieswoistą reakcję organizmu na wymagania środowiskowe. W populacji studentów może przyjmować charakter krótkotrwały (eustres), mobilizujący do działania, bądź długotrwały (dystres), który negatywnie oddziałuje na funkcjonowanie psychiczne i somatyczne. Przewlekły stres może prowadzić do obniżenia efektywności nauki oraz pogorszenia dobrostanu.

Cel pracy. Celem pracy była ocena poziomu stresu wśród studentów oraz identyfikacja głównych źródeł stresu i stosowanych strategii radzenia sobie z nim.

Material i metody. Badanie przeprowadzono w grupie 64 studentów Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Tarnobrzegu. Kobiety stanowiły 64,5%, a mężczyźni 35,5% badanych. Zastosowano autorski kwestionariusz ankiety obejmujący pytania dotyczące poziomu odczuwanego stresu, jego źródeł oraz sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Wyniki. Umiarkowany poziom stresu deklarowało 47,6% respondentów, natomiast wysoki lub bardzo wysoki – 38,1%. Najczęściej wskazywanymi źródłami stresu były egzaminy i kolokwia (74,2%) oraz zaliczenia i terminy (69,7%). 40,9% badanych odczuwało trudności związane z łączeniem studiów z pracą. Do najczęściej stosowanych strategii radzenia sobie ze stresem należały sen, rozmowa z bliskimi oraz aktywność fizyczna.

Wnioski. Większość studentów doświadcza umiarkowanego lub wysokiego poziomu stresu, głównie w związku z wymaganiami akademickimi. Zasadne jest podejmowanie działań profilaktycznych oraz promowanie konstruktywnych strategii radzenia sobie ze stresem w środowisku akademickim.

Słowa kluczowe: stres, studenci, strategie radzenia sobie, środowisko akademickie.

Analiza spożycia alkoholu jako kierunek rozwoju studenckich badań w obszarze profilaktyki chorób nowotworowych

Agnieszka Chojnacka, Milena Błażkiewicz, Natalia Lipińska, Martyna Kamińska

Studenckie Koło Naukowe Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku

Opiekun Koła: dr n. med. Beata Haor, profesor uczelni

Wstęp. Spożycie alkoholu jest istotnym czynnikiem ryzyka rozwoju nowotworów z uwagi na to że, nie istnieje bezpieczny poziom jego konsumpcji, co podkreśla m.in. Światowa Organizacja Zdrowia. Międzynarodowa Agencja Badań nad Rakiem uznaje napoje alkoholowe jako czynnik rakotwórczy poprzez uszkodzenie DNA, stres oksydacyjny i zaburzenia hormonalne.

Cel. Celem pracy jest analiza skali spożycia alkoholu oraz ocena jego wpływu na ryzyko rozwoju chorób nowotworowych z perspektywy zdrowia publicznego.

Material i metody. W pracy wykorzystano dane i raporty instytucji międzynarodowych, takich jak OECD, WHO oraz IARC.

Wyniki. Według danych OECD na świecie obserwowany jest bardzo powolny trend w zakresie ograniczania ilości spożywanego alkoholu, w tym także w Polsce, co jest związane z rosnącą świadomością jego negatywnego wpływu na zdrowie, w tym z ryzykiem rozwoju nowotworów, wysokimi kosztami społecznymi i ekonomicznymi chorób nowotworowych wywołanych alkoholem. Działania profilaktyczne rekomendowane przez m.in. Międzynarodową Agencję Badań nad Rakiem oraz Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju obejmują ograniczanie dostępności alkoholu, politykę cenową i edukację zdrowotną.

Wnioski. Spożycie alkoholu stanowi istotny, modyfikowalny czynnik ryzyka rozwoju chorób nowotworowych, a poziom świadomości społecznej w tym zakresie nadal wymaga wzmocnienia m.in. poprzez kampanie edukacyjne. Analiza konsumpcji alkoholu może być ważnym kierunkiem badań studenckich wspierających profilaktykę nowotworową i kształtowanie postaw prozdrowotnych, szczególnie w grupie młodych osób.

Słowa kluczowe: alkohol, rak, profilaktyka.

Opieka pielęgniarska w VI stadium choroby Alzheimera

Patrycja Chojnacka, Irena Pelc-Skrok, Karolina Hebdowska

*Studentki Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Stanisława Tarnowskiego
w Tarnobrzegu, Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu*

Opiekun pracy: mgr Grażyna Rożek

Wstęp. Choroba Alzheimera jest postępującą chorobą neurodegeneracyjną, prowadzącą do stopniowej utraty funkcji poznawczych, samodzielności oraz zdolności komunikacyjnych. Opiswane stadium choroby charakteryzuje się głębokim otępieniem, całkowitą zależnością pacjenta od opiekunów oraz nasilonymi zaburzeniami somatycznymi i psychicznymi. W tym okresie szczególną rolę odgrywa kompleksowa i holistyczna opieka pielęgniarska.

Cel. Celem pracy było przedstawienie opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w VI stadium choroby Alzheimera oraz identyfikacja głównych problemów pielęgnacyjnych występujących w tej fazie choroby.

Podstawowe założenia. Podmiotem badań jest 90-letnia kobieta, która znajduje się w VI stadium choroby Alzheimera. Do opisu badawczego wykorzystano; obserwacje pacjenta, zmodyfikowany kwestionariusz wywiadu, analizę parametrów oraz skale: Katza, Lawtona, Barthela, Nortona, Waterlow, autorską skalę wpływu pogody na zachowanie pacjentki oraz skrócony test sprawności umysłowej wg. Hodgkinsona (AMTS) i test Tinetti.

Podsumowanie. U pacjenta objętego opieką pielęgniarską w VI stadium choroby Alzheimera zidentyfikowano problemy pielęgnacyjne takie jak: niesamodzielność pacjenta, zaburzenia połykania, nietrzymanie moczu i stolca, duże ryzyko wystąpienia odleżyn, infekcji dróg oddechowych i moczowych oraz zaburzeń odżywiania. Opieka pielęgniarska wobec pacjenta koncentruje się na zapewnieniu podstawowych potrzeb życiowych, zapobieganiu powikłaniom unieruchomienia, łagodzeniu objawów choroby oraz wsparciu emocjonalnym chorego i jego rodziny. Oprócz wiedzy klinicznej pielęgniarki jej indywidualnego i holistycznego podejścia do pacjenta, pielęgniarka powinna zaangażować w proces terapeutyczny innych członków zespołu interprofesjonalnego.

Słowa kluczowe: choroba Alzheimera, opieka pielęgniarska, pacjent geriatryczny, otępienie, demencja.

Formy spędzania czasu wolnego podczas przerw międzysemestralnych według studentów kierunku wychowanie fizyczne i zdrowotne Uniwersytetu Łódzkiego

Nikoła Chokoszewska

Studenckie Koło Naukowe „Fizycznie Kulturalni” Wydział Nauk o Wychowaniu, Uniwersytet Łódzki

Wstęp. Przerwy międzysemestralne na uczelni gwarantują studentom zwiększoną ilość dostępnego czasu wolnego w dobowym budżecie czasu. Dłuższe przerwy od zajęć uczelnianych stwarzają więc przestrzeń do wypoczynku, podróżowania, samorozwoju i wielu innych form spędzenia czasu wolnego.

Cel. Celem badań była analiza najchętniej podejmowanych form spędzania czasu wolnego podczas wakacji i ferii przez studentów kształcących się na kierunku wychowanie fizyczne i zdrowotne Uniwersytetu Łódzkiego.

Materiał i metoda. Badania zrealizowano w kwietniu 2025 roku na terenie Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego. Wzięło w nich udział 117 studentów kierunku wychowanie fizyczne i zdrowotne. Średnia wieku badanych wyniosła 21,7 lat.

Do zgromadzenia materiału badawczego wykorzystano autorski kwestionariusz ankiety. Zebrane dane poddano analizie statystycznej.

Wyniki. Badani studenci wśród najchętniej podejmowanych form spędzania czasu wolnego podczas wakacji i ferii wymieniali odpoczynek w domu (65,1%), spotkania z przyjaciółmi (59,0%) oraz aktywność fizyczną (41,0%). Średnia ilość czasu wolnego, jakim dysponują badani studenci wynosi 8,3 godziny. Najczęściej występującą wartością było 10 godzin. Większość badanych (73,5%) podejmuje prace zarobkową w czasie wakacji, z czego 20,0% w większym wymiarze niż 8 godzin dziennie.

Wnioski. Studenci najczęściej wykorzystują swój czas wolny w czasie wakacji i ferii w celach wypoczynkowych i towarzyskich. Wielu z nich czas wolny spędza aktywnie, rozwijając własne zainteresowania sportowe. Wysoki odsetek respondentów podejmuje pracę zawodową w czasie przerw międzysemestralnych.

Słowa kluczowe: czas wolny, studenci, wakacje, ferie, wychowanie fizyczne i zdrowotne.

Temperatura otoczenia a wiarygodność pomiarów parametrów życiowych

Aleksandra Czarnomysy¹, Kacper Słupny¹, Mateusz Kot¹, Adrian Sycz²

¹Studenckie Koło Naukowe Ratownictwa Medycznego przy Samodzielnej Pracowni Medycznych Czynności Ratunkowych i Ratownictwa Specjalistycznego, Katedra Ratownictwa Medycznego, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

²Akademia Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie

Opiekun pracy: mgr Adam Gorgol

Samodzielna Pracownia Medycznych Czynności Ratunkowych i Ratownictwa Specjalistycznego, Katedra Ratownictwa Medycznego, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Wstęp. Monitorowanie parametrów życiowych stanowi podstawę oceny stanu klinicznego pacjenta w warunkach przedszpitalnych. W sytuacjach ekspozycji na niską temperaturę, szczególnie w środowisku wodnym, mogą występować istotne zmiany hemodynamiczne, które potencjalnie wpływają na dokładność urządzeń monitorujących. Ocena stabilności pomiarów w takich warunkach ma znaczenie dla bezpieczeństwa pacjenta oraz podejmowanych przez zespoły ratownictwa medycznego decyzji.

Cel pracy. Ocena wpływu środowiska wodnego oraz obniżonej temperatury otoczenia na wiarygodność pomiarów parametrów życiowych oraz analiza zgodności wyników uzyskanych przy użyciu dwóch różnych systemów monitorowania.

Materiał i metoda. Badanie przeprowadzono u młodego mężczyzny poddanego kontrolowanej ekspozycji na środowisko wodne. Parametry życiowe monitorowano z wykorzystaniem defibrylatora LIFEPAK 15 oraz urządzenia umieszczonego w obrębie błony bębenkowej, umożliwiającego pomiar częstości rytmu serca (HR) i saturacji (SpO₂). Analizowano dynamikę zmian parametrów oraz porównanie mierzonych wartości.

Podsumowanie. Ekspozycja na środowisko wodne stanowi istotny czynnik stresu termicznego, mogący wpływać zarówno na fizjologiczne parametry organizmu, jak i na dokładność ich pomiaru. Potencjalne rozbieżności między urządzeniami mogą wynikać z odmiennej technologii pomiarowej oraz wpływu obwodowego zwężenia naczyń krwionośnych na odczyty saturacji i tętna. Analiza uzyskanych danych pozwala na lepsze zrozumienie ograniczeń monitorowania w warunkach obniżonej temperatury oraz wskazuje na potrzebę dalszych badań w zakresie standaryzacji pomiarów w środowisku przedszpitalnym.

Słowa kluczowe: hipotermia, parametry życiowe, tętno, saturacja, ratownictwo medyczne.

**Analiza czynników wpływających na poziom stresu
w populacji ukraińskiej po doświadczeniu traumatycznych doświadczeń**

Linda Czeponis, Paulina Jeż, Magdalena Stankiewicz, Małgorzata Szkup

*Samodzielna Pracownia Pielęgniarstwa Społecznego, Pomorski Uniwersytet Medyczny
w Szczecinie*

Wstęp. Wojna w Ukrainie znacząco wpłynęła na życie osób przymusowo przesiedlonych, które mimo zmiany miejsca zamieszkania funkcjonują w warunkach przewlekłego stresu i niepewności, co oddziałuje na ich zdrowie psychiczne i fizyczne. Długotrwały stres może prowadzić do zaburzeń funkcjonowania organizmu oraz zwiększonego ryzyka chorób.

Cel. Ocena ryzyka stresu i chorób u uchodźców z Ukrainy w zależności od czynników w związku z doświadczeniem wydarzeń traumatycznych.

Material i metoda. Badania przeprowadzono w 2024 roku w województwie zachodniopomorskim wśród 390 osób przymusowo przesiedlonych z Ukrainy. Kobiety stanowiły 283 osoby (ok. 70% badanych). Zastosowano wystandaryzowaną skalę Holmesa i Rahe'a.

Wyniki. Kobiety uzyskały istotnie wyższe wyniki w skali Holmesa i Rahe'a niż mężczyźni (o 15,3%; $p < 0,05$). Stwierdzono dodatnią, istotną statystycznie korelację między wiekiem a poziomem stresu ($r = 0,147$; $p = 0,004$). Wykazano również istotną zależność między oceną sprawności fizycznej a ryzykiem poważnych chorób ($p < 0,001$); najwyższy odsetek dużego ryzyka występował wśród osób oceniających sprawność na 2 (66,67%), a najniższy przy ocenie 5 (32,68%).

Wnioski. Płeć, wiek i sprawność fizyczna istotnie różnicują poziom stresu oraz ryzyko chorób wśród uchodźców z Ukrainy, co wskazuje na potrzebę ukierunkowanych działań profilaktycznych.

Słowa kluczowe: stres, wojna, uchodźcy, płeć, Ukraina.

Gruźlica jako aktualny problem zdrowia publicznego - analiza epidemiologiczna na przykładzie województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2015-2025

Urszula Czernikiewicz, Weronika Kowalczyk, Filip Tomczyk

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Opiekun pracy: dr. hab. n. med. Anna Romaszko-Wojtowicz, prof. uczelni

Wstęp. Gruźlica jest chorobą zakaźną o istotnym znaczeniu społecznym i epidemiologicznym, której przebieg oraz skuteczność leczenia zależą od wielu czynników, takich jak choroby współistniejące, warunki socjoekonomiczne oraz dostęp do opieki zdrowotnej. Analiza regionalnych danych epidemiologicznych stanowi podstawę oceny dynamiki zachorowań oraz wdrażania skutecznych strategii profilaktycznych i terapeutycznych.

Cel pracy. Celem pracy jest utworzenie bazy danych przypadków gruźlicy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2015–2025 oraz przeprowadzenie charakterystyki epidemiologicznej zachorowań z uwzględnieniem trendów czasowych i struktury demograficznej pacjentów.

Materiał i metody. Badanie przeprowadzono w oparciu o retrospektywną analizę dokumentacji medycznej pacjentów hospitalizowanych w Warmińsko-Mazurskim Centrum Chorób Płuc w Olsztynie w okresie od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2025 roku. Zebrane dane kliniczne i epidemiologiczne zostały poddane standaryzacji oraz analizie opisowej, ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu klinicznego choroby, czasu hospitalizacji oraz wyników badań mikrobiologicznych i obrazowych.

Wyniki. Zaobserwowano zróżnicowanie przebiegu klinicznego gruźlicy oraz czasu hospitalizacji w zależności od obecności zaawansowanych zmian w badaniach obrazowych klatki piersiowej, w tym zmian włóknisto-jamistych, oraz czasu uzyskania konwersji wyników badań płwociny. Analiza danych wykazała utrzymywanie się zachorowań na gruźlicę w populacji regionu w całym badanym okresie, co wskazuje na stałą obecność choroby w województwie warmińsko-mazurskim.

Wnioski. Gruźlica pozostaje istotnym problemem epidemiologicznym wymagającym ciągłego monitorowania. Tworzenie i analiza regionalnych baz danych umożliwiają ocenę trendów zachorowań oraz stanowią ważne narzędzie wspierające planowanie działań profilaktycznych i organizację opieki zdrowotnej.

Słowa kluczowe: gruźlica, epidemiologia, monitoring epidemiologiczny, choroby zakaźne, województwo warmińsko-mazurskie.

Wyzwania w opiece pielęgniarskiej nad pacjentką z endometriozą II stopnia – studium przypadku

Marta Czyżyńska¹, Beata Wudarczyk²

¹Studentka studiów II stopnia kierunku Pielęgniarstwo, Collegium Medicum, Uniwersytet Zielonogórski

Opiekun pracy: dr Beata Wudarczyk

²Katedra Pielęgniarstwa, Instytut Nauk o Zdrowiu, Collegium Medicum, Uniwersytet Zielonogórski

Wstęp. Endometrioza jest przewlekłą, estrogenozależną chorobą zapalną, charakteryzującą się obecnością tkanki endometrialnej poza jamą macicy. Dotyczy około 10–15% kobiet w wieku rozrodczym i stanowi istotny problem kliniczny ze względu na przewlekły ból, zaburzenia płodności oraz pogorszenie jakości życia.

Cel pracy. Celem pracy była analiza problemów pielęgniarskich oraz określenie zakresu interwencji w opiece nad pacjentką z endometriozą II stopnia według klasyfikacji ASRM.

Podstawowe założenia. Badaniem objęto 26-letnią pacjentkę hospitalizowaną z powodu torbieli endometrialnej jajnika lewego oraz zmian endometrialnych miednicy mniejszej. W pracy zastosowano metodę studium przypadku z wykorzystaniem wywiadu, obserwacji, analizy dokumentacji medycznej oraz oceny natężenia bólu w skali NRS. Do głównych problemów pielęgniarskich zaliczono: przewlekły ból podbrzusza (NRS do 9 podczas menstruacji), zaburzenia miesiączkowania, dolegliwości ze strony przewodu pokarmowego, objawy ze strony układu moczowego oraz napięcie emocjonalne związane z chorobą przewlekłą. Opracowano indywidualny plan opieki obejmujący monitorowanie stanu ogólnego, farmakoterapię zgodną z zaleceniami lekarskimi, interwencje niefarmakologiczne oraz edukację zdrowotną.

Podsumowanie. Kompleksowa, interdyscyplinarna i zindywidualizowana opieka pielęgniarska stanowi istotny element terapii endometriozy, wpływając na redukcję dolegliwości bólowych oraz poprawę funkcjonowania psychospołecznego pacjentki.

Słowa kluczowe. endometrioza, opieka pielęgniarska, studium przypadku, ból przewlekły, proces pielęgnowania.

Niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego

– przegląd i perspektywy rozwoju

Zuzanna Daniel

Studentka kierunku Położnictwo Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Ból porodowy należy do najbardziej intensywnych doświadczeń fizycznych i emocjonalnych w życiu kobiety. Coraz większe znaczenie w położnictwie zyskują niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu, które umożliwiają poprawę komfortu rodzącej i zmniejszenie konieczności interwencji medycznych.

Cel. Celem pracy jest przedstawienie niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego, omówienie ich mechanizmów działania oraz ocena ich skuteczności i znaczenia w praktyce położniczej, z uwzględnieniem potencjalnych możliwości rozwoju.

Podstawowe założenia. Niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego obejmują techniki sensoryczne, ruchowe i fizyczne takie jak: aromaterapia, muzykoterapia, pozycje wertykalne, immersja wodna, TENS, techniki oddechowe, akupresura oraz masaż. Ich działanie opiera się na różnych mechanizmach fizjologicznych i psychologicznych. Aromaterapia i muzykoterapia wpływają na modulację uwagi oraz redukcję napięcia emocjonalnego, co może obniżać subiektywne odczucie bólu i lęku. Pozycje wertykalne oraz techniki oddechowe poprawiają biomechanikę porodu, wspierają efektywność skurczów macicy i zmniejszają napięcie mięśniowe. Immersja wodna sprzyja relaksacji poprzez zmniejszenie działania siły grawitacji i rozluźnienie tkanek. Z kolei TENS i akupresura aktywują mechanizmy bramkowania bólu, czyli wykorzystują przewagę bodźców czuciowych nad sygnałami bólowymi, co zmniejsza subiektywne odczuwanie skurczów. Natomiast masaż i terapeutyczny dotyk obniżają napięcie mięśniowe i poprawiają komfort rodzącej. Dostępne badania kliniczne oraz przeglądy systematyczne wskazują, że stosowanie tych metod może prowadzić do zmniejszenia intensywności bólu oraz mniejszej potrzeby stosowania farmakologicznych metod uśmierzania bólu. Wykazano także ograniczenie liczby interwencji medycznych oraz wyższy poziom satysfakcji kobiet z przebiegu porodu. Ponadto, w literaturze podkreśla się potrzebę dalszej standaryzacji oraz szerszego upowszechniania tych metod w praktyce klinicznej w Polsce.

Podsumowanie. Niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego stanowią skuteczne uzupełnienie opieki okołoporodowej i przynoszą liczne korzyści pacjentkom. Ich szersze stosowanie sprzyja poprawie doświadczeń porodowych, zwiększa satysfakcję

kobiet, a także tworzy możliwości dalszego rozwoju i popularyzacji tych metod w polskiej praktyce położniczej.

Słowa kluczowe. ból porodowy, metody nefarmakologiczne, komfort rodzącej, poród, opieka okołoporodowa.

Spożycie napojów energetycznych wśród studentów – skala problemu

Dominika Dąbrowska, Monika Pąsiek

Studenckie Koło Naukowe „Pasjonaci Pielęgniarstwa i Położnictwa”, Instytut Nauk Medycznych, PANS w Chełmie

Opiekun pracy: mgr Emilia Grzegorzczak-Puzio

Wstęp. Napoje energetyczne stanowią powszechny element stylu życia studentów, szczególnie w okresach wzmożonego wysiłku intelektualnego. Wysoka presja akademicka, deficyt snu oraz stres sprzyjają sięganiu po produkty zawierające kofeinę i inne substancje psychoaktywne. Jednocześnie literatura wskazuje na potencjalne konsekwencje zdrowotne ich regularnego spożycia.

Cel pracy. Celem pracy była ocena częstości spożycia napojów energetycznych wśród studentów pielęgniarstwa, identyfikacja motywacji ich konsumpcji oraz analiza świadomości zdrowotnej i deklarowanych skutków ubocznych.

Materiał i metody. Badanie przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem autorskiego kwestionariusza ankiety. Miało ono charakter przekrojowy. Grupę badaną stanowiło 153 studentów pielęgniarstwa. Uzyskane dane poddano analizie ilościowej oraz jakościowej.

Wyniki. Stwierdzono zróżnicowane wzorce konsumpcji – od spożycia sporadycznego po regularne, przy jednoczesnej obecności osób deklarujących abstynencję. Głównymi motywacjami były potrzeba pobudzenia, redukcja senności oraz poprawa koncentracji podczas nauki. Część respondentów wskazywała również na smak i przyzwyczajenie. Badani wykazywali wysoką świadomość potencjalnych zagrożeń zdrowotnych, jednak zaobserwowano rozbieżność między wiedzą a praktyką. Zgłaszano bóle głowy, pogorszenie samopoczucia oraz objawy odstawienne, sugerujące ryzyko rozwoju cech uzależnienia.

Wnioski. Spożycie napojów energetycznych w badanej grupie stanowi istotny problem zdrowotny. Motywacje mają głównie charakter funkcjonalny i są związane z wymaganiami akademickimi. Uzyskane wyniki wskazują na potrzebę działań edukacyjnych i profilaktycznych w środowisku studenckim.

Słowa kluczowe: napoje energetyczne, studenci pielęgniarstwa, kofeina, zachowania zdrowotne, profilaktyka.

Wybrane kierunki studenckich badań naukowych

Karolina Dopieralska, Izabela Górniewicz

Studenckie Koło Naukowe Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku

Opiekun pracy: dr n. med. Beata Haor, profesor uczelni

Wstęp. Studenckie projekty badawcze rozwijają kompetencje praktyczne, umiejętność krytycznej oceny danych. Współcześnie badania prowadzone przez studentów lub w tej grupie obejmują różnorodne obszary, takie jak interwencje profilaktyczne, symulacje kliniczne, postawy wobec zdrowia oraz zastosowanie narzędzi pomiarowych w praktyce.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie wybranych kierunków badań, w które zaangażowani są studenci kierunków medycznych w ostatnich latach – zarówno jako organizatorzy jak i uczestnicy badań.

Materiał i metody. Materiał stanowiły artykuły z platformy PubMed oraz polskich repozytoriów uniwersyteckich, dotyczące badań prowadzonych przez studentów lub z ich udziałem.

Wyniki. Projekty badawcze prowadzone z udziałem studentów potwierdzają rozwój kompetencji zawodowych i badawczych studentów m. in. umiejętności komunikacyjnych, pracy w zespole, pewności siebie w realizacji procedur klinicznych.

Wnioski. Zaangażowanie studentów w badania poprawia ich kompetencje badawcze, komunikacyjne oraz sprzyja nabywaniu i doskonaleniu praktycznych umiejętności, które wspierają ich dalszy rozwój zawodowy i naukowy.

Słowa kluczowe. badania naukowe, student, kompetencje.

Wyzwania opiekuńcze w leczeniu owrzodzenia żylnego goleni

Milena Duda, Iga Mazurkiewicz, Zofia Wieczerzańska

Studenckie Koło Naukowe, Zakład Pielęgniarstwa Rodzinnego i Geriatrycznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Barbara Ślusarska

Wstęp. Owrzodzenie żyłne goleni jest przewlekłym powikłaniem niewydolności żyłnej i stanowi istotny problem opiekuńczy. Wiąże się z długotrwałym leczeniem, bólem, ograniczeniem sprawności oraz obniżeniem jakości życia. Pacjent wymaga kompleksowej opieki obejmującej leczenie miejscowe, terapię uciskową, profilaktykę powikłań oraz edukację zdrowotną.

Cel pracy. Celem pracy była identyfikacja problemów opiekuńczych pacjentki z owrzodzeniem żylnym goleni oraz określenie kierunków działań pielęgniarских.

Material i metoda. Badanie przeprowadzono metodą studium przypadku. Analizie poddano przypadek 79-letniej pacjentki z przewlekłą niewydolnością żylną, pozostającej pod opieką poradni chirurgicznej. Obserwację prowadzono w warunkach domowych w listopadzie 2024 roku. Zastosowano wywiad, obserwację, pomiar parametrów życiowych oraz analizę dokumentacji. Wykorzystano skale: NRS, Barthel, ADL oraz klasyfikację CEAP.

Wyniki. Stwierdzono owrzodzenie z obecnością włókniaka, nieprawidłowej ziarniny i martwicy rozplywnej przy brzegu rany. Towarzyszyły mu ból, obrzęk kończyny i ograniczona mobilność. Zastosowano leczenie miejscowe (Granuflex, Argosulfan) oraz systematyczną ocenę rany i edukację pacjentki.

Wnioski. Owrzodzenie żyłne wymaga indywidualnej, kompleksowej opieki pielęgniarskiej. Wykorzystanie standaryzowanych skal umożliwia skuteczne monitorowanie stanu chorej i poprawę efektów terapeutycznych.

Słowa kluczowe: owrzodzenie żyłne, problemy opiekuńcze, opieka pielęgniarська.

Analiza zależności między poczuciem własnej skuteczności a oceną środowiska nauczania klinicznego wśród zagranicznych studentów pielęgniarstwa

Karol Durak, Beata Dobrowolska

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Opiekun pracy: prof. dr hab. n. o zdr. Beata Dobrowolska

Wstęp. Umiejdzynarodowienie szkolnictwa wyższego zwiększa znaczenie jakości kształcenia oraz oceny środowiska nauczania klinicznego przez studentów. W kontekście kształcenia zagranicznych studentów pielęgniarstwa w Polsce szczególnego znaczenia nabiera ich subiektywna ocena środowiska nauczania klinicznego, która może pozostawać w związku z poziomem poczucia własnej skuteczności w procesie uczenia się i adaptacji zawodowej.

Cel. Celem badań było zbadanie czy istnieje związek między poczuciem własnej skuteczności zagranicznych studentów pielęgniarstwa a oceną środowiska nauczania klinicznego.

Material i metoda. Badania przeprowadzono w grupie 491 studentów zagranicznych studiujących pielęgniarstwo na uczelniach regionu Polski południowo-wschodniej przy wykorzystaniu standaryzowanych narzędzi Clinical Learning Environment, Supervision and Nurse Teacher (CLES + T) oraz The General Self-Efficacy Scale (GSES).

Wyniki. Analizy pokazały dodatnie zależności pomiędzy ogólnym poczuciem własnej skuteczności (GSES) a wszystkimi wymiarami skali The Clinical Learning Environment, Supervision and Nurse Teacher scale (CLES+T). Najsilniejszą korelację z GSES odnotowano dla atmosfery pedagogicznej ($r = 0,274$; $p < 0,001$), co wskazuje, że osoby o wyższym poczuciu własnej skuteczności częściej postrzegają klimat edukacyjny oddziału jako wspierający i sprzyjający uczeniu się.

Wnioski. Analizy pokazały, że wyższe poczucie skuteczności badanych wiąże się z bardziej pozytywną oceną środowiska nauczania klinicznego. Uzyskane wyniki sugerują, że wzmacnianie poczucia własnej skuteczności może pozytywnie wpływać na jakość doświadczeń klinicznych zagranicznych studentów pielęgniarstwa.

Słowa kluczowe: środowisko nauczania klinicznego, GSES, CLES+T.

Intensywność korzystania z mediów społecznościowych a poziom lęku u studentów kierunków medycznych

Martyna Durak, Julia Fila-Shaikh, Anna Lubera

*Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych
im. Prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu*

Opiekun pracy: mgr Agnieszka Rej

Wstęp. W ostatnich latach media społecznościowe znacząco wpłynęły na codzienne funkcjonowanie młodych dorosłych, stając się głównym narzędziem komunikacji, zdobywania informacji i utrzymywania relacji. Coraz częściej podkreśla się również ich potencjalny wpływ na zdrowie psychiczne użytkowników. Szczególnie narażeni na wysoki poziom stresu są studenci kierunków medycznych, co wynika z intensywnej nauki, presji akademickiej oraz odpowiedzialności związanej z przyszłym zawodem. Nadmierna aktywność w mediach społecznościowych może sprzyjać nasileniu objawów lękowych, m.in. poprzez porównywanie się z innymi, zjawisko FOMO oraz zaburzenia snu

Cel. Celem pracy była ocena zależności pomiędzy intensywnością korzystania z mediów społecznościowych a poziomem lęku u studentów kierunków medycznych.

Materiał i metoda. Badanie przeprowadzono wśród 100 studentów kierunków medycznych w wieku 19–42 lat. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem autorskiego kwestionariusza ankiety dotyczącego czasu i sposobu korzystania z mediów społecznościowych oraz standaryzowanej skali oceny lęku GAD-7.

Wyniki: Wykazano, że 78% badanych korzysta z mediów społecznościowych codziennie powyżej 2 godzin, a 34% powyżej 4 godzin dziennie. Stwierdzono istotną statystycznie dodatnią korelację pomiędzy czasem spędzonym w mediach społecznościowych a poziomem lęku lub problemami ze snem.

Wnioski. Intensywne korzystanie z mediów społecznościowych wiąże się z wyższym poziomem lęku wśród studentów kierunków medycznych. Czas spędzany w mediach społecznościowych powyżej 3–4 godzin dziennie może stanowić czynnik ryzyka występowania objawów lękowych.

Słowa kluczowe: media społecznościowe, studenci, lęk, skala GAD-7.

Kompetencje zdrowotne polskich i zagranicznych studentów pielęgniarstwa

Justyna Durak, Beata Dobrowolska

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Opiekun pracy: prof. dr hab. n. o zdr. Beata Dobrowolska

Wstęp. Jednym z głównych wyzwań współczesnego systemu opieki zdrowotnej jest kształtowanie właściwych kompetencji zdrowotnych społeczeństwa. Wynika to głównie ze znacznego wzrostu zachorowań na choroby cywilizacyjne, zmiany podejścia, że właściwa opieka medyczna przekłada się na dobre zdrowie, a także krytyki samego funkcjonowania pomocy medycznej w aspekcie biomedycznym.

Cel. Celem pracy jest zbadanie poziomu kompetencji zdrowotnych polskich i zagranicznych studentów pielęgniarstwa oraz ich uwarunkowań.

Materiał i metoda. Grupę badaną stanowili studenci studiów licencjackich na kierunku pielęgniarstwo z Polski oraz studenci z zagranicy studiujący pielęgniarstwo na uczelniach regionu Polski południowo-wschodniej. Badaniem objęto 231 studentów z Polski oraz 259 studentów zagranicznych.

Zostały przeprowadzone sondażowe badania przekrojowe. Narzędziami badawczymi wykorzystanymi w pracy były HLS19 –Q12 oraz Fantastic life inventory.

Wyniki. W grupie studentów polskich dominował wystarczający poziom kompetencji zdrowotnych 63,6% (N=147), natomiast doskonały poziom osiągnęło 14,3% (N=33) badanych. Jednocześnie 19,9% (N=46) respondentów zaklasyfikowano do poziomu problematycznego, a 2,2% (N=5) do niewystarczającego. Wśród studentów zagranicznych najliczniejszą kategorię 43,2% (N=112) również stanowił poziom wystarczający, jednak odnotowano wysoki odsetek poziomu doskonałego 37,1% (N=96). Poziomy problematyczny i niewystarczający występowały rzadziej w obu grupach.

Wnioski. Poziom kompetencji zdrowotnych polskich i zagranicznych studentów pielęgniarstwa wykazuje zarówno obszary zbieżne, jak i istotne różnice, które mogą wynikać z uwarunkowań kulturowych, edukacyjnych oraz doświadczeń klinicznych. Uzyskane wyniki wskazują na potrzebę dostosowania programów kształcenia do zróżnicowanych potrzeb studentów.

Słowa kluczowe: kompetencje zdrowotne, HLS19 –Q12, Fantastic life inventory.

Indywidualny plan porodu jako element budowania poczucia bezpieczeństwa

Julia Dydek

Studenckie Koło Naukowe Profilaktyki Zdrowotnej Kobiet, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski

Opiekun pracy: dr. n. o zdr. Joanna Błajda

Wstęp. Poród stanowi jedno z najważniejszych wydarzeń w życiu kobiety, mające istotny wpływ nie tylko na jej zdrowie fizyczne, ale również na dobrostan psychiczny. Współczesne położnictwo coraz częściej podkreśla znaczenie opieki skoncentrowanej na kobiecie, uwzględniającej jej potrzeby, oczekiwania oraz prawo do współdecydowania o przebiegu porodu. Indywidualny plan porodu jest narzędziem umożliwiającym wyrażenie preferencji dotyczących opieki okołoporodowej oraz form komunikacji z personelem medycznym. Może on sprzyjać budowaniu poczucia bezpieczeństwa, zwiększać poczucie kontroli nad sytuacją oraz wzmocniać relację między rodzącą a zespołem terapeutycznym.

Cel. Celem pracy jest omówienie znaczenia indywidualnego planu porodu w kształtowaniu poczucia bezpieczeństwa kobiety rodzącej w świetle współczesnych standardów opieki położniczej.

Podstawowe założenia. Indywidualny plan porodu stanowi element opieki skoncentrowanej na kobiecie (woman-centered care) i jest narzędziem umożliwiającym wyrażenie preferencji dotyczących przebiegu porodu oraz opieki nad noworodkiem. Badania wskazują, że poczucie bezpieczeństwa, autonomia decyzyjna oraz partnerska relacja z personelem medycznym mają istotny wpływ na poziom lęku, satysfakcję z porodu oraz ogólne doświadczenie okołoporodowe. Kobiety, które czują się wysłuchane i włączone w proces podejmowania decyzji, rzadziej oceniają poród jako traumatyczny. Skuteczność planu porodu zależy jednak od jakości komunikacji oraz elastyczności zespołu terapeutycznego. W tym kontekście indywidualny plan porodu wpisuje się w proces humanizacji opieki okołoporodowej oraz rozwój nowoczesnych standardów położniczych.

Podsumowanie. Indywidualny plan porodu jest ważnym narzędziem współczesnej opieki okołoporodowej, wspierającym poczucie bezpieczeństwa i kontrolę rodzącej. Analiza literatury wskazuje, że możliwość wyrażenia własnych preferencji oraz partnerska relacja z personelem medycznym zmniejszają lęk porodowy i zwiększają satysfakcję z porodu. Skuteczność planu zależy od jego uwzględnienia w praktyce klinicznej i elastycznego podejścia zespołu medycznego, przy zachowaniu bezpieczeństwa matki i dziecka. Plan porodu wpisuje się w proces humanizacji opieki i rozwój nowoczesnych standardów w położnictwie.

Słowa kluczowe: plan porodu, poród, standard opieki.

Praca zmianowa i jej wpływ na jakość snu pielęgniarek zatrudnionych w oddziałach zabiegowych

Emilia Frankiewicz

*Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarstwa, Instytut Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu
i Psychologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski*

Opiekun pracy: dr n.med. Małgorzata Marć

*Instytut Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii, Collegium Medicum,
Uniwersytet Rzeszowski*

Wstęp. Praca zmianowa stanowi nieodłączny element funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, szczególnie w zawodzie pielęgniarki, gdzie konieczne jest zapewnienie całodobowej opieki nad pacjentem. System równoważny, zwłaszcza praca w godzinach nocnych, zaburza rytm dobowy organizmu, co może prowadzić do pogorszenia jakości snu oraz negatywnych konsekwencji zdrowotnych.

Cel. Celem pracy jest analiza wpływu systemu pracy zmianowej na jakość snu pielęgniarek zatrudnionych w oddziałach zabiegowych oraz analiza zależności między jakością snu a wybranymi czynnikami socjodemograficznymi.

Podstawowe założenia. Praca w systemie zmianowym istotnie obniża jakość snu pielęgniarek. Zakłada się również, że wiek oraz staż pracy w systemie zmianowym mogą różnicować poziom jakości snu. Obniżona jakość snu może wpływać na samopoczucie, funkcjonowanie zawodowe oraz bezpieczeństwo opieki nad pacjentem.

Podsumowanie. Praca zmianowa istotnie wpływa na jakość snu pielęgniarek, prowadząc do zaburzeń regeneracji organizmu, przewlekłego zmęczenia oraz obniżenia koncentracji. Zrozumienie zależności między systemem pracy a jakością snu ma kluczowe znaczenie dla poprawy dobrostanu personelu pielęgniarskiego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pacjentów.

Słowa kluczowe: jakość snu, praca zmianowa, pielęgniarki, oddziały zabiegowe.

Noszenie niemowląt jako element wsparcia laktacji i adaptacji noworodka

Alicja Gacek

Studenckie Koło Naukowe Profilaktyki Zdrowotnej Kobiet, Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski

Opiekun naukowy: dr n. o zdr. Joanna Błajda

Wstęp. Noszenie niemowląt w chuście lub nosidle ergonomicznych stanowi praktykę znaną od wieków, która współcześnie zyskuje na popularności jako element wspierający rodzicielstwo bliskości. Coraz więcej badań wskazuje, że bliski kontakt „skóra do skóry” oraz częste przebywanie dziecka przy ciele matki mogą korzystnie wpływać na przebieg laktacji oraz proces adaptacji noworodka do środowiska pozamacicznego. Zjawisko to ma istotne znaczenie w kontekście promocji karmienia piersią i wspierania prawidłowego rozwoju psychofizycznego dziecka.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie znaczenia noszenia niemowląt jako czynnika wspomagającego laktację oraz adaptację noworodka, a także omówienie potencjalnych korzyści zdrowotnych wynikających z tej praktyki.

Materiał i metody. Dokonano przeglądu aktualnej literatury naukowej z lat 2015–2025 dotyczącej wpływu kontaktu „skóra do skóry”, noszenia niemowląt oraz opieki skoncentrowanej na rodzinie na przebieg laktacji i adaptację noworodka. Uwzględniono badania kliniczne, obserwacyjne oraz rekomendacje organizacji zajmujących się zdrowiem matki i dziecka.

Wyniki. Analiza literatury wskazuje, że noszenie niemowląt sprzyja częstszemu przystawianiu dziecka do piersi, stymuluje wydzielanie oksytocyny i prolaktyny, a tym samym wspiera utrzymanie laktacji. Bliskość fizyczna stabilizuje parametry życiowe noworodka, reguluje temperaturę ciała, rytm serca i oddech, a także obniża poziom kortyzolu. Ponadto praktyka ta wzmacnia więź emocjonalną między matką a dzieckiem oraz może zmniejszać ryzyko wystąpienia depresji poporodowej.

Wnioski. Noszenie niemowląt stanowi wartościowy element wsparcia laktacji i adaptacji noworodka. Promowanie tej praktyki w ramach edukacji przed- i poporodowej może przyczynić się do poprawy wskaźników karmienia piersią oraz dobrostanu matki i dziecka. Kluczowe znaczenie ma jednak właściwa edukacja rodziców w zakresie bezpiecznego i ergonomicznego noszenia.

Słowa kluczowe: noszenie niemowląt, laktacja, adaptacja noworodka, kontakt skóra do skóry, karmienie piersią.

Szczepionka HPV jako element zdrowia publicznego

– jak zwiększyć zaufanie społeczeństwa?

Kamila Gajowiak, Julia Dzirba

Katedra Rozwoju Położnictwa, Zakład Opieki Specjalistycznej w Położnictwie,

Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Agnieszka Skurzak, dr. n. o zdr. Marta Zarajczyk

Wstęp. Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) stanowi główny czynnik etiologiczny raka szyjki macicy. Pomimo dostępności skutecznych metod profilaktycznych, rak szyjki macicy nadal stanowi istotny problem zdrowia publicznego. Szczepienia przeciwko HPV, będące elementem profilaktyki pierwotnej przyczyniają się do zmniejszenia zachorowalności na raka szyjki macicy. Szczególne znaczenie nabiera budowanie zaufania społecznego oraz zwiększenie świadomości dotyczącej skuteczności i bezpieczeństwa szczepień.

Cel pracy. Celem pracy był przegląd literatury dotyczącej roli szczepień przeciwko HPV oraz wskazanie działań mogących zwiększyć zaufanie społeczeństwa do tej formy profilaktyki.

Założenia pracy. Wirus HPV jest powszechnym wirusem przenoszonym drogą kontaktów seksualnych, a jego wysokoonkogenne typy mogą prowadzić do powstawania zmian przednowotworowych oraz nowotworów, w tym raka szyjki macicy. Profilaktyka pierwotna obejmuje edukację zdrowotną oraz realizację programów szczepień ochronnych. Skuteczność tych działań uzależniona jest nie tylko od dostępności do szczepień, ale również od poziomu wiedzy społeczeństwa oraz zaufania do personelu medycznego i wiedzy medycznej. Budowanie zaufania wymaga prowadzenie zrozumiałej komunikacji opartej na dowodach naukowych, obalania mitów dotyczących szczepień oraz zapewnienie dostępu do wiarygodnych źródeł informacji. Wyedukowany personel medyczny może wspierać pacjentów w podejmowaniu świadomych decyzji zdrowotnych. Rozpowszechnienie wiedzy o szczepieniach realnie wpływa na kształtowanie pozytywnych postaw wobec profilaktyki onkologicznej i zwiększa akceptację szczepień w społeczeństwie.

Podsumowanie. Budowanie świadomości i zaufania społecznego jest niezbędne do uzyskania skutecznej profilaktyki raka szyjki macicy.

Słowa kluczowe: wirus, HPV, szczepienie, profilaktyka.

Problemy pielęgnacyjne chorego z cukrzycą

Natalia Galant

studentka studiów II stopnia, kierunek pielęgniarstwo, Wydział Nauk o Zdrowiu,

Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. med. Beata Kropornicka

Zakład Interny i Pielęgniarstwa Internistycznego, Katedra Pielęgniarstw Zachowawczych,

Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Cukrzyca stanowi grupę chorób metabolicznych, których wspólną cechą jest przewlekła hiperglikemia. Długotrwałe utrzymywanie się podwyższonego poziomu glukozy we krwi może prowadzić do powikłań ostrych i przewlekłych.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie problemów pielęgnacyjnych pacjenta z cukrzycą i określenie ich przyczyn.

Material i metody. Jako metodę badawczą zastosowano w pracy studium indywidualnego przypadku. Podmiotem badania był 52-letni mężczyzna, u którego 20 lat temu rozpoznano cukrzycę typu 1. Chory jest po amputacjach: palucha, głowy I i II kości śródstopia lewego oraz po przeszczepach skóry. Narzędzia badawcze wykorzystane w pracy to: karta opieki pielęgniarstwa, skale oraz autorski test do oceny wiedzy chorego na temat choroby.

Wyniki. Pacjent doświadcza problemów związanych z przewlekłym gojeniem rany pooperacyjnej w obrębie stopy cukrzycowej. Wynikają one z niedostatecznej pielęgnacji skóry stóp, nieprzestrzegania zasad odciążania kończyny dolnej. Otyłość II stopnia, zaburzenia czucia i widzenia zwiększają ryzyko urazów i utrudniają ich wczesne wykrywanie, co pogarsza skuteczność samopielęgnacji. Obecność obniżonego nastroju, lęku związanego z przyszłością oraz poczucia frustracji wynika z braku możliwości kontynuowania pracy zawodowej. Pomimo wsparcia ze strony rodziny, chory doświadcza ograniczeń społecznych, wycofania z wcześniejszych aktywności, co może pogłębiać izolację.

Wnioski. Problemy pielęgnacyjne występujące u chorego wynikają głównie z przewlekłych powikłań cukrzycy, takich jak stopa cukrzycowa, neuropatia, retinopatia. Skomplikowana sytuacja zdrowotna pacjenta wymaga kompleksowej opieki pielęgniarstwa.

Słowa kluczowe: cukrzyca, pacjent, problemy pielęgnacyjne.

Model opieki nad pacjentem po transplantacji nerki w trakcie hospitalizacji

Paulina Gaura, Mikołaj Zając

Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa, Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego

Opiekunowie pracy: mgr Maria Pikul, dr n.med. Małgorzata Paplacyk-Serednicka, dr hab. Lucyna Ścisło

Wstęp. Transplantacja nerki to najskuteczniejsza metoda leczenia krańcowej niewydolności nerek, której sukces zależy od doboru dawcy, techniki operacyjnej oraz indywidualnej farmakoterapii. Kluczowym elementem procesu zdrowienia jest profesjonalna opieka pielęgniarska w szpitalu oraz rzetelna edukacja pacjenta w zakresie samoopieki w warunkach domowych.

Cel pracy. Głównym zamierzeniem jest przedstawienie modelu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem po przeszczepieniu nerki podczas hospitalizacji. Praca skupia się na sformułowaniu diagnoz, wyznaczeniu celów oraz zaplanowaniu interwencji w oparciu o teorię pielęgnowania Dorothy Orem.

Podstawowe założenia. Praca bazuje na analizie literatury medycznej oraz doświadczeniach własnych zdobytych podczas praktyk. Fundamentem jest teoria D. Orem, definiująca samoopiekę jako umiejętność dbania o zdrowie i bezpieczeństwo, której deficyt wymaga interwencji pielęgniarskiej. Model uwzględnia potrzeby uniwersalne, rozwojowe oraz wynikające z dewiacji stanu zdrowia, dopasowując stopień pomocy poprzez systemy kompensacyjne lub edukacyjno-wspierające. Rola pielęgniarki polega na niwelowaniu ubytków samoopieki, instruowaniu chorego oraz monitorowaniu ryzyka, takich jak ostre odrzucenie przeszczepu, krwotoki czy infekcje.

Podsumowanie. Realizacja opieki opartej na teorii Orem pozytywnie wpływa na funkcjonowanie pacjenta i minimalizuje ryzyko wystąpienia groźnych powikłań. Takie podejście pozwala na skuteczne osiągnięcie założonych celów terapeutycznych, zapewnia choremu poczucie bezpieczeństwa oraz znacząco podnosi ogólną jakość i standard świadczonej opieki medycznej.

Słowa kluczowe: transplantacja nerki, przeszczep, dawca, biorca, model opieki.

Problemy pielęgnacyjne małego pacjenta z ostrym zapaleniem ucha środkowego w pierwszej dobie po wykonaniu paracentezy

Izabela Grzelka, Monika Gułaś

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Aneta Kościołek, mgr Ewa Surma

Wstęp. Ostre zapalenie ucha środkowego jest częstą chorobą wieku dziecięcego, a w przypadku braku skuteczności leczenia zachowawczego konieczne może być zastosowanie leczenia zabiegowego w postaci paracentezy.

Cel pracy. Celem pracy jest omówienie problemów pielęgnacyjnych u dziecka po paracentezie ucha środkowego oraz podkreślenie znaczenia zabiegu w leczeniu ostrego zapalenia ucha środkowego.

Material i metody. Przeprowadzono niesystematyczny przegląd dostępnej literatury przedmiotu opublikowanej w okresie 10 lat (2016-2026). Wykorzystano bazy danych tj.: Google Scholar, Pub Med.

Wyniki. Zapalenie ucha należy do najczęstszych chorób infekcyjnych wieku dziecięcego. U niemowląt i dzieci do 6 roku życia występuje dużo częściej niż u dzieci starszych oraz dorosłych. W 90% przypadków zapalenie ucha występuje w czasie infekcji górnych dróg oddechowych.

Wnioski. Właściwie zaplanowana i systematycznie realizowana opieka pielęgnarska, połączona z edukacją rodziców, wpływa na szybszą poprawę stanu dziecka, zmniejszenie stresu oraz prawidłowy proces gojenia.

Słowa kluczowe: ostre zapalenie ucha, dzieci, paracenteza.

Standaryzacja praktyki pielęgniarskiej – klasyfikacja ICNP.

Rola wdrożenia zasad EBNP w poprawie bezpieczeństwa pacjenta

Monika Gułaś, Izabela Grzelka, Kamil Iwaniszczuk

Institut Nauk Medycznych, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie

Opiekun pracy: dr n. o zdrowiu Aneta Kościółek

Wstęp. W obliczu starzenia się społeczeństwa, wzrostu liczby chorób przewlekłych, braków kadrowych oraz rosnących oczekiwań pacjentów, współczesna opieka zdrowotna wymaga uporządkowanych i spójnych działań. Szczególną rolę odgrywa tu standaryzacja praktyki pielęgniarskiej, która ujednocila język zawodowy i sprzyja zapewnieniu wysokiej jakości oraz bezpieczeństwa opieki. Ważnym narzędziem wspierającym ten proces jest Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej (ICNP), zgodna z zasadami Evidence-Based Nursing Practice. Jej wdrażanie przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa pacjentów i efektywności opieki.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie znaczenia standaryzacji praktyki pielęgniarskiej z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Praktyki Pielęgniarskiej (ICNP)

Materiał i metoda. Przeprowadzono niesystematyczny przegląd dostępnej literatury przedmiotu opublikowanej w okresie siedmiu ostatnich lat (2016-2025). Przeszukano bazy danych takie jak: Google Scholar, Pub Med.

Wyniki. Na podstawie analizy piśmiennictwa stwierdzono, że stosowanie Międzynarodowej Klasyfikacji Praktyki Pielęgniarskiej (ICNP) przyczynia się do uporządkowania działań pielęgniarskich oraz zwiększenia spójności procesu pielęgnowania. ICNP umożliwia jednoznaczne definiowanie problemów pacjenta, planowanie interwencji pielęgniarskich oraz ocenę efektów opieki w sposób systematyczny i czytelny.

Wyniki analizy wskazują, że wykorzystanie ICNP sprzyja ujednoczeniu dokumentacji pielęgniarskiej, co zwiększa jej przejrzystość oraz ułatwia monitorowanie stanu pacjenta. Standaryzacja języka pielęgniarskiego poprawia komunikację między personelem medycznym oraz wspiera ciągłość opieki. Zastosowanie ICNP pozwala również na porównywanie realizowanych świadczeń pielęgniarskich oraz ocenę jakości opieki w różnych jednostkach ochrony zdrowia.

Wnioski.

1. Standaryzacja praktyki pielęgniarskiej z wykorzystaniem ICNP stanowi istotny element poprawy jakości i bezpieczeństwa opieki nad pacjentem.

2. ICNP umożliwia ujednolicenie języka zawodowego pielęgniarek, co sprzyja lepszej dokumentacji oraz porównywalności świadczeń pielęgniarskich.

3. Stosowanie ICNP wspiera realizację założeń Evidence-Based Nursing Practice, umożliwiając podejmowanie decyzji klinicznych opartych na aktualnej wiedzy naukowej.

4. Wdrożenie ICNP przyczynia się do poprawy komunikacji w zespołach terapeutycznych oraz zwiększenia przejrzystości działań pielęgniarskich.

5. Dalsze upowszechnianie i szkolenia z zakresu ICNP są niezbędne dla pełnego wykorzystania potencjału standaryzacji w praktyce pielęgniarskiej.

Słowa kluczowe: ICPN, pielęgniarstwo, pacjent, opieka.

Koordynowana opieka pediatryczna – kluczowe elementy i znaczenie w systemie opieki zdrowotnej

Coordinated paediatric care – key elements and significance in the healthcare system

Valentyna Hombolevska

studentka Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, członkini Studenckiego Koła Naukowego przy Zakładzie Pediatrii i Pielęgniarstwa Pediatrycznego „Uśmiech Proszę!”

Opiekun pracy: mgr Aleksandra Fornal

student at the Faculty of Medicine, Medical University of Lublin, member of the Student Research Club at the Department of Paediatrics and Paediatric Nursing, ‘Smile Please!’

Supervisor: Aleksandra Fornal, MA

Wstęp. Koordynowana opieka zdrowotna stanowi istotny element współczesnych modeli organizacji opieki zdrowotnej. W pediatrii jej znaczenie jest szczególnie ważne, ponieważ opieka nad dziećmi z chorobami przewlekłymi lub złożonymi potrzebami zdrowotnymi często wymaga współpracy wielu specjalistów oraz długoterminowego planowania procesu leczenia. Niewystarczająca koordynacja opieki może prowadzić do fragmentacji procesu leczenia, powielania procedur diagnostycznych oraz utrudnień w komunikacji między specjalistami.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie istoty koordynowanej opieki pediatrycznej oraz identyfikacja i charakterystyka jej kluczowych elementów na podstawie analizy aktualnej literatury naukowej.

Podstawowe założenia. Praca ma charakter przeglądu i opiera się na analizie wybranych publikacji naukowych dotyczących koordynowanej opieki w pediatrii. Analiza wybranych publikacji naukowych podkreśla znaczenie takich elementów jak interdyscyplinarna współpraca zespołu terapeutycznego, obecność koordynatora opieki, tworzenie wspólnego planu leczenia z udziałem rodziny pacjenta oraz skuteczna komunikacja pomiędzy różnymi poziomami systemu ochrony zdrowia. Istotną rolę odgrywa również odpowiednia infrastruktura organizacyjna umożliwiająca zapewnienie ciągłości opieki.

Podsumowanie. Analiza literatury wskazuje, że koordynowana opieka pediatryczna może istotnie przyczynić się do poprawy jakości leczenia, zwiększenia satysfakcji pacjentów i ich rodzin oraz bardziej efektywnego wykorzystania zasobów systemu ochrony zdrowia. Rozwój modeli opieki opartych na współpracy interdyscyplinarnej oraz aktywnym udziale rodziny stanowi jeden z kluczowych kierunków rozwoju współczesnej pediatrii. Analiza

zagadnienia koordynowanej opieki pediatrycznej wskazuje na potrzebę dalszych badań naukowych nad doskonaleniem modeli opieki nad dzieckiem.

Słowa kluczowe: koordynowana opieka zdrowotna, interdyscyplinarna współpraca, koordynacja opieki, pediatria.

Introduction. Coordinated healthcare is an important element of modern healthcare organisation models. Its significance is particularly important in paediatrics, as the care of children with chronic diseases or complex health needs often requires the cooperation of many specialists and long-term treatment planning. Insufficient coordination of care can lead to fragmentation of the treatment process, duplication of diagnostic procedures and difficulties in communication between specialists.

Aim of the thesis. The aim of the thesis is to present the essence of coordinated paediatric care and to identify and characterise its key elements based on an analysis of the current scientific literature.

Basic assumptions. This paper is a review based on an analysis of selected scientific publications on coordinated care in paediatrics. The analysis of selected scientific publications emphasises the importance of elements such as interdisciplinary cooperation of the therapeutic team, the presence of a care coordinator, the creation of a joint treatment plan with the participation of the patient's family and effective communication between different levels of the healthcare system. Appropriate organisational infrastructure enabling continuity of care also plays an important role.

Summary. The analysis of the literature indicates that coordinated paediatric care can improve the quality of care, increase patient and family satisfaction, and promote more efficient use of healthcare resources. The development of care models based on interdisciplinary cooperation and active family participation is one of the key directions in the development of modern paediatrics. Analysis of the issue of coordinated paediatric care indicates the need for further scientific research on improving child care models.

Keywords: coordinated healthcare, interdisciplinary cooperation, care coordination, paediatrics.

Wskaźniki stanu zapalnego (WBC) a ogólna kondycja zdrowotna w wieku podeszłym

Serhii Homzar¹, Mateusz Wunderlich¹, Michał Woś²

¹Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Anatomii Prawidłowej, Klinicznej i Obrazowej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

²Zakład Informatyki i Statystyki Medycznej z Pracownią e-Zdrowia, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. med. Marek Tomaszewski

Zakład Anatomii Prawidłowej, Klinicznej i Obrazowej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Starzenie się organizmu wiąże się z przewlekłym, łagodnym stanem zapalnym, który zwiększa ryzyko chorób metabolicznych i sercowo-naczyniowych. Liczba leukocytów (WBC) jest łatwo dostępnym markerem zapalenia, a jej podwyższone wartości korelują z insulinoopornością, dyslipidemią, otyłością oraz większą śmiertelnością sercowo-naczyniową u osób starszych. Ocena zależności między WBC a parametrami metabolicznymi może więc pomóc w identyfikacji seniorów obciążonych wyższym ryzykiem zdrowotnym.

Cel. Zbadanie, czy podwyższona liczba krwinek białych wiąże się z pogorszeniem parametrów zdrowotnych u seniorów.

Materiały i metody. Badanie przeprowadzono na grupie 289 osób, z których 160 (55%) stanowiły osoby powyżej 60 roku życia, a 129 (45%) – osoby poniżej 60 roku życia. Do analizy statystycznej użyto testów U Manna-Whitneya, T-Studenta oraz wykresów pudełkowych (Boxplot).

Wyniki. Badanie wykazało, że seniorzy z podwyższoną liczbą WBC mają wyższe średnie stężenie glukozy (104,25 mg/dl) oraz cholesterolu całkowitego (217,13 mg/dl), w porównaniu do osób, u których liczba WBC znajduje się w granicach normy – 95,89 mg/dl oraz 191,13 mg/dl odpowiednio. Wykazano również, że osoby starsze z podwyższoną liczbą WBC charakteryzują się średnim BMI=31.81 kg/m² (otyłość I stopnia), podczas gdy osoby z liczbą WBC w granicach normy wykazują jedynie nadwagę (średnie BMI=27,91 kg/m²).

Wnioski. Wyniki przeprowadzonego badania wskazują, że podwyższona liczba WBC współwystępuje z tendencją do wyższego poziomu cholesterolu i glukozy, co zwiększa ryzyko sercowo-naczyniowe w grupie powyżej 60 roku życia. Ponadto osoby ze zwiększonym poziomem markerów stanu zapalnego częściej zmagają się z otyłością kliniczną. Liczba WBC powyżej normy powinna być sygnałem do dokładniejszej kontroli profilu lipidowego i gospodarki węglowodanowej u seniorów.

Słowa kluczowe. Krwinki białe, stan zapalny, pacjent geriatryczny.

Enhanced Recovery After Surgery (ERAS) jako kierunek rozwoju opieki okołoperacyjnej

Karolina Hunek, Magdalena Jaskowska, Ewa Jargiło, Natalia Grzegorzczuk, Agata Bąk
*studentki, kierunek Pielęgniarstwo I st., Studenckie Koło Naukowe II Kliniki Chirurgii Ogólnej
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie*

Opiekun pracy: dr n. med. Monika Pruchniak

Zakład Chirurgii i Pielęgniarstwa Chirurgicznego, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Protokół Enhanced Recovery After Surgery (ERAS) stanowi nowoczesne, wielodyscyplinarne podejście do opieki nad pacjentem chirurgicznym, mające na celu redukcję stresu operacyjnego oraz przyspieszenie powrotu do zdrowia. W ostatnich latach obserwuje się rosnące znaczenie ERAS jako standardu postępowania okołoperacyjnego.

Cel. Celem pracy było przedstawienie założeń protokołu ERAS oraz ocena jego wpływu na wyniki leczenia pacjentów po zabiegach operacyjnych.

Material i metoda. Dokonano przeglądu aktualnej literatury naukowej dotyczącej zastosowania protokołu ERAS w różnych dziedzinach chirurgii. Analizie poddano badania oceniające efektywność wdrożenia poszczególnych elementów protokołu oraz ich wpływ na przebieg leczenia pooperacyjnego.

Wyniki. Wdrożenie protokołu ERAS wiąże się ze zmniejszeniem liczby powikłań pooperacyjnych, skróceniem czasu hospitalizacji oraz obniżeniem kosztów leczenia. Istotną rolę odgrywają elementy takie jak wczesna mobilizacja pacjenta, optymalizacja żywienia oraz stosowanie multimodalnej analgezji. Podkreśla się również znaczenie edukacji pacjenta i współpracy zespołu terapeutycznego.

Wnioski. ERAS stanowi istotny kierunek rozwoju współczesnej opieki chirurgicznej. Jego wdrażanie przyczynia się do poprawy jakości leczenia oraz efektywności systemu ochrony zdrowia. Protokół ten stwarza szerokie możliwości prowadzenia badań naukowych, w tym również przez studentów kierunków medycznych.

Słowa kluczowe: ERAS, opieka okołoperacyjna, chirurgia, rehabilitacja pooperacyjna, jakość leczenia.

Rola pielęgniarki w opiece nad pacjentem z Zespołem Downa

Katarzyna Jabłońska¹, Zofia Snarska², Stanisław Chorąży³, Katarzyna Krystyna Snarska³

¹*Wyższa Szkoła Medyczna w Białymstoku*

²*Kierunek Lekarski Uniwersytet Medyczny w Białymstoku*

³*Zakład Medycyny Klinicznej, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku*

Wstęp. Zespół Downa to genetyczna niepełnosprawność intelektualna wymagająca kompleksowej i długoterminowej opieki, zwłaszcza w wieku dorosłym.

Cel. Celem pracy było przedstawienie roli pielęgniarki w opiece nad dorosłym pacjentem z zespołem Downa przebywającym w Domu Pomocy Społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów medycznych, emocjonalnych oraz środowiskowych.

Material i metoda. W pracy zastosowano metodę studium przypadku, analizując indywidualny plan opieki pielęgniarskiej oraz codzienne funkcjonowanie pacjenta w DPS. Dane uzupełniono o obserwacje i konsultacje z personelem oraz opiekunami.

Wyniki. Wyniki wskazują, że efektywna opieka wymaga holistycznego podejścia, łączącego interwencje medyczne, wsparcie emocjonalne oraz współpracę interdyscyplinarną.

Wnioski. W opiece nad pacjentką z zespołem Downa duże znaczenie ma indywidualizacja opieki oraz ciągłe wsparcie dla pacjenta i jego opiekunów. Działanie takie ma za zadanie przygotować pacjentkę do dalszej współpracy, kształtować odpowiedzialność za zdrowie, leczenia oraz świadczenia opieki przez personel medyczny. Istotne też jest zwiększenie stopnia umiejętności samoopieki pacjentki.

Słowa kluczowe: zespół Downa, opieka.

Implementacja rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji w pielęgniarstwie – potencjał, wyzwania i percepcja środowiska medycznego

Aleksandra Jadach, Klaudia Myszka

*Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, Państwowa Uczelnia Zawodowa
im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Studenckie Koło Naukowe Polskiego
Towarzystwa Pielęgniarskiego w Tarnobrzegu*

Opiekun pracy: mgr Agnieszka Rej

Wstęp. Dynamiczny rozwój technologii sztucznej inteligencji wpływa na funkcjonowanie współczesnych systemów ochrony zdrowia. Narzędzia oparte na analizie dużych zbiorów danych oraz algorytmach uczenia maszynowego znajdują zastosowanie m.in. w diagnostyce obrazowej, analizie danych klinicznych oraz automatyzacji dokumentacji medycznej.

Cel. Celem badania była ocena poziomu wiedzy oraz postaw środowiska medycznego wobec zastosowań sztucznej inteligencji w praktyce klinicznej.

Materiał i metoda. Badanie przeprowadzono wśród 62 osób związanych ze środowiskiem medycznym, w tym studentów kierunków medycznych, pielęgniarek, pielęgniarzy oraz lekarzy. Zastosowano metodę anonimowej ankiety internetowej.

Wyniki. Ponad połowa respondentów deklarowała niski poziom wiedzy lub jej brak w zakresie klinicznych zastosowań sztucznej inteligencji (53,3%). Jednocześnie 45,2% badanych nie spotkało się z systemami AI wykorzystywanymi w diagnostyce obrazowej. Respondenci w 48,4% wskazywali na zastosowanie AI w automatyzacji dokumentacji medycznej, 41,9% analizie EKG oraz 37,1% w obrazowaniu medycznym. Najwyżej oceniono potencjał AI w zakresie odciążenia personelu medycznego od zadań administracyjnych.

Wnioski. Sztuczna inteligencja jest postrzegana przez środowisko medyczne jako narzędzie o istotnym potencjale wspierającym funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia. Jednocześnie niski poziom wiedzy oraz ograniczone doświadczenie z wykorzystaniem tych technologii wskazują na potrzebę rozwijania kompetencji cyfrowych personelu medycznego oraz wdrażania działań edukacyjnych dotyczących zastosowań AI w medycynie.

Słowa kluczowe: sztuczna inteligencja, pielęgniarstwo, technologie medyczne.

Wypalenie zawodowe wśród pielęgniarek jako współczesne wyzwanie systemu ochrony zdrowia

Natalia Jasińska, Oliwia Jaros¹, Emilia Frankiewicz

*Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarstwa, Instytut Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu
i Psychologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski*

Opiekun pracy: dr n. med. Małgorzata Marć

Wstęp. Wypalenie zawodowe stanowi istotny problem w zawodach wymagających długotrwałego zaangażowania emocjonalnego, w tym w pielęgniarstwie. Obejmuje fizyczne, emocjonalne i psychiczne wyczerpanie, wpływając na funkcjonowanie zawodowe, jakość opieki oraz relacje interpersonalne.

Cel. Analiza zjawiska wypalenia zawodowego wśród pielęgniarek, ze szczególnym uwzględnieniem jego przyczyn, uwarunkowań i konsekwencji.

Podstawowe założenia. Praca ma charakter przeglądowy i opiera się na analizie aktualnego piśmiennictwa dotyczącego zjawiska wypalenia zawodowego wśród pielęgniarek. Uwzględniono wyniki badań empirycznych z wykorzystaniem standaryzowanych narzędzi pomiarowych, przede wszystkim kwestionariusza Maslach Burnout Inventory (MBI), służącego do oceny trzech wymiarów wypalenia zawodowego: wyczerpania emocjonalnego, depersonalizacji oraz obniżonego poczucia dokonań osobistych.

Podsumowanie. Przegląd piśmiennictwa wskazuje, że wypalenie zawodowe wśród pielęgniarek jest zjawiskiem powszechnym i złożonym. Jego poziom jest zróżnicowany - najwyższy odnotowuje się na oddziałach o wysokim obciążeniu psychicznym i organizacyjnym (np. intensywne terapia). Główne przyczyny mają charakter systemowy i obejmują: nadmierne obciążenie pracą, presję czasu, niedobór personelu, brak wsparcia ze strony przełożonych, niską autonomię oraz nieadekwatne wynagrodzenie. Skuteczne przeciwdziałanie wymaga wielopoziomowych interwencji, przede wszystkim w sferze organizacji pracy i kultury instytucjonalnej placówek ochrony zdrowia.

Słowa kluczowe: wypalenie zawodowe, pielęgniarki, Maslach Burnout Inventory (MBI), czynniki ryzyka, opieka zdrowotna.

Nowoczesne technologie wspierające pracę pielęgniarki

Gloria Jasińska, Oliwia Iwaniuk, Maciej Kosiński

Kierunek Pielęgniarstwo, Instytut Nauk Medycznych, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie

Opiekun pracy: dr n. med. i n. o zdr. Monika Szarkowska-Skiba

Wstęp. Rozwój robotyki medycznej i sztucznej inteligencji staje się kluczowym elementem nowoczesnej ochrony zdrowia. Technologie te, wdrażane w odpowiedzi na starzenie się społeczeństwa i braki kadrowe, wymagają jednak adaptacji zawodowej oraz analizy postaw personelu medycznego.

Cel. Celem badań było określenie postaw pielęgniarek i pielęgniarzy wobec wykorzystania robotów-asystentów w praktyce klinicznej oraz identyfikacja postrzeganych korzyści i barier związanych z robotyzacją opieki.

Material i metoda. Badania przeprowadzono w grupie czynnego zawodowo personelu pielęgniarskiego przy użyciu autorskiego kwestionariusza ankiety składającego się z 29 pytań. Dobór próby miał charakter celowy i dobrowolny.

Wyniki. Badani wykazali zróżnicowane podejście do robotyzacji, wskazując na odciążenie fizyczne oraz poprawę bezpieczeństwa pacjenta jako główne zalety. Odnotowano istotne obawy dotyczące dehumanizacji relacji terapeutycznej, awaryjności systemów oraz niejasnej odpowiedzialności prawnej za błędy maszyn.

Wnioski. Poziom akceptacji nowych technologii w pielęgniarstwie jest determinowany czynnikami socjodemograficznymi oraz stopniem kompetencji cyfrowych. Istnieje wyraźna potrzeba systemowych szkoleń, które pozwolą na integrację innowacji z humanistycznym modelem opieki.

Słowa kluczowe: robotyzacja, pielęgniarstwo, postawy personelu, sztuczna inteligencja, opieka medyczna.

Zaufanie społeczne jako fundament profesjonalizmu pielęgniarstwa: wyzwania i relacje z pacjentami w zmieniającej się opiece zdrowotnej

Natalia Jasińska, Emilia Frankiewicz, Oliwia Jaros

*Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarstwa, Instytut Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu
i Psychologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski*

Opiekun pracy: dr n. med. Małgorzata Marć

Wstęp. Zaufanie społeczne stanowi kluczowy element relacji międzyludzkich, a w kontekście opieki zdrowotnej odgrywa szczególną rolę w budowaniu efektywnych relacji między pielęgniarkami a pacjentami. W dobie dynamicznych zmian w systemie ochrony zdrowia, w tym rozwoju technologii medycznych zaufanie pacjentów do personelu medycznego staje się coraz bardziej istotne.

Cel pracy. Celem pracy jest analiza roli zaufania społecznego w zawodzie pielęgniarstwa, ze szczególnym uwzględnieniem czynników wpływających na budowanie i utrzymanie relacji z pacjentami w zmieniającym się środowisku opieki zdrowotnej. Przeprowadzono przegląd literatury naukowej, koncentrujący się na czynnikach wpływających na zaufanie w relacjach pielęgniarka-pacjent oraz roli technologii medycznych w tym procesie.

Podstawowe założenia.

1. Zaufanie społeczne jest kluczowym elementem skutecznej opieki pielęgniarstwa.
2. Skuteczna komunikacja i empatia są niezbędne do budowania zaufania.
3. Rozwój technologii medycznych znacząco wpłynęły na relacje pielęgniarka-pacjent.
4. Pielęgniarki muszą dostosowywać swoje podejście do zmieniających się oczekiwań społecznych i warunków pracy.

Skuteczna komunikacja werbalna i niewerbalna, empatia oraz profesjonalizm pielęgniarek są kluczowe dla budowania zaufania społecznego.

Podsumowanie. Szeroko rozumiany profesjonalizm pielęgniarstwa jest jednocześnie podstawą i efektem rozwijania zawodu zaufania społecznego.

Słowa kluczowe. Zaufanie społeczne, pielęgniarstwo, profesjonalizm, opieka zdrowotna.

Wykorzystywanie sztucznej inteligencji przez studentów do przygotowania prac zaliczeniowych

Paulina Jońca Zybała, Katarzyna Gumienny, Wiktoria Kaczor

*Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, Państwowa Uczelnia Zawodowa
im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu*

Opiekun pracy: mgr Agnieszka Rej

Wstęp. Wykorzystywanie sztucznej inteligencji do wykazywania ludzkich umiejętności jest coraz bardziej powszechne. Działa bowiem ona niezwykle sprawnie. Istnieje potrzeba analizowania w jakim stopniu studenci korzystają z AI w przygotowaniu prac zaliczeniowych.

Cel. Celem badań było ustalenie:

- czy studenci piszący prace zaliczeniowe korzystają ze sztucznej inteligencji?
- jak często studenci korzystają ze sztucznej inteligencji?
- w jakim stopniu studenci korzystają ze sztucznej inteligencji w pisaniu prac zaliczeniowych?

Material i metoda. Badania przeprowadzono w grupie 50 studentów studiów pielęgniarstwa I stopnia o profilu praktycznym PANS w Tarnobrzegu. Zastosowano sondaż diagnostyczny i autorski kwestionariusz ankiety przygotowany dla celów tego badania.

Wyniki. Analiza odpowiedzi wykazała, że 76% respondentów deklaruje korzystanie ze sztucznej inteligencji podczas przygotowywania pracy licencjackiej. Najczęściej, bo w 62% wskazywanym obszarem wykorzystania sztucznej inteligencji było wyszukiwanie informacji oraz generowanie inspiracji do dalszego pisania. 56% respondentów korzystała z niej także w celu wyjaśniania trudnych zagadnień a 52% w redakcji językowej tekstu. Stosunkowo rzadziej wykorzystywano ją do wyboru tematu pracy (12%), co sugeruje, że studenci traktują narzędzia AI raczej jako wsparcie na dalszych etapach pisania niż w fazie planowania

Wnioski. Analiza świadczy o potrzebie systemowych wytycznych oraz edukacji studentów w zakresie etycznego i odpowiedzialnego wykorzystania nowych technologii.

Słowa kluczowe: studenci, sztuczna inteligencja, praca zaliczeniowa.

Wykorzystanie sztucznych sieci neuronalnych w algorytmach wspomagających diagnostykę nowotworu płuca na podstawie danych klinicznych i proceduralnych

Karolina Kaczmarczyk

*Studenckie Naukowe Koło Kardiopulmonologiczne i Chorób Rzadkich Układu Oddechowego
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*

Opiekun pracy: dr hab. n. med. Anna Romaszko-Wojtowicz, prof. uczelni

Wstęp. W ostatnich latach obserwuje się rosnące zainteresowanie wykorzystaniem sztucznej inteligencji (AI) w medycynie, zwłaszcza w analizie złożonych danych klinicznych. Szczególne miejsce zajmują sieci neuronowe (SN), które dzięki zdolności uczenia się na podstawie danych oraz wykrywania ukrytych zależności stanowią obiecujące narzędzie wspierające proces diagnostyczny i terapeutyczny w onkologii.

Cel pracy. Celem pracy jest ocena możliwości wykorzystania sieci neuronowych w opracowaniu algorytmu wspierającego proces decyzyjny w diagnostyce choroby nowotworowej płuc, ze szczególnym uwzględnieniem skuteczności pobrania materiału do badania histopatologicznego oraz ryzyka powikłań.

Materiał i metody. Analizie poddawane są pacjenci hospitalizowanych w latach 2020–2025 w Warmińsko-Mazurskim Centrum Chorób Płuc z guzem płuc, u których pobierany jest materiał do badania histopatologicznego w postaci biopsji aspiracyjnej cienkoigłowej (BAC) lub biopsji gruboigłowej (CB). W bazie danych uwzględniana jest m.in. liczba wkłuc niezbędnych do uzyskania materiału, częstość powikłań oraz wynik badania (diagnostyczny dodatni lub niediagnostyczny). Analizowane są również dane epidemiologiczne i kliniczne pacjentów, takie jak wiek, płeć, BMI, charakterystyka zmian w mięszu płuc, przyleganie zmiany do opłucnej oraz obecność rozedmy.

Wyniki. Zakłada się, że zastosowanie modeli opartych na sieciach neuronowych umożliwi identyfikację istotnych zależności pomiędzy cechami klinicznymi i technicznymi a skutecznością diagnostyczną oraz ryzykiem powikłań, co pozwoli na optymalizację ścieżki diagnostycznej.

Wnioski. Opracowanie algorytmu decyzyjnego opartego na metodach uczenia maszynowego może przyczynić się do zwiększenia skuteczności diagnostyki nowotworów płuca, ograniczenia liczby powikłań oraz lepszego planowania procedur inwazyjnych. W dłuższej perspektywie rozwiązania te mogą stanowić element systemów wspomagania decyzji klinicznych w onkologii.

Słowa kluczowe: Sieci neuronowe, analiza danych, badania studenckie, ścieżki decyzyjne, choroba nowotworowa.

Otrzymywanie polisacharydów roślinnych o potencjalnym zastosowaniu terapeutycznym

Magdalena Kanadys, Dominika Koczkodaj

*Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Botaniki Farmaceutycznej, Uniwersytet Medyczny
w Lublinie*

Opiekun pracy: dr hab. Marta Olech, prof. uczelni

Wstęp. Polisacharydy naturalne zyskują rosnące zainteresowanie naukowców ze względu na coraz liczniejsze badania potwierdzające ich aktywność farmakologiczną w modelach *in vitro* i *in vivo*. Do surowców roślinnych dostarczających takich bioaktywnych polisacharydów należą pseudoowocnie róż jadalnych. Proces otrzymywania wielocukrów roślinnych składa się z wielu etapów, które mogą wpływać na skład i aktywność otrzymanej próbki.

Cel. Celem badań było określenie jak sposób przygotowania materiału roślinnego wpływa na jego odbalastowanie i skład otrzymywanej frakcji polisacharydowej z owocni róży.

Materiał i metoda. Badania przeprowadzono na dojrzałych, zliofilizowanych owocach rzekomych (pseudoowocniach) róży pomarszczonej. Materiał roślinny przygotowano do ekstrakcji polisacharydów stosując różne metody ekstrakcji wstępnej oraz różne zestawy rozpuszczalników. Stosowano macerację, ekstrakcję w łaźni ultradźwiękowej i w aparacie Soxhleta. Polisacharydy otrzymywano za pomocą ekstrakcji gorącą wodą. Próbki odbiałczano enzymatycznie. Skład próbek badano metodami spektrofotometrycznymi.

Wyniki. Rodzaj zastosowanego rozpuszczalnika wpływał znacząco na ilość karotenoidów oraz polifenoli wymytych na etapie oczyszczania surowca. Bardzo skuteczna w usuwaniu związków balastowych okazała się ekstrakcja w aparacie Soxhleta. Frakcje polisacharydowe otrzymane przy użyciu różnych procedur oczyszczania różniły się zawartością cukrów i kwasów uronowych. Zastosowana metoda odbiałczania okazała się skuteczna.

Wnioski. Sposób prowadzenia oczyszczania materiału roślinnego ze związków balastowych, w tym rodzaj techniki ekstrakcyjnej oraz zestaw użytych rozpuszczalników wpływają na skład chemiczny frakcji polisacharydowych z róż. Dalsze prace są potrzebne by ocenić jaki jest wpływ tych procedur na działanie biologiczne makromolekuł.

Słowa kluczowe: naturalne metabolity bioaktywne, polisacharydy roślinne, fitochemia.

Wypalenie zawodowe wśród pielęgniarek pracujących w szpitalu

Małgorzata Kaniecka

*Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych,
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie,
Opiekun pracy: dr Małgorzata Marcysiak*

Wstęp. Wypalenie zawodowe stanowi istotny problem wśród pracowników ochrony zdrowia, szczególnie pielęgniarek, których praca wiąże się z wysokim poziomem stresu, odpowiedzialnością oraz długotrwałym obciążeniem emocjonalnym. Zjawisko to może prowadzić do pogorszenia samopoczucia psychicznego, obniżenia satysfakcji z pracy oraz zwiększenia skłonności do zmiany zatrudnienia.

Cel pracy. Celem pracy była ocena poziomu wypalenia zawodowego wśród pielęgniarek pracujących w szpitalu.

Material i metody. Badaniem objęto 85 pielęgniarek i pielęgniarzy pracujących w szpitalu na terenie województwa mazowieckiego. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, technikę ankietowania z wykorzystaniem autorskiego kwestionariusza ankiety. Odpowiedzi udzielano w pięciostopniowej skali Likerta, a wyniki opracowano w sposób opisowy.

Wyniki. Wyczerpanie emocjonalne deklarowało 58,8% badanych pielęgniarek, a 65,9% wskazało na całkowite zmęczenie po zakończeniu zmiany. Brak energii do wykonywania obowiązków zawodowych deklarowało 53,0% respondentów. Dystans emocjonalny wobec pacjentów deklarowało 43,5% badanych, natomiast skłonność do obojętnego zachowania w trudnych sytuacjach 38,8%. Obniżone poczucie efektywności zawodowej dotyczyło 36,6–44,8% respondentów. Satysfakcję z pracy deklarowało 51,8% badanych, a 40,0% rozważało zmianę miejsca pracy.

Wnioski. W badanej grupie pielęgniarek występowały objawy wypalenia zawodowego, szczególnie w wymiarze wyczerpania emocjonalnego. Praca pielęgniarki może negatywnie wpływać na zdrowie psychiczne oraz poziom satysfakcji zawodowej. Uzyskane wyniki wskazują na potrzebę podejmowania działań profilaktycznych i wspierających dobrostan personelu pielęgniarskiego.

Słowa kluczowe: wypalenie zawodowe, pielęgniarki, szpital.

Jakość pielęgniarstwa długoterminowego – szanse i wyzwania

Katarzyna Klementowicz, Aneta Kościanek

*studentki kierunku pielęgniarstwo, studia II stopnia Katedra Pielęgniarstwa, Wydział Nauk Medycznych Akademia Nauk Stosowanych Mazovia w Siedlcach, Filia w Otwocku
opiekun pracy: mgr piel. Wanda Szelachowska-Kluza*

Wstęp. Zwiększenie dostępności i jakości opieki długoterminowej staje się wyzwaniem w obliczu starzejącego się społeczeństwa i ograniczonych zasobów kadrowych. Kluczową rolę w realizacji wysokiej jakości świadczeń opieki długoterminowej pełni pielęgniarka. Z punktu widzenia jakości pielęgniarstwa długoterminowego istotne jest, by była zgodna ze standardami kształcenia i doskonalenia zawodowego, praktyki pielęgniarstwa oraz zarządzania opieką pielęgniarstwą.

Podstawowe założenia. Nowa ustawa o jakości w opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie pacjenta określiła, że jakość mierzona jest za pomocą wskaźników w obszarach: zarządczym, konsumenckim i klinicznym. W przypadku oceny jakości opieki długoterminowej wskaźników tych formalnie nie zdefiniowano.

Celem prezentacji była analiza uwarunkowań organizacyjnych i prawnych pielęgniarstwa długoterminowego oraz określenie perspektywy tworzenia narzędzi do oceny jakości. W pracy wykorzystano metodę badania dokumentów - literatury przedmiotu oraz krajowych aktów prawnych regulujących opiekę długoterminową oraz jakość w opiece zdrowotnej.

Podsumowanie. Przeprowadzona analiza wskazała na konieczność opracowania narzędzi oceny jakości opieki długoterminowej przy zaangażowaniu pielęgniarek praktyki, środowiska akademickiego oraz podmiotów leczniczych realizujących opiekę długoterminową. Narzędzia oceny jakości pozwolą monitorować skuteczność, efektywności i bezpieczeństwo opieki długoterminowej oraz umożliwią identyfikację obszarów wymagających poprawy.

Słowa kluczowe: jakość, opieka długoterminowa, pielęgniarka, standardy.

Wypalenie zawodowe w pracy pielęgniarki - przegląd aktualnych badań naukowych

Weronika Kochanowska, Dominika Pogorzelec

Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku, Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarek

Wstęp. Wypalenie zawodowe jest częstym problemem wśród pielęgniarek i wynika głównie z długotrwałego stresu zawodowego, dużej odpowiedzialności oraz obciążenia pracą. Zjawisko to może negatywnie wpływać na zdrowie personelu medycznego oraz jakość opieki nad pacjentem.

Cel pracy. Celem pracy było przedstawienie problemu wypalenia zawodowego wśród pielęgniarek na podstawie dostępnej literatury naukowej.

Materiał i metody. Praca ma charakter przeglądowny. Analizy dokonano na podstawie publikacji naukowych oraz materiałów dotyczących wypalenia zawodowego w pielęgniarstwie dostępnych w bazach medycznych i literaturze fachowej.

Wyniki. Analiza dostępnych badań wykazała, że objawy wypalenia zawodowego występują u około 30–60% pielęgniarek. Najczęściej obserwowanymi objawami były wyczerpanie emocjonalne, przewlekłe zmęczenie oraz obniżona satysfakcja z pracy. Do najważniejszych czynników ryzyka należały stres zawodowy, nadmierne obciążenie pracą oraz niedobór personelu.

Wnioski. Wypalenie zawodowe stanowi istotny problem w pracy pielęgniarki. Konieczne jest podejmowanie działań mających na celu ograniczenie stresu zawodowego oraz poprawę warunków pracy personelu medycznego.

Słowa kluczowe: wypalenie zawodowe, pielęgniarki, stres zawodowy, pielęgniarstwo.

Wiedza kobiet w wieku rozrodczym na temat niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego

Karolina Kołodziejczyk¹, Joanna Kwiecińska²

¹Studenckie Koło Naukowe "Pasjonatów Sztuki Położniczej" przy Zakładzie Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

²Absolwentka kierunku położnictwo, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr n o zdr. Magdalena Sulima, profesor uczelni

Wstęp. Niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego dają możliwość zmniejszenia dolegliwości bólowych podczas porodu bez konieczności stosowania leków, co przyczynia się do bardziej naturalnego przebiegu porodu.

Cel pracy. Celem pracy jest ocena wiedzy kobiet w wieku rozrodczym na temat niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego.

Material i metody. W badaniu uczestniczyło 180 kobiet. Zastosowaną metodą był sondaż diagnostyczny, który w łatwy sposób przedstawia występujące w społeczeństwie zjawiska. Technika była technika ankietowania, która służyła zebraniu informacji. Jako narzędzie badawcze wykorzystano samodzielnie utworzony kwestionariusz ankiety, złożony z 34 pytań.

Wyniki. Najwięcej badanych kobiet wskazało internet jako źródło zdobywania informacji na temat niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego (81,7%), kolejno 56,7% badanych wskazało położną, natomiast 39,4% kobiet pozyskało wiedzę od rodziny i przyjaciół. Badania wykazały, że 79% badanych poprawnie wybrało przyspieszone rozwieranie szyjki macicy oraz obniżenie ryzyka urazu tkanek miękkich kanału rodowego, jako jedną z zalet zastosowania pozycji wertykalnych. Natomiast odpowiednio 16,7% oraz 18,9% badanych nie posiadało wiedzy w tym zakresie.

Wnioski. Poziom wiedzy kobiet na temat niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego jest wysoki. Stan cywilny, wykształcenie oraz sytuacja zawodowa warunkują wiedzę kobiet na temat niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego. Istotnie wyższy poziom wiedzy posiadają mężatki, legitymujące się wykształceniem wyższym oraz aktywnie zawodowo. Czynniki położnicze nie wpływają na poziom wiedzy kobiet w wieku rozrodczym na temat niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego.

Słowa kluczowe: wiedza, poród, ból.

Wiedza kobiet w wieku rozrodczym na temat nowotworu sromu

Karolina Kołodziejczyk¹, Aleksandra Guluk²

¹*Studenckie Koło Naukowe "Pasjonatów Sztuki Położniczej" przy Zakładzie Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

²*Absolwentka kierunku położnictwo, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

Opiekun pracy: dr n o zdr. Magdalena Sulima, profesor uczelni

Wstęp. Nowotwór sromu jest rzadko występującym nowotworem, jednak obserwuje się tendencję do wzrostu zachorowalności.

Cel pracy. Celem pracy jest ocena wiedzy kobiet w wieku rozrodczym na temat nowotworu sromu.

Materiał i metody. W badaniu uczestniczyło 205 kobiet. Zastosowaną techniką była technika ankietowania, która służyła zebraniu informacji. Jako narzędzie badawcze wykorzystano samodzielnie utworzony kwestionariusz ankiety złożony z 23 pytań.

Wyniki. Najwięcej badanych kobiet, które prawidłowo wybrały odpowiedź, że nowotwory sromu stanowią 3-8% wszystkich nowotworów złośliwych żeńskich narządów płciowych było w wieku 18-24 lata (21,0%), nie posiadało medycznego wykształcenia (22,0%), nigdy nie rodziło oraz nie posiadało dzieci (po 26,3%). Do objawów nowotworu sromu zaliczają się: świąd, który prawidłowo wybrało 40,0% grupy, krwawienie z miejsca występowania zmiany- poprawnie wskazało 69,3% badanych, upławy co właściwie wybrało 41,5% kobiet, bolesne oddawanie moczu prawidłowo wybrało 48,3%, ból poprawnie wskazało 72,7%, pojawienie się guzka właściwie wskazało 78,1%. Nowotwór sromu poddaje się leczeniu poprzez operację, radioterapię, radiochemioterapię i chemioterapię. Wiedzę na temat poszczególnych metod leczenia wśród kobiet miało kolejno: 69,2%, 58,5%, 56,1%, 67,3%. Ważnym elementem profilaktyki nowotworu sromu jest unikanie zakażenia wirusem HPV i wiedzę na ten temat posiadało 60,5% badanych kobiet.

Wnioski. Poziom wiedzy kobiet w wieku rozrodczym na temat nowotworu sromu jest niski. Istotnie wyższy poziom wiedzy posiadają kobiety w wieku 18-24 lata, mężatki, zamieszkujące miasto, legitymujące się wykształceniem wyższym. Istotnie wyższy poziom wiedzy posiadają kobiety, które nie rodziły i nie posiadają dzieci.

Słowa kluczowe: wiedza, nowotwór, srom.

Wiedza kobiet w wieku rozrodczym na temat porodów w wodzie

Karolina Kołodziejczyk¹, Patrycja Jankowska²

¹*Studenckie Koło Naukowe "Pasjonatów Sztuki Położniczej" przy Zakładzie Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

²*Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Biała Podlaska*

Opiekun pracy: dr n o zdr. Magdalena Sulima, profesor uczelni

Wstęp. Ostatnie lata ukazały wzrost zainteresowania alternatywnymi metodami porodu, w tym porodem w wodzie. Zainteresowanie tą formą porodu spowodowane jest jego naturalnym charakterem, mniejszą liczbą ingerencji medycznych oraz niższym poziomem stresu wśród rodzących.

Cel pracy. Celem pracy jest ocena wiedzy kobiet w wieku rozrodczym na temat porodów w wodzie.

Materiał i metod. W badaniu uczestniczyło 188 kobiet. W badaniu zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety składający się z 25 pytań.

Wyniki. Z przeprowadzonych badań wynika, że około 85% badanych stwierdziło, że poród w wodzie niesie za sobą takie korzyści jak rozluźnienie tkanek krocza, możliwość przyjmowania dowolnych pozycji w wodzie, zmniejszenie napięcia mięśniowego oraz bólu. Z analizy badań stwierdzono, że 36,4% kobiet wiedzę na temat porodu do wody otrzymało od swojego lekarza ginekologa. Ponad 65% badanych poprawnie twierdziło, że podczas porodu w wodzie może być prowadzona ciągła obserwacja dobrostanu płodu, dzięki bezprzewodowym aparatom KTG (telemetria). Największy odsetek badanych 21,3% oceniło, że nie posiada wiedzy na temat porodów w wodzie, kolejno 20,7% oceniło swoją wiedzę jako słabą, 14,9% uważało, że posiada dobrą wiedzę, a zaledwie 4,8% badanych uznało, że posiadało bardzo dobrą wiedzę o poradach w wodzie.

Wnioski. Poziom wiedzy kobiet w wieku rozrodczym na temat porodów w wodzie jest niski. Wiek, stan cywilny oraz wykształcenie warunkują wiedzę kobiet na temat porodów w wodzie. Istotnie wyższą wiedzę posiadają kobiety w wieku 18-35 lat, mężatki, posiadające wykształcenie medyczne. Czynniki położnicze nie warunkują wiedzy kobiet na temat porodów w wodzie.

Słowa kluczowe: wiedza, poród, woda.

Problemy pielęgnacyjne noworodka z rumieniem noworodkowym

Karolina Kołodziejczyk

Studenckie Koło Naukowe "Pasjonatów Sztuki Położniczej" przy Zakładzie Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie
Opiekun pracy: dr n o zdr. Magdalena Sulima, profesor uczelni

Wstęp. Rumień noworodkowy jest stanem przejściowym, który pojawia się u dziecka około 2-3 doby życia.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie problemów pielęgnacyjnych noworodka z rumieniem noworodkowym.

Podstawowe założenia. Rumień noworodkowy najłatwiej zauważyć na buzi dziecka, klatce piersiowej lub na szyi. Dopiero w późniejszych dobach rozprzestrzenia się on na kończyny górne z wyjątkiem dłoni i kończyny dolne z wyjątkiem stóp, potem na krocze dziecka oraz na pośladki. Natomiast gdy rumień noworodkowy zaczyna zanikać, zmiany cofają się, odwrotnie tzn. zaczynają zanikać na kończynach górnych i dolnych, pośladkach i kroczu, a dopiero pod koniec na klatce piersiowej, brzuszku i twarzy noworodka. Rumień noworodkowy charakteryzuje się występowaniem czerwonych plam na ciele dziecka. Na tym czerwonym podłożu mogą występować żółto-białe grudkowate zmiany. Rumień noworodkowy jest uważany za fizjologiczną reakcję organizmu noworodka, której przyczyny nie są w pełni poznane. Możliwe mechanizmy to: adaptacja skóry do życia pozałożowego, reakcja immunologiczna skóry na kolonizację przez bakterie i drobnoustroje, które normalnie zasiedlają powierzchnię skóry po urodzeniu. Jeżeli rumień utrzymuje się dłużej niż 2 tygodnie oraz pojawią się dodatkowe objawy takie jak gorączka, brak apetytu, silny płacz, który ciężko uspokoić, letarg dziecka, zmiany w zachowaniu, należy udać się do lekarza na konsultację i diagnostykę dziecka.

Podsumowanie. Istotna jest edukacja rodziców na temat postępowania w przypadku wystąpienia rumienia noworodkowego.

Słowa kluczowe: noworodek, rumień, pielęgnacja.

Rola położnej w stanach przejściowych noworodka

Karolina Kołodziejczyk

Studenckie Koło Naukowe "Pasjonatów Sztuki Położniczej" przy Zakładzie Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie
Opiekun pracy: dr n o zdr. Magdalena Sulima, profesor uczelni

Wstęp. Położna odgrywa kluczową rolę w opiece nad noworodkiem w okresie adaptacji do życia pozałonowego, kiedy występują stany przejściowe. Jej główne zadania obejmują monitorowanie, edukację rodziców oraz wczesne rozpoznawanie i reagowanie na ewentualne problemy.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie roli położnej w stanach przejściowych noworodka.

Podstawowe założenia. Opieka nad noworodkiem w stanach przejściowych, jest wyzwaniem, gdyż wymaga od położnej dokładności i przykładania dużej uwagi do każdego szczegółu, który pokazuje organizm małego dziecka. Każdy noworodek wymaga dostosowania planu opieki zgodnie z pomiarami antropometrycznymi dziecka oraz zgodnie z wymaganiami i problemami pielęgnacyjnymi noworodka.

Podsumowanie. Położna sprawuje funkcje edukatora, poprzez udzielanie informacji rodzicom dziecka na tematy które są dla nich ważne i istotne. Położna dba o prawidłową pielęgnację noworodka w każdym stanie przejściowym. Zachęca i motywuje rodziców do zaangażowania w pielęgnację noworodka w szpitalu, aby mogli się jej nauczyć i dobrze wykonywać ją w domu. Rodzice oczekują od położnej profesjonalizmu oraz przede wszystkim rzetelnej wiedzy, przekazanej w sposób jasny i zrozumiały. Młodzi rodzice potrzebują również wsparcia emocjonalnego, zapewnienia o bezpieczeństwie ich dziecka i przyjaznej postawy położnej.

Słowa kluczowe: zadania, położna, noworodek.

Czekolada a emocje – analiza postaw wobec konsumpcji czekolady wśród studentów kierunków medycznych na podstawie kwestionariusza ACQ

Wiktoria Konaszczuk¹, Karol Szyprowski², Aleksandra Fornal³, Danuta Zarzycka³

¹*Studentka pielęgniarstwa II roku II st., Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Pediatrii i Pielęgniarstwa Pediatricznego*

²*1 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ, Lublin, Absolwent Wydział Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Lublinie*

³*Opiekun Studenckiego Koła Naukowego przy Zakładzie Pediatrii i Pielęgniarstwa Pediatricznego, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie*

Wstęp. Czekolada należy do najczęściej spożywanych słodczy. Jej popularność wynika nie tylko z walorów sensorycznych, lecz także z właściwości wpływających na nastrój i funkcjonowanie emocjonalne człowieka. W literaturze naukowej podkreśla się związek pomiędzy emocjami a zachowaniami żywieniowymi, zwłaszcza w kontekście zjawiska żywienia emocjonalnego. Spożywanie czekolady może stanowić strategię radzenia sobie ze stresem, napięciem czy obniżonym nastrojem, jednak u części osób może również wiązać się z pojawieniem się negatywnych emocji, takich jak poczucie winy.

Cel pracy. Celem pracy była ocena postaw wobec konsumpcji czekolady oraz analiza zależności między czynnikami emocjonalnymi a spożyciem czekolady wśród osób dorosłych.

Materiał i metody. Badanie przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem polskiej wersji Kwestionariusza Postaw wobec Czekolady (ACQ), który umożliwia ocenę trzech wymiarów związanych z konsumpcją czekolady: pragnienia jej spożycia, żywienia emocjonalnego oraz poczucia winy po jej konsumpcji. Badaniem objęto 252 studentów kierunków medycznych, w tym 203 kobiety (80,6%) oraz 49 mężczyzn (19,4%). Dane zebrano przy użyciu anonimowej ankiety, a następnie poddano analizie statystycznej.

Wyniki i wnioski. Analiza uzyskanych danych wskazuje na obecność zjawiska żywienia emocjonalnego w badanej grupie. Część respondentów deklarowała sięganie po czekoladę pod wpływem emocji, takich jak stres, napięcie czy nuda. Jednocześnie u części badanych spożywanie czekolady wiązało się z pojawieniem się negatywnych emocji, w szczególności poczucia winy. Uzyskane wyniki potwierdzają istotną rolę czynników emocjonalnych w kształtowaniu zachowań żywieniowych związanych z konsumpcją czekolady. Kwestionariusz ACQ stanowi użyteczne narzędzie badawcze umożliwiające ocenę psychologicznych uwarunkowań spożywania słodczy. Zrozumienie mechanizmów żywienia

emocjonalnego może mieć znaczenie w profilaktyce nieprawidłowych nawyków żywieniowych oraz w działaniach edukacyjnych dotyczących zdrowego stylu życia.

Słowa kluczowe: czekolada, żywienie emocjonalne, pragnienie czekolady, zachowania żywieniowe.

Zaburzenia dystrybucji i funkcji cytotoksycznej komórek NK, NKT, iNKT oraz MAIT a poziom 5-hydroksymetylo-uracylu u pacjentów z przewlekłą białaczką limfocytową

Karolina Korczak^{1,2}, Małgorzata Wiese-Szadkowska³, Anna Helmin-Basa³, Artur Słomka^{4,5}, Lidia Gackowska^{3,6}, Daniel Gackowski⁷

¹*Studenckie Koło Naukowe Hematologii Laboratoryjnej przy Katedrze Patofizjologii, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Collegium Medicum*

²*Studenckie Koło Naukowe Immunologii Komórkowej przy Katedrze Immunologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Mikołaja Kopernika*

³*Katedra Immunologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Mikołaja Kopernika*

⁴*Katedra Patofizjologii, Collegium Medicum, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika*

⁵*Oddział Hematologii i Onkologii, Narodowy Instytut Medyczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji*

⁶*Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. Jana Bizuela w Bydgoszczy*

⁷*Katedra Biochemii Klinicznej, Collegium Medicum, Uniwersytet Mikołaja Kopernika*

Opiekun pracy: dr Małgorzata Wiese-Szadkowska

Wstęp. Przewlekła białaczka limfocytowa (CLL) jest najczęstszą białaczką u dorosłych. Istotną rolę w nadzorze przeciwnowotworowym pełnią komórki cytotoksyczne, w tym NK, NKT, iNKT i MAIT. Obecność klonu białaczkowego może prowadzić do ich funkcjonalnego wyczerpania i upośledzenia aktywności efektorowej.

Cel. Celem badania była ilościowa i funkcjonalna charakterystyka komórek NK, NKT, iNKT oraz MAIT u pacjentów z CLL oraz analiza ich związku z poziomem 5-hydroksymetylo-uracylu (5-hmU), uznawanego za marker stresu oksydacyjnego.

Materialy i metody. Do badania włączono 13 nieleczonych pacjentów z CLL pozostających pod obserwacją oraz 12 zdrowych osób. Dystrybucji komórek NK, NKT, iNKT oraz MAIT we krwi obwodowej oceniono metodą wielokolorowej cytometrii przepływowej z użyciem cytometru obrazowego Attune NxT, analizując ekspresję swoistych markerów powierzchniowych. Dodatkowo oceniano wewnątrzkomórkową ekspresję granzymu B, perforyny i 5-hmU.

Wyniki. Stwierdzono istotny spadek odsetka krążących komórek NK i NKT u pacjentów z CLL ($p < 0,001$), przy jednoczesnym wzroście mediany intensywności fluorescencji (MFI) dla granzymu B w tych populacjach (NK $p = 0,006$; NKT $p < 0,001$). W populacji NK obserwowano również wzrost odsetka komórek z ekspresją granzymu B

($p=0,03$). Wykazano dodatnią korelację między MFI dla granzymu B w komórkach NKT a MFI dla 5-hmU w limfocytach ($r=0,465217$, $p=0,022$). Nie stwierdzono istotnych różnic ani zależności w pozostałych populacjach limfocytów cytotoksycznych.

Wnioski. Wyniki wskazują na zmiany ilościowe krążących komórek NK i NKT w CLL przy jednoczesnym utrzymaniu potencjału cytotoksycznego. Wzrost odsetka komórek NK granzym B-dodatnich oraz ekspresji granzymu B sugeruje zachowaną funkcję efektorową, a zależność z poziomem 5-hmU wskazuje na możliwy wpływ stresu oksydacyjnego na odpowiedź immunologiczną.

Słowa kluczowe: CLL, komórki NK, komórki NKT, 5-hmU.

Powikłana ospa wietrzna u dziecka – wielowymiarowe aspekty opieki pielęgniarskiej w ujęciu studium przypadku

Oliwia Kostrzewa¹, Beata Wudarczyk²

¹Studentka studiów niestacjonarnych II stopnia na kierunku Pielęgniarstwo, Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy

²Katedra Pielęgniarstwa, Instytut Nauk o Zdrowiu, Collegium Medicum, Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra

Opiekun pracy: dr Beata Wudarczyk

Wstęp. Ospa wietrzna jest jedną z najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego, charakteryzującą się wysoką zakaźnością oraz powszechnym występowaniem na całym świecie. Choć w większości przypadków przebiega łagodnie, może prowadzić do ciężkich powikłań ogólnoustrojowych, w tym zakażeń inwazyjnych i sepsy, wymagających specjalistycznego leczenia oraz hospitalizacji w oddziale intensywnej terapii.

Cel pracy. Celem pracy była identyfikacja problemów pielęgnacyjnych oraz analiza działań pielęgniarskich podejmowanych u dziecka z powikłanym przebiegiem ospy wietrznej w oparciu o metodę studium przypadku.

Podstawowe założenia. Badaniem objęto 4-letniego chłopca hospitalizowanego z powodu ciężkiego przebiegu ospy wietrznej powikłanej martwiczym zapaleniem powięzi (zgorzelą Fourniera) oraz sepsą. W pracy zastosowano metodę indywidualnego przypadku, wykorzystując wywiad z opiekunami, badanie podmiotowe i przedmiotowe, obserwację kliniczną, pomiar parametrów życiowych oraz analizę dokumentacji medycznej. Do głównych problemów pielęgnacyjnych należały: zaburzona wymiana gazowa, ryzyko progresji sepsy, zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej i termoregulacji, ostry ból, zaburzenia integralności skóry, trudności w przyjmowaniu pokarmów drogą doustną oraz deficyt wiedzy rodziny w zakresie choroby i jej powikłań. Opracowany plan opieki obejmował intensywny monitoring stanu pacjenta, realizację zaleceń terapeutycznych, profilaktykę powikłań oraz działania edukacyjne i wsparcie psychiczne dziecka oraz jego rodziny.

Podsumowanie. Powikłany przebieg ospy wietrznej wymaga kompleksowego, zindywidualizowanego i wielokierunkowego postępowania pielęgniarskiego. Wczesna identyfikacja zagrożeń, systematyczny nadzór kliniczny oraz ścisła współpraca zespołu terapeutycznego stanowią kluczowe elementy poprawy bezpieczeństwa i rokowania pacjenta.

Słowa kluczowe: ospa wietrzna, powikłania, zgorzel Fourniera, sepsa, proces pielęgnowania, opieka pielęgniarska.

Nowoczesne technologie w prewencji upadków u osób starszych

Natalia Kowal, Wiktoria Konieczna

Studenckie Koło Naukowe Geriatrii i Gerontologii przy Instytucie Pielęgniarstwa i Położnictwa,

Wydział Nauk o Zdrowiu, Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego

Opiekun pracy: mgr Ilona Canale, dr Izabela Sowińska, dr hab. Grażyna Puto

Wstęp. Upadki stanowią jeden z wielkich zespołów geriatrycznych i dotyczą ponad 30% osób powyżej 65 roku życia. Są one główną przyczyną utraty sprawności a także hospitalizacji w populacji osób starszych. Tradycyjne metody oceny ryzyka upadku są coraz częściej wspierane przez nowoczesne rozwiązania z zakresu „gerontechnologii”.

Cel. Celem pracy był przegląd najnowszych rozwiązań technologicznych wykorzystywanych w prewencji upadków osób starszych.

Podstawowe założenia:

1. Technologie wspomagające bezpieczeństwo: urządzenia ubieralne, systemy środowiskowe, rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji oraz wirtualną rzeczywistość.
2. Urządzenia ubieralne (wearables) umożliwiają natychmiastowe wykrycie upadku np. zegarki z funkcją SOS.
3. Systemy środowiskowe (ambient sensors) pozwalają na stały, bezinwazyjny monitoring otoczenia np. czujniki ruchu.
4. Sztuczna inteligencja (AI) umożliwia zaawansowaną analizę wzorca chodu, oraz przewidywanie ryzyka upadku przed jego wystąpieniem np. analiza drżenia rąk i asymetrii chodu.
5. Wirtualna rzeczywistość (VR) wspiera trening prawidłowego chodu oraz równowagi.

Podsumowanie. Nowoczesne technologie znacząco podnoszą poziom bezpieczeństwa pacjentów, umożliwiając szybszą interwencję i ocenę ryzyka. Wyzwanie stanowią jednak bariery ekonomiczne, ograniczające finansowanie placówek w zakresie wdrażania nowoczesnych rozwiązań, a także poziom akceptacji technologii wśród osób starszych. Implementacja innowacyjnych technologii jest kluczowa dla poprawy jakości życia osób starszych, zwiększając ich autonomię i bezpieczeństwo w starzejącym się społeczeństwie.

Słowa kluczowe: upadki, nowoczesne technologie, sztuczna inteligencja, osoby starsze.

Komunikacja w oddziale ginekologii

Zuzanna Kowalczyk, Weronika Anioł, Julia Barczuk, Milena Białach, Aleksandra Sławecka
studentki kierunku Położnictwo, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr. n o zdr. Magdalena Sulima, profesor uczelni

Zakład Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Komunikacja w oddziale ginekologii odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu wysokiej jakości opieki medycznej, poczucia bezpieczeństwa pacjentek oraz efektywnej współpracy zespołu.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie roli komunikacji w oddziale ginekologii.

Podstawowe założenia. Ze względu na intymny charakter schorzeń i badań ginekologicznych, personel medyczny powinien wykazywać szczególną wrażliwość, empatię i takt. Istotne jest tworzenie atmosfery zaufania, w której pacjentka czuje się wysłuchana, szanowana i ma możliwość zadawania pytań bez obaw.

Skuteczna komunikacja obejmuje jasne przekazywanie informacji o diagnozie, planie leczenia, procedurach i możliwych powikłaniach. Ważne jest również dostosowanie języka do poziomu wiedzy pacjentki, unikanie fachowego żargonu i upewnianie się, że przekaz został zrozumiany. Zespół medyczny, w tym lekarze, położne i pielęgniarki, powinien współpracować w sposób skoordynowany, dzieląc się informacjami i utrzymując spójność przekazu. W oddziale ginekologii istotne są także umiejętności komunikacji niewerbalnej — odpowiednia postawa, ton głosu czy zachowanie zapewniające intymność. Wszystkie te elementy wpływają na komfort pacjentki, jej współpracę w procesie leczenia oraz ogólną ocenę jakości usług medycznych.

Podsumowanie. Istotne jest zastosowanie właściwej komunikacji w oddziale ginekologii.

Słowa kluczowe: ginekologia, komunikacja, kobiety.

Uwarunkowania stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi w percepcji młodzieży

Magdalena Kowalik¹, Amelia Krać²

¹Absolwentka studiów II stopnia, kierunek pielęgniarstwo, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

²Studentka, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Pediatrii i Pielęgniarstwa Pediatrycznego "Uśmiech Proszę!"

Opiekun pracy: mgr Aleksandra Fornal, dr n. med. Agnieszka Sobolewska-Samorek, prof. Uczelni, dr hab. n. o zdr. Danuta Zarzycka, prof. uczelni

Wstęp. Zaburzenia psychiczne stanowią istotny problem zdrowia publicznego i są źródłem znacznego obciążenia dla osób nimi dotkniętych. Dodatkowym czynnikiem pogarszającym ich sytuację jest stygmatyzacja społeczna, prowadząca do wykluczenia, obniżenia jakości życia oraz utrudnionego dostępu do pomocy specjalistycznej.

Cel pracy. Celem badania było określenie wybranych uwarunkowań wpływających na poziom stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi w opinii młodzieży licealnej.

Materiał i metody. Badanie przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego w grupie 140 uczniów liceów z różnych regionów Polski w wieku 15–19 lat. Narzędziem badawczym była ankieta autorska opracowana z wykorzystaniem skali ASMI (Attitude Scale for Mental Illness), stanowiącej zmodyfikowaną wersję kwestionariusza OMICC (Opinions about Mental Illness in the Chinese Community). Odpowiedzi udzielano przy użyciu 7-stopniowej skali Likerta, a uzyskane dane poddano analizie statystycznej.

Wyniki. Analiza wykazała, że istotny wpływ na poziom stygmatyzacji miała przede wszystkim płeć badanych - mężczyźni częściej prezentowali postawy stygmatyzujące ($p < 0,01$). Istotne różnice odnotowano również w odniesieniu do znajomości osoby chorującej psychicznie - bezpośredni kontakt wiązał się z niższym poziomem stygmatyzacji ($p < 0,05$). W przypadku religijności zależności miały charakter istotny statystycznie, jednak były słabsze i niejednoznaczne.

Wnioski. Czynniki socjodemograficzne oraz doświadczenie bezpośredniego kontaktu odgrywają istotną rolę w kształtowaniu postaw młodzieży. Znajomość uwarunkowań i ograniczanie stygmatyzacji sprzyja wzmocnieniu podmiotowości pacjenta oraz jego pełniejszemu uczestnictwu w życiu społecznym i edukacyjnym.

Słowa kluczowe: stygmatyzacja, zaburzenia psychiczne, młodzież licealna.

Rany przewlekłe - rosnące wyzwanie zdrowotne i niedostatecznie wykorzystany potencjał pielęgniarstwa

Amelia Krać, Weronika Winiarska, Wiktoria Krzemińska, Milena Białas
*Studencie Koło Naukowe Menadżer przy Zakładzie Opieki Holistycznej i Zarządzania
w Pielęgniarstwie, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*
Opiekun pracy: dr n. o zdr. Marta Szara, dr n. med. Agnieszka Sobolewska-Samorek

Wstęp. Rany przewlekłe stanowią szczególny problem w systemach opieki zdrowotnej na całym świecie, z częstością występowania wynoszącą około 2,2 na 1000 osób.

Cel. Celem pracy była analiza problemu ran przewlekłych jako narastającego wyzwania zdrowotnego oraz możliwości wykorzystania potencjału pielęgniarstwa w procesie ich pielęgnowania.

Podstawowe założenia. Pielęgnacja ran stanowi integralną część praktyki pielęgniarstwiej od jej początków, wciąż pozostając fundamentalnym aspektem roli pielęgniarki. Opieka nad pacjentami hospitalizowanymi z przewlekłymi ranami jest intensywna i zazwyczaj obejmuje wielokrotną zmianę opatrunków na ranach, ocenę drenażu ran i ciągłą edukację pacjentów. Pielęgniarki odgrywają zasadniczą rolę w opiece nad ranami i zapobieganiu im, jednak kompetencje w tym obszarze są na świecie zróżnicowane i często ograniczone. Biorąc pod uwagę złożoność przypadków klinicznych i szybki postęp w leczeniu, utrzymanie najlepszych praktyk w opiece nad ranami wymaga ciągłego przekazywania aktualnej wiedzy i podejścia zapobiegawczego. Konieczna jest także integracja zaawansowanych praktyk i współpracy wielospecjalistycznej w opiece nad ranami w celu poprawy jakości życia w środowisku lokalnym. Pielęgniarki pełniąc rolę systemu wsparcia oraz edukatora wspierają proces leczenia ran. Opieka pielęgniarstwiej nad ranami przewlekłymi przynosi lepsze wyniki gojenia, zmniejszenie dolegliwości bólowych, wzrost satysfakcji pacjentów i jest kosztowo efektywna.

Podsumowanie. Brakuje jednolitego określenia kompetencji pielęgniarek/pielęgniarzy specjalizujących się w opiece nad ranami, które spełniałyby międzynarodowe oczekiwania zawodowe. Konieczne jest zwiększenie edukacji i szkoleń w zakresie opieki opartej na dowodach naukowych, aby wykształcić kadrę pracowników systemu ochrony zdrowia, którzy będą przygotowani do leczenia coraz bardziej złożonych ran przewlekłych.

Słowa kluczowe: rany przewlekłe, pielęgniarstwo, jakość opieki.

Missed Nursing Care - zjawisko wpływające na jakość opieki nad pacjentem

Julia Krawczyk, Joanna Walczyńska, Hanna Kuczyńska, Julia Gruszecka

Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Pielęgniarstwa, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Opiekun pracy: dr hab. n. med. i n. zdr. Anna Cybulska, dr hab. n. med. i n. zdr. Kamila Rachubińska, dr hab. n. med. i n. zdr. Daria Schneider-Matyka, mgr Julia Kasprzak

Wstęp. Zjawisko *missed nursing care*, definiowane jako niepełne wykonanie niezbędnych interwencji pielęgniarских, stanowi jeden ze wskaźników jakości i bezpieczeństwa hospitalizacji. Stanowi ono barierę w osiągnięciu optymalnych wyników terapeutycznych, wpływając nie tylko na stan kliniczny pacjenta, lecz także na efektywność funkcjonowania systemu ochrony zdrowia.

Cel. Celem pracy była identyfikacja zależności między niedoborami w opiece pielęgniarской a występowaniem negatywnych wyników zdrowotnych oraz satysfakcją pacjenta z procesu pielęgnowania.

Podstawowe założenia. Przegląd piśmiennictwa wskazuje, że zjawisko *missed nursing care* wywiera negatywny wpływ nie tylko na pacjentów i ich bezpieczeństwo, lecz także na pielęgniarki, obniżając ich satysfakcję z pracy oraz zwiększając ryzyko wypalenia zawodowego. Grupą narażoną na konsekwencje tego zjawiska są również studenci pielęgniarstwa, u których może ono oddziaływać na przebieg dalszej edukacji, rozwój wypalenia akademickiego oraz kształtowanie standardów opieki.

Missed nursing care najczęściej wiąże się z niedoborem pielęgniarek w oddziałach szpitalnych, nieprawidłową organizacją pracy, nieefektywną współpracą zespołową oraz niewłaściwą komunikacją w zespole terapeutycznym. Czynniki te prowadzą do istotnego obniżenia jakości opieki. W konsekwencji niepełnej realizacji czynności pielęgniarских pacjenci są narażeni m.in. na upadki, nawracające infekcje oraz wydłużenie czasu hospitalizacji.

Podsumowanie. Zjawisko *missed nursing care* ma bezpośredni wpływ na jakość oraz bezpieczeństwo hospitalizacji. Prowadzi do obniżenia skuteczności procesu terapeutycznego, pogorszenia wyników zdrowotnych pacjentów, a także negatywnie oddziałuje na funkcjonowanie całego systemu ochrony zdrowia. *Missed nursing care* oddziałuje na pielęgniarki, a także na studentów pielęgniarstwa. Głównymi przyczynami *missed nursing care* są niedobory kadrowe, niewłaściwa organizacja pracy, brak efektywnej współpracy zespołowej oraz problemy komunikacyjne.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo pacjenta, zadowolenie pacjenta, zespół wypalenia zawodowego, pielęgniarki.

Czy wiek początku migreny ma znaczenie? Analiza nasilenia objawów i aury

Barbara Krupska, Kinga Wójcik, Julia Wójcik, Bartosz Stelmasiewicz

Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Neurologii, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr hab. n. med. i n. o zdr. Joanna Bielewicz

Katedra i Klinika Neurologii, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Obraz kliniczny migreny znacząco różni się pomiędzy pacjentkami. Patofizjologia choroby jest złożona i wieloczynnikowa, a jej podłoże nie jest w pełni poznane, dlatego istotne jest poszukiwanie czynników mogących korelować z nasileniem objawów i przebiegiem choroby.

Cel pracy. Celem badania była ocena korelacji pomiędzy wiekiem początku migreny, a natężeniem, częstotliwością, czasem trwania napadów i występowaniem aury.

Materiał i metody. Przeprowadzono badanie w grupie 42 pacjentek w wieku 40-75 lat z rozpoznaną migreną. Zastosowano autorską ankietę zawierającą pytania dotyczące bólów głowy.

Wyniki. Nie stwierdzono zależności pomiędzy wiekiem początku migreny, a natężeniem, czasem trwania ani częstością napadów. U pacjentek z aurą średni wiek początku migreny wynosił 25,08, a u pacjentek bez aury - 20,41. Średni wiek początku choroby u pacjentek z aurą wzrokową i czuciową wynosił 31,11, a u pacjentek z aurą wzrokową - 22,13. Aura wyłącznie czuciowa dotyczyła jednej pacjentki z wiekiem zachorowania 15.

Wnioski. Nie wykazano zależności między wiekiem początku migreny, a natężeniem, czasem trwania i częstością napadów. Średni wiek początku migreny był wyższy u pacjentek z aurą niż u pacjentek bez aury. U pacjentek z aurą wzrokową i czuciową odnotowano najwyższy średni wiek początku choroby, w porównaniu z innymi typami aury.

Słowa kluczowe: migrena, nasilenie objawów, aura.

Satysfakcja z życia pracowników medycznych

Wiktoria Krzemińska¹, Dominika Adrian^{1,2}, Milena Białas¹, Amelia Krać¹

¹*Studenckie Koło Naukowe Menadżer przy Zakładzie Opieki Holistycznej i Zarządzania w Pielęgniarstwie, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

²*Absolwentka kierunku pielęgniarstwo II stopnia, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*
Opiekun pracy: dr n. o zdr. Marta Szara, dr n. med. Agnieszka Sobolewska-Samorek

Wprowadzenie. Satysfakcja z życia to ogólna ocena zadowolenia z życia konkretnej osoby odnoszona do osobistych standardów. Jest to świadomy, poznawczy proces globalnej oceny życia. Sprzyja aktywności i lepszemu radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami.

Cel. Celem badań było określenie subiektywnej satysfakcji z życia pracowników medycznych.

Materiał i metoda. W badaniu udział wzięło 160 przedstawicieli pracowników medycznych, w większości pielęgniarek i elektroradiologów. Średnia wieku wyniosła 30,9 lat. Materiał badawczy zebrano przy pomocy wystandaryzowanego narzędzia badawczego - polskiej wersji Skali Satysfakcji z Życia (SWLS).

Wyniki. Ogólny poziom poczucia satysfakcji z życia badanych prezentował się porównywalnie dla każdego poziomu. Z niewielką procentową różnicą na korzyść poziomu wysokiego (36,88% badanych). W umiarkowanym stopniu badani są zadowoleni ze swojego życia ($M = 4,68 \pm 1,60$). Stwierdzono wyższy poziom satysfakcji z życia wśród mieszkańców wsi ($M = 21,18 \pm 7,15$) niż miast powyżej 500 tys. mieszkańców ($M = 18,13 \pm 6,89$), a także w grupie osób będących w związku małżeńskim ($M = 21,87 \pm 6,56$) niż partnerskim ($M = 19,23 \pm 6,55$). Wyższy poziom satysfakcji z życia ze stażem pracy w zawodzie od 1 roku do 5 lat, niż wśród pozostałych badanych grup. Dane te nie były istotne statystycznie.

Wnioski. Satysfakcja z życia personelu medycznego jest poziomem umiarkowanym. Cechy socjodemograficzne badanych nie różnicują istotnie oceny satysfakcji z życia.

Słowa kluczowe: satysfakcja z życia, pracownicy medyczni, pielęgniarstwo.

ICNP i EBM jako fundament nowoczesnej opieki pielęgniarskiej

Aleksandra Kubiak

studentka III roku pielęgniarstwa Uniwersytet Medyczny w Łodzi

Opiekun pracy: mgr Ewelina Spalka

Zakład Pielęgniarstwa Zachowawczego

Wstęp. Współczesne pielęgniarstwo coraz silniej zaczyna opierać się na zasadach Evidence-Based Medicine (EBM), które wymagają umiejętności podejmowania decyzji klinicznych, opierających się o aktualne dowody naukowe. Pomocą w tych działaniach jest ICNP - Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej. ICNP umożliwia standaryzację procesu pielęgnowania oraz dokumentowanie diagnoz, interwencji i wyników opieki w sposób jednolity.

Cel pracy. Celem pracy jest ukazanie klasyfikacji ICNP jako punktu wyjścia do EBM.

Podstawowe założenia. Niniejsza praca przedstawia ICNP jako punkt wyjścia do wdrażania EBM w pielęgniarstwie, narzędzia standaryzującego proces pielęgnowania oraz źródła danych do badań naukowych. ICNP pomaga w tworzeniu planów opieki nad pacjentem oraz zapewnia ocenę ich efektów. Takie działania przyczyniają się do poprawy jakości i bezpieczeństwa opieki. Dokumentacja pielęgniarska zapewnia również porównywanie modeli opieki pomiędzy placówkami i krajami, tym samym ocenę skuteczności rozwiązań w skali międzynarodowej. Mówiąc o ICNP warto podkreślić istotę Practice to Evidence, w której praktyka kliniczna staje się źródłem danych naukowych. Kodowanie działań podejmowanych przez pielęgniarkę umożliwia tworzenie dużych zbiorów danych (Big Data), które poddawane są analizie z wykorzystaniem algorytmów. Pozwala to identyfikować interwencje, które przynoszą efekt i poprawiają stan pacjenta. ICNP to również wsparcie w możliwości wyodrębnienia i kontraktowania procedur pielęgniarskich, wzmacniając widoczność roli pielęgniarki w systemie ochrony zdrowia.

Podsumowanie. ICNP poprawia jakość opieki, zapewnia bezpieczeństwo pacjenta i profesjonalizację pielęgniarstwa. Stanowi fundament wdrażania EBM w pielęgniarstwie oraz warunkuje bezpieczne, zarazem skuteczne planowanie i ocenę opieki nad pacjentem.

Słowa kluczowe: ICNP, EBM, Big Data, dokumentacja, jakość opieki pielęgniarskiej.

Zachowania zdrowotne studentów kierunku pielęgniarstwo

Wiktoria Kurtys¹, Zuzanna Kubów¹, Beata Haor²

¹*Studenckie Koło Naukowe Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku*

²*Opiekun koła, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku*

Wstęp. Zachowania zdrowotne stanowią ważny element stylu życia każdego człowieka wpływając na jego funkcjonowanie fizyczne, psychiczne oraz społeczne. Podlegają one kształtowaniu w ciągu życia osobniczego. Zachowania zdrowotne personelu pielęgniarstwa mogą stanowić punkt odniesienia dla wzmocnienia zachowań prozdrowotnych odbiorców ich świadczeń w ramach prowadzonej edukacji zdrowotnej.

Cel: Celem pracy była ocena poziomu zachowań zdrowotnych studentów studiów I i II stopnia w kontekście weryfikacji ich postaw wobec własnego zdrowia.

Material i metody. Badanie przeprowadzono w pierwszym semestrze roku akademickiego 2025/2026 oraz 2024/2026 wśród studentów studiów I oraz II stopnia na kierunku pielęgniarstwo. Wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego z oraz kwestionariusz Inwentarza Zachowań Zdrowotnych (IZZ), zakupiony w Pracowni Testów Psychologicznych. Analizie poddano cztery kategorie zachowań badanych: prawidłowe nawyki żywieniowe, zachowania profilaktyczne, pozytywne nastawienie psychiczne oraz praktyki zdrowotne.

Wyniki. Analiza wyników wykazała zróżnicowanie poziomu zachowań zdrowotnych pomiędzy badanymi grupami. Wyższe średnie wartości zachowań uzyskali studenci w zakresie prawidłowych nawyków żywieniowych a najmniejsze różnice odnotowano w obszarze pozytywnego nastawienia psychicznego.

Wnioski. Poziom zachowań zdrowotnych studentów kierunku pielęgniarstwo różni się w zależności od poziomu studiów. Studenci studiów I stopnia częściej deklarują zachowania prozdrowotne, co może być związane m.in. z brakiem obciążenia pracą zawodową w okresie studiów.

Słowa kluczowe: zachowania zdrowotne, studenci, styl życia.

Kaniulacja naczyń krwionośnych pod kontrolą USG jako kierunek rozwoju praktyki pielęgniarskiej

Natalia Lipińska¹, Andrzej Mazierski¹, Martyna Kamińska¹, Milena Błaszkiwicz¹,
Agnieszka Chojnacka¹, Beata Haor²

¹*Studenckie Koło Naukowe Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku,*

²*Opiekun koła, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku*

Opiekun pracy: dr n. med. Beata Haor, prof. PANS

Wstęp. Kaniulacja naczyń krwionośnych jest jedną z najczęściej wykonywanych procedur klinicznych. Wykorzystanie ultrasonografii zwiększa skuteczność i bezpieczeństwo zabiegu, stanowiąc istotny kierunek rozwoju nowoczesnej praktyki pielęgniarskiej.

Cel. Celem pracy jest przedstawienie znaczenia kaniulacji naczyń krwionośnych pod kontrolą ultrasonografii (USG) w praktyce pielęgniarskiej, ocena jej wpływu na skuteczność i bezpieczeństwo procedur oraz wskazanie jej jako istotnego kierunku rozwoju nowoczesnej i zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej.

Materiał i metoda. W badaniu wykorzystano metodę szacowania i analizy dokumentów dotyczących pacjentów z trudnym dostępem naczyniowym (DIVA).

Wyniki. Wykorzystanie ultrasonografii znacząco zwiększa skuteczność kaniulacji naczyń krwionośnych. Średnia liczba prób oraz czas uzyskania dostępu żylnego ulegają skróceniu, a częstość powikłań zmniejsza się.

Wnioski.

1. Kaniulacja naczyń krwionośnych stanowi istotny kierunek rozwoju praktyki pielęgniarskiej.
2. Zastosowanie USG poprawia skuteczność, bezpieczeństwo implantacji kaniulacji.

Słowa kluczowe: kaniulacja naczyń, ultrasonografia, pielęgniarstwo, dostęp naczyniowy.

Opieka pielęgniarska nad pacjentem z cukrzycą typu 2

Nikola Łaguń, Aleksandra Łopuszańska

Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze Rozwoju Pielęgniarstwa "Po Drugiej Stronie Strzykawki" Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr Aneta Kościółek

Wstęp. Cukrzyca typu 2 stanowi globalny problem zdrowotny. Przewlekły charakter choroby oraz wysokie ryzyko wystąpienia poważnych powikłań mikro- i makronaczyniowych (takich jak choroba wieńcowa, nefropatia, retinopatia i neuropatia) wymagają kompleksowego podejścia do procesu leczenia. Ewolucja roli pielęgniarki sprawiła, że obecnie edukacja zdrowotna i wsparcie informacyjne pacjenta stanowią integralną część terapii i opieki pielęgniarskiej.

Cel. Celem pracy jest analiza roli personelu pielęgniarskiego w procesie terapeutyczno-pielęgnacyjnym, wsparciu psychospołecznym oraz edukacyjnym u pacjenta z cukrzycą typu 2

Podstawowe założenia. Opieka opiera się na całościowym (holistycznym) wsparciu pacjenta, ze szczególnym naciskiem na edukację terapeutyczną. Kluczowe zadania pielęgniarskie obejmują szkolenie z zakresu samokontroli glikemii, techniki podawania insuliny, leczenia dietetycznego (w tym konieczności redukcji otyłości) oraz profilaktyki późnych powikłań. Niezwykle istotne jest także przygotowanie pacjenta do rozpoznawania i właściwego reagowania w stanach nagłych, takich jak incydenty hipoglikemii czy hiperglikemii. Istotnym filarem opieki jest również pomoc w akceptacji przewlekłej choroby, redukcja lęku oraz kształtowanie prozdrowotnych postaw i wsparcie emocjonalne.

Podsumowanie. Personel pielęgniarski odgrywa kluczową rolę w opiece nad chorym z cukrzycą typu 2, będąc edukatorem i przewodnikiem pacjenta w procesie terapeutycznym. Prawidłowo wyedukowany pacjent potrafi skuteczniej zapobiegać powikłaniom, co bezpośrednio przekłada się na poprawę parametrów wyrównania cukrzycy oraz podniesienie poczucia jakości jego życia. Profesjonalna opieka pielęgniarska jest niezbędnym czynnikiem pozwalającym na usamodzielnienie chorego.

Słowa kluczowe: cukrzyca typu 2, opieka pielęgniarska, edukacja zdrowotna, powikłania cukrzycy.

Opieka pielęgniarska nad noworodkiem z zakażeniem układu moczowego

Nikola Łaguń, Aleksandra Łopuszańska

Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze Rozwoju Pielęgniarstwa "Po Drugiej Stronie Strzykawki" Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr Aneta Kościółek

Wstęp. Zakażenie układu moczowego (ZUM) u noworodków stanowi poważny problem kliniczny ze względu na wysokie ryzyko rozwoju urosepsy, co wymaga bezwzględnej hospitalizacji i leczenia parenteralnego. Specyfika tej grupy wiekowej obejmuje m.in. krwiopochodną drogę zakażenia oraz narastającą oporność patogenów typu ESBL.

Cel. Celem pracy jest analiza roli personelu pielęgniarskiego w procesie diagnostyczno-terapeutycznym oraz edukacyjnym u noworodka z ZUM.

Podstawowe założenia. Opieka opiera się na wczesnej identyfikacji nieswoistej „maski noworodkowej” oraz zapewnieniu wiarygodności badań mikrobiologicznych. Kluczowe zadania pielęgniarskie obejmują rygorystyczną aseptykę podczas terapii parenteralnej, monitorowanie nefrotoksyczności leków oraz nadzór nad terminowością badań obrazowych (USG, CUM). Istotnym filarem opieki jest edukacja opiekunów pacjenta w zakresie higieny okolic intymnych i profilaktyki zaparć jako metod zapobiegania nawrotom infekcji.

Podsumowanie. Personel pielęgniarski stanowi kluczowe ogniwo wczesnej diagnostyki ZUM, reagując na dyskretne i nieswoiste objawy kliniczne u noworodka. Krytyczne znaczenie dla rokowania ma eliminacja błędów przedlaboratoryjnych, w tym odstępianie od pobierania moczu metodą woreczkową na rzecz cewnikowania, co minimalizuje ryzyko wyników fałszywie dodatnich. Profesjonalna opieka pielęgniarska, połączona z edukacją rodziców jest niezbędnym czynnikiem ograniczającym ryzyko powstawania trwałych blizn nerkowych oraz rozwoju przewlekłej choroby nerek (PChN).

Słowa kluczowe: noworodek, zakażenie układu moczowego, opieka pielęgniarska.

Aspiryna w ciąży - mała dawka, duże korzyści

Angelika Łazańska

Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Położnictwa i Perinatologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

*Opiekun pracy: dr hab. n. med. Żaneta Kimber-Trojnar, prof. uczelni,
dr n. med. Magdalena Słodzińska, prof. uczelni*

Wstęp. Stan przedrzucawkowy jest wielonarządowym powikłaniem ciąży, występującym po 20. tygodniu ciąży i charakteryzuje się nadciśnieniem tętniczym ($\geq 140/90$ mmHg) współistniejącym z białkomoczem (≥ 300 mg/24 h) lub objawami uszkodzenia narządowego. Schorzenie to stanowi jedną z głównych przyczyn zachorowalności i umieralności matek oraz noworodków na świecie, szczególnie w przypadkach wymagających przedwczesnego zakończenia ciąży. Wykazano, że niskodawkowy kwas acetylosalicylowy może zmniejszać ryzyko rozwoju wczesnej postaci choroby.

Cel pracy. Celem pracy jest omówienie roli niskodawkowego kwasu acetylosalicylowego w profilaktyce stanu przedrzucawkowego.

Podstawowe założenia. Przeanalizowanie piśmiennictwa dotyczącego stosowania ASA w wczesnym okresie ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu niskodawkowego kwasu acetylosalicylowego na zapobieganie preeklampsji.

Podsumowanie. Niskodawkowy kwas acetylosalicylowy stanowi skuteczną i bezpieczną metodę profilaktyki stanu przedrzucawkowego, szczególnie przy wczesnym wdrożeniu leczenia u kobiet z grupy wysokiego ryzyka. Kluczowe znaczenie ma właściwa identyfikacja pacjentek wymagających terapii oraz monitorowanie przebiegu ciąży.

Słowa kluczowe: stan przedrzucawkowy, kwas acetylosalicylowy, profilaktyka, ciąża.

Wewnątrzwątrobowa cholestaza ciężarnych - choroba matki, zagrożenie dla płodu

Angelika Łazańska

Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Położnictwa i Perinatologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Opiekun pracy: dr hab. n. med. Żaneta Kimber-Trojnar, prof. uczelni

dr n. med. Magdalena Słodzińska, prof. uczelni

Wstęp. Wewnątrzwątrobowa cholestaza ciężarnych (ICP) jest najczęstszą chorobą wątroby związaną z ciążą, ujawniającą się zwykle w trzecim trymestrze. Istotą schorzenia jest zaburzenie transportu żółci w hepatocytach, prowadzące do wzrostu stężenia kwasów żółciowych w surowicy krwi. Głównym objawem klinicznym jest nasilony świąd, szczególnie w obrębie dłoni i stóp. Choroba ma zwykle łagodny przebieg u matki, jednak wiąże się z ryzykiem powikłań płodowych.

Cel pracy. Celem pracy jest omówienie problematyki wewnątrzwątrobowej cholestazy ciężarnych, ze szczególnym uwzględnieniem patogenezy, diagnostyki oraz wpływu choroby na przebieg ciąży i rokowanie płodowe.

Podstawowe założenia:

- Przedstawienie aktualnego stanu wiedzy dotyczącego mechanizmów rozwoju ICP, podkreślając rolę czynników genetycznych, hormonalnych i środowiskowych.
- Omówienie kryteriów diagnostycznych opartych na obrazie klinicznym oraz oznaczeniu stężenia kwasów żółciowych i parametrów czynności wątroby (ALT, AST).
- Przeanalizowanie możliwych powikłań płodowych, takich jak poród przedwczesny, bradykardia, przedwczesne oddanie smółki czy zgon wewnątrzmaciczny oraz znaczenie odpowiedniego postępowania terapeutycznego.

Podsumowanie. Wewnątrzwątrobowa cholestaza ciężarnych stanowi istotny problem kliniczny ze względu na potencjalnie poważne konsekwencje dla płodu, mimo zwykle łagodnego przebiegu u matki. Kluczowe znaczenie ma szybkie rozpoznanie choroby na podstawie objawów klinicznych oraz oznaczenia stężenia kwasów żółciowych. Właściwe monitorowanie ciężarnej i wdrożenie odpowiedniego postępowania terapeutycznego pozwala zmniejszyć ryzyko powikłań, w tym porodu przedwczesnego oraz zgonu wewnątrzmacicznego.

Słowa kluczowe: wewnątrzwątrobowa cholestaza ciążowa, choroby wątroby w ciąży, kwasy żółciowe.

Jakość życia pacjentów ze zdiagnozowaną chorobą nowotworową

Aleksandra Łeppek¹, Joanna Chrobak-Bień²

¹Uniwersytet Medyczny w Łodzi - Studentka

²Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Zakład Pielęgniarstwa Zachowawczego

Wstęp. Nowotwory złośliwe stanowią jedno z najpoważniejszych wyzwań współczesnej medycyny i zdrowia publicznego. W Polsce co ósma kobieta w ciągu życia zachoruje na raka piersi. Czerniak skóry, choć mniej powszechny, wykazuje dynamiczny wzrost zachorowalności. Zarówno rak piersi, jak i czerniak skóry, mają istotny wpływ na jakość życia pacjentów. Choroby te niosą ze sobą nie tylko wyzwania fizyczne, ale także aspekty psychiczne i społeczne. Współczesna medycyna coraz częściej wychodzi poza tradycyjne ramy skupione wyłącznie na leczeniu i wydłużeniu życia. Coraz większy nacisk kładzie na jakość życia pacjentów, traktowaną jako jeden z kluczowych wskaźników skuteczności opieki medycznej.

Cel pracy. Celem pracy była ocena jakości życia pacjentów ze zdiagnozowaną chorobą nowotworową.

Materiał i metody. W badaniu wzięło udział 100 pacjentów ze zdiagnozowanym nowotworem piersi lub czerniakiem skóry, hospitalizowanych w Klinice Chirurgii Onkologicznej. Zastosowano kwestionariusz oceny jakości życia SF-36v2 o numerze licencji: QUO-06201-J4C0C6 oraz ankietę autorską. Badanie posiada opinię Komisji Bioetycznej RNN/171/25/KE.

Wyniki. Jakość życia jest istotnie lepsza wśród kobiet, niż wśród mężczyzn. Dodatkowo osoby w wieku > 41 lat, posiadające wyższe wykształcenie i mieszkające w dużych miastach wykazują lepszą jakość życia w domenie zmiany stanu zdrowia, niż osoby młodsze.

Wnioski. Najlepszą jakość życia ankietowani wykazali w domenach: ograniczenie aktywności wywołanej problemami emocjonalnymi, dolegliwości bólowe oraz sprawność fizyczna. Najsłabsza jakość życia odpowiadała domenom: ogólne postrzeganie zdrowia, witalność i zmiana stanu zdrowia.

Słowa kluczowe: nowotwór piersi, czerniak skóry, jakość życia.

Negatywne konsekwencje pracy zmianowej u pracowników medycznych

Kamila Łęgowska, Justyna Jędrzejewska, Lidia Pilichowska, Karolina Nosarzewska, Wiktoria Domańska, Aleksandra Zuba

Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarstwa, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie

Opiekun pracy: dr Małgorzata Marcysiak

Wstęp. Praca zmianowa wśród pracowników medycznych stanowi powszechny system organizacji pracy w ochronie zdrowia. Umożliwia on zapewnienie ciągłości opieki nad pacjentem przez całą dobę, ale wiąże się z koniecznością funkcjonowania w warunkach niezgodnych z fizjologicznym rytmem dobowym człowieka, co może prowadzić do szeregu niekorzystnych następstw zdrowotnych u pracowników medycznych.

Cel. Celem badania było poznanie związku nieregularnych godzin pracy z funkcjonowaniem psychicznym, biologicznym i społecznym pracowników medycznych.

Material i metoda. Badania przeprowadzono w grupie 41 pracowników medycznych pracujących w systemie zmianowym. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, technikę ankietowania. Badania przeprowadzono na platformie Google Forms z wykorzystaniem autorskiego kwestionariusza.

Wyniki. Prawie 1/3 ankietowanych (29,3%) wskazała, że odczuwała co najmniej jeden z psychicznych elementów obniżonego nastroju. Natomiast 39% ankietowanych zadeklarowało, że odczuwają co najmniej jeden z fizycznych elementów obniżonego nastroju. Respondenci nie odczuwali żadnych objawów obniżonego nastroju związanych z zachowaniem w życiu codziennym.

Wnioski. Najwięcej ankietowanych odczuwało fizyczne konsekwencje pracy zmianowej, w drugiej kolejności psychiczne, a najmniej konsekwencje społeczne. Najczęściej odczuwanym fizycznym aspektem pracy zmianowej była pogorszona jakość snu oraz nieregularność w spożywaniu posiłków, co w dłuższej perspektywie może spowodować konsekwencje zdrowotne.

Słowa kluczowe: praca zmianowa, konsekwencje pracy zmianowej, pracownicy medyczni.

Wpływ pracy zawodowej personelu pielęgniarstwa na dolegliwości bólowe kręgosłupa w wybranych oddziałach szpitalnych

Anna Łojek¹, Patrycja Trojnar², Dagmara Podgórska Kowalczyk², Irena Puszkarcz²

¹*Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu*

²*Instytut Ochrony Zdrowia Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Przemyślu*

Wstęp. Pielęgniarki są grupą zawodową szczególnie narażoną na statyczne oraz dynamiczne czynniki obciążające kręgosłup. Dolegliwości bólowe kręgosłupa w tej grupie zawodowej najczęściej dotyczą odcinka krzyżowo – lędźwiowego.

Cel pracy. Ocena występowania dolegliwości bólowych kręgosłupa wśród personelu pielęgniarstwa oraz określenie czynników mających na niego wpływ.

Materiał i metody. Grupę badaną stanowiły 99 osoby losowo wybrane w grupie personelu pielęgniarstwa zatrudnionego w Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym w Stalowej Woli. Narzędziem badawczym był autorki kwestionariusz ankiety oraz do oceny bólu kwestionariusz McGill – skrócona wersja.

Wyniki. W badanej grupie 61,1% ankietowanych potwierdziło, że wykonywana praca ma wpływ na pojawienie się dolegliwości bólowych kręgosłupa. Zdecydowana większość badanych (83,8%) zgłosiła dolegliwości w odcinku krzyżowo – lędźwiowym kręgosłupa, w odcinku szyjnym – 18,2 % i w odcinku piersiowym – 8,1%. W profilaktyce bólu kręgosłupa najczęściej stosowano noszenie odpowiedniego obuwia (55,6 %), utrzymywanie prawidłowej postawy ciała podczas siedzenia, stania, chodzenia (54,5 %) oraz nie przeciążanie kręgosłupa (53,5 %).

Wnioski. Wszystkie wyniki ocen bólu były poniżej średniej teoretycznej. Najczęstsza lokalizacja bólu to odcinek krzyżowo – lędźwiowy kręgosłupa. Praca zawodowa personelu pielęgniarstwa ma wpływ na pojawienie się dolegliwości bólowych kręgosłupa. Nasilenie odczuwanego bólu powiązane było z wiekiem, stażem pracy, długością zmian, liczbą dodatkowych miejsc pracy.

Słowa kluczowe: pielęgniarki, zespoły bólowe kręgosłupa, profilaktyka.

Bariery legislacyjne i techniczne we wdrażaniu systemów autonomicznych w polskim ratownictwie

Aleksandra Łopuszańska, Nikola Łaguń

*Studenckie Koło Naukowe Pierwszej Pomocy przy Samodzielnej Pracowni Medycznych
Czynności Ratunkowych i Ratownictwa Specjalistycznego, Uniwersytet Medyczny w Lublinie
Opiekun pracy: dr n. med. Patrycja Okońska, prof. uczelni*

Wstęp. Ewolucja współczesnych konfliktów zbrojnych wymusza odejście od modelu ewakuacyjnego na rzecz autonomicznego wsparcia medycznego. Brak przewagi w powietrzu oraz utrudniona komunikacja prowadzą do wydłużenia opieki polowej nawet do 72 godzin. Statystyki wskazują, że blisko 25% zgonów przedszpitalnych na polu walki to przypadki możliwe do uniknięcia przy zastosowaniu optymalnej, szybkiej interwencji.

Cel pracy. Identyfikacja oraz analiza barier prawnych, etycznych i technicznych, które ograniczają pełne wdrożenie systemów sztucznej inteligencji (AI), telemedycyny oraz bezzałogowych statków powietrznych w polskim systemie.

Podstawowe założenia. Połączenie systemów wspomagania decyzji z czujnikami noszonymi przez pacjentów umożliwia stałe monitorowanie osób w stanie ciężkiego urazu. Wdrażanie tych rozwiązań utrudniają jednak przepisy unijnego AI Act, które uznają oprogramowanie medyczne za systemy wysokiego ryzyka. W Polsce dodatkowym problemem jest brak jasnych zasad odpowiedzialności za błędy algorytmów oraz ryzyko prawne dla lekarzy prowadzących zdalne konsultacje. Bariery techniczną są zakłócenia sygnału oraz restrykcyjne przepisy lotnicze, które ograniczają wykorzystanie dronów do transportu medycznego i ewakuacji pacjentów.

Podsumowanie. Technologia może znacząco zwiększyć przeżywalność, jednak jej skuteczne wykorzystanie wymaga pilnej nowelizacji prawa medycznego, lotniczego oraz stworzenia jasnych ram odpowiedzialności za decyzje AI. Bezpieczne wdrożenie innowacji zależy od budowy odpornej infrastruktury teleinformatycznej typu MESH.

Słowa kluczowe: systemy autonomiczne, AI, telementoring, drony medyczne, TCCC, bariery legislacyjne.

Zaostrzenie POChP jako wyzwanie kliniczne
- analiza przypadku pacjenta z niewydolnością oddechową

Aleksandra Łopuszańska, Nikola Łaguń

*Studenckie Koło Naukowe Pierwszej Pomocy przy Samodzielnej Pracowni Medycznych
Czynności Ratunkowych i Ratownictwa Specjalistycznego, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*
Opiekun pracy: dr n. med. Patrycja Okońska, prof. uczelni

Wstęp. Przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP) jest jedną z głównych przyczyn chorobowości i śmiertelności na świecie. Zaostrzenia choroby prowadzą do pogorszenia wymiany gazowej oraz mogą skutkować ostrą niewydolnością oddechową wymagającą hospitalizacji.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie przypadku pacjenta z zaostrzeniem POChP oraz omówienie elementów postępowania terapeutycznego.

Podstawowe założenia. Studium przypadku 71-letniego pacjenta leczonego na POChP, przyjętego z powodu nasilającej się duszności, kaszlem i spadkiem tolerancji wysiłku. W badaniu gazometrycznym stwierdzono hipoksemię z cechami retencji dwutlenku węgla. Zastosowano farmakoterapię rozszerzającą oskrzela, glikokortykosteroidy oraz antybiotykoterapię. Tlenoterapia była prowadzona w sposób kontrolowany, z utrzymaniem saturacji w zakresie 88–92%, aby uniknąć pogłębienia hiperkapnii. W trakcie hospitalizacji wykorzystano wsparcie oddechowe dostosowane do stanu klinicznego chorego.

Podsumowanie. Analizowany przypadek potwierdza, że skuteczne leczenie zaostrzenia POChP wymaga precyzyjnego monitorowania parametrów oddechowych oraz indywidualizacji terapii tlenowej. Wczesna interwencja i wielokierunkowe postępowanie terapeutyczne wpływają na poprawę rokowania i ograniczenie ryzyka powikłań.

Słowa kluczowe: POChP, zaostrzenie POChP, niewydolność oddechowa, tlenoterapia, hiperkapnia, High flow, High-Flow Nasal Oxygen Therapy.

Rola pielęgniarki w promocji zdrowego trybu życia

Oliwia Mazur, Dawid Mycek

*Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, Państwowa Uczelnia Zawodowa
im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu*

Opiekun pracy mgr Agnieszka Rej

Wstęp. Zdrowy styl życia stanowi istotny czynnik warunkujący stan zdrowia współczesnego społeczeństwa. W obliczu narastania chorób cywilizacyjnych szczególnego znaczenia nabierają działania z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia. Pielęgniarka pełni w tym procesie ważną rolę jako edukator zdrowotny, doradca oraz osoba wspierająca pacjenta w kształtowaniu prozdrowotnych nawyków.

Cel. Celem pracy była ocena roli pielęgniarki w promocji zdrowego stylu życia oraz analiza poziomu wiedzy i zachowań prozdrowotnych wśród studentów.

Materiał i metoda. Badanie przeprowadzono wśród 50 studentów pielęgniarstwa o profilu praktycznym PANS w Tarnobrzegu. Zastosowano sondaż diagnostyczny oraz autorską ankietę internetową przygotowaną dla celów tego badania. Udział w badaniu był anonimowy i dobrowolny.

Wyniki. Wysoki poziom wiedzy na temat zdrowego stylu życia zadeklarowało 90,8% badanych. Jednocześnie 48,4% studentów nie stosuje systematycznie zasad zdrowego odżywiania, a 54,8% nie podejmuje regularnej aktywności fizycznej. 64,5% dostrzega istotną rolę pielęgniarki w promocji zdrowia, a 54,8% deklaruje gotowość udziału w programach prowadzonych przez personel pielęgniarski.

Wnioski. Świadomość znaczenia zdrowego stylu życia wśród studentów jest wysoka, jednak nie zawsze przekłada się na praktykę. Istnieje potrzeba wzmacniania działań edukacyjnych w środowisku akademickim. Pielęgniarka odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu postaw prozdrowotnych młodych dorosłych.

Słowa kluczowe: zdrowy styl życia, promocja zdrowia, pielęgniarka, studenci, edukacja zdrowotna.

Interwencje prowadzone przez pielęgniarki a przestrzeganie leczenia immunosupresyjnego u biorców przeszczepów

Patrycja Mazurkiewicz

SKN Menadżer przy Zakładzie Opieki Holistycznej i Zarządzania w Pielęgniarstwie, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Marta Szara, dr n. med. Agnieszka Sobolewska-Samorek

Wstęp. Dla biorców przeszczepów narządów mięszkowych, terapia immunosupresyjna stanowi proces trwający całe życie. Leczenie wymaga skomplikowanych schematów, częstych modyfikacji dawkowania w zależności od monitorowania stężenia leku we krwi, działań niepożądanych i epizodów odrzucenia przeszczepu.

Cel. Celem pracy była analiza oddziaływania interwencji prowadzonych przez pielęgniarki na przestrzeganie leczenia immunosupresyjnego u biorców przeszczepów.

Podstawowe założenia. Nieprzestrzeganie zaleceń dotyczących leczenia immunosupresyjnego jest powszechnym problemem wśród biorców narządów mięszkowych, waha się od 2% do 67%. Zjawisko to może negatywnie wpływać na długoterminowe rokowanie. W związku z tym poprawa przestrzegania zaleceń lekarskich stanowi ważny element długoterminowej opieki nad tymi pacjentami. Rozszerzenie roli pielęgniarek, poprzez przeznaczenie określonego czasu na edukację i zarządzanie lekami w celu promowania przestrzegania zaleceń lekarskich w sposób zrównoważony i wykonalny w warunkach klinicznych może wiązać się z poprawą całkowitego przestrzegania zaleceń, dawkowania leków, a także poprawą wskaźników terapii immunosupresyjnej. Interwencje poprawiające przestrzeganie leczenia immunosupresyjnego mogą przybierać różne formy (tj. edukację ustną, materiały pisemne, wsparcie technologiczne), zwiększając wiedzę i świadomość pacjentów na temat znaczenia przestrzegania zaleceń lekarskich. Wykazano, że im wyższy poziom wiedzy, tym lepsze przestrzeganie zaleceń lekarskich i zaleceń terapeutycznych przez pacjenta, a tym samym lepsze wyniki leczenia.

Podsumowanie. Podejście zespołu wielodyscyplinarnego jest priorytetem dla osiągnięcia maksymalnego wskaźnika przestrzegania zaleceń leczenia immunosupresyjnego. Interwencje pielęgniarskie ukierunkowane na edukację pacjentów mogą skutkować znaczącym wzrostem przestrzegania leczenia immunosupresyjnego.

Słowa kluczowe: transplantologia, pielęgniarstwo, leczenie immunosupresyjne.

Rodzaj naświetlania (HPS, LED, słoneczne) jako czynnik modulujący właściwości antyoksydacyjne pietruszki i kolendry

Klaudia Melkis, Kinga Szymczykowska

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, Wydział Nauk o Zdrowiu, Zakład Żywienia Człowieka i Metabolomiki

Opiekun pracy: dr hab. n. med. i zdr. inż. Karolina Jakubczyk, prof. uczelni

Wstęp. Kolendra (*Coriandrum sativum* L.) oraz pietruszka (*Petroselinum crispum* (Mill.) Fuss.) są ziołami o wysokiej wartości prozdrowotnej, wynikającej z obecności związków bioaktywnych o działaniu antyoksydacyjnym. W obliczu zmian klimatycznych oraz rosnących kosztów energii coraz większe znaczenie ma optymalizacja warunków uprawy roślin, w tym dobór energooszczędnych źródeł światła. Dane literaturowe wskazują, że rodzaj, jakość i intensywność naświetlania wpływają na skład chemiczny roślin oraz ich właściwości biologiczne.

Cel pracy. Celem badania było określenie wpływu różnych rodzajów naświetlania (LED, HPS oraz naturalnego światła słonecznego) na potencjał antyoksydacyjny wodnych i metanolowych ekstraktów z kolendry i pietruszki.

Materiał i metody. Materiał badawczy stanowiły liście kolendry i pietruszki. Przygotowano ekstrakty wodne oraz metanolowe (70% MeOH), które następnie analizowano pod kątem potencjału antyoksydacyjnego metodami spektrofotometrycznymi DPPH, ABTS oraz FRAP. Wszystkie oznaczenia wykonano w dziewięciu powtórzeniach. Analizę statystyczną przeprowadzono z użyciem programu MedCalc® oraz Microsoft Excel 2017.

Wyniki. Wykazano istotny statystycznie wpływ rodzaju oświetlenia na właściwości antyoksydacyjne obu ziół. Dla pietruszki najwyższe wartości potencjału antyoksydacyjnego oznaczone metodami DPPH i FRAP uzyskano przy naświetlaniu HPS i LED, natomiast najniższe – przy świetle naturalnym. W przypadku kolendry najwyższy potencjał antyoksydacyjny (ABTS i FRAP) odnotowano dla naturalnego światła słonecznego. Stwierdzono również istotny wpływ rodzaju rozpuszczalnika – ekstrakty metanolowe wykazywały wyższą aktywność w metodzie ABTS, natomiast wodne w metodzie FRAP.

Wnioski. Rodzaj naświetlania oraz zastosowany rozpuszczalnik istotnie wpływają na potencjał antyoksydacyjny kolendry i pietruszki. Wyniki wskazują, że lampy LED mogą stanowić korzystne rozwiązanie w uprawach ziół, łącząc efektywność energetyczną z wysoką jakością surowca roślinnego.

Słowa kluczowe: kolendra, pietruszka, oświetlenie, potencjał antyoksydacyjny.

Rola logopedy w diagnostyce dysfagii ustno-gardłowej - przegląd literatury

Klaudia Melkis

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, Wydział Nauk o Zdrowiu, Samodzielna Pracownia Neurokognitywistyki Stosowanej i Logopedii Klinicznej

Opiekun pracy: mgr Marzena Susczyk

Wstęp. Dysfagia ustno-gardłowa stanowi istotny problem kliniczny, szczególnie u osób po udarze mózgu, z chorobami neurodegeneracyjnymi oraz w podeszłym wieku. Zaburzenia połykania wiążą się ze zwiększonym ryzykiem aspiracji, zapalenia płuc, odwodnienia i niedożywienia, a ich wczesna i trafna diagnostyka jest kluczowa dla bezpieczeństwa pacjenta. Ze względu na złożoną patofizjologię dysfagii, skuteczne postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne wymaga współpracy wielospecjalistycznego zespołu, w którym istotną rolę odgrywa logopeda.

Cel pracy. Celem pracy było przedstawienie i syntetyczne podsumowanie aktualnych dowodów naukowych dotyczących roli logopedy w diagnostyce dysfagii ustno-gardłowej.

Podstawowe założenia. Praca opiera się na narracyjnym przeglądzie przeglądów systematycznych, wytycznych klinicznych oraz badań z lat 2020–2025 (bazy PubMed i EMBASE), dotyczących klinicznej i instrumentalnej oceny połykania (VFSS, FEES), testów przesiewowych oraz zakresu kompetencji logopedy w procesie diagnostyczno-terapeutycznym. Logopedyczna ocena kliniczna połykania, obejmująca wywiad, ocenę struktur i funkcji jamy ustnej, testy przesiewowe oraz obserwację przyjmowania pokarmów i płynów, stanowi podstawę identyfikacji pacjentów z ryzykiem dysfagii. Uzupełnienie jej badaniami instrumentalnymi, wykonywanymi we współpracy z lekarzem, zwiększa trafność diagnostyczną. Logopeda odpowiada za funkcjonalną interpretację wyników VFSS i FEES oraz ich odniesienie do obrazu klinicznego pacjenta, co umożliwia określenie mechanizmu zaburzeń i opracowanie zaleceń terapeutycznych.

Podsumowanie. Logopeda pełni kluczową rolę w diagnostyce dysfagii ustno-gardłowej, łącząc ocenę funkcjonalną z interpretacją badań instrumentalnych i planowaniem terapii oraz bezpiecznego żywienia. Zintegrowany model pracy zespołowej sprzyja poprawie jakości opieki i jakości życia pacjentów, jednak wymaga dalszych badań nad standaryzacją algorytmów diagnostyczno-terapeutycznych i precyzyjnym określeniem ról poszczególnych specjalistów.

Słowa kluczowe: dysfagia, logopeda, diagnostyka, połykanie, FEES, VFSS.

Porównawcza ocena zawartości polifenoli oraz potencjału antyoksydacyjnego naparów z roślin adaptogennych

Klaudia Melkis, Kinga Szymczykowska

*Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, Wydział Nauk o Zdrowiu, Zakład Żywienia
Człowieka i Metabolomiki*

Opiekun pracy: dr hab. n. med. i zdr. inż. Karolina Jakubczyk, prof. uczelni

Wstęp. Adaptogeny to grupa roślin wykazujących wielokierunkowe działanie biologiczne, obejmujące m.in. poprawę odporności na stres oraz wspieranie układu immunologicznego. Wiele z nich charakteryzuje się wysoką zawartością związków bioaktywnych, w tym polifenoli, odpowiedzialnych za właściwości antyoksydacyjne. Neutralizacja wolnych rodników może odgrywać istotną rolę w profilaktyce chorób cywilizacyjnych, neurodegeneracyjnych oraz procesów starzenia. Napary z roślin adaptogennych mogą stanowić łatwo dostępne źródło antyoksydantów w diecie.

Cel pracy. Celem badania była ocena i porównanie całkowitej zawartości polifenoli oraz potencjału antyoksydacyjnego wodnych ekstraktów wybranych roślin adaptogennych.

Materiał i metody. Materiał badawczy stanowiły wodne ekstrakty z suszonych liści Tulasi i Jiaogulanu, owoców Cytryńca, ziela Gotu kola, łodyg Guduchi oraz ziela Brodziuszki wiechowatej. Całkowitą zawartość polifenoli oznaczono metodą Folina–Ciocalteu, natomiast zdolność antyoksydacyjną oceniono metodami spektrofotometrycznymi ABTS i DPPH. Dodatkowo przeprowadzono analizę barwy naparów. Analizę statystyczną wykonano z użyciem programu MedCalc® oraz Microsoft Excel 2017.

Wyniki. Zawartość polifenoli w badanych ekstraktach mieściła się w zakresie 392,02-1688,50 mg GAE/L. Potencjał antyoksydacyjny wynosił odpowiednio 20,53-92,13% dla ABTS oraz 5,47-73,92% dla DPPH. Najwyższą zawartość polifenoli i najwyższy potencjał antyoksydacyjny wykazał napar z Gotu kola. We wszystkich próbach dominowała barwa żółta.

Wnioski. Rośliny adaptogenne wykazują zróżnicowany potencjał antyoksydacyjny i skład fitochemiczny. Szczególnie napary z Gotu kola, Jiaogulanu oraz Tulasi mogą stanowić wartościowe źródło antyoksydantów w diecie, wspierając ochronę organizmu przed stresem oksydacyjnym.

Słowa kluczowe: adaptogeny, antyoksydanty, potencjał antyoksydacyjny.

Możliwości i ograniczenia zastosowania sztucznej inteligencji w pracy badawczej – analiza przeglądowa

Aldona Miazga, Joanna Błajda, Edyta Barnaś, Anna Kremska

Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Joanna Błajda

Wstęp. Intensywny rozwój sztucznej inteligencji (Artificial Intelligence – AI) istotnie wpłynął na sposób prowadzenia badań naukowych. Sztuczna inteligencja stała się ważnym elementem działalności badawczej oraz transformacji współczesnej nauki prowadzonej między innymi przez młodych naukowców.

Cel. Przedstawienie możliwości i ograniczeń sztucznej inteligencji w pracy badawczej w oparciu o analizę literatury naukowej.

Materiał i metoda. Przegląd literatury naukowej dotyczącej zastosowania sztucznej inteligencji w działalności badawczej, analizie danych oraz procesie tworzenia wiedzy naukowej.

Wyniki. Sztuczna inteligencja wspiera kilka kluczowych etapów pracy naukowej — zaczynając od analizy literatury oraz identyfikacji problemów badawczych, przez analizę dużych zbiorów danych, po wizualizację, opracowywanie wyników badań. Szczególny jest jej wpływ w obszarze analizy danych, ponieważ algorytmy uczenia maszynowego pozwalają na analizę bardziej złożonych informacji w porównaniu do metod tradycyjnych. Analiza literatury pokazuje, że zastosowanie sztucznej inteligencji znacząco przyspiesza proces badawczy i zwiększa dostępność zaawansowanych narzędzi analitycznych, szczególnie dla młodych badaczy. Pomimo licznych korzyści pojawiają się również istotne ograniczenia, na przykład ryzyko generowania błędnych informacji, problemy etyczne oraz konieczność krytycznej weryfikacji wyników.

Wnioski. Sztuczna inteligencja stanowi jedno z kluczowych narzędzi transformujących współczesną działalność badawczą. Zastosowanie AI może powiększyć innowacyjność oraz dostępność badań naukowych, wymaga jednak krytycznego podejścia metodologicznego oraz przestrzegania zasad etyki naukowej.

Słowa kluczowe: Artificial Intelligence, research process, scientific research.

Przegląd nowych metod w endodoncji regeneracyjnej

Hanna Michałek, Oliwia Pietrkiewicz

Studenckie Koło Naukowe przy Pracowni Stomatologii Przedklinicznej Katedry i Zakładu Medycyny Jamy Ustnej, Wydział Lekarsko-Dentystyczny, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. med. Joanna Zubrzycka

Kierownik: dr n. med. Jarosław Sobieszczęński

Pracownia Stomatologii Przedklinicznej Katedry i Zakładu Medycyny Jamy Ustnej

Wstęp. Endodoncja regeneracyjna koncentruje się na odbudowie kompleksu zębina–miazga z wykorzystaniem strategii zarówno komórkowych, jak i bezkomórkowych. W ostatnim czasie obserwuje się wzrost ilości badań koncentrujących się na zastosowaniu bezkomórkowej strategii opartej na bioaktywnych cząsteczkach. Badania skupiają się na potencjale egzosomów pozyskiwanych z multipotencjalnych komórek macierzystych, które mają wywołać rekrutację własnych komórek pacjenta. Egzosomy są to pęcherzyki zewnątrzkomórkowe będące składową kompleksu wszystkich bioaktywnych cząsteczek wydzielanych przez komórki macierzyste, określanego jako sekretom. Pośredniczą w komunikacji międzykomórkowej, wspierają naprawę tkanek i stanowią wielokierunkowy czynnik terapeutyczny w leczeniu stanów zapalnych, co czyni je szczególnie istotnymi w regeneracji miazgi zęba. Egzosomy są nośnikiem bioaktywnych cząsteczek, mikroRNA, czynników wzrostu i białek macierzy zewnątrzkomórkowej, które wspierają różnicowanie w kierunku komórek odontoblastopodobnych .

Cel pracy. Celem pracy jest przegląd aktualnego piśmiennictwa dotyczącego nowoczesnych metod stosowanych w endodoncji regeneracyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem strategii bezkomórkowych opartych na zastosowaniu egzosomów.

Podstawowe założenia. Analiza dostępnych badań eksperymentalnych i przeglądowych dotyczących zastosowania egzosomów.

Podsumowanie. Egzosomy istotnie zwiększają przeżywalność komórek macierzystych miazgi (hDPSC) oraz promują ich różnicowanie w sposób zależny od dawki. Znacząco nasilają różnicowanie odontogenne poprzez stymulację wczesnych i późnych markerów mineralizacji, a już niższe stężenia wykazują działanie regeneracyjne.

Słowa kluczowe: endodontyczny, regeneracyjny, endodoncja, endodoncja regeneracyjna, komórki macierzyste zębów, egzosomy.

Opracowanie polskiej adaptacji skali motywacji sytuacyjnej SIMS

Jagoda Mierzowska, Justyna Ptak, Sara Zelent

Instytut Psychologii, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Opolski

Opiekun pracy: dr. Jakub Filipkowski

Wstęp. Motywacja stanowi jedno z kluczowych pojęć psychologii, odnoszące się do procesów odpowiedzialnych za inicjowanie, ukierunkowanie oraz podtrzymywanie zachowania. Pomimo dynamicznego rozwoju badań nad motywacją, w polskim obszarze badawczym wciąż obserwuje się ograniczoną liczbę wystandaryzowanych i zwalidowanych narzędzi umożliwiających jej pomiar, zwłaszcza zgodnych z aktualnymi modelami teoretycznymi. W odpowiedzi na tę potrzebę podjęliśmy działania zmierzające do opracowania polskiej adaptacji Skali Motywacji Sytuacyjnej (SIMS).

Cel pracy. Celem pracy jest opracowanie polskiej adaptacji skali SIMS, służącej do pomiaru motywacji: wewnętrznej, zewnętrznej, a także amotywacji i regulacji zidentyfikowanej. Składa się ona z 16 pozycji. Autorami oryginalnej wersji skali, powstałej w 2000 r, są Frédéric Guay, Robert J. Vallerand i Céline Blanchard. Chcemy zaproponować funkcjonalną skalę, dlatego też sprawdzimy trafność i rzetelność narzędzia, a także przeprowadzimy confirmacyjną analizę czynnikową.

Podstawowe założenia. W badaniu uczestniczyć będą osoby dorosłe, rekrutowani za pośrednictwem mediów społecznościowych oraz metodą „kuli śnieżnej”. Dane zbierane będą przy użyciu kwestionariusza online. W procesie walidacji polskiej wersji SIMS wykorzystane zostaną także inne narzędzia psychometryczne mierzące motywację oraz zaangażowanie, co umożliwi ocenę trafności teoretycznej narzędzia. Udział w badaniu będzie dobrowolny i anonimowy, a procedura badawcza uwzględni standardy etyczne badań psychologicznych.

Podsumowanie. Wyniki wzbogacą wiedzę na temat pomiaru motywacji w kontekście sytuacyjnym oraz rozszerzą dostęp do narzędzi zgodnych z teorią autodeterminacji. Opracowanie polskiej adaptacji skali SIMS umożliwi wykorzystywanie tej skali w badaniach psychologicznych prowadzonych w języku polskim.

Słowa kluczowe: motywacja sytuacyjna, teoria autodeterminacji, adaptacja narzędzia psychometrycznego, SIMS, walidacja skali.

Metodologia diagnozowania trądu w badaniach paleopatologicznych

Grzegorz Mikita, Adrian Piwowar, Marcelina Powązka, Natalia Wawrzeczko,

Tomasz Hożejowski, Zuzanna Zolbach

Studenckie Koło Naukowe Paleoanatomii Vertex, Zakład Anatomii Prawidłowej, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Opiekun pracy: dr n. biol. Paweł Dąbrowski

Wstęp. Trąd (choroba Hansena), wywoływany przez prątką *Mycobacterium leprae*, to przewlekła choroba zakaźna, która stanowi istotny przedmiot badań paleopatologicznych. Analiza śladów tej choroby w szczątkach dostarcza cennej wiedzy o występowaniu i rozprzestrzenianiu się chorób w przeszłości.

Cel pracy. Głównym celem pracy jest opisanie, podsumowanie i porównanie różnych metod diagnostycznych (makroskopowych, molekularnych, mikroskopowych i radiologicznych) stosowanych do wykrywania trądu w ludzkich szczątkach szkieletowych. Starano się ustalić, która z tych technik jest najbardziej specyficzna i skuteczna w badaniach.

Podstawowe założenia. Najpowszechniejszą i podstawową metodą pozostaje badanie makroskopowe, pozwalające zidentyfikować charakterystyczne zmiany kostne, takie jak zespół szczękowo-nosowy (RMS) oraz resorpcja paliczków. Skuteczność tej techniki jest jednak mocno ograniczona przez stan zachowania szkieletu. Wyższą specyficzność i czułość oferują techniki molekularne, w tym amplifikacja PCR oraz analiza kwasów mykolewych. Pozwalają one na potwierdzenie zakażenia nawet w zdegradowanym materiale, choć ich skuteczność zależy od warunków środowiskowych w miejscu pochówku. Radiologia i mikroskopia pełnią rolę uzupełniającą, wspierając ocenę przebudowy struktury kości.

Podsumowanie. Ponieważ żadna pojedyncza metoda badawcza nie jest wolna od ograniczeń, diagnoza trądu wymaga podejścia multidyscyplinarnego. Dopiero połączenie tradycyjnych technik morfologicznych z nowoczesnymi metodami molekularnymi stanowi najskuteczniejszą i najbardziej wiarygodną strategię w paleopatologii.

Słowa kluczowe. Trąd, paleopatologia, *Mycobacterium leprae*.

Wpływ cyfryzacji i nowych technologii na rozwój badań w pielęgniarstwie

Elwira Misiuk, Małgorzata Maria Kulesza, Justyna Wasiewicz, Natalia Wardak,

Anna Geniusz

Wyższa Szkoła Medyczna w Białymstoku

Wstęp. Postępująca cyfryzacja systemów ochrony zdrowia oraz dynamiczny rozwój nowych technologii istotnie wpływają na sposób prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie.

Cel pracy. Celem pracy jest analiza wpływu cyfryzacji i nowych technologii na rozwój badań w pielęgniarstwie.

Materiał i metody. Materiał badawczy stanowiły publikacje naukowe z zakresu pielęgniarstwa oraz informatyki medycznej dotyczącej wpływu cyfryzacji i nowych technologii na rozwój badań naukowych w pielęgniarstwie.

Wyniki. Elektroniczna dokumentacja medyczna (EDM) umożliwia dostęp do dużych zbiorów danych klinicznych, co sprzyja prowadzeniu badań .

Wnioski. Cyfryzacja i nowe technologie stanowią istotny czynnik rozwoju badań w pielęgniarstwie, zwiększając ich zakres, dokładność i efektywność. Jednocześnie wymagają one odpowiedniego przygotowania kadry, dostosowania regulacji prawnych oraz zachowania wysokich standardów etycznych.

Słowa kluczowe: cyfryzacja, telemedycyna, badania naukowe.

Innowacje organizacyjne jako kierunek rozwoju zarządzania w ochronie zdrowia

Martyna Mortka, Aleksandra Stachura

Kierunek Pielęgniarstwo Wydział Nauk o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Wstęp. Dynamiczne zmiany w systemie ochrony zdrowia, rosnące oczekiwania pacjentów oraz ograniczone zasoby finansowe powodują konieczność wprowadzenia nowych rozwiązań w zakresie zarządzania. W odpowiedzi na te wyzwania innowacyjne rozwiązania mogą przynieść poprawę jakości opieki pacjentów oraz polepszenie funkcjonowania placówek medycznych.

Cel. Celem pracy jest przedstawienie innowacyjnych metod organizacji jako istotny kierunek rozwoju zarządzania w ochronie zdrowia.

Podstawowe założenia: Innowacje organizacyjne mają na celu wprowadzenie nowych metod zarządzania w ochronie zdrowia. W efekcie zmiany w strukturze organizacyjnej, wdrożenie nowoczesnych technologii i zwiększenie wydajności pracy oraz poprawę jakości opieki nad pacjentem

Podsumowanie. Wdrażanie nowoczesnych metod zarządzania pozwala na dostosowanie funkcjonowania placówek medycznych do dynamicznie zmieniających realiów organizacyjnych i technologicznych.

Słowa kluczowe: innowacyjne metody organizacyjne, zarządzanie w ochronie zdrowia, efektywność zarządzania.

Model opieki nad pacjentem po amputacji kończyny dolnej z powodu niedokrwienia krytycznego

Oliwia Mularz, Natalia Węglarz

*Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa, Zakład
Pielęgniarstwa Chirurgicznego*

*Opiekunowie pracy: mgr Maria Pikul, dr n.med. Małgorzata Paplaczyk-Serednicka,
dr hab. Lucyna Ścisło*

Wstęp. Krytyczne niedokrwienie kończyn dolnych to zaawansowana faza miażdżycy, w której zwężenie światła tętnic prowadzi do skrajnego niedotlenienia tkanek. Stan ten często skutkuje koniecznością amputacji, co dla pacjenta oznacza trwałą niepełnosprawność oraz ryzyko licznych powikłań pooperacyjnych. W procesie terapeutycznym kluczowe jest zapewnienie profesjonalnej opieki, która zminimalizuje skutki okaleczenia i pomoże choremu w adaptacji do nowej sytuacji zdrowotnej.

Cel pracy. Niniejsze opracowanie miało na celu stworzenie modelu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem po amputacji kończyny dolnej wywołanej krytycznym niedokrwieniem. Dokonano analizy dokumentacji medycznej pacjenta oraz dokonano przeglądu dostępnej literatury.

Podstawowe założenia. Model opiera się na teorii pielęgnowania Dorothei Orem, kładącej nacisk na deficyty samoopieki. Skupia się on na rozpoznaniu najistotniejszych problemów, takich jak ryzyko krwotoków, zakażeń rany pooperacyjnej oraz powikłań krążeniowo-oddechowych. Kluczowym elementem jest także opanowanie dolegliwości bólowych (w tym bólów fantomowych) oraz edukacja pacjenta w zakresie pielęgnacji kikutu i profilaktyki dalszych zmian miażdżycowych.

Podsumowanie. Zastosowanie systemów częściowo-kompensacyjnego oraz wspierająco-edukacyjnego pozwala na kompleksowe objęcie chorego opieką specjalistyczną. Wdrożenie zaproponowanych interwencji pielęgniarskich realnie zmniejsza ryzyko wystąpienia groźnych powikłań, wspiera proces rewalidacji i znacząco przyczynia się do poprawy jakości życia pacjenta po zabiegu.

Słowa kluczowe: krytyczne niedokrwienie kończyny, amputacja kończyny dolnej, miażdżycy, teoria Dorothei Orem, rehabilitacja, opieka pielęgniarska.

Pielęgnowanie noworodka z niedoborem masy ciała

Natalia Nadulska

Studentka kierunku pielęgniarstwo studia II stopnia, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. med. Alina Trojanowska, prof. uczelni, mgr Joanna Wójcik-Błaszczuk

Wprowadzenie. Niska masa urodzeniowa noworodków jest częstym problemem zdrowotnym, który może występować także u dzieci urodzonych o czasie i wymaga szczególnej opieki oraz wsparcia rodziny. Praca koncentruje się na zasadach pielęgnacji takich noworodków oraz znaczeniu roli personelu medycznego w zapewnieniu im prawidłowego rozwoju.

Cel. Celem pracy jest ustalenie zakresu działań pielęgnacyjnych u noworodka z niedoborem masy ciała.

Materiał i metoda. Badaniami objęto 4-tygodniowego chłopca hospitalizowanego w Oddziale Patologii Noworodków Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie z powodu niedoboru masy ciała oraz problemów z łaknieniem. Metodą badawczą była metoda indywidualnego przypadku.

Wyniki. Długość ciała noworodka mieści się w normie (10 centyl), jednak masa ciała poniżej 3 centyla wskazuje na jej niedobór, przy jednocześnie stabilnym stanie emocjonalnym matki (7 pkt. w skali HADS), dobrej wiedzy dotyczącej opieki nad noworodkiem (7/10 pkt.) oraz jedynie łagodnym dyskomforcie dziecka ocenionym na 2/10 pkt. w skali FLACC.

Wnioski. Kompleksowa opieka pielęgniarstwa nad noworodkiem z niedoborem masy ciała, oparta na wnikliwej obserwacji, szybkiej reakcji na pojawiające się problemy oraz ścisłej współpracy z rodziną, stanowi kluczowy element w zapobieganiu powikłaniom zdrowotnym, wspieraniu prawidłowego rozwoju dziecka oraz zwiększaniu kompetencji opiekuńczych rodziców.

Słowa kluczowe: noworodek, masa urodzeniowa, niedobór.

Makrosomia płodu jako wierzchołek góry lodowej w ciąży powikłanej otyłością

Natalia Nawrocka, Katarzyna Błaszczak

Studenckie Koło Naukowe Rozwoju Położnictwa przy Zakładzie Koordynowanej Opieki Położniczej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie.

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Agnieszka Pieczykolan, dr n. o zdr. Magdalena Korzyńska-Piętas

Wprowadzenie. Otyłość to choroba stanowiąca istotny problem XXI wieku, gdyż dotyka coraz większej liczby kobiet w wieku reprodukcyjnym i rzutuje na ich zdrowie. Determinuje trudności z poczęciem oraz wywiera krótko- i długoterminowe negatywne konsekwencje zdrowotne zarówno dla kobiety, jak i jej dziecka.

Cel pracy. Celem pracy była charakterystyka korelacji pomiędzy otyłością kobiet w ciąży, a występowaniem powikłań u dzieci.

Podstawowe założenia. Ciąża stanowi swoisty okres adaptacyjny, który opiera się na stworzeniu optymalnych warunków dla prawidłowego rozwoju płodu. W zakresie odpowiedniego przygotowania do ciąży wymienia się m.in. normalizację masy ciała, jednak coraz więcej ciąż współwystępuje z otyłością. Przekłada się to na istotnie większą ilość powikłań w przebiegu ciąży, jak również ryzyko komplikacji zdrowotnych po porodzie. Makrosomia płodu i cukrzyca ciążowa to najczęstsze powikłania, z którymi mierzą się otyłe ciężarne. Zaburzenia metaboliczne, wady rozwojowe oraz inne zmiany w oparciu o programowanie metaboliczne płodu determinują szereg trudności, z którymi nowonarodzone dziecko będzie musiało się mierzyć w przyszłości.

Podsumowanie. Otyłość w ciąży niesie za sobą poważne konsekwencje rzutujące na jakość życia i zdrowia dziecka. Wczesna identyfikacja problemu z otyłością, jak również specjalistyczna opieka są niezbędne do minimalizacji możliwych powikłań. Rozwój badań w tym zakresie jest niezwykle istotny ze względu na skalę problemu i konieczność dbania o zdrowie społeczeństwa.

Słowa kluczowe. otyłość matczyna, programowanie płodowe, makrosomia.

Znajomość pierwszej pomocy przedmedycznej wśród żołnierzy

Oliwia Niedbała, Emilia Małkiewicz, Arkadiusz Socha

*Koło Naukowe Medycyny Ratunkowej Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu
Opiekun naukowy pracy: mgr Grażyna Rożek, mgr Michał Feledyn*

Wstęp. Pierwsza pomoc stanowi zespół czynności podejmowanych w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, realizowanych przez świadka zdarzenia, także z wykorzystaniem dostępnych wyrobów medycznych oraz produktów leczniczych OTC. W środowisku wojskowym poziom przygotowania do działań ratunkowych ma bezpośrednie znaczenie dla bezpieczeństwa personelu i skuteczności reakcji w sytuacjach kryzysowych, dlatego szkolenia powinny łączyć teorię z ćwiczeniami praktycznymi, symulacjami oraz feedbackiem w czasie rzeczywistym.

Cel pracy. Celem prezentacji była ocena poziomu wiedzy, postaw oraz deklarowanej pewności udzielania pierwszej pomocy wśród żołnierzy, a także analiza udziału w szkoleniach i identyfikacja barier wpływających na gotowość do działania.

Podstawowe założenia. Badanie przeprowadzono metodą ankietową w dwóch równolicznych grupach: 50 żołnierzy zawodowych oraz 50 żołnierzy Dobrowolnej Zasadniczej Służby Wojskowej (DZSW). W strukturze badanej populacji dominowali mężczyźni (65%). W grupie DZSW najczęściej występował wiek 18–25 lat (56%), natomiast wśród żołnierzy zawodowych 26–35 lat (44%); 30% żołnierzy zawodowych posiadało wykształcenie wyższe, a 36% żołnierzy DZSW – zawodowe. Najczęściej wskazywane kluczowe obszary szkoleniowe obejmowały techniki resuscytacji (80%), udzielanie pomocy w urazach (75%) oraz rozpoznawanie stanów zagrożenia życia (70%). W samoocenie wiedzy najczęściej wybierano poziom „średni” (żołnierze zawodowi 42%, DZSW 46%); poziom „dobry” deklarowało 30% żołnierzy zawodowych i 18% DZSW, a „bardzo dobry” odpowiednio 12% i 6%. Różnice dotyczyły także pewności udzielania pomocy: 58% żołnierzy zawodowych określało ją jako „średnią”, natomiast 42% żołnierzy DZSW deklarowało pewność swoich umiejętności. Udział w kursach (BHP/pierwszej pomocy) był wyższy w grupie zawodowej (44%) niż w DZSW (23%), a różnica wyniosła 21 p.p.; jednocześnie brak udziału w szkoleniach częściej dotyczył DZSW (38%) niż żołnierzy zawodowych (12%). Zainteresowanie dalszymi kursami było bardzo wysokie: 100% w grupie żołnierzy zawodowych i 86% w DZSW. Doświadczenie realnego udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach nagłych deklarowało 42% żołnierzy zawodowych i 46% DZSW. Wśród barier i obaw dominował lęk przed pogłębieniem obrażeń

(68% żołnierzy zawodowych; 58% DZSW), zakażeniem (44% vs 34%) oraz zagrożeniem własnego życia (26% vs 22%). W ocenie efektywności szkoleń wskazywano m.in. zadowolenie z jakości szkoleń (75%), poprawę umiejętności praktycznych po szkoleniach (60%), zgłaszaną potrzebę dodatkowych szkoleń z zakresu zaawansowanej pierwszej pomocy (30%) oraz trudności w przyswajaniu wiedzy teoretycznej (20%).

Podsumowanie. Wyniki wskazują na istotne różnice między żołnierzami zawodowymi a DZSW w zakresie samooceny wiedzy, uczestnictwa w kursach oraz poziomu pewności podejmowania działań ratunkowych. Pomimo wysokiego zainteresowania szkoleniami, widoczne są luki wymagające intensyfikacji i dopasowania edukacji do potrzeb obu grup, ze szczególnym naciskiem na praktykę, symulacje sytuacji bojowych/urazowych oraz redukcję barier psychologicznych (obawy przed pogorszeniem stanu poszkodowanego i zakażeniem).

Słowa kluczowe: pierwsza pomoc, żołnierze, DZSW, szkolenia, gotowość do działania.

Analiza występowania mykotoksyn w cascarach

Julia Niedolisteck, Karolina Wrońska

Zakład Żywienia Człowieka i Metabolomiki, Wydział Nauk o Zdrowiu, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, II Studenckie Koło Naukowe PUM

Opiekun pracy: dr hab. n. med. i zdr. inż. Karolina Jakubczyk, prof. uczelni

Wstęp. Cascara jest to skórka otaczająca pestki owoców kawowca, czyli ziarna. Mykotoksyny są toksycznymi związkami wytwarzanymi przez grzyby, które stanowią poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa żywności i zdrowia człowieka. Dostępne dowody naukowe dostarczają ograniczonych informacji dotyczących obecności mykotoksyn w cascarze, co podkreśla potrzebę badań w tym obszarze.

Cel. Celem niniejszej pracy było oznaczenie zawartości dwóch mykotoksyn: aflatoksyny i deoksyniwalenolu (DON) w cascarach oraz zbadanie wpływu kraju pochodzenia i wysokości upraw na stopień zanieczyszczenia surowca.

Material i metoda. Materiał badawczy stanowiło sześć cascar od różnych producentów, z trzech krajów pochodzenia (Kostaryka, Rwanda i Nikaragua), uprawianych na różnych wysokościach (700-2200 m.n.p.m.).

Oznaczenie stężenia mykotoksyn w próbach zostało wykonane przy użyciu testu immunoenzymatycznego ELISA Veratox®. Odpowiednie stężenie mykotoksyn w próbach zostało obliczone na podstawie krzywej standardowej.

Wyniki. W badanych próbkach cascar średnia zawartość aflatoksyny wynosiła $1,712 \pm 0,004$ ng/mL, a DON $0,682 \pm 0,003$ mg/L. Kraj pochodzenia cascary wpływał istotnie statystycznie wyłącznie na zawartość DON ($p=0,000$). Natomiast wysokość uprawy cascary wpływała istotnie statystycznie na zawartość aflatoksyny ($p=0,001$) i DON ($p=0,000$).

Wnioski. Uzyskane wyniki wskazują na zróżnicowaną zawartość aflatoksyny i DON w cascarach w zależności od kraju pochodzenia i wysokości upraw. Konieczne są dalsze badania nad poziomem zanieczyszczenia cascary, a także wpływem długoterminowego narażenia na mykotoksyny na ludzkie zdrowie.

Słowa kluczowe: cascara, aflatoksyna, DON.

Szczepienia ochronne - wyzwania i kierunki rozwoju kompetencji pielęgniarskich.

Agnieszka Niezgodna, Aleksandra Otolińska, Karolina Oklińska, Kamila Ostrowska
Studentka kierunku Pielęgniarstwo, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze Rozwoju Pielęgniarstwa
Opiekun pracy: dr n. med. Iwona Adamska-Kuźmicka, dr n. o zdr. Aneta Kościółek
Zakład Podstaw Pielęgniarstwa, Katedra Rozwoju Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Wstęp. Szczepienia ochronne są jednym z najskuteczniejszych narzędzi profilaktyki chorób zakaźnych. Mimo ich udowodnionej efektywności, współczesne pielęgniarstwo mierzy się z wyzwaniami takimi jak wzrost postaw sceptycznych wobec immunizacji oraz dezinformacja medyczna. W ostatnich latach nastąpiła istotna ewolucja roli zawodowej pielęgniarki - od wykonawcy procedury do samodzielnego specjalisty posiadającego uprawnienia do kwalifikacji i ordynacji wybranych szczepionek. Rozszerzenie tych kompetencji wymaga ciągłego kształcenia i budowania autorytetu opartego na EBM (*Evidence-Based Medicine*).

Cel pracy. Analiza aktualnych wyzwań w realizacji programu szczepień ochronnych oraz określenie nowych kierunków rozwoju kompetencji pielęgniarskich w tym zakresie.

Materialy i metody. W pracy wykorzystano metodę analizy piśmiennictwa, przegląd aktualnych aktów prawnych regulujących zawód pielęgniarki oraz wytycznych Programu Szczepień Ochronnych (PSO). Poddano analizie dane epidemiologiczne dotyczące wyszczepialności w Polsce w ostatnich latach.

Wyniki. Zidentyfikowano główne bariery w realizacji szczepień: bariery komunikacyjne w kontakcie z pacjentem wahającym się oraz obciążenia biurokratyczne. Wskazano, że rozszerzenie uprawnień pielęgniarek o samodzielną kwalifikację (np. przeciw grypie czy COVID-19) zwiększa dostępność szczepień i podnosi prestiż zawodu, wymagając jednocześnie zaawansowanej wiedzy z zakresu wakcynologii i komunikacji interpersonalnej.

Wnioski. Nowoczesne pielęgniarstwo w obszarze szczepień wykracza poza ramy techniczne. Kluczowymi kierunkami rozwoju są: edukacja zdrowotna, umiejętność walki z fake newsami oraz pełne wykorzystanie uprawnień do samodzielnej kwalifikacji. Holistyczne podejście pielęgniarki jest niezbędne dla utrzymania bezpieczeństwa epidemiologicznego społeczeństwa.

Słowa kluczowe: szczepienia ochronne, kompetencje pielęgniarskie, profilaktyka, edukacja zdrowotna, wakcynologia.

Rozwój zawodowy i doszkalcenie się wśród personelu pielęgniarskiego

Urszula Noga, Oliwia Kojder

*Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu,
Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu;*

Opiekun pracy: mgr Marta Zielińska

Wstęp. Ustawiczne kształcenie personelu pielęgniarskiego stanowi kluczowy element zapewnienia wysokiej jakości opieki zdrowotnej w obliczu dynamicznego postępu medycyny.

Cel pracy. Celem badania była analiza motywacji i barier w rozwoju zawodowym pielęgniarek i pielęgniarzy oraz porównanie tych zjawisk w dwóch różnych szpitalach.

Materiał i metody. Badanie przeprowadzono wśród 65 przedstawicieli personelu pielęgniarskiego ze szpitali w Lubaczowie i Mielcu. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem autorskiego kwestionariusza ankiety. Ankieta była anonimowa i dobrowolna.

Wyniki. Aktywność edukacyjna personelu jest wysoka – 49% respondentów kilkakrotnie podejmowało różne formy doszkalcenia w ostatnich 5 latach, a łącznie kształciło się 72% badanych. Pozytywny stosunek do obowiązku doszkalcenia deklaruje 75% ankietowanych. Głównym motywatorem jest chęć podniesienia kwalifikacji dla lepszej opieki nad pacjentem (62%), następnie wyższe wynagrodzenie (45%) i osobista satysfakcja (28%). Największe bariery stanowią wysokie koszty kursów (57%), a także brak czasu spowodowany pracą zmianową i obowiązkami rodzinnymi (51%).

Wnioski. Personel pielęgniarski w dużej mierze ma pozytywny stosunek do obowiązku doszkalcenia i przekłada to na poprawę jakości opieki nad pacjentem. Jednak pomimo wysokiej świadomości potrzeby rozwoju pojawiają się też bariery mające głównie charakter finansowy i organizacyjny. Istotne różnice między odpowiedziami badanych w obu szpitalami sugerują, że polityka kadrowa i kultura organizacyjna placówki mogą wpływać na motywację personelu do podnoszenia kwalifikacji.

Słowa kluczowe: personel pielęgniarski, rozwój zawodowy, bariery w edukacji.

Wypalenie zawodowe wśród personelu medycznego jako kierunek badań naukowych studentów

Karolina Oklińska, Martyna Chachaj, Kamila Ostrowska, Agnieszka Niezgoda,
Aleksandra Otolińska¹, Natalia Oleszek

Studentka kierunku Pielęgniarstwo, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze Rozwoju Pielęgniarstwa

Opiekun pracy: dr n. med. Iwona Adamska-Kuźmicka, dr n. o zdr. Aneta Kościółek

Zakład Podstaw Pielęgniarstwa, Katedra Rozwoju Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Wstęp. Wypalenie zawodowe stanowi długotrwałą odpowiedź organizmu na chroniczne stresory emocjonalne i interpersonalne występujące w środowisku pracy. Najczęściej przejawia się ono w postaci wyczerpania emocjonalnego, depersonalizacji oraz obniżonego poczucia własnych osiągnięć i skuteczności. Zjawisko to dotyczy przede wszystkim osób wykonujących zawody oparte na intensywnych relacjach z innymi ludźmi, zwłaszcza tam, gdzie kontakt ten ma charakter stały i angażujący emocjonalnie. W przypadku pracowników świadczących opiekę medyczną problem ten powinien być traktowany priorytetowo, ponieważ wpływa nie tylko na dobrostan personelu, lecz także na jakość i bezpieczeństwo udzielanych świadczeń.

Cel. Celem pracy jest przedstawienie istoty, znaczenia i skutków wypalenia zawodowego wśród personelu medycznego, będącego kierunkiem badań naukowych studentów.

Założenia pracy. Jako materiał i metodę wykorzystano przegląd literatury dotyczącej wypalenia zawodowego wśród personelu medycznego, obejmującej publikacje z lat 2016-2025. Analizie poddano artykuły, których tytuł, treść streszczenia oraz słowa kluczowe odnosiły się bezpośrednio do zagadnień związanych z wypaleniem zawodowym wśród personelu medycznego. Celem niniejszej analizy było ukazanie wypalenia zawodowego wśród personelu medycznego jako istotnego i aktualnego obszaru badawczego, umożliwiającego rozwój studentów w badaniach naukowych.

Podsumowanie. Wypalenie zawodowe wśród personelu medycznego stanowi istotny problem, który w znaczący sposób wpływa na funkcjonowanie pracowników ochrony zdrowia, a także na pacjentów, działalność placówek medycznych oraz jakość leczenia i sprawowanej opieki. Podjęcie i pogłębiona analiza tego zagadnienia stwarza studentom możliwość rozwoju naukowego, a jednocześnie może przyczynić się do poprawy kondycji psychicznej

pracowników ochrony zdrowia poprzez zwiększenie świadomości problemu i wskazanie potencjalnych działań profilaktycznych.

Słowa kluczowe: wypalenie zawodowe, personel medyczny, badania naukowe studentów.

Kierunki rozwoju w studenckich badaniach naukowych

Monika Opoka

Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku, Instytut Medyczny

Wstęp. Studenckie badania naukowe na kierunku Pielęgniarstwo są bardzo kluczowe dla rozwoju kształcenia zawodu. Dzięki nim kształcenie pielęgniarek i pielęgniarzy się może rozwijać ku lepszemu. Co dobrze rokuje dla bezpieczeństwa pacjenta i jakości opieki. Jest to zawód bardzo dobrze skupiający się na jakości, innowacyjności opieki. Na nich skupia się system ochrony zdrowia. Tu jest wymagana znajomość dla przyszłych pielęgniarek i pielęgniarzy procedur medycznych, jakości świadczonych czynności, kompetencji.

Cel. Bezpieczeństwo pacjenta i jakość opieki przy pomocy badań naukowych studentów pielęgniarstwa.

Material i metoda. Praca opiera się na analizie literatury naukowej obejmującej artykuły medyczne z bazy PubMed z ostatniego roku.

Wnioski/Wyniki. Znajomość procedur medycznych, jak najlepszej jakości czynności medycznych, kompetencji studentów wpływa na wynik badań naukowych wykonywanych przez studentów Pielęgniarstwa. Badania naukowe (Evidence Based Nursing) wpływają na świadczenie opieki medycznej przez studentów pielęgniarzy i pielęgniarek.

Słowa kluczowe: Badania naukowe, Studenci pielęgniarzy i pielęgniarki, bezpieczeństwo pacjentów, jakość opieki, system ochrony zdrowia.

Aplikacje medyczne jako narzędzie wspierające rozwój badań naukowych studentów

Kamila Ostrowska, Martyna Chachaj, Karolina Oklińska, Agnieszka Niezgoda,

Aleksandra Otolińska, Natalia Oleszek

Studentka kierunku Pielęgniarstwo, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze Rozwoju Pielęgniarstwa

Opiekun pracy: dr n. med. Iwona Adamska-Kuźmicka, dr n. o zdr. Aneta Kościółek

Zakład Podstaw Pielęgniarstwa, Katedra Rozwoju Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Wstęp. Rozwój aplikacji medycznych stwarza nowe możliwości wspierania badań naukowych prowadzonych przez studentów kierunków medycznych. Narzędzia te umożliwiają gromadzenie danych, ich analizę oraz ułatwiają współpracę w zespole badawczym, jednocześnie rozwijając kompetencje metodologiczne i analityczne studentów.

Cel. Celem pracy jest przedstawienie istoty, znaczenia aplikacji medycznych jako narzędzia wspierającego rozwój badań naukowych studentów.

Założenia pracy Jako materiał i metodę wykorzystano przegląd literatury dotyczącej mobilnych aplikacji medycznych, obejmującej publikacje z lat 2017-2025. Do analizy kwalifikowano artykuły, których tytuł, treść streszczenia oraz słowa kluczowe odnosiły się bezpośrednio do zagadnień związanych z wykorzystaniem tego typu rozwiązań w przebiegu badań naukowych. Celem przeprowadzonej analizy było określenie potencjalnych korzyści wynikających z zastosowania mobilnych aplikacji medycznych w działalności badawczej, a także identyfikacja ograniczeń i wyzwań związanych z ich wykorzystaniem.

Podsumowanie. Mobilne aplikacje medyczne stanowią wartościowe narzędzie wspierające realizację badań naukowych przez studentów kierunków medycznych. Ich zastosowanie umożliwia efektywne gromadzenie i analizę danych, zwiększa elastyczność prowadzenia badań oraz sprzyja rozwojowi kompetencji cyfrowych i analitycznych młodych badaczy. Jednocześnie wykorzystanie aplikacji medycznych wiąże się z istotnymi wyzwaniami, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa i ochrony danych, standaryzacji narzędzi oraz zapewnienia wysokiej jakości i wiarygodności pomiarów.

Słowa kluczowe: aplikacje medyczne, badania naukowe studentów.

Bezpieczeństwo i znaczenie farmakoterapii onkologicznej jako kierunek rozwoju w studenckich badaniach naukowych

Aleksandra Otolińska, Martyna Chachaj, Karolina Oklińska, Agnieszka Niezgoda,
Kamila Ostrowska, Natalia Oleszek

*Studentka kierunku Pielęgniarstwo, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego
w Lublinie, Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze Rozwoju Pielęgniarstwa*

Opiekun pracy: dr n. med. Iwona Adamska-Kuźmicka, dr n. o zdr. Aneta Kościółek

*Zakład Podstaw Pielęgniarstwa, Katedra Rozwoju Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie*

Wstęp. Dynamiczny rozwój farmakoterapii onkologicznej oraz rosnące znaczenie bezpieczeństwa terapii przeciwnowotworowych sprawiają, że obszar ten staje się istotnym kierunkiem badań w naukach medycznych. Problematyka bezpieczeństwa farmakoterapii onkologicznej stwarza szerokie możliwości prowadzenia badań przez studentów kierunków medycznych, sprzyjając rozwojowi ich kompetencji klinicznych i naukowych.

Cel. Celem pracy jest przedstawienie istoty bezpieczeństwa i znaczenia farmakoterapii onkologicznej jako kierunku rozwoju w studenckich badaniach naukowych.

Założenia pracy. Jako materiał i metodę wykorzystano przegląd literatury naukowej dotyczącej farmakoterapii onkologicznej i jej bezpieczeństwa, obejmujący publikacje z lat 2019-2025. Do analizy włączono artykuły, których tytuł, streszczenie lub słowa kluczowe odnosiły się bezpośrednio do zagadnień związanych z monitorowaniem terapii przeciwnowotworowej, zapobieganiem działaniom niepożądanym oraz rolą pielęgniarki w zapewnieniu bezpieczeństwa pacjenta. Celem przeprowadzonej analizy było przedstawienie znaczenia bezpiecznej farmakoterapii onkologicznej oraz ukazanie tego obszaru jako obiecującego kierunku rozwoju badań naukowych prowadzonych przez studentów kierunków medycznych.

Podsumowanie. Bezpieczeństwo i znaczenie farmakoterapii onkologicznej stanowią ważny obszar badań studenckich w naukach medycznych. Analiza tego zagadnienia pozwala pogłębić wiedzę o monitorowaniu terapii, zapobieganiu działaniom niepożądanym oraz zapewnieniu bezpieczeństwa pacjenta, choć wiąże się z wyzwaniami związanymi ze złożonością leczenia i koniecznością stosowania rzetelnych metod oceny skuteczności terapii.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo farmakoterapii onkologicznej, znaczenie farmakoterapii onkologicznej, badania naukowe studentów.

Mechatronika w medycynie: Trendy i perspektywy rozwoju systemów wspomagania rehabilitacji

Emil Ożóg

Politechnika Rzeszowska, Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa

Wstęp. Współczesna mechatronika medyczna stanowi kluczowy filar innowacji w obszarze systemów wspomagających procesy rehabilitacyjne. Integracja zaawansowanych rozwiązań konstrukcyjnych z nowoczesnymi metodami sterowania pozwala na tworzenie urządzeń o wysokim stopniu biogodności i funkcjonalności.

Cel pracy. Celem niniejszej pracy jest przybliżenie aktualnych kierunków rozwoju tej dziedziny, ze szczególnym uwzględnieniem technologii zwiększających interakcję pacjenta z urządzeniem terapeutycznym. Przedstawione trendy wyznaczają nowe standardy w projektowaniu inteligentnych rozwiązań wspierających powrót do pełnej sprawności.

Materiał i metody. Praca ma charakter przeglądowy i bazuje na analizie publikacji naukowych z ostatnich 10 lat, pozyskanych z baz IEEE Xplore, ScienceDirect, Scopus oraz PubMed. Materiały wyselekcjonowano przy użyciu słów kluczowych: mechatronics in medicine, robotic rehabilitation, robot-aided therapy.

Wyniki. Egzoszkielet HAL wykorzystuje elektryczne siłowniki sterowane intencją użytkownika poprzez odczyt jego sygnałów bioelektrycznych. Alternatywnym rozwiązaniem są sztuczne mięśnie McKibbena, czyli miękkie siłowniki pneumatyczne lub hydrauliczne, które imitują pracę tkanki mięśniowej. Technologie te wspierane są przez systemy BCI, umożliwiające bezpośrednie sterowanie urządzeniami za pomocą aktywności mózgu. Całość uzupełnia telerehabilitacja oparta na IoT, która pozwala na zdalne monitorowanie pacjenta i prowadzenie spersonalizowanej terapii w środowisku domowym.

Wnioski. Synergia rozwoju lekkich struktur napędowych, interfejsów biosygnałowych oraz technologii telerehabilitacyjnych IoT wyznacza kierunek ku inteligentnym systemom wspomagającym, które znacząco podnoszą efektywność kliniczną i dostępność nowoczesnej terapii.

Słowa kluczowe: medical mechatronics, brain-computer interface (BCI), telerehabilitation, McKibben actuators.

Motywy wyboru zawodu pielęgniarki

Ewa Pałac¹, Damian Wiśniewski², Łukasz Jarema³ Irena Puszkarcz³

¹Kliniczny Szpital Wojewódzki im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie

²Uniwersytet Rzeszowski Collegium Medicum, Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii, Instytut Pielęgniarstwa

³Instytut Ochrony Zdrowia Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Przemysłu

Wstęp. W ostatnich latach zauważalny jest znaczny wzrost zapotrzebowania na profesjonalne usługi pielęgniarskie, co wynika z starzejącego się społeczeństwa i rosnącej liczby pacjentów wymagających długoterminowej opieki.

Cel pracy. Celem pracy było zbadanie i analiza motywacji do wyboru zawodu pielęgniarki/pielęgniacza w grupie osób aktywnych zawodowo i studentów pielęgniarstwa.

Material i metody. W badaniu udział wzięło 110 osób. Ponad połowę (54,5%) stanowiły osoby aktywne zawodowo, 45,5% studenci pielęgniarstwa. W pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, techniką ankietowania z użyciem autorskiego kwestionariusza ankiety.

Wyniki. Dominującymi motywami wyboru zawodu w obu grupach były chęć niesienia pomocy innym (65% pracujących i 74% studentów) oraz powołanie (58% pracujących i 32% studentów). Istotne różnice w motywacjach dotyczyły pewności zatrudnienia (20% pracujących i 58% studentów) i możliwości pracy za granicą (22% pracujących i 42% studentów), które były bardziej znaczące dla studentów pielęgniarstwa.

Wnioski.

1. Głównym motywem wyboru zawodu pielęgniarki jest chęć niesienia pomocy innym.
2. Płeć istotnie wpływa na motywy wyboru zawodu, kobiety częściej kierują się chęcią niesienia pomocy i pewnością zatrudnienia, mężczyźni bardziej cenią możliwość pracy za granicą.
3. Studenci pielęgniarstwa wykazują większy entuzjazm i idealistyczne podejście do zawodu, podkreślając empatię i profesjonalizm.
4. Osoby z doświadczeniem zawodowym częściej zwracają uwagę na praktyczne aspekty, jak pewność zatrudnienia i trudności związane z warunkami pracy.
5. Młodsze osoby, z krótszym stażem pracy częściej kierują się motywacjami idealistycznymi, osoby starsze z dłuższym stażem pracy częściej cenią pewność zatrudnienia, stabilność zawodową oraz rozwój w obrębie swojej specjalizacji.

Słowa kluczowe: personel pielęgniarski, motywacja, wybór zawodu.

Zakażenie *Clostridioides difficile* u pacjentów z obniżoną odpornością

Jakub Pawliński, Weronika Stępień, Wiktoria Bisaga, Dominik Malicki, Oliwia Szafarczyk,
Maria Paluch, Alicja Stępień, Jakub Janczura

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Wstęp. Zakażenie *Clostridioides difficile* (CDI) pozostaje jedną z głównych przyczyn biegunki związanej z opieką zdrowotną na całym świecie i nadal stanowi poważny problem zdrowia publicznego.

Cel pracy. Niniejszy przegląd ma na celu podsumowanie aktualnej wiedzy na temat CDI u pacjentów z obniżoną odpornością, ze szczególnym uwzględnieniem specyficznych cech klinicznych, zagadnień diagnostycznych i podejść terapeutycznych w tej grupie wysokiego ryzyka.

Podsumowanie. Leczenie kliniczne pacjentów z obniżoną odpornością pozostaje trudne. Pomimo dostępności skutecznych leków, wskaźniki nawrotów utrzymują się na wysokim poziomie, co podkreśla potrzebę dostosowanych strategii terapeutycznych. Profilaktyka pozostaje podstawą kontroli CDI, szczególnie w środowiskach wysokiego ryzyka, takich jak oddziały transplantologiczne i onkologiczne. Ścisłe przestrzeganie środków kontroli zakażeń, zarządzanie antybiotykoterapią i wczesne rozpoznanie choroby są niezbędne do ograniczenia transmisji. Profilaktyka farmakologiczna z doustną wankomycyną lub bezlotoksumabem może zapewnić dodatkową ochronę u wybranych osób wysokiego ryzyka. Tymczasem rozwój szczepionek i terapia fagowa stwarzają obiecujące możliwości dla przyszłych badań.

Słowa kluczowe: *Clostridioides difficile*, pacjenci z obniżoną odpornością.

Evidence-Based Medicine - znaczenie praktyki opartej na dowodach naukowych w pracy położnej

Oliwia Pawłowska

*Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Położnictwa Praktycznego II Katedry Ginekologii
i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi*

Opiekunowie pracy: dr n. med. Bogusława Rudnicka, mgr Małgorzata Kurpios-Kosińska

SKN przy Zakładzie Położnictwa Praktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Wstęp. Evidence-Based Medicine (EBM) stanowi fundament nowoczesnej opieki medycznej, integrując najbardziej aktualne i wiarygodne dowody naukowe z doświadczeniem klinicznym oraz indywidualnymi potrzebami pacjenta. W pracy położnej praktyka oparta na dowodach naukowych zwiększa bezpieczeństwo matki i dziecka, poprawia jakość świadczeń oraz wspiera podejmowanie trafnych decyzji klinicznych w opiece prenatalnej, okołoporodowej i poporodowej.

Praktyka położnej wymaga podejmowania licznych decyzji klinicznych w dynamicznie zmieniających się warunkach. Wdrażanie zasad EBM umożliwia stosowanie aktualnych rekomendacji środowisk naukowych oraz minimalizowanie interwencji nieuzasadnionych naukowo.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie istoty EBM oraz omówienie jego znaczenia w pracy położnej, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł dowodów naukowych i przykładów ich zastosowania w opiece okołoporodowej.

Podstawowe założenia. W prezentacji zostaną przedstawione główne źródła dowodów naukowych wykorzystywanych w położnictwie (badania kliniczne, przeglądy systematyczne, wytyczne towarzystw naukowych) oraz przykłady wdrażania wyników badań klinicznych do praktyki zawodowej położnej. Zaprezentowane zostaną także korzyści EBM dla kobiet, noworodków oraz dla rozwoju kompetencji zawodowych przyszłych położnych.

Podsumowanie. Stosowanie EBM zwiększa bezpieczeństwo i jakość opieki prenatalnej, okołoporodowej i poporodowej, wspiera profesjonalizm położnej oraz sprzyja świadomemu, odpowiedzialnemu podejmowaniu decyzji klinicznych.

Słowa kluczowe: EBM, Evidence-Based Medicine, położnictwo, praktyka kliniczna, standardy opieki okołoporodowej.

Model opieki nad pacjentem z rakiem wargi

Karolina Pieniążek, Lidia Talaga

Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego, Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa, Wydział Nauk o Zdrowiu UJ CM, SKN Pielęgniarstwa Chirurgicznego i Operacyjnego

Opiekun pracy: mgr Maria Pikul

Wstęp. Nowotwór najczęściej występujący w obrębie wargi to rak płaskonabłonkowy. Stanowi on 95% wszystkich nowotworów występujących w tej lokalizacji. Rak wargi dolnej występuje pięciokrotnie częściej, niż rak wargi górnej. Jednym z głównych czynników ryzyka występowania raka wargi jest długotrwała ekspozycja na promieniowanie słoneczne. Inne czynniki kancerogenne to palenie tytoniu, picie alkoholu oraz zakażenie wirusami opryszczki pospolitej oraz brodawczaka ludzkiego. Diagnostyka polega na wykonaniu biopsji wycinkowej. Zaawansowanie kliniczne guza oceniane jest według skali TNM. Leczenie chirurgiczne jest metodą z wyboru. Alternatywnym leczeniem jest stosowanie brachyterapii śródtkankowej. Rokowanie w raku wargi jest pomyślne, jednak szanse na wyleczenie są mniejsze u pacjentów starszych oraz u pacjentów z immunosupresją. W przypadku wystąpienia przerzutów odległych, stosowana jest paliatywna radioterapia lub leczenie objawowe.

Cel. Celem pracy było opracowanie modelu opieki nad chorym z rakiem wargi leczonym chirurgicznie lub metodą brachyterapii. Opracowany model będzie pomocny w zaplanowaniu opieki nad chorym z rakiem wargi, zwłaszcza ze względu na niewielką liczbę publikacji na ten temat w języku polskim.

Podstawowe założenia. Model opracowano na podstawie analizy piśmiennictwa dotyczącego leczenia chirurgicznego oraz brachyterapii w raku wargi. W zależności od zastosowanej metody leczenia wyodrębniono różne problemy pielęgnacyjne, związane zarówno z zabiegiem operacyjnym, stosowanym znieczuleniem, jak i leczeniem promieniowaniem jonizującym. Opracowano model nad chorym leczonym chirurgicznie oraz metodą brachyterapii. Określono diagnozy, cele, interwencje pielęgniarские a także oczekiwane wyniki opieki.. Opracowany model będzie pomocny w zaplanowaniu opieki nad chorym z rakiem wargi oraz będzie służył w podniesieniu jakości życia pacjenta. Pielęgniarka pełni istotną rolę w edukacji pooperacyjnej oraz konieczności rezygnacji z palenia tytoniu.

Podsumowanie. Sformułowano diagnozy pielęgniarские, sformułowano cele oraz zaplanowano interwencje pielęgniarские. Opracowany model pozwoli wykorzystać najnowocześniejsze metody w opiece nad chorym z rakiem wargi.

Słowa kluczowe: rak wargi, nowotwory głowy i szyi, chirurgia głowy i szyi.

Ocena poziomu lęku i stresu u pacjentów przed zabiegiem koronarografii

Oliwia Pinkowska, Marcelina Rycyk

Katedra Pielęgniarstwa Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile

Opiekun pracy: dr Anna Żdanowicz

Wstęp. Koronarografia stanowi inwazyjną procedurę diagnostyczną, która pomimo dynamicznego rozwoju współczesnej medycyny nadal wiąże się z istotnym obciążeniem psychicznym pacjentów. Okres oczekiwania na zabieg, obawa przed potencjalnymi powikłaniami oraz niepewność dotycząca wyniku mogą prowadzić do nasilenia reakcji lękowych i stresowych, wpływając negatywnie na stan emocjonalny chorych oraz przebieg procesu hospitalizacji.

Cel. Celem pracy była ocena poziomu lęku i stresu u pacjentów oczekujących na zabieg koronarografii oraz identyfikacja głównych czynników determinujących nasilenie tych emocji.

Material i metoda. Badania przeprowadzono w grupie 100 pacjentów hospitalizowanych na Oddziale Kardiologicznym. Zastosowano autorski kwestionariusz ankiety oraz standaryzowaną skalę oceny lęku i stresu - STAI-ARKUSZ X-1.

Wyniki. Średni subiektywny poziom stresu badanych wynosił 6,1 w dziesięciostopniowej skali, przy czym niemal połowa respondentów deklarowała wysoki poziom napięcia emocjonalnego. Najczęściej wskazywanymi źródłami lęku były obawa przed powikłaniami zabiegu (40%), bólem (64%) oraz niepewność dotycząca wyniku badania (54%). W wypowiedziach otwartych pacjenci podkreślali egzystencjalny wymiar obaw, czego wyrazem były odpowiedzi takie jak: „Wyniku – boję się, że to będzie wyrok”.

Wnioski. Pacjenci oczekujący na koronarografię doświadczają umiarkowanego i wysokiego poziomu stresu. Kluczową rolę w jego redukcji odgrywa skuteczna edukacja przed zabiegowa, wsparcie emocjonalne oraz empatyczna komunikacja personelu medycznego.

Słowa kluczowe: lęk, stres, koronarografia, kardiologia, pacjent kardiologiczny, hospitalizacja.

Screening depresji poporodowej w praktyce klinicznej położnej

Dominika Pisarczyk

Studenckie Koło Naukowe „Pasjonatów Sztuki Położniczej” przy Zakładzie Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego WNoZ Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Opiekun pracy: dr. n. o zdr. Agnieszka Skurzak

Wprowadzenie Screening będący szczególnie istotny w kontekście opieki nad zdrowiem psychicznym pacjentki po porodzie jest obszarem, w którym rola położnej jest niezwykle znacząca. Wskazany jest taki model działania, który pomoże skutecznie zapobiegać wystąpieniu depresji poporodowej.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie znaczenia screeningu depresji poporodowej w praktyce położnej.

Podstawowe założenia. Wskazanie istotnego związku między czynnikami psychospołecznymi a występowaniem depresji poporodowej. Działania profilaktyczne położnej o charakterze psychoedukacyjnym i psychoprofilaktycznym przyczyniają się do minimalizowania stresu i obaw pacjentki związanych z przebiegiem ciąży i porodu. Planowanie badania przesiewowego w I oraz III trymestrze ciąży, monitorowanie i ocena ryzyka depresji oraz zaburzeń nastroju u kobiety. W badaniach zastosowanie znajduje użycie narzędzi w postaci kwestionariusza przesiewowego Edynburskiej Skali Depresji Poporodowej oraz Inwentarza Depresji Becka. Przedstawiona zostaje rola położnej i jej działania zapewniające pacjentce kompleksową opiekę.

Podsumowanie. Położna biorąc udział w opiece nad pacjentką przy zastosowaniu pomocniczych narzędzi diagnostycznych pod postacią skal, metod komunikacyjnych i badań może znacząco poprawić jej sytuację, w odpowiednim momencie dostrzegając niepokojące objawy.

Słowa kluczowe: Screening, depresja poporodowa, BDI, skala EPDS, rola położnej.

Wiedza kobiet na temat profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy

Aleksandra Plewka, Kinga Anna Plewka, Marta Anna Adamska, Ewelina Michalik, Justyna Bojarska, Zuzanna Sokołowska

Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie

Opiekun pracy: dr Małgorzata Marcysiak

Wstęp. Rak piersi oraz rak szyjki macicy należą do najczęściej występujących nowotworów złośliwych u kobiet i stanowią istotny problem zdrowia publicznego. Skuteczność profilaktyki zależy od poziomu wiedzy kobiet dotyczącej czynników ryzyka oraz metod wczesnego wykrywania choroby.

Cel pracy. Celem badania była ocena poziomu wiedzy kobiet na temat profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy.

Materiał i metody. Badanie przeprowadzono w grupie 40 zdrowych kobiet. Średni wiek ankietowanych wynosił 35 lat. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, technikę ankietowania. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety.

Wyniki. Większość ankietowanych (53,2%) prezentowała średni poziom wiedzy, 23,4% wysoki, natomiast 8,5% ankietowanych wykazało się niskim poziomem wiedzy. Profilaktyka pierwotna była najczęściej (60%) kojarzona z eliminacją czynników ryzyka, natomiast trzeciorzędowa z zapobieganiem nawrotom choroby (62,5%). Wśród czynników ryzyka najczęściej wskazywano spożywanie alkoholu (90%), palenie tytoniu (50%), brak ciąży i karmienia piersią (25%), wczesne rozpoczęcie miesiączkowania (17,5%). Wszystkie respondentki stwierdziły, że powinno być rozpoczęte około 20. roku życia, a 85% uważało, że należy je wykonywać raz w miesiącu.

Wnioski. Respondentki wykazywały przeciętny poziom wiedzy teoretycznej dotyczącej profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy, Wskazuje to na potrzebę edukacji w zakresie profilaktyki nowotworów.

Słowa kluczowe: kobiety, rak piersi, rak szyjki macicy, profilaktyka.

Kompleksowa prehabilitacja jako nowy kierunek optymalizacji leczenia chirurgicznego nowotworów układu moczowego – implikacje dla badań w medycynie okołoperacyjnej

Judyta Pluta^{1,2}, Lucyna Ścisło², Małgorzata Paplaczyk-Serednicka²

¹*Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Szkoła Doktorska Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu*

²*Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Wydział Nauk o Zdrowiu, Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa, Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego*

Opiekun pracy: dr hab. Lucyna Ścisło

Wstęp. Pomimo postępu w technikach operacyjnych i protokołach opieki okołoperacyjnej, leczenie chirurgiczne nowotworów układu moczowego nadal wiąże się z wysokim odsetkiem powikłań oraz znacznym obciążeniem fizjologicznym pacjenta. Szczególnie dotyczy to rozległych procedur, takich jak radykalna cystektomia, prostatektomia czy nefrektomia. W ostatnich latach rośnie zainteresowanie koncepcją prehabilitacji, której celem jest zwiększenie rezerwy funkcjonalnej pacjenta jeszcze przed wystąpieniem stresu operacyjnego. Strategia ta stanowi jeden z najbardziej dynamicznie rozwijających się obszarów badań w medycynie okołoperacyjnej.

Cel pracy. Celem pracy była analiza aktualnych doniesień naukowych dotyczących wpływu kompleksowej prehabilitacji na wyniki okołoperacyjne u pacjentów operowanych z powodu nowotworów układu moczowego oraz identyfikacja potencjalnych kierunków dalszych badań.

Podstawowe założenia. Dostępne dane wskazują, że multimodalne programy prehabilitacyjne obejmujące trening fizyczny, optymalizację stanu odżywienia, wsparcie psychologiczne, modyfikację nałogów oraz czynników ryzyka prowadzą do poprawy wydolności funkcjonalnej przed zabiegiem operacyjnym. Wykazano, że poprawa parametrów sprawności fizycznej koreluje z redukcją powikłań pooperacyjnych, skróceniem czasu hospitalizacji oraz szybszym powrotem do pełnej sprawności. Największe korzyści obserwuje się u chorych poddawanych radykalnej cystektomii, która należy do najbardziej obciążających procedur w urologii onkologicznej. Jednocześnie literatura wskazuje na istotną heterogenność stosowanych protokołów oraz ograniczoną liczbę badań oceniających długoterminowe wyniki kliniczne i onkologiczne.

Podsumowanie. Kompleksowa prehabilitacja stanowi obiecującą strategię optymalizacji pacjentów przed leczeniem chirurgicznym nowotworów układu moczowego i wpisuje się w rozwijający się paradygmat proaktywnej medycyny okołoperacyjnej. Dalsze

badania, w tym projekty realizowane w środowisku akademickim i studenckim, mogą odegrać istotną rolę w standaryzacji protokołów prehabilitacji oraz w ocenie ich wpływu na długoterminowe wyniki leczenia.

Słowa kluczowe: prehabilitacja, urologia onkologiczna, medycyna okołoperacyjna, wyniki okołoperacyjne.

Czynniki wpływające na realizację holistycznej opieki pielęgniarskiej w praktyce klinicznej

Zofia Pochylczuk

*SKN Menadżer przy Zakładzie Opieki Holistycznej i Zarządzania w Pielęgniarstwie, Wydział
Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Marta Szara, dr n. med. Agnieszka Sobolewska-Samorek

Wstęp. Holistyczna opieka pielęgniarska stanowi fundament profesjonalnej praktyki i obejmuje zaspokajanie potrzeb biologicznych, psychicznych, społecznych oraz duchowych pacjenta. Realizacja tego modelu opieki zależy od wielu czynników indywidualnych i organizacyjnych.

Cel. Celem pracy była analiza czynników wpływających na realizację holistycznej opieki pielęgniarskiej w praktyce klinicznej na podstawie aktualnego piśmiennictwa.

Podstawowe założenia. Holistyczne pielęgniarstwo koncentruje się na promowaniu i optymalizacji zdrowia, redukcji cierpienia oraz wspieraniu pacjenta w osiągnięciu dobrostanu i równowagi w sytuacji choroby. Kluczowe znaczenie ma budowanie relacji terapeutycznej opartej na zaufaniu, empatii i komunikacji, umożliwiającej dostosowanie interwencji do wartości, preferencji i potrzeb chorego. Literatura wskazuje, że realizacja opieki holistycznej zależy od poziomu kompetencji zawodowych i interpersonalnych pielęgniarek, doświadczenia klinicznego, postaw etycznych oraz wsparcia organizacyjnego. Istotne bariery stanowią niedobory kadrowe, obciążenie pracą oraz ograniczenia czasowe, sprzyjające koncentracji głównie na potrzebach somatycznych pacjenta.

Podsumowanie. Realizacja holistycznej opieki pielęgniarskiej jest procesem wielowymiarowym i wymaga zarówno rozwoju kompetencji pielęgniarek, jak i optymalizacji warunków organizacyjnych w podmiotach leczniczych.

Słowa kluczowe: opieka holistyczna, opieka skoncentrowana na pacjencie, pielęgniarstwo holistyczne.

Mikrobiom jelitowy – zapomniany narząd człowieka

Magdalena Pruchnicka

Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wydział Nauk o Zdrowiu

Opiekun pracy: dr n. med. Monika Pruchniak, dr n. med. Agnieszka Sobolewska- Samorek

Wstęp. Mikrobiom jelitowy stanowi złożony i dynamiczny ekosystem drobnoustrojów, którego masa sięga 1,5–2 kg. Współczesne badania wskazują, że pełni on funkcje wykraczające daleko poza trawienie, uczestnicząc w regulacji odporności, metabolizmu oraz osi jelito–mózg. Coraz częściej określany jest mianem „zapomnianego narządu”.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie roli mikrobiomu jelitowego w utrzymaniu homeostazy organizmu oraz omówienie konsekwencji jego zaburzeń (dysbiozy) w rozwoju chorób przewlekłych.

Podstawowe założenia. Prawidłowy skład jakościowy i ilościowy mikrobioty (eubioza) warunkuje integralność bariery jelitowej, prawidłową odpowiedź immunologiczną oraz produkcję metabolitów, takich jak krótkołańcuchowe kwasy tłuszczowe czy prekursorzy neuroprzekaźników. Na kształt mikrobiomu wpływają czynniki perinatalne (rodzaj porodu, karmienie piersią), dieta, styl życia oraz farmakoterapia, szczególnie antybiotyki i inhibitory pompy protonowej. Dysbioza wiąże się z zaburzeniami czynnościowymi przewodu pokarmowego, zespołem jelita drażliwego, chorobami metabolicznymi (otyłość, cukrzyca typu 2), autoimmunologicznymi (celiakia, nieswoiste choroby zapalne jelit) oraz zaburzeniami neuropsychiatrycznymi.

Podsumowanie. Mikrobiom jelitowy stanowi istotny element regulacyjny organizmu człowieka. Zrozumienie mechanizmów jego działania oraz możliwości diagnostycznych i terapeutycznych (probiotyko-terapia, modyfikacja diety) może stanowić ważny element profilaktyki i leczenia chorób cywilizacyjnych.

Słowa kluczowe: mikrobiom jelitowy, dysbioza, eubioza, probiotyko-terapia.

Rola pielęgniarki w opiece nad dzieckiem ze nowo rozpoznaną cukrzycą

Emilia Rodzinka¹, Joanna Wójcik-Błaszczuk², Aneta Kościółek³

¹*Studentka kierunku Pielęgniarstwo I rok II stopień, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

²*Zakład Pediatrii i Pielęgniarstwa Pediatrycznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

³*Zakład Podstaw Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie*

Wstęp. Pielęgnowanie pacjenta z cukrzycą opiera się na modelu opieki zorientowanej na pacjenta, w którym pielęgniarka pełni kluczową rolę edukatora i terapeuty. Jej działania koncentrują się na przygotowaniu chorego do bezpiecznej samopielęgnacji oraz zapobieganiu powikłaniom zdrowotnym.

Cel. Celem niniejszej pracy była próba zdefiniowania roli pielęgniarki w procesie hospitalizacji pacjenta z nowo rozpoznaną cukrzycą.

Materiał i metody. Badania przeprowadzono w listopadzie 2024r w II Klinice Pediatrii w Rzeszowie. Zastosowano metodę indywidualnego przypadku; techniki: wywiad, obserwację uczestniczącą oraz analizę dokumentacji medycznej; narzędzia tj.: skalę NRS do oceny bólu, Skalę Depresji Becka, siatki centylowe oraz autorski test wiedzy. Podmiotem badania był 14-letni pacjent, A.R., przyjęty w stanie ogólnym ciężkim. Wyniki badań laboratoryjnych przy przyjęciu były alarmujące: glikemia 457 mg%; HbA1c 19,78%. Chłopiec prezentował objawy kwasicy ketonowej: zapach acetonu z ust, odwodnienie, gwałtowną utratę masy ciała (BMI 16,18) oraz silne bóle mięśniowe.

Wyniki. W planowaniu opieki pielęgniarskiej kluczowe było przejście od modelu kompensacyjnej do opieki wspierająco-edukacyjnej. Jednym z filarów opieki stały się działania edukacyjne. Program edukacyjny objął naukę obsługi pena i glukometru, interpretację wyników, obliczanie wymienników węglowodanowych, rozpoznawanie i reagowanie na stany hipoglikemii. W 7. dobie hospitalizacji pacjent wykazał się samodzielnością w wykonywaniu iniekcji oraz rozumieniem zasad diety cukrzycowej, co potwierdził wynik testu wiedzy.

Wnioski. Pielęgniarka pełni znaczącą rolę w transformacji pacjenta z osoby biernej w osobę aktywną i współodpowiedzialną za proces leczenia. Opieka pielęgniarska, oparta na empatii i zrozumieniu fazy rozwojowej pacjenta, redukuje stres. Rola pielęgniarki obejmuje także kształtowanie postaw prozdrowotnych zapobiegających powikłaniom choroby.

Słowa kluczowe: cukrzyca typu 1, opieka pielęgniarska, hiperglikemia, edukacja terapeutyczna.

Studenckie badania nad nauczaniem języka angielskiego w medycynie

Mateusz Rubak

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Wydział Humanistyczny, Kierunek: Filologia angielska w zakresie nauczania języka

Wstęp. Studenci kierunków związanych z lingwistyką coraz częściej skupiają się w swoich badaniach nad efektywną nauką słownictwa medycznego. Nauczanie języka angielskiego w medycynie staje się coraz bardziej istotne w edukacji studentów filologii angielskiej i medycznej. Studenci prowadzący projekty badawcze w tym obszarze eksplorują różne metody nauki specjalistycznego słownictwa oraz poprawnej komunikacji z pacjentem.

Cel. Celem pracy jest zebranie i podsumowanie aktualnych trendów oraz metod stosowanych w studenckich badaniach nad nauczaniem języka angielskiego w medycynie.

Podstawowe założenia. Podstawowym założeniem pracy jest to, że technologie cyfrowe mogą znacząco wspierać proces nauki języka medycznego w projektach studenckich. Zakłada się, że studenci filologii angielskiej oraz kierunków medycznych wykorzystują nowoczesne narzędzia edukacyjne, aby efektywniej przyswajać specjalistyczne słownictwo i rozwijać kompetencje komunikacyjne.

Podsumowanie. Przegląd literatury pokazuje, że studenckie projekty badawcze w nauczaniu języka angielskiego w medycynie przyczyniają się do rozwoju kompetencji językowych i dydaktycznych. Wdrażanie nowych metod, takich jak e-learning czy symulacje rozmów, zwiększa efektywność nauki i przygotowuje studentów do pracy w środowisku medycznym. Interdyscyplinarne podejście pozwala łączyć językoznawstwo z praktyką medyczną, rozwijając zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne.

Słowa kluczowe. studenci, badania naukowe, język angielski medyczny, metody dydaktyczne, technologie edukacyjne, komunikacja pacjent-lekarz.

Pielęgniarstwo przyszłości: kierunki rozwoju zawodu w świetle badań naukowych - przegląd literatury

Dominika Rybka

Wstęp. Dynamiczny rozwój nauk medycznych, postęp technologiczny oraz zmieniające się potrzeby zdrowotne społeczeństwa wpływają na transformację współczesnego pielęgniarstwa. Zawód pielęgniarki ewoluuje od tradycyjnie pojmowanej opieki nad pacjentem w kierunku bardziej zaawansowanej praktyki klinicznej, wykorzystującej nowoczesne technologie, interprofesjonalną współpracę oraz podejście oparte na dowodach naukowych. W związku z tym istotne staje się określenie głównych kierunków rozwoju pielęgniarstwa w świetle aktualnych badań naukowych.

Cel pracy. Celem pracy była analiza i synteza dostępnej literatury naukowej dotyczącej kierunków rozwoju zawodu pielęgniarki oraz identyfikacja najważniejszych trendów kształtujących współczesną i przyszłą praktykę pielęgniarstwa.

Podstawowe założenia. Praca ma charakter przeglądu literatury. Analizie poddano wybrane publikacje naukowe dostępne w bazach danych z zakresu nauk o zdrowiu i pielęgniarstwa, opublikowane w ostatnich latach. W przeglądzie uwzględniono artykuły dotyczące m.in. rozwoju kompetencji pielęgniarstkich, wykorzystania nowych technologii w opiece nad pacjentem, znaczenia praktyki opartej na dowodach naukowych, a także roli pielęgniarki w interprofesjonalnym zespole terapeutycznym.

Podsumowanie. Analiza literatury wskazuje, że przyszłość pielęgniarstwa związana jest przede wszystkim z rozszerzaniem kompetencji zawodowych, rosnącą rolą nowoczesnych technologii w opiece zdrowotnej oraz zwiększającym się znaczeniem badań naukowych w codziennej praktyce klinicznej. Rozwój tych obszarów sprzyja podnoszeniu jakości opieki nad pacjentem oraz wzmacnia rolę pielęgniarek w systemie ochrony zdrowia.

Słowa kluczowe: pielęgniarstwo, rozwój zawodu, praktyka oparta na dowodach naukowych, opieka zdrowotna, przegląd literatury.

Holistyczny model opieki jako wyzwanie systemowe współczesnego pielęgniarstwa -badanie przekrojowe

Aleksandra Rykała

Studentka kierunku pielęgniarstwo II stopnia, Wydział Nauk o Zdrowiu, Akademia Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie

Wstęp. Holistyczna opieka w pielęgniarstwie zakłada całościowe podejście do pacjenta, obejmujące sferę fizyczną, psychiczną, społeczną i duchową. Jej realizacja bywa utrudniona przez uwarunkowania organizacyjne systemu ochrony zdrowia.

Cel pracy. Celem badań była ocena wiedzy, postaw oraz uwarunkowań realizacji opieki holistycznej wśród personelu pielęgniarstwa.

Materiał i metody. Badanie ankietowe przeprowadzono wśród 55 osób pracujących w ochronie zdrowia, głównie pielęgniarek. W grupie dominowały kobiety (81,8%), najczęściej w wieku 26–35 lat (27,3%). Większość pracowała na oddziale zachowawczym (67,3%) i w systemie zmianowym (89,1%).

Wyniki. Pojęcie opieki holistycznej znało 100% badanych, a 92,7% uznało ją za ważną w pielęgniarstwie. Do przygotowania do jej realizacji przyznało się 80% respondentów. Elementy opieki holistycznej często stosuje 56,4% badanych, zawsze 16,4%. Najczęściej uwzględniano sferę psychiczną (98,2%) i fizyczną (90,9%), najrzadziej duchową (43,6%). Warunki pracy jako sprzyjające realizacji opieki holistycznej oceniło 49,1% badanych, 45,5% nie miało zdania. Największe bariery stanowiły: brak czasu (89,1%), niedobór personelu (81,8%) oraz duża liczba pacjentów (78,2%). Za najważniejsze usprawnienia uznano zwiększenie obsady (87,3%), wsparcie psychologiczne personelu i lepszą organizację pracy (po 80%) oraz ograniczenie dokumentacji (67,3%). Wszyscy respondenci potwierdzili znaczenie dobrej komunikacji dla efektów leczenia.

Wnioski. Personel pielęgniarstwa wykazuje wysoką świadomość znaczenia opieki holistycznej, jednak jej pełna realizacja jest ograniczana głównie przez czynniki organizacyjne. Konieczne są działania systemowe poprawiające warunki pracy.

Słowa kluczowe: opieka holistyczna, pielęgniarstwo, organizacja pracy, komunikacja, jakość opieki.

Obciążenie psychiczne a satysfakcja z pracy wśród ratowników medycznych

Paulina Rzepa

Studentka II roku Pielęgniarstwa, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr Paweł Chruściel

Wstęp. Zawód ratownika medycznego wiąże się z wysokim poziomem stresu, odpowiedzialności oraz ekspozycji na sytuacje traumatyczne. Długotrwałe obciążenie psychiczne może wpływać na poziom satysfakcji z pracy oraz funkcjonowanie zawodowe personelu medycznego.

Cel pracy. Celem badania było określenie zależności pomiędzy obciążeniem psychicznym a satysfakcją z pracy wśród ratowników medycznych oraz analiza wybranych czynników socjodemograficznych wpływających na percepcję obciążenia.

Material i metody. Badanie przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego o charakterze przekrojowym. Zastosowano technikę ankiety internetowej (CAWI). Analizie poddano zależności pomiędzy obciążeniem psychicznym a takimi zmiennymi jak: staż pracy, liczba etatów, stan zdrowia oraz płeć respondentów.

Wyniki. Wykazano istotną zależność pomiędzy stażem pracy a percepcją obciążenia psychicznego w kategoriach przeciążenia psychicznego oraz obciążeń niespecyficznych – wraz ze wzrostem stażu zwiększało się ryzyko przeciążenia. Stwierdzono związek pomiędzy stanem zdrowia a obciążeniem niespecyficznym ($p = 0,014$) – lepszy stan zdrowia wiązał się z niższym poziomem obciążenia. Wykazano zależność pomiędzy liczbą etatów a przeciążeniem psychicznym ($p = 0,027$). Nie stwierdzono związku pomiędzy płcią a poziomem satysfakcji z pracy ($p > 0,05$).

Wnioski.

1. Wzrost stażu pracy zwiększa ryzyko przeciążenia psychicznego wśród ratowników medycznych.
2. Gorszy stan zdrowia sprzyja wyższemu poziomowi obciążeń niespecyficznych.
3. Praca na więcej niż jednym etacie zwiększa poziom przeciążenia psychicznego.
4. Płeć nie różnicuje poziomu satysfakcji z pracy w badanej grupie.

Słowa kluczowe: ratownicy medyczni, obciążenie psychiczne, satysfakcja z pracy, stres zawodowy, przeciążenie psychiczne.

Jakość życia pacjentów po udarze mózgu

Paulina Rzepa

Studentka II roku Pielęgniarstwa, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr Paweł Chruściel

Wstęp. Udar mózgu stanowi jedną z głównych przyczyn niepełnosprawności oraz pogorszenia jakości życia pacjentów. Następstwa neurologiczne, psychologiczne i społeczne udaru wpływają na funkcjonowanie chorego w wielu sferach życia. Ocena jakości życia (QoL) pozwala na kompleksowe spojrzenie na stan pacjentów po przebytym udarze.

Cel pracy. Celem pracy była ocena jakości życia pacjentów po udarze mózgu w zależności od rodzaju udaru, czasu, jaki upłynął od jego wystąpienia oraz obecności chorób współistniejących.

Materiał i metody. Badaniem objęto 209 pacjentów po udarze mózgu przebywających w środowisku domowym. Zastosowano nielosowy dobór ekspercki. W badaniu wykorzystano kwestionariusz WHOQoL (w wersji PAPI oraz CAWI). Analizie poddano zależności pomiędzy jakością życia a rodzajem udaru (niedokrwienny vs. krwotoczny), czasem od wystąpienia udaru (<1 rok vs. >1 rok) oraz obecnością chorób współistniejących.

Wyniki. Pacjenci po udarze krwotocznym istotnie niżej oceniali jakość życia w sferze somatycznej, psychologicznej i społecznej w porównaniu z pacjentami po udarze niedokrwiennym. Stwierdzono dodatnią korelację pomiędzy czasem, jaki upłynął od udaru, a ogólną jakością życia oraz jej wybranymi sferami – pacjenci po upływie ponad roku od udaru wyżej oceniali swoją jakość życia. Osoby bez chorób współistniejących uzyskały istotnie wyższe wyniki w sferze somatycznej i środowiskowej w porównaniu z pacjentami obciążonymi dodatkowymi schorzeniami.

Wnioski.

1. Rodzaj udaru istotnie różnicuje poziom jakości życia – pacjenci po udarze krwotocznym funkcjonują gorzej w analizowanych sferach.
2. Upływ czasu od wystąpienia udaru wpływa korzystnie na ocenę jakości życia, szczególnie w aspekcie adaptacji psychicznej do choroby.
3. Obecność chorób współistniejących obniża poziom jakości życia pacjentów po udarze mózgu.

Słowa kluczowe: udar mózgu, jakość życia, WHOQoL, rehabilitacja, choroby współistniejące, opieka pielęgniarska.

Wsparcie społeczne a obciążenie psychiczne pracą wśród personelu sprawującego opiekę nad seniorami

Paulina Rzepa

Studentka II roku Pielęgniarstwa, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr Paweł Chruściel

Wstęp. Praca z osobami starszymi, szczególnie w placówkach opiekuńczych, wiąże się z dużym obciążeniem psychicznym. Wsparcie społeczne może pełnić funkcję buforową, zmniejszając negatywne skutki stresu zawodowego.

Cel pracy. Celem pracy była ocena zależności pomiędzy wsparciem społecznym (w aspekcie jakościowym i ilościowym) a poziomem obciążenia psychicznego pracą wśród personelu sprawującego opiekę nad seniorami oraz analiza czynników różnicujących te zmienne.

Materiał i metody. Badaniem objęto 236 respondentów zatrudnionych w domach pomocy społecznej (DPS) oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych (ZOL). Zastosowano nielosowy dobór eksperymentalny. Wykorzystano narzędzia badawcze: BSWS, WSSWS oraz OPM. Analizowano wpływ rodzaju instytucji, stanu psychicznego seniora oraz wykonywanego zawodu na poziom wsparcia i obciążenia psychicznego.

Wyniki. Personel zatrudniony w DPS wykazywał wyższy poziom obciążenia psychicznego pracą. Stan psychiczny seniora nie różnicował poziomu obciążenia ani wsparcia społecznego. Pielęgniarki i pielęgniarze otrzymywali wyższe wsparcie społeczne niż opiekunowie medyczni, zwłaszcza w zakresie wsparcia od osoby znaczącej i rodziny. Wsparcie społeczne – zarówno w aspekcie ilościowym, jak i jakościowym – korelowało dodatnio z poziomem obciążenia psychicznego pracą (z wyjątkiem relacji wsparcie emocjonalne a przeciążenia niespecyficzne).

Wnioski.

1. Rodzaj instytucji wpływa na poziom obciążenia psychicznego personelu.
2. Stan psychiczny seniora nie stanowi istotnego czynnika różnicującego badane zmienne.
3. Pielęgniarki otrzymują większe wsparcie społeczne niż opiekunowie medyczni.
4. Wsparcie społeczne pozostaje w istotnym związku z poziomem obciążenia psychicznego pracą.

Słowa kluczowe: wsparcie społeczne, obciążenie psychiczne, personel medyczny, opieka nad seniorami, stres zawodowy, DPS, ZOL.

Porównanie wpływu betuliny i kwasu betulinowego na aktywację żelatynaz (mmp-2 i mmp-9) w hodowli komórkowej fibroblastów

Mikołaj Samorek¹, Kinga Dunia², Ewelina Pietras², Amelia Pilipczuk², Wiktoria Bałuta²,
Anna Dymek², Alicja Dżoń², Alicja Kozakowska², Hanna Buczyńska²

¹*Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wydział Lekarski, kierunek lekarski*

²*Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wydział Nauk o Zdrowiu, kierunek pielęgniarstwo*

*Opiekun pracy: dr n. med. Anna Hordyjewska, dr n. med. Anna Lewandowska,
dr n. med. Sobolewska-Samorek, dr n. med. Łukasz Kurach*

Wstęp. Metaloproteinazy to enzymy proteolityczne wytwarzane przez wiele typów komórek: makrofagi, komórki tuczne, fibroblasty, komórki śródbłonka, a także komórki nowotworowe. Profil komórek wytwarzających te enzymy sugeruje, że są czynnikami pełniącymi zróżnicowane funkcje w wielu procesach biologicznych zachodzących w zdrowym organizmie, a także uczestniczą w patofizjologii chorób.

Material metoda. Analiza aktywności żelatynaz 2 i 9 została oceniona na podstawie elektroforetycznej techniki zymograficznej.

Cel pracy. Celem pracy było określenie potencjalnego wpływu betuliny i kwasu betulinowego na działanie żelatynaz (MMP-2 i MMP-9) w hodowli komórkowej fibroblastów.

Wyniki. Wyniki pokazały, że kwas betulinowy wykazuje przeciwwzapalne odpowiedzi poprzez różne mechanizmy, takie jak: hamowanie TLR i sygnalizacja poprzez czynnik transkrypcyjny NF- κ B (z ang. *Nuclear factor kappa-light-chain-enhancer of activated B cells*), silne działanie przeciwutleniające działanie podobne do steroidów, hamowanie szlaku cyklooksygenazy. W przeprowadzonych przez nas badaniu zostały potwierdzone wyniki uzyskane przez innych badaczy.

Wnioski. BE i BA wpływa na obniżenie ekspresji oraz poziomu aktywności proteolitycznej zarówno MMP-2, jak i MMP-9, BE i BA oddziałują na funkcjonowanie tkankowego inhibitora metaloproteinaz TIMP -1, Oba związki wykazują w badaniach dużą aktywność biologiczną, jednak to BA ma szersze spektrum działania.

Słowa kluczowe. Betulina, kwas betulinowy, fibroblasty, metaloproteinazy.

**Kompetencje pielęgniarki w opiece długoterminowej nad pacjentem
w wieku podeszłym w Polsce – przegląd systematyczny wyzwań i rekomendacji**

Sara Sarosiek¹, Anna Surmacz^{1,2,3}

¹*Studenckie Koło Naukowe Opieka Nad Osobami Starszymi, Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski*

²*Szpital Specjalistyczny Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny im. Ks. B. Markiewicza w Brzozowie*

³*Zakład Profilaktyki i Leczenia Ran. Instytut Pielęgniarstwa, Wydział Nauk i Zdrowiu i Psychologii Collegium Medicum Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów*

Opiekun pracy: dr Anna Surmacz

Wstęp. Starzenie się społeczeństwa polskiego powoduje gwałtowny wzrost zapotrzebowania na opiekę długoterminową. Pielęgniarki stanowią najliczniejszą grupę profesjonalistów zaangażowanych w tę opiekę. Mimo rosnącej liczby badań, kompetencje zawodowe tej grupy nie zostały dotychczas kompleksowo opisane w polskim piśmiennictwie naukowym zgodnie ze standardami przeglądu systematycznego.

Cel pracy. Celem pracy był przegląd systematyczny polskiego piśmiennictwa naukowego dotyczącego kompetencji zawodowych pielęgniarek w opiece długoterminowej nad pacjentem w wieku podeszłym, identyfikacja kluczowych kompetencji, barier w ich wykorzystaniu oraz sformułowanie rekomendacji dla praktyki i polityki zdrowotnej. Badanie przeprowadzono zgodnie z protokołem PICO (Population: personel pielęgniarski w opiece długoterminowej w Polsce; Interest: kompetencje zawodowe; Comparison: odniesienie do standardów i badań międzynarodowych; Outcome: identyfikacja kompetencji, barier i rekomendacji).

Podstawowe założenia. Przegląd przeprowadzono zgodnie z wytycznymi PRISMA 2020. Przeszukano bazy PubMed, CINAHL, Scopus, Web of Science, Polską Bibliografię Lekarską oraz Google Scholar, a także raporty instytucji (Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH) i doniesienia konferencyjne. Objęto lata 2015-2025, publikacje w języku polskim i angielskim. Selekcja prowadzona była dwuetapowo. Do syntezy jakościowej włączono 13 oryginalnych prac badawczych spełniających kryteria włączenia.

Główne ustalenia. Spośród 46 zidentyfikowanych publikacji, po usunięciu duplikatów i odrzuceniu po screeningu, analizie pełnotekstowej poddano 18 artykułów, z których 5 wykluczono (niewłaściwa populacja, kontekst lub typ publikacji). Ostatecznie do

syntezy włączono 13 publikacji. Analiza wykazała, że zakres kompetencji pielęgniarki w opiece długoterminowej w Polsce jest formalnie szeroki i obejmuje: kompetencje kliniczne, kompetencje psychospołeczne, kompetencje w zakresie bezpieczeństwa i jakości. W praktyce identyfikowane są liczne bariery ograniczające wykorzystanie tych kompetencji: niedostosowanie programów kształcenia przed- i podyplomowego do potrzeb geriatrycznych, niskie wynagrodzenia, przeciążenie pracą, deficyty kadrowe, brak systemowych rozwiązań i oordynacji opieki. Opieka długoterminowa postrzegana jest jako mało atrakcyjna ścieżka kariery. Porównanie z literaturą międzynarodową wskazuje na opóźnienia Polski w standaryzacji kompetencji, brak badań profilowych oraz niską intencję pracy w geriatricii wśród studentów.

Wnioski. Konieczne jest pilne opracowanie i wdrożenie ogólnopolskich standardów kompetencyjnych dla pielęgniarek w opiece długoterminowej, uwzględniających specyfikę pracy z pacjentem geriatrycznym. Kluczowe znaczenie ma modyfikacja programów kształcenia podyplomowego w kierunku praktycznych umiejętności, wprowadzenie mechanizmów motywujących finansowo oraz systemowe wsparcie dla sektora opieki długoterminowej. Istnieje pilna potrzeba badań ogólnopolskich nad rzeczywistymi kompetencjami pielęgniarek w opiece długoterminowej z wykorzystaniem zwalidowanych narzędzi (np. polskiej adaptacji Nurse Professional Competence Scale).

Słowa kluczowe. opieka długoterminowa, pielęgniarstwo geriatryczne, kompetencje zawodowe, kształcenie podyplomowe, Polska.

Zakażenie HPV u kobiety a zdrowie noworodka- edukacyjna rola położnej

Julia Siemieńczuk, Weronika Winiarczyk

Studenckie Koło Naukowe Pasjonatów Sztuki Położniczej przy Zakładzie Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego Katedry Położnictwa i Ginekologii, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. med. Katarzyna Kanadys, prof. uczelni,

dr hab. Anna B. Pilewska-Kozak, prof. uczelni

Wstęp. Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) jest jedną z najczęstszych infekcji przenoszonych drogą płciową, jednak świadomość społeczna koncentruje się głównie na ryzyku onkologicznym dla kobiet. Istotnym, a często pomijanym aspektem, jest ryzyko transmisji wertykalnej wirusa z matki na dziecko w trakcie porodu. Niska świadomość ciężarnych na temat możliwości zakażenia noworodka oraz konsekwencji zdrowotnych, stanowi poważne wyzwanie dla współczesnej profilaktyki. Edukacja w zakresie szczepień ochronnych jest kluczowym elementem zapobiegania tym powikłaniom.

Cel pracy. Głównym celem pracy jest ukazanie wpływu zakażenia matki wirusem HPV na stan zdrowia noworodka oraz podkreślenie roli położnej w edukowaniu pacjentek i walce ze szkodliwymi mitami.

Podstawowe założenia.

1. Przedstawienie aktualnej wiedzy medycznej na temat dróg zakażenia HPV, w tym transmisji okołoporodowej.
2. Identyfikacja luk edukacyjnych wśród kobiet ciężarnych dotyczących bezpieczeństwa i celowości szczepień przeciwko HPV.
3. Omówienie klinicznych skutków transmisji wertykalnej dla dziecka (m.in. brodawczakowatość krtani).
4. Podkreślenie roli personelu medycznego w budowaniu świadomości i promowaniu profilaktyki pierwotnej.

Podsumowanie. Brak usystematyzowanej wiedzy na temat zakażeń HPV skutkuje nieracjonalnym lękiem pacjentek przed profilaktyką. Rola położnej w rzetelnej, opartej na faktach edukacji nie tylko chroni kobietę przed procesami nowotworowymi, ale przede wszystkim zabezpiecza noworodka przed ciężkimi powikłaniami oddechowymi i późniejszymi nowotworami HPV.

Słowa kluczowe: Wirus brodawczaka ludzkiego (HPV), transmisja wertykalna, profilaktyka zakażeń, edukacja zdrowotna.

Poczucie samotności a uzależnienie od Internetu wśród młodzieży licealnej

Klaudia Skiba¹, Magdalena Szewczuk¹, Klaudia Kołodziej²

¹*Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Pielęgniarstwa Rodzinnego i Geriatrycznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

²*Absolwentka Wydziału Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

Opiekun pracy: dr n. med. Agnieszka Bartoszek, dr. n. med. Katarzyna Kocka

Wstęp. Samotność w życiu człowieka obecna jest na każdym etapie jego egzystencji. Problem ten najbardziej odczuwają dzieci. Spowodowane jest to tym, że nie posiadają one jeszcze całkowicie ukształtowanego „świata wewnętrznego”, zatem nie mają gdzie się schronić oraz nie potrafią być samotne.

Cel pracy. Celem badań była analiza zależności pomiędzy poczuciem samotności, a uzależnieniem od Internetu wśród młodzieży licealnej.

Materiał i metody. Badania przeprowadzono w grupie 155 uczniów w grupie wiekowej od 15 do 19 lat. Materiał badawczy zebrano przy pomocy autorskiego kwestionariusza ankiety, kwestionariusza R-UCLA oraz kwestionariusza IAT.

Wyniki. Z przeprowadzonych badań wynika, że najczęściej po Internecie ankietowani surfowali od pół godziny do godziny (30,32%), 9,03% 6 godzin lub więcej i tylko 0,65% badanych odpowiedziało, że nie korzysta z Internetu. Najczęściej ankietowani sporadycznie spędzali więcej czasu w Internecie niż zamierzali (30,97%), natomiast 5,80% odpowiedziało, że zawsze.

Wnioski. Im większe poczucie samotności tym uzależnienie od Internetu jest silniejsze. Ogólny poziom poczucia samotności jest na przeciętnym poziomie. Na poczucie samotności i uzależnienie od Internetu ma wpływ płeć, wiek, miejsce zamieszkania.

Słowa kluczowe: Internet, młodzież, uzależnienie.

Determinanty odporności psychicznej i poczucia kompetencji zawodowej studentów pielęgniarstwa w warunkach stresu klinicznego

Nicoletta Skowron, Gabriela Piwowarczyk, Karolina Kosior, Weronika Tworek

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, Studenckie Koło Naukowe Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego w Tarnobrzegu

Opiekun pracy: mgr Agnieszka Rej

Wstęp. Stres kliniczny jest nieodłącznym elementem kształcenia przeddyplomowego w pielęgniarstwie. Wpływa na rozwój kompetencji technicznych i decyzyjnych, a jednocześnie może prowadzić do przeciążenia adaptacyjnego oraz obniżenia poczucia własnej skuteczności. Ekspozycja na samodzielne działania i ocenę zewnętrzną sprzyja kształtowaniu odporności psychicznej oraz internalizacji roli zawodowej.

Cel pracy. Celem badań była identyfikacja czynników determinujących odporność psychiczną i poczucie kompetencji zawodowej studentów pielęgniarstwa w warunkach stresu klinicznego.

Materiał i metoda. Badania przeprowadzono w grupie 80 studentów kierunku pielęgniarstwo uczelni zlokalizowanych na terenie województwa podkarpackiego. Studenci I roku stanowili 21,3% badanych, II roku 40%, natomiast III roku 38,7%. Materiał badawczy pozyskano przy użyciu autorskiego, ustrukturyzowanego kwestionariusza ankiety obejmującego ocenę natężenia stresu klinicznego, odporności psychicznej oraz poczucia kompetencji zawodowej. Analizie poddano zależności pomiędzy badanymi zmiennymi.

Wyniki. Współpracę zespołową jako czynnik wzmacniający poczucie kompetencji wskazało 60% badanych, wsparcie opiekuna zajęć praktycznych 56,3%, a możliwość wielokrotnego doskonalenia procedur 53,8%. Symulacja medyczna wysokiej wierności uzyskała wartość 50%, natomiast ustrukturyzowany debriefing 28,7%. Wzrost odporności psychicznej deklarowało 50,5% studentów. Okresowe przeciążenie stresem klinicznym odnotowano u 63,7% badanych.

Wnioski. Poczucie kompetencji studentów zależy od jakości wsparcia opiekuna zajęć praktycznych oraz możliwości systematycznego doskonalenia procedur. Częste doświadczenie stresu wskazuje na wartość dalszego wzmacniania struktur wspierających rozwój odporności psychicznej w środowisku klinicznym.

Słowa kluczowe: odporność psychiczna, stres kliniczny, kompetencje zawodowe.

Wiedza pacjentów w zakresie czynników ryzyka wystąpienia oraz objawów udaru mózgu

Zofia Snarska¹, Stanisław Chorąży¹, Katarzyna Krystyna Snarska²

¹*Kierunek Lekarski Uniwersytet Medyczny w Białymstoku*

²*Zakład Medycyny Klinicznej, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku*

Wstęp. Udar mózgu należy do jednych z bardziej poważnych chorób naczyniowych mózgu, który stwarza niezwykle wiele problemów. Nieodłącznie zdrowy tryb życia, mogą mieć znaczący wpływ do przeciwdziałania zjawiska udaru mózgu. Udar mózgu jest bezapelacyjnie czynnikiem, który również ma wpływ na trwałe inwalidztwo.

Cel. Celem głównym pracy była ocena poziomu wiedzy pacjentów na temat czynników ryzyka oraz objawów udaru mózgu.

Material i metoda. Badanie zostało przeprowadzone metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem ankiety własnego autorstwa pośród 100 pełnoletnich osób. Respondentami byli pacjenci, którzy nie przebyli udaru mózgu, przebywający w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim.

Wyniki. Respondenci pośród najbardziej charakterystyczne objawy udaru mózgu wskazali: „asymetrie twarzy” 96%, „niedowład kończyn” 95%, „wymioty” 88% oraz „zaburzenia mowy” 97%. Praktycznie połowa ankietowanych, bo 49% uznało, że udar niedokrwienny występuje najczęściej. Zgodnie z odpowiedziami, 74% ankietowanych w momencie podejrzenia udaru mózgu u siebie lub innej osoby zadzwoniłoby pod numer 112.

Wnioski.

1. Pacjenci, którzy nie przeszli udaru mózgu, potrafią wskazać czynniki ryzyka występowania udaru mózgu.
2. Respondenci potrafią wskazać objawy, które wskazują na udar mózgu.
3. Ankietowani nie potrafią określić znaczenia skrótu TIA.
4. Badane osoby wiedzą, jak postępować w chwili podejrzenia udaru mózgu u siebie lub u bliskich osób.
5. Pacjenci oceniają swoją wiedzę na temat udaru mózgu jako średnią.

Słowa kluczowe: udar mózgu, czynniki ryzyka.

Współpraca terapeuty zajęciowego i pracownika socjalnego w procesie aktywizacji osób starszych

Bożena Stanuch¹, Krystyna Burszyka²

¹Studenckie Koło Naukowe Pracy Socjalnej, Wydział Ochrony Zdrowia

²Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

Opiekun pracy: dr Alicja Klos

Wstęp. Starzenie się społeczeństwa stanowi istotne wyzwanie dla systemu pomocy społecznej i ochrony zdrowia. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym powoduje konieczność podejmowania działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia seniorów. Szczególne znaczenie ma aktywizacja osób starszych, sprzyjająca utrzymaniu sprawności fizycznej, psychicznej i społecznej oraz wzmacnianiu ich samodzielności. W procesie tym ważną rolę odgrywa współpraca terapeuty zajęciowego i pracownika socjalnego. Choć zakres ich kompetencji jest odmienny, działania te wzajemnie się uzupełniają. Terapeuta zajęciowy koncentruje się na stymulowaniu aktywności i podtrzymywaniu sprawności funkcjonalnej, natomiast pracownik socjalny wspiera seniora w rozwiązywaniu problemów społecznych i bytowych oraz koordynuje pomoc instytucjonalną. Skuteczność działań aktywizujących zależy w dużej mierze od jakości tej współpracy.

Cel badań. Celem badań była ocena znaczenia współpracy terapeuty zajęciowego i pracownika socjalnego w procesie aktywizacji osób starszych oraz określenie najczęstszych form współdziałania w instytucjach wsparcia.

Materiał i metoda. Badania przeprowadzono wśród terapeutów zajęciowych i pracowników socjalnych zatrudnionych w instytucjach pracujących z osobami starszymi na terenie województwa podkarpackiego. Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem autorskiego kwestionariusza ankiety. Analizie poddano częstotliwość współpracy, jej formy oraz ocenę wpływu na skuteczność działań aktywizujących.

Wyniki. Współpracę bardzo częstą i systematyczną zadeklarowało 77,5% respondentów, częstą 7,8%, sporadyczną 4,9%, rzadką 5,9%, natomiast brak współpracy wskazało 3,9% badanych. Najczęściej realizowaną formą współdziałania było wspólne planowanie działań aktywizujących (86,3%) oraz udział w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego (62,7%). Rzadziej wskazywano konsultowanie indywidualnych przypadków (40,2%) i wymianę informacji dotyczących podopiecznych (25,5%). Zdecydowana większość respondentów oceniła wpływ współpracy na skuteczność działań jako bardzo duży (73,5%) lub duży (13,7%).

Wnioski. Współpraca terapeuty zajęciowego i pracownika socjalnego ma istotny wpływ na skuteczność aktywizacji osób starszych. Systematyczne współdziałanie sprzyja lepszemu rozpoznaniu potrzeb seniorów oraz podnosi jakość oferowanego wsparcia. Wyniki badań wskazują na potrzebę dalszego rozwijania podejścia interdyscyplinarnego w instytucjach pracujących z osobami starszymi.

Słowa kluczowe: terapia zajęciowa, praca socjalna, osoby starsze, aktywizacja, współpraca interdyscyplinarna.

Trening sensomotoryczny w profilaktyce upadków u seniorów

Aleksandra Stefaniak¹, Katarzyna Juszcak²

¹*Studenckie Interdyscyplinarne Koło Badań Naukowych, Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego*

²*Wydział Medyczny i Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego*

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Katarzyna Juszcak, prof. uczelni

Wstęp. Upadki należą do najczęstszych problemów geriatrycznych i stanowią istotną przyczynę urazów, utraty samodzielności oraz pogorszenia jakości życia osób starszych. Po 65. Roku życia 35-45% seniorów doświadcza co najmniej jednego upadku rocznie. U osób podejmujących niewielką aktywność fizyczną upadki występują nawet trzykrotnie częściej niż u seniorów regularnie ćwiczących. Proces starzenia prowadzi do zmian w układzie nerwowym, narządach zmysłów oraz układzie mięśniowo-szkieletowym, czego konsekwencją są zaburzenia równowagi i koordynacji.

Cel pracy. W pracy przedstawiono znaczenie treningu sensomotorycznego jako skutecznej metody prewencji upadków u osób starszych oraz wskazanie jego podstawowych elementów programowych.

Podstawowe założenia. Program powinien obejmować ćwiczenia równoważne, koordynacyjne i wzmacniające, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i indywidualizacji. Stopniowanie trudności (zmiana pozycji, podłoża, płaszczyzny podparcia, wprowadzenie zadań dodatkowych) umożliwi progresję terapii. Istotne jest ukierunkowanie treningu na poprawę funkcjonalności w zakresie ADL i IADL oraz kształtowanie reakcji obronnych. Ćwiczenia sensomotoryczne zaleca się wykonywać codziennie.

Podsumowanie. Regularny, odpowiednio dobrany trening sensomotoryczny może zmniejszyć ryzyko upadków nawet o 40%, poprawiając sprawność funkcjonalną, niezależność i jakość życia seniorów.

Słowa kluczowe: geriatryka, trening sensomotoryczny, prewencja upadków, zaburzenia równowagi.

Nowoczesne kierunki badań w opiece okołoporodowej. Rola położnej w świetle aktualnych wytycznych World Health Organization

Weronika Sterniczuk

Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Położnictwa Praktycznego II Katedry Ginekologii i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Opiekunowie pracy: dr. n. med. Bogusława Rudnicka, mgr Małgorzata Kurpios-Kosińska

SKN przy Zakładzie Położnictwa Praktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Wstęp. Współczesna opieka okołoporodowa rozwija się w oparciu o założenia Evidence Based Practice oraz rekomendacje WHO (World Health Organization), które podkreślają znaczenie opieki skoncentrowanej na kobiecie, ograniczenie nieuzasadnionych interwencji medycznych oraz wzmocnienia autonomii zawodowej położnej. Istotnym elementem profesjonalizacji zawodu jest rozwój kompetencji badawczych już na etapie kształcenia akademickiego.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie i analiza współczesnych kierunków studenckich badań naukowych w obszarze opieki okołoporodowej, ze szczególnym uwzględnieniem modelu continuity of care, zjawiska medykalizacji porodu oraz oceny jakości opieki w Polsce.

Podstawowe założenia. Praca ma charakter pogładowy i opiera się na analizie aktualnej literatury naukowej, raportów międzynarodowych oraz obowiązujących regulacji prawnych. Wskazano trzy kluczowe obszary badawcze: model ciągłości opieki, ograniczenie nadmiernej medykalizacji porodu zgodnie z międzynarodowymi wytycznymi, a także ewaluację jakości świadczeń w odniesieniu do standardów krajowych. Podkreślono związek między rozwojem autonomii zawodowej położnej, a implementacją wytycznych oraz aktywnością naukową studentek.

Podsumowanie. Nowoczesne kierunki badań w opiece okołoporodowej koncentrują się na wzmocnieniu modelu continuity of care, racjonalizacji interwencji medycznych oraz monitorowaniu jakości opieki. Rozwój akademickiej działalności naukowej w tych obszarach stanowi istotny element podnoszenia jakości świadczeń, zwiększania samodzielności zawodowej położnych oraz dalszej profesjonalizacji zawodu.

Słowa kluczowe: opieka okołoporodowa, model ciągłości opieki, medykalizacja porodu, jakość opieki, autonomia zawodowa, badania studenckie.

Czy studenci dbają o zdrowie?

Analiza zachowań profilaktycznych w badaniu ankietowym

Alicja Sulicka^{1,2}, Kamila Majos^{1,2}, Dominika Bidas¹, Kacper Wieczorek^{1,2}

¹Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu;

²Studenckie Koło Naukowe Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego w Tarnobrzegu

Opiekun pracy: mgr Marta Zielińska, mgr Agnieszka Rej

Wstęp. Profilaktyka zdrowotna odgrywa istotną rolę w utrzymaniu zdrowia i jakości życia, szczególnie w okresie studiów, który często wiąże się ze stresem i nieregularnym trybem życia.

Cel. Celem badania była ocena poziomu wiedzy, postawy oraz zachowań profilaktycznych wśród studentów, a także identyfikacja najczęstszych barier utrudniających dbanie o zdrowie.

Materiał i metoda. Badanie przeprowadzono wśród 70-ciu studentów kierunków medycznych i niemedyceńskich Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Tarnobrzegu. Zastosowano sondaż diagnostyczny z wykorzystaniem ankiety własnej konstrukcji. Udział w badaniu był dobrowolny i anonimowy.

Wyniki. 80% ankietowanych uznało profilaktykę za istotny element życia, jednak regularne działania prozdrowotne podejmowano znacznie rzadziej. Najczęściej wskazywaną barierą w dbaniu o zdrowie był brak czasu (72,9%), a następnie brak motywacji (45,7%). Studenci częściej wybierali działania łatwe do wdrożenia, takie jak odpowiednie nawodnienie (45 odpowiedzi) i higiena snu (41 odpowiedzi), rzadziej natomiast wykonywali badania profilaktyczne. Wykazano także zależność między częstszym podejmowaniem działań profilaktycznych a lepszą samooceną zdrowia i samopoczuciem.

Wnioski. Mimo relatywnie dobrej świadomości zdrowotnej studentów, poziom realizacji działań profilaktycznych pozostaje niewystarczający. Konieczne jest wdrażanie ukierunkowanych programów edukacyjnych oraz działań wspierających kształtowanie trwałych nawyków zdrowotnych w środowisku akademickim.

Słowa kluczowe: profilaktyka zdrowotna, studenci, zachowania prozdrowotne.

Student jako obserwator systemu - potencjał badań studenckich w ochronie zdrowia

Patrycja Ślęczka, Barbara Mazur

Institut Medyczny, Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku

Wstęp. System ochrony zdrowia stanowi złożoną strukturę organizacyjną i społeczną, w której kluczową rolę odgrywają jakość opieki, bezpieczeństwo pacjenta oraz efektywność komunikacji. Studenci kierunków medycznych, uczestnicząc w zajęciach klinicznych, uzyskują bezpośredni wgląd w funkcjonowanie placówek ochrony zdrowia. Ich perspektywa, łącząca świeżość spojrzenia z aktualną wiedzą teoretyczną, może stanowić istotne źródło obserwacji badawczych.

Cel. Celem pracy jest ukazanie roli studenta jako obserwatora systemu ochrony zdrowia oraz ocena potencjału badań studenckich w identyfikowaniu problemów organizacyjnych i jakościowych w praktyce klinicznej.

Materiał i metoda. Zastosowano analizę piśmiennictwa dotyczącego aktywności naukowej studentów w obszarze ochrony zdrowia oraz jakościową analizę obserwacji uczestniczącej prowadzonych podczas zajęć klinicznych. Uwzględniono przykłady projektów badawczych realizowanych w ramach kół naukowych.

Wyniki. Badania studenckie najczęściej koncentrują się na zagadnieniach komunikacji personel–pacjent, przestrzegania procedur, organizacji pracy oraz bezpieczeństwa opieki. Studenci identyfikują obszary wymagające usprawnień, zwłaszcza w zakresie przepływu informacji i standardów jakości. Ograniczeniem pozostaje niewielka skala badań oraz trudności we wdrażaniu rekomendacji.

Wnioski. Studenci mogą pełnić ważną rolę w procesie doskonalenia systemu ochrony zdrowia. Wsparcie instytucjonalne i rozwój kultury badań studenckich zwiększają ich potencjalny wpływ na jakość opieki oraz kształtowanie postaw refleksyjnych przyszłych profesjonalistów.

Słowa kluczowe: student, badania studenckie, ochrona zdrowia, jakość opieki, system ochrony zdrowia.

Holistyczne podejście w opiece pielęgniarskiej nad pacjentem po operacji Tetralogii Fallota

Patrycja Tkaczyk¹, Emilia Wawszczak²

¹II rok pielęgniarstwa, Wydział Medyczny Collegium Medicum, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

²Opiekun merytoryczny, Zakład Piel. Chirurgicznego, WMCM, UKSW w Warszawie

Wstęp. Tetralogia Fallota jest jedną z najczęściej występujących sinicznych wrodzonych wad serca, wymagającą leczenia kardiochirurgicznego. Postęp medycyny umożliwia skuteczną korekcję wady, jednak okres pooperacyjny wymaga kompleksowej i wieloaspektowej opieki pielęgniarskiej, uwzględniającej nie tylko stan somatyczny pacjenta, ale również jego potrzeby psychiczne i społeczne.

Celem. pracy było przedstawienie znaczenia holistycznego podejścia w opiece pielęgniarskiej nad pacjentem po operacji tetralogii Fallota.

Materiał i metoda. Praca ma charakter poglądowy. Dokonano analizy literatury tematu, obowiązujących wytycznych klinicznych oraz publikacji z zakresu pielęgniarstwa kardiologicznego i kardiochirurgicznego.

Wyniki. Wykazano, że skuteczna opieka nad pacjentem po operacji tetralogii Fallota obejmuje monitorowanie parametrów życiowych i stanu hemodynamicznego, zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym, właściwą pielęgnację rany pooperacyjnej, kontrolę bólu oraz edukację zdrowotną. Istotnym elementem jest także wsparcie emocjonalne pacjenta oraz jego rodziny, redukcja lęku, wczesną rehabilitację i przygotowanie do samoopieki po wypisie ze szpitala. Holistyczne podejście zwiększa bezpieczeństwo pacjenta oraz poprawia jakość jego życia.

Wnioski. Holistyczne podejście w opiece pielęgniarskiej stanowi kluczowy element procesu terapeutycznego u pacjentów po operacji tetralogii Fallota. Integracja aspektów klinicznych, edukacyjnych i psychospołecznych sprzyja ograniczeniu powikłań oraz wspiera proces rekonwalescencji. Rozwijanie badań studenckich w tym obszarze przyczynia się do doskonalenia standardów opieki oraz wdrażania praktyki opartej na dowodach naukowych.

Słowa kluczowe: opieka pielęgniarska, tetralogia Fallota, podejście holistyczne, okres pooperacyjny, wrodzona wada serca.

Evidence-Based Nursing jako fundament współczesnej praktyki pielęgniarstwa

Filip Tkaczyk

Szkoła Doktorska, Collegium Medicum, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Wstęp. Evidence-Based Nursing (EBN), czyli pielęgniarstwo oparte na dowodach naukowych, jest uznawane za fundament współczesnej praktyki pielęgniarstwa, łącząc najlepsze dostępne dowody naukowe z doświadczeniem klinicznym personelu pielęgniarstwa oraz wartościami i preferencjami pacjenta. Pomimo powszechnej akceptacji tej koncepcji, wyniki badań międzynarodowych wskazują na niski lub umiarkowany poziom jej rzeczywistego wdrożenia w praktyce klinicznej. Badania wielośrodkowe wykazują, że kluczowe komponenty EBN, takie jak wiedza, zaufanie do dowodów i ich stosowanie w praktyce, wyjaśniają ponad połowę zróżnicowania kompetencji pielęgniarek/pielęgniarzy w tym zakresie.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie znaczenia Evidence-Based Nursing w praktyce pielęgniarstwa oraz identyfikacja głównych czynników warunkujących poziom kompetencji i wdrażania EBN w oparciu o aktualne dane z badań światowych.

Podstawowe założenia. EBN stanowi wieloetapowy proces obejmujący formułowanie pytań klinicznych, wyszukiwanie i krytyczną ocenę dowodów naukowych, wdrażanie rekomendacji oraz ocenę efektów interwencji. Badania wskazują, że czynniki takie jak poziom wykształcenia, doświadczenie zawodowe, postawy wobec EBN, wsparcie organizacyjne oraz dostęp do źródeł informacji istotnie wpływają na skuteczność wdrażania praktyki opartej na dowodach. Pomimo pozytywnych postaw personelu pielęgniarstwa wobec EBN, często deklarują one niewystarczające kompetencje i rzadkie stosowanie najlepszych dowodów w codziennej praktyce. Istotnym elementem EBN pozostaje integracja naukowego podejścia z troską o pacjenta, co umożliwia holistyczną i etyczną opiekę.

Podsumowanie. Evidence-Based Nursing odgrywa kluczową rolę w podnoszeniu jakości opieki pielęgniarstwa, jednak jego skuteczne wdrażanie wymaga wzmocnienia kompetencji pielęgniarek/pielęgniarzy oraz tworzenia środowiska organizacyjnego sprzyjającego pracy z dowodami naukowymi.

Słowa kluczowe: Evidence-Based Nursing, praktyka pielęgniarstwa, kompetencje pielęgniarek, dowody naukowe, jakość opieki.

Przygotowanie pacjenta z wrzodziejącym zapaleniem jelita grubego do życia z chorobą

Aleksandra Tomicka

Absolwentka studiów I stopnia, kierunek pielęgniarstwo, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

studentka Wydziału Nauk o Zdrowiu, Studia II stopnia – kierunek pielęgniarstwo, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. med. Beata Kropornicka

Zakład Interny i Pielęgniarstwa Internistycznego, Katedra Pielęgniarstw Zachowawczych, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Wrzodziejące zapalenie jelita grubego stanowi znaczący problem cywilizacyjny. Jest chorobą przewlekłą o podłożu autoimmunologicznym, charakteryzującą się coraz większą zapadalnością, głównie w państwach wysoko rozwiniętych, o wciąż nie do końca ustalonej etiologii. Ma także znaczący wpływ na funkcjonowanie chorego we wszystkich sferach, a nawet może zagrażać jego życiu.

Cel pracy. Celem pracy jest ocena przygotowania pacjenta z wrzodziejącym zapaleniem jelita grubego do życia z chorobą.

Materiał i metody. Badaniu poddano kobietę chorującą od 27 lat na wrzodziejące zapalenie jelita grubego. Metodą wykorzystaną w pracy było studium indywidualnego przypadku. Do gromadzenia danych wykorzystano: kartę opieki pielęgniarzkiej, wystandaryzowane skale oraz autorski test do oceny wiedzy chorej na temat choroby i check – listę do oceny umiejętności potrzebnych w jej leczeniu.

Wyniki. U pacjentki stwierdzono jako problem główny biegunkę, ból brzucha i wzdęcia, które powodowały dyskomfort psychiczny, problemy z zasypianiem oraz budzenie się w nocy. Problemem potencjalnym było ryzyko odwodnienia spowodowane zbyt małą podażą płynów i biegunką. Nawrót choroby był przyczyną obniżenia nastroju badanej. Zdiagnozowano też deficyty wiedzy, umiejętności praktycznych i motywacji w zakresie niezbędnym do dobrego radzenia sobie w chorobie.

Wnioski. Przygotowanie pacjenta z wrzodziejącym zapaleniem jelita grubego do życia z chorobą jest niepełne. Istotną rolą pielęgniarki, oprócz pomocy w rozwiązywaniu problemów biologicznych, staje się udzielanie wsparcia zarówno emocjonalnego jak i informacyjnego w ramach edukacji zdrowotnej.

Słowa kluczowe: wrzodziejące zapalenie jelita grubego, pacjent, samoopieka.

Wypalenie zawodowe wśród studentów kierunku lekarskiego i strategie prewencji – badanie ankietowe

Maria Izet Torres, Luiza Anczarska

Inderdyscyplinarne Koło Aplikacyjnej Nauki, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Wypalenie zawodowe jest zjawiskiem związanym z długotrwałym stresem, przeciążeniem obowiązkami oraz wysokimi wymaganiami. Coraz częściej dotyczy ono nie tylko osób już pracujących w zawodach medycznych, ale także studentów kierunku lekarskiego. Intensywny program studiów, duża ilość materiału do nauki oraz presja osiągnięcia wysokich wyników mogą prowadzić do zmęczenia psychicznego i fizycznego, a w konsekwencji do rozwoju objawów wypalenia.

Cel pracy. Celem pracy była ocena poziomu zmęczenia oraz wybranych objawów wypalenia zawodowego wśród studentów kierunku lekarskiego, a także analiza świadomości dostępnych form wsparcia oferowanych przez uczelnię.

Materiał i metody. Badanie przeprowadzono w formie anonimowej ankiety wśród 28 studentów Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Kwestionariusz składał się z 20 pytań dotyczących poziomu zmęczenia psychicznego i fizycznego, samopoczucia studentów oraz znajomości programów wsparcia dla studentów.

Wyniki. Wyniki badania wskazują, że zmęczenie jest częstym problemem wśród studentów kierunku lekarskiego. Około 48% respondentów zadeklarowało, że często odczuwa zmęczenie, natomiast ponad 40% doświadcza go czasami. W przypadku zmęczenia fizycznego około 26% badanych wskazało, że występuje ono często, a 37% – czasami. Ponadto część studentów przyznała, że zdarzają im się myśli związane z poczuciem bezradności i przeciążenia obowiązkami. Badanie wykazało również niski poziom świadomości programów wsparcia – ponad 70% respondentów nie zna programu DROP IN ani innych form pomocy oferowanych przez uczelnię.

Wnioski. Wypalenie zawodowe oraz zmęczenie stanowią istotny problem wśród studentów kierunku lekarskiego. Konieczne jest zwiększenie świadomości studentów na temat dostępnych form wsparcia oraz rozwijanie działań profilaktycznych mających na celu redukcję stresu i poprawę dobrostanu psychicznego.

Słowa kluczowe: wypalenie zawodowe, studenci medycyny, stres akademicki, zdrowie psychiczne, wsparcie psychologiczne.

Zapobieganie występowaniu owrzodzeń w przebiegu

zespołu stopy cukrzycowej – rola pielęgniarki

Justyna Trzeciak¹, Katarzyna Juszcak²

¹*Studenckie Interdyscyplinarne Koło Badań Naukowych, Wydział Medyczny i Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego*

²*Wydział Medyczny i Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego*

Opiekun pracy: dr n. o zdr Katarzyna Juszcak, prof. uczelni

Wstęp. Szacunkowe prognozy wskazują, że do 2045 roku na cukrzycę będzie chorować 784 mln dorosłych. Do jej przewlekłych powikłań należy zespół stopy cukrzycowej (ZSC), który dotyczy około 10% pacjentów, jednak mimo to stanowi najczęstszą przyczynę nieurazowej amputacji kończyny dolnej. Owrzodzenia są istotnym problemem klinicznym zarówno dla pacjenta, jego rodziny jak i personelu medycznego.

Cel pracy. Celem pracy jest przedstawienie roli pielęgniarki w zapobieganiu owrzodzeniom u pacjentów z zespołem stopy cukrzycowej.

Założenia pracy. Zespół stopy cukrzycowej oprócz negatywnych następstw fizycznych powoduje także następstwa psychiczne, które znacząco obniżają jakość życia pacjentów. Pielęgniarka jako członek zespołu terapeutycznego odgrywa ważną rolę w zapobieganiu tworzeniu się owrzodzeń. Istotnymi zadaniami są regularne badania stóp i ocena czynników ryzyka. Edukacja pacjenta i jego rodziny powinna obejmować przede wszystkim leczenie choroby podstawowej prowadzące do wyrównania metabolicznego uwzględniając przyjmowanie leków, aktywność fizyczną i dietę. Należy również nauczyć pacjenta prawidłowej pielęgnacji stóp, doboru odpowiedniego obuwia oraz zauważania i zgłaszania niepokojących zmian.

Podsumowanie. Zapobieganie owrzodzeniom w przebiegu stopy cukrzycowej wymaga dużej wiedzy i umiejętności ze strony pielęgniarki. Holistyczne podejście do pacjenta pozwala na zmniejszenie ryzyka powstania owrzodzeń a w konsekwencji infekcji oraz amputacji. Współdziałanie pielęgniarki z pacjentem umożliwia mu poczucie kontroli nad własnym zdrowiem i osiągnięcie zadowalającej jakości życia.

Słowa kluczowe: zespół stopy cukrzycowej, rola pielęgniarki, edukacja.

Dynamika procesu adaptacji do stresu klinicznego u studentów pielęgniarstwa i ratownictwa medycznego – studium porównawcze

Weronika Tworek, Anna Żak, Sylwia Tomczyk

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, Studenckie Koło Naukowe Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego w Tarnobrzegu

Opiekun pracy: mgr Agnieszka Rej

Wstęp. Stres kliniczny stanowi immanentny element kształcenia medycznego, determinujący rozwój kompetencji zawodowych. Wymusza on aktywację mechanizmów adaptacyjnych, warunkujących efektywne funkcjonowanie w warunkach klinicznych. Ten dynamiczny proces ewoluje wraz z tokiem studiów, budując u przyszłych medyków poczucie gotowości do wykonywania zawodu.

Cel pracy. Celem badań była analiza porównawcza adaptacji do stresu klinicznego, strategii radzenia sobie oraz poczucia kompetencji studentów pielęgniarstwa i ratownictwa medycznego na poszczególnych etapach kształcenia.

Materiał i metoda. Grupę badawczą stanowiło 130 studentów z województwa podkarpackiego, w tym studenci pielęgniarstwa (61,5%) oraz ratownictwa medycznego. Najliczniejszą grupę respondentów stanowili studenci trzeciego (39,2%) oraz drugiego roku (36,9%). Brak uprzedniego doświadczenia zawodowego w sektorze ochrony zdrowia zadeklarowało 71,5% respondentów. Gromadzenie danych zrealizowano przy użyciu autorskiego kwestionariusza ankiety, służącego do oceny poziomu stresu klinicznego, preferowanych strategii adaptacyjnych oraz poczucia gotowości zawodowej.

Wyniki. Respondenci wskazali, że główne czynniki stresogenne to wykonywanie procedur inwazyjnych (30,8%) oraz lęk przed agresją pacjentów i ich rodzin (28,5%). Dominującą strategią adaptacyjną stanowiło podejście zadaniowe (41,5%). Wzmocnienie kompetencji warunkowało doskonalenie umiejętności praktycznych (56,2%) oraz mentoring (50,8%). Wraz z postępem kształcenia u 48,5% badanych odnotowano wzrost odporności psychicznej, a 60,8% grupy potwierdziło słuszność wyboru obranej ścieżki zawodowej.

Wnioski. Adaptacja do stresu klinicznego to dynamiczny proces oparty na doświadczeniu. Kształcenie praktyczne i mentoring budują kompetencje oraz gotowość zawodową medyków. Dominacja strategii zadaniowej uzasadnia wdrożenie systemowego wsparcia psychologicznego, którego celowość potwierdza wysoka motywacja badanych.

Słowa kluczowe: stres kliniczny, adaptacja, pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne.

Wykorzystanie systemu ciągłego monitorowania glikemii w procesie optymalizacji opieki nad pacjentem

Róża Umerlik

Studenckie Koło Naukowe Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Wrocławku

Opiekun Koła: dr n. med. Beata Haor, prof. uczelni

Wstęp. Systemy ciągłego monitorowania glukozy (CGM), w tym FreeStyle Libre 2, przyczyniają się do rozwoju opieki nad pacjentem, stając się rzetelnym źródłem danych umożliwiającym analizę stanu chorych oraz przeprowadzania programów edukacyjnych wśród pacjentów, dotyczących samokontroli i wahań poziomów glukozy.

Cel pracy. Celem pracy jest ukazanie skuteczności i zależności wynikających ze stosowania FreeStyle Libre 2 przez pacjentów, w celu optymalizacji samoopieki w przebiegu choroby przewlekłej.

Materiał i metoda. W pracy wykorzystano metodę analizy literatury z bazy PubMed. Wyszukiwanie pozycji odbywało się poprzez frazę "FreeStyle Libre 2 CGM". Wybór prac ograniczono do ostatnich 5 lat, uwzględniając pełny tekst opracowania z darmowym dostępem. Z wyłonionych wyników w aktualnej pracy dokonano analizy trzech pozycji. Wykorzystano także informacje zawarte na stronie producenta systemu oraz dane z raportu Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego.

Wyniki. Wśród chorych stosujących system ciągłego monitorowania glukozy obserwowano mniejszą częstotliwość występowania hipoglikemii oraz redukcję poziomu glukozy. Pacjenci wykazywali większą gotowość do prowadzenia pomiarów glukozy i samoobserwacji w przebiegu choroby.

Wnioski. Wykorzystywanie systemów ciągłego monitorowania glukozy, w tym systemu FreeStyle Libre 2, odgrywa kluczową rolę w procesie zwiększania samoopieki wśród pacjentów. Poprzez możliwość ciągłego monitorowania poziomu glikemii w czasie rzeczywistym możliwa jest optymalizacja rozumienia przez pacjentów wpływu stylu życia w przebiegu choroby przewlekłej na optymalizację wyników terapii.

Słowa klucze: CGM, FreeStyle Libre, cukrzyca.

Mechanizmy i prewencja wypalenia zawodowego w grupie pielęgniarek

Joanna Walczyńska, Małgorzata Starosta

Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Pielęgniarstwa, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Opiekun pracy: dr hab. n. med. i n. zdr. Anna Cybulska,

dr hab. n. med. i n. zdr. Kamila Rachubińska

Wstęp. Wypalenie zawodowe wśród pielęgniarek stanowi istotny i narastający problem, będący konsekwencją długotrwałego stresu zawodowego, przeciążenia obowiązkami oraz wysokich wymagań emocjonalnych. Skutki tego zjawiska oddziałują nie tylko na same pielęgniarki, lecz także na jakość i bezpieczeństwo opieki sprawowanej nad pacjentami.

Cel. Celem pracy była analiza czynników ryzyka wypalenia zawodowego wśród pielęgniarek oraz identyfikacja skutecznych strategii jego zapobiegania.

Podstawowe założenia. Przegląd piśmiennictwa wskazuje, że główne czynniki ryzyka rozwoju wypalenia zawodowego wśród pielęgniarek są związane przede wszystkim z organizacją oraz warunkami pracy. W badaniach podkreśla się, że duże obciążenie obowiązkami, braki kadrowe oraz niewystarczające wsparcie ze strony zespołu i przełożonych mają istotny wpływ na nasilenie objawów wypalenia zawodowego. Znaczącym obciążeniem pozostaje również system zmianowy, nieregularny harmonogram pracy oraz wysokie wymagania zawodowe, sprzyjające zmęczeniu i przewlekłemu stresowi. W kontekście działań prewencyjnych literatura wskazuje na konieczność tworzenia wspierającego środowiska pracy oraz ograniczania stresorów. Dla regeneracji psychicznej i fizycznej kluczowe znaczenie mają odpoczynek, aktywność fizyczna, techniki relaksacyjne, rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, a także wzmocnianie relacji rodzinnych i społecznych. Działania te mają na celu zarówno ograniczenie ekspozycji na czynniki ryzyka, jak i wzmocnienie zasobów psychologicznych pielęgniarek.

Podsumowanie. Wypalenie zawodowe wśród pielęgniarek stanowi poważny problem, którego ograniczenie wymaga zarówno wprowadzania zmian w środowisku pracy, jak i wzmocniania odporności psychicznej personelu. Skuteczna prewencja tego zjawiska ma kluczowe znaczenie nie tylko dla dobrostanu pracowników, lecz także dla utrzymania wysokiej jakości opieki nad pacjentami.

Słowa kluczowe: pielęgniarki, zespół wypalenia zawodowego, obciążenie pracą.

Czy grzyby funkcjonalne mogą wspierać profilaktykę chorób cywilizacyjnych?

Joanna Walczyńska, Klaudia Melkis

II Studenckie Koło Naukowe, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Opiekun pracy: dr hab. n. med. i n. o zdr., inż. Karolina Jakubczyk, prof. uczelni

Wstęp. Choroby cywilizacyjne stanowią jedno z największych wyzwań współczesnej medycyny. Ich rozwój wiąże się m.in. ze stresem oksydacyjnym, który powstaje w wyniku nierównowagi między wolnymi rodnikami a mechanizmami antyoksydacyjnymi organizmu. Skuteczna profilaktyka obejmuje przede wszystkim odpowiedni sposób żywienia, bogaty w naturalne antyoksydanty. Grzyby funkcjonalne, w tym Reishi, Cordyceps oraz Chaga, zyskują coraz większą popularność jako składnik żywności funkcjonalnej. Uważa się, że posiadają wiele właściwości prozdrowotnych i upatruje się w nich produkt mogący wspomagać prewencję chorób cywilizacyjnych.

Cel pracy. Celem niniejszej pracy było zbadanie i porównanie potencjału antyoksydacyjnego ekstraktów wodnych i metanolowych z grzybów Reishi, Cordyceps oraz Chaga.

Materiał i metody. Przeanalizowano ekstrakty wodne i metanolowe przygotowane z komercyjnie dostępnych grzybów. Zdolność neutralizacji wolnych rodników oceniono metodą spektrofotometryczną z zastosowaniem odczynnika ABTS.

Wyniki. W ekstraktach wodnych aktywność antyoksydacyjna osiągała od 8,5 do 16,3 TE/L. Natomiast w ekstraktach metanolowych wartości te wynosiły od 10,2 do 11,6 TE/L.

Wnioski. Spośród badanych gatunków Chaga wykazała największą aktywność antyoksydacyjną. Rodzaj rozpuszczalnika nie miał istotnego wpływu na badany parametr. Wyniki sugerują, że grzyby funkcjonalne mogą być cennym źródłem antyoksydantów, wspierając profilaktykę chorób o podłożu wolnorodnikowym.

Słowa kluczowe: grzyby, antyoksydanty, stres oksydacyjny.

Nadzieja religijna i duchowa. Jak religijność i duchowość wpływa na poczucie nadziei w chorobie nowotworowej – raka płuc

Agnieszka Waleczko

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Przemyślu

Opiekun pracy: dr hab. n. med. i n. o zdr. Bożena Baczevska

Wstęp. Nadzieja w ujęciu religijnym ma wymiar psychiczny i duchowy. Oznacza przekonanie, że życie ma sens, a cierpienie może prowadzić do wzrostu. Wiara w Boży plan daje siłę w trudnych chwilach i buduje postawę wsparcia wobec innych. W psychologii, według Charlesa Richarda Snydera, nadzieja to wiara w możliwość osiągnięcia celów i znajdowania dróg do ich realizacji. W filozofii, m. in. u Gabriela Marcela, stanowi ona fundament sensu życia mimo cierpienia. W chorobie nowotworowej, szczególnie w raku płuc, nadzieja odgrywa ważną rolę, choć może wiązać się z rozczarowaniem czy presją otoczenia. Dlatego potrzebne jest wsparcie pozwalające przeżywać różne emocje. Religijność, duchowość, relacje rodzinne i uważność personelu medycznego wzmacniają odporność psychiczną i pomagają pacjentom lepiej radzić sobie z chorobą.

Cel pracy. Celem niniejszej pracy była próba określenia: Jak religijność i duchowość wpływa na poczucie nadziei w chorobie nowotworowej – raka płuc?

Materiał i metody. Badania przeprowadzono w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr 1 w Lublinie w Oddziale Chemioterapii stacjonarnej i Diennej, w okresie od października 2019 do marca 2020 roku. Wzięło w nich udział 105 pacjentów, którzy wyrazili zgodę i wypełniali anonimowe kwestionariusze. Kobiety stanowiły 68,6% grupy, mężczyźni 31,4%, a średnia wieku wynosiła 58,5 lat (SD=11,4). Najwięcej uczestników miało 55–65 lat (45,1%). Większość mieszkała w mieście (60%) i była w związku małżeńskim (60,95%). Respondenci najczęściej mieli dwoje dzieci (40,8%), a kolejne 30% – jedno dziecko. Aby zrealizować założony cel wykorzystano następujące narzędzia badawcze: NCN-36 Block'a do badania nadziei pacjentów z chorobą nowotworową oraz skalę DSN-3 Rycharda Snyderasa oraz sondaż diagnostyczny.

Wyniki. Analiza statystyczna wykazała istotne różnice w nadziei w wymiarze duchowo-religijnym ($p=0,043$) oraz planowaniu ($p=0,044$) w zależności od wykształcenia. Poziom nadziei w planowaniu był najniższy u osób z wykształceniem wyższym (Me=12,0), a najwyższy u osób z wykształceniem podstawowym lub średnim (Me=14,0). Nadzieja duchowo-religijna była najwyższa w grupie z wykształceniem podstawowym (Me=6,6), a najniższa wśród osób z wykształceniem zawodowym i średnim (Me=5,5–5,6). Nie

stwierdzono istotnych różnic w pozostałych wymiarach nadziei ani w akceptacji choroby, choć akceptacja była najwyższa w grupie z wykształceniem wyższym (Me=30,0). Ogólny nastrój pacjentów istotnie wpływał na nadzieję w wymiarze teliczno-temporalnym i duchowo-religijnym ($p=0,004$).

Wnioski. Duchowość i religijność mogą istotnie wpływać na nadzieję pacjentów z rakiem płuc, szczególnie w sferze emocjonalnej. Osoby o silnych przekonaniach często znajdują większe wsparcie w trudnych chwilach. Modlitwa, medytacja i praktyki religijne przynoszą ulgę, poczucie wspólnoty i pomagają odnaleźć sens w cierpieniu. Wiara może sprawić, że choroba postrzegana jest jako część większego planu, co wzmacnia motywację do leczenia i podtrzymuje nadzieję. Religijność wpływa też na sposób przeżywania śmierci, oferując ukojenie poprzez wiarę w życie po niej. Przekonania duchowe mogą dodatkowo wspierać proces leczenia, choć każda sytuacja pacjenta jest indywidualna.

Słowa kluczowe: rak płuc, nadzieja.

Rola pielęgniarski w opiece nad pacjentem z tracheostomią przebywającego w warunkach domowych

Natalia Wałachowska¹, Zofia Snarska², Stanisław Choraży³, Katarzyna Krystyna Snarska³

¹*Wyższa Szkoła Medyczna w Białymstoku*

²*Kierunek Lekarski Uniwersytet Medyczny w Białymstoku*

³*Zakład Medycyny Klinicznej, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku*

Wstęp. Tracheostomia jest procedurą medyczną, która polega na wykonaniu specjalnego otworu w tchawicy. Ma to na celu zachowanie dostępu do górnych dróg oddechowych, a co za tym idzie umożliwienie oddychania. Domowa wentylacja mechaniczna, jest sposobem leczenia dedykowanym pacjentom z niewydolnością oddechową przy użyciu aparatury.

Cel. Celem tej pracy było:

1. Rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta z tracheostomią.
2. Wskazanie celów opieki nad pacjentem.
3. Opracowanie działań pielęgnacyjnych.
4. Przedstawienie wskazówek do dalszej opieki.

Materiał i metoda. W pracy zastosowano metodę studium przypadku. Dane uzupełniono o obserwacje, analizę dokumentacji, pomiar i wywiad. .

Wyniki. Badaniem objęto dziecko w wieku 6 lat i 11 miesięcy, z ciąży prawidłowej, czwartej, urodzonej drogami natury, o czasie, uzyskując 9 punktów w skali Apgar. W pierwszej dobie po porodzie wystąpiły zaburzenia oddychania, wzmożone napięcie mięśniowe, napadowe prężenia. Dziecko wielokrotnie hospitalizowane z rozpoznaniem.

Wnioski. W opiece nad dzieckiem wentylowanym mechanicznie przebywającym w domu najistotniejsza jest wnikliwa obserwacja, szczególnie w kontekście wystąpienia niepokojących objawów. Deficyt samoopieki oraz brak kontaktu z dzieckiem powoduje to, że cała opieka w każdym jej wymiarze spada na opiekunów. Ukierunkowanie czynności na rozwiązanie możliwych problemów, oparte też na deficytach pozwala na właściwe postępowanie z dzieckiem wentylowanym mechanicznie przebywającym w domu.

Słowa kluczowe: opieka nad pacjentem, tracheostomia, warunki domowe.

Przyszłość badań naukowych z perspektywy młodego człowieka

Michalina Wandas

Uniwersytet Rzeszowski, Kolegium Nauk Społecznych, Instytut Pedagogiki, Wydział Pedagogiki i Filozofii

Wstęp. Dynamiczny rozwój technologii cyfrowych, w szczególności sztucznej inteligencji oraz rozwiązań z zakresu e-zdrowia, znacząco wpływa na współczesne badania naukowe. Młode pokolenie badaczy wchodzi do świata nauki w momencie, gdy narzędzia cyfrowe stanowią już standard, a nie innowację. Z tej perspektywy szczególnie istotne staje się pytanie o rolę człowieka w procesie tworzenia wiedzy.

Cel pracy. Celem pracy było ukazanie przyszłości badań naukowych z perspektywy młodego człowieka oraz analiza roli nowych technologii w procesie badawczym, ze szczególnym uwzględnieniem sztucznej inteligencji, badań jakościowych oraz telemedycyny.

Podstawowe założenia. Praca opiera się na założeniu, że rozwój technologii cyfrowych stanowi nieodłączny element współczesnej nauki. Sztuczna inteligencja wspiera analizę danych i przyspiesza proces badawczy, jednak nie zastępuje ludzkiej interpretacji i odpowiedzialności naukowej. Istotną rolę odgrywają również aspekty psychologiczne, etyczne i prawne związane z wdrażaniem nowych technologii.

Podsumowanie. Przyszłość badań naukowych zależy nie tylko od rozwoju technologii, lecz przede wszystkim od sposobu jej wykorzystania. Młodzi badacze powinni łączyć kompetencje technologiczne z krytycznym myśleniem, odpowiedzialnością oraz wrażliwością na potrzeby użytkowników i uczestników badań. Zachowanie równowagi między innowacyjnością a etyką stanowi kluczowe wyzwanie współczesnej nauki.

Słowa kluczowe: sztuczna inteligencja, młody badacz, przyszłość nauki, badania naukowe, e-zdrowie, telemedycyna.

Generatywna AI jako „współpracownik badacza” w badaniach jakościowych

Aneta Wandas

Uniwersytet Rzeszowski, Collegium Medicum, Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii

Wstęp. Badania jakościowe umożliwiają szczegółową analizę podjętych kwestii badawczych w wielu dziedzinach nauki. Proces analizy danych jakościowych jest bardzo czasochłonny oraz wymaga znacznego zaangażowania interpretacyjnego zespołu badającego. Rozwój generatywnej AI umożliwia wsparcie tego rodzaju badań, jednocześnie tworząc pytania z zakresu metodologii i etyki w praktyce naukowej.

Cel pracy. Celem pracy było przedstawienie możliwości wykorzystania generatywnej AI, jako narzędzia wspomagającego aktualne i przyszłe badania jakościowe. Przegląd literatury z lat 2020-2025 pozwolił określić zastosowanie GenAI na różnych etapach procesu badawczego oraz wskazał korzyści, ograniczenia oraz wyzwania etyczne związane z wykorzystaniem sztucznej inteligencji w nauce.

Podstawowe założenia. Analiza piśmiennictwa wykazała, że GenAI może pełnić rolę narzędzia wspomagającego badacza, ale nie posiada statusu samodzielnego uczestnika procesu badawczego. GenAI może pomagać w organizacji danych, wstępnej analizie zebranego materiału badawczego, a nawet identyfikować powtarzające się tematy. Jednak niezmiennie to badacz ponosi pełną odpowiedzialność za interpretację wyników oraz konieczność zachowania transparentności i zasad etycznych.

Podsumowanie. Generatywna sztuczna inteligencja jest obiecującym narzędziem wspierającym badania, które umożliwia zwiększenie efektywności analizy danych i pracy z dużymi zbiorami literatury. Pomimo licznych zalet nie zastępuje ona kompetencji interpersonalnych badacza. GenAI należy traktować jako „współpracownika badacza” a nie jako autonomicznego podmiotu badawczego.

Słowa kluczowe: generatywna sztuczna inteligencja, badania jakościowe, etyka badań, GenAI.

Obszary dyskryminacji i stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi

Jolanta Węgierek, Małgorzata Makar, Kacper Zięba, Anna Szkółka, Irena Puszkarcz
Instytut Ochrony Zdrowia, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Przemysłu

Wstęp. Nadal powszechne jest postrzeganie osób z zaburzeniami przez pryzmat ich choroby, lęk i niepewność odczuwane podczas kontaktów z nimi wzmacniają negatywne stereotypy, stygmatyzację i dyskryminację.

Cel pracy. Poznanie postaw lokalnego społeczeństwa miasta i powiatu przemyskiego wobec osób z zaburzeniami psychicznymi

Materiał i metody. W realizacji zadania badawczego zastosowano metodę sondażu diagnostycznego przeprowadzonego on-line, link do autorskiego kwestionariusza ankiety został umieszczony na kilku popularnych portalach internetowych dla mieszkańców powiatu przemyskiego. Udało się dotrzeć do zróżnicowanej grupy 107 osób.

Wyniki. Blisko połowa badanych (44,86%) deklaruowała pozytywny stosunek do osób z zaburzeniami psychicznymi, jednak 37,38% pozostawała obojętna lub niezdecydowana. Wśród określeń dla osób chorych najczęściej wymieniano chore psychicznie (62,62%), wariat (30,84%) i niepełnosprawny umysłowo (26,17%), najrzadziej popapraniec (0,93%), odmieniec (0,93%) oraz szurnięty (3,74%) i stuknięty (4,67%). Dostrzegają jednak zjawisko dyskryminacji jako powszechne (35,6%), przy czym najczęściej dotyczy ono relacji społecznych (79,44%) i obszarów zawodowych (78,5%). Ponad połowa (55,5%) odczuwałaby obawy wspólnego zamieszkania, ponad 25% bycia sąsiadem, 25% posiadania przyjaciela.

Wnioski.

1. Większość społeczeństwa miasta i powiatu przemyskiego deklaruje pozytywny stosunek do osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 2 Powszechne jest zjawisko dyskryminacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi szczególnie w obszarach relacji społecznych i zawodowych
- 3 Wyższy poziom wykształcenia determinuje pozytywny stosunek do osób z zaburzeniami psychicznymi
- 4 Istnieje potrzeba działań edukacyjnych ukierunkowanych na zmianę sposobu postrzegania osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi.

Słowa kluczowe: zaburzenia psychiczne, społeczeństwo, stygmatyzacja.

Alternatywne metody łagodzenia bólu porodowego

Martyna Węglowska

*Studenckie Koło Naukowe Profilaktyki Zdrowotnej Kobiet, Wydział Nauk o Zdrowiu
i Psychologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski*

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Joanna Blajda

Wstęp. Ból porodowy jest jednym z najbardziej intensywnych doświadczeń fizycznych, jakie może przeżyć kobieta. Może wpływać nie tylko na samopoczucie rodzącej, ale również na przebieg porodu i zdrowie noworodka. Współczesna medycyna oferuje różne metody farmakologiczne. W ostatnich latach rośnie zainteresowanie alternatywnymi strategiami łagodzenia bólu, takimi jak techniki oddechowe, masaż, akupunktura, hydroterapia czy metody relaksacyjne. Ich popularność wynika z bezpieczeństwa dla matki i dziecka oraz chęci zwiększenia komfortu porodowego.

Cel. Celem pracy jest przedstawienie alternatywnych metod łagodzenia bólu porodowego oraz ocena ich skuteczności i znaczenia w opiece okołoporodowej.

Podstawowe założenia. Alternatywne (niefarmakologiczne) metody łagodzenia bólu porodowego, takie jak masaż, immersja wodna, pozycje wertykalne, TENS, muzykoterapia czy techniki oddechowe, mogą efektywnie uzupełniać standardowe metody analgezji, zmniejszając odczuwanie bólu i lęku bez wpływu na płód. Przyjmuje się, że dobór metody powinien być indywidualny, holistyczny i oparty na potrzebach oraz preferencjach pacjentki, a także na dostępności zasobów w placówce. Badania wskazują, że stosowanie metod alternatywnych może skracać czas porodu, zmniejszać odczuwanie bólu oraz poprawiać satysfakcję z porodu.

Podsumowanie. Przeprowadzone opracowanie pokazuje, że alternatywne (niefarmakologiczne) metody łagodzenia bólu porodowego są szeroko stosowane i mogą skutecznie uzupełniać tradycyjne metody analgezji. Wskazuje na potrzebę indywidualizacji opieki, lepszej edukacji rodzących oraz personelu medycznego oraz systematycznego wprowadzania wybranych metod do standardowej praktyki porodowej.

Słowa kluczowe: ból, poród, opieka okołoporodowa.

Satysfakcja życiowa pacjentów POZ jako wymiar dobrostanu - implikacje dla praktyki

Tomasz Wężyk, Beata Strzelecka

Wydział Nauk o Zdrowiu, Radomska Szkoła Wyższa w Radomiu

Wstęp. Satysfakcja z życia pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) stanowi istotny wskaźnik dobrostanu i może sprzyjać lepszej współpracy terapeutycznej oraz skuteczności leczenia. Zależy od m.in. cech socjodemograficznych, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i dostępności świadczeń.

Cel pracy. Ocena poziomu satysfakcji życiowej wśród pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej.

Materiał i metody. Badanie przeprowadzono w NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego w Bartodziejach w okresie 17.10.2024-29.11.2024. Zastosowano analizę dokumentacji, sondaż diagnostyczny, obserwację oraz szacowanie. Wykorzystano ankietę autorską i Skalę Satysfakcji z Życia (SWLS).

Wyniki. Do badania włączono 103 osoby. Umiarkowany poziom satysfakcji uzyskało 37,9% respondentów, a wysoki 35,9%. Stwierdzono dodatnią korelację między wykształceniem a satysfakcją życiową ($R=0,41$; $p<0,0001$). Mieszkańcy miast oceniali jakość życia wyżej niż mieszkańcy wsi ($M=20,9$ vs $20,4$ pkt.; $p<0,01$). Wyższe wyniki wiązały się także z lepszą samooceną zdrowia i pełnym dostępem do opieki ($M=21,2$ vs $17,7$ pkt.; $p<0,02$).

Wnioski. W badanej grupie dominował umiarkowany poziom satysfakcji z życia, a ponad 1/3 respondentów uzyskała wyniki wysokie. Wyższa satysfakcja częściej dotyczyła mieszkańców miast oraz osób lepiej wykształconych i w korzystniejszej sytuacji społeczno-ekonomicznej; niższa współwystępowała z gorszym stanem zdrowia i ograniczonym dostępem do świadczeń.

Słowa kluczowe: podstawowa opieka zdrowotna, pacjenci, satysfakcja z życia.

Specyfika opieki nad pacjentem z niedokrwistością w praktyce pielęgniarstwie

Zofia Wieczerzańska, Iga Mazurkiewicz, Milena Duda

Studenckie Koło Naukowe, Zakład Pielęgniarstwa Rodzinnego i Geriatrycznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Barbara Ślusarska

Wstęp. Niedokrwistość jest powszechnym problemem zdrowotnym o wielonarządowych objawach i różnorodnych przyczynach, wpływającym na życie biologiczne, psychiczne i społeczne pacjenta. Pielęgniarka koordynuje opiekę, uczestniczy w planowaniu działań i wdrażaniu profilaktyki.

Cel pracy. Celem głównym pracy jest określenie problemów opiekuńczych pacjenta z niedokrwistością.

Materiał i metoda. Metoda badawcza bazowała na studium przypadku: 23 letnia kobieta przyjęta do Kliniki Hematoonkologii i Transplantacji Szpiku z niedokrwistością z niedoboru żelaza. Zastosowano następujące techniki badawcze: wywiad, zbieranie pomiarów parametrów życiowych, obserwacja oraz analiza dokumentacji medycznej. Narzędzia badawcze, których użyto do realizacji pracy badawczej to: bristolska skala uformowania stolca, skala BMI, skala CDAI, skala oceny dolegliwości choroby hemoroidalnej, intensywność nudności według kryteriów Światowej Organizacji Zdrowia, skala mMRC, skala Baxter, wskaźniki dobrego samopoczucia, skala Becka, kwestionariusz do oceny stanu odżywienia MNA, ocena nasilenia niedokrwistości. Badanie zostało przeprowadzone w marcu 2025 roku.

Wyniki. U pacjentki zaobserwowano zmęczenie, zaburzenia snu, nietolerancję aktywności, co wynika z niedoboru hemoglobiny. Występuje także biegunka i zaburzenia obrazu ciała, co wpływa na obniżenie samopoczucia i komfortu życia. Pacjentka wymaga monitorowania parametrów hematologicznych oraz stanu jelit, a także wsparcia w codziennych czynnościach.

Wnioski. Istnieje wiele problemów opiekuńczych, które występują u pacjenta z niedokrwistością. Wymagają one określonych czynności pielęgniarstwie wykonywanych na najwyższym poziomie, które mają na celu poprawę stanu pacjenta.

Słowa kluczowe: problemy opiekuńcze, niedokrwistość, pielęgniarstwo.

Wiedza kobiet w wieku rozrodczym na temat odżywiania w okresie ciąży

Joanna Witko¹, Irena Puszkarcz², Damian Strojny¹

¹*Collegium Medicum Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej*

²*Instytut Ochrony Zdrowia Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Przemyślu*

Wstęp. Wiedza na temat zdrowego odżywiania jest kluczowa na każdym etapie życia, ma szczególne znaczenie u kobiet ciężarnych. Stosowanie się do zaleceń żywieniowych w tym okresie wpływa zarówno na zdrowie matki, jak i prawidłowy rozwój dziecka.

Cel pracy. Celem pracy była ocena wiedzy kobiet na temat odżywiania w okresie ciąży.

Material i metody. W badaniu udział wzięło 143 kobiety w wieku od 18 do 45 lat, mieszkanki Rzeszowa i okolic. W pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, techniką ankietowania z użyciem autorskiego kwestionariusza ankiety.

Wyniki. Ankietowane najwyżej oceniły położną (48,3%) jako źródła wiedzy żywieniowej w ciąży. Respondentki wiedziały, o zwiększeniu podaży kalorii w czasie ciąży, ale nie znały naukowych wskazań. Respondentki w większości wiedziały jakie produkty są niedozwolone i/lub szkodliwe w czasie ciąży, miały jednak ograniczoną wiedzę na temat stosowania konkretnych suplementów zalecanych dla kobiet ciężarnych. Kobiety ze środowiska miejskiego, gdzie promowane jest zdrowe odżywianie, miały większą świadomość znaczenia odpowiedniej diety w ciąży.

Wnioski.

1. Na decyzje kobiet ciężarnych odnośnie diety największy wpływ ma położna, lekarz i literatura fachowa.
2. Zalecenia i wskazówki przekładają się na wiedzę żywieniową kobiet i świadomość na temat wpływu konkretnych produktów na zdrowie matki i dziecka.
3. Osoby z wyższym wykształceniem zamieszkujące w miastach mają większą świadomość znaczenia odpowiedniego odżywiania w ciąży.

Słowa kluczowe: ciąża, wiedza żywieniowa, odżywianie.

Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z niedoczynnością tarczycy

Karolina Wnuk

Studentka studiów II stopnia, kierunek pielęgniarstwo, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr n. med. Beata Kropornicka

Zakład Interny i Pielęgniarstwa Internistycznego, Katedra Pielęgniarstw Zachowawczych, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Tarczyca bierze udział w wielu kluczowych dla organizmu procesach. Dlatego jej niedoczynność, cechująca się obniżonym wydzielaniem hormonów, ma wpływ na cały organizm człowieka.

Cel pracy. Celem pracy jest określenie zadań pielęgniarki w opiece nad chorym z niedoczynnością tarczycy.

Materiał i metody. Badaniem w środowisku domowym została objęta 23 letnia kobieta od ponad roku chorująca na niedoczynność tarczycy oraz inne choroby, m. in. depresję. Metodą wykorzystaną w pracy było studium indywidualnego przypadku. Do gromadzenia danych zastosowano: kartę opieki pielęgniarskiej, liczne skale oraz autorski test do oceny wiedzy chorej na temat choroby.

Wyniki. U badanej stwierdzono: nieprawidłową masę ciała, zaparcia, przewlekłe zmęczenie oraz suchość skóry. Chora zmagająca się z przewlekłą depresją o umiarkowanym nasileniu, brakiem akceptacji i wystarczającego wsparcia ze strony rodziny. Jakość życia pacjentki, badana w poszczególnych skalach Kwestionariuszem - ThyPRO, mieściła się w przedziale od 29 do 75, w zależności od ocenianego obszaru funkcjonowania. W teście oceniającym wiedzę na temat choroby i sposobów radzenia sobie z jej konsekwencjami pacjentka otrzymała 80% punktów. Jednak stopień realizacji zaleceń terapeutycznych przez chorą, badany Skalą Adherence w Chorobach Przewlekłych (ACDS), był niski.

Wnioski. Choroba miała wpływ na emocjonalne i społeczne aspekty życia pacjentki, a także na jej codzienne funkcjonowanie i nasilenie objawów somatycznych. W opiece nad pacjentką pielęgniarka realizowała zadania diagnostyczne, pielęgnacyjno-opiekuńcze i edukacyjne. Badana wymagała przede wszystkim zapewnienia wsparcia psychicznego i motywacyjnego w zakresie zmian w stylu życia.

Słowa kluczowe: niedoczynność tarczycy, pacjent, zadania pielęgniarki.

Demencja jako wyzwanie współczesnej medycyny

Paulina Wojdyła

Studenckie Koło Naukowe Profilaktyki Zdrowotnej Kobiet, Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Joanna Błajda

Wstęp. Demencja to spadek sprawności umysłowej wynikający z postępujących zmian w mózgu, prowadzący do osłabienia funkcji poznawczych, takich jak pamięć, myślenie, orientacja czy liczenie. W Polsce na demencję choruje około 400 tys. osób, a częstość występowania rośnie wraz z wiekiem – objawy pojawiają się u 6% osób po 60. roku życia i u 25% po 85. roku życia.

Cel. Celem pracy jest zwiększenie świadomości na temat demencji jako istotnego problemu zdrowotnego współczesnego świata oraz analiza wyzwań, jakie stawia ona przed medycyną.

Podstawowe założenia. Demencja to jedno z najszybciej rozwijających się stanów chorobowych XXI wieku, stanowiące poważne wyzwanie dla opieki zdrowotnej, polityki zdrowotnej i opieki społecznej. Demencja starcza wynika z postępujących zmian neurodegeneracyjnych w mózgu. W przypadku Choroby Alzheimera dochodzi do zaniku kory mózgowej w płatach skroniowych i ciemieniowych. Chorobę mogą wywoływać czynniki genetyczne, starzenie się organizmu, inne schorzenia (wodogłowie, guzy mózgu, krwiaki pourazowe, padaczka) oraz czynniki środowiskowe. Najczęstszym objawem jest zaburzenie pamięci, pojawiają się także trudności w orientacji, mówieniu, liczeniu, ocenie sytuacji oraz zmiany nastroju, apatia i agresja. Choroba rozwija się etapami – od łagodnych problemów z pamięcią, przez nasilające się zaburzenia poznawcze i emocjonalne, aż po całkowitą utratę samodzielności i konieczność stałej opieki. Leczenie polega na łagodzeniu objawów i poprawie jakości życia pacjenta. Demencja stawia przed systemem opieki zdrowotnej wyzwanie płynności przejść między opieką szpitalną, pierwszego kontaktu, domową oraz wsparciem doraźnym dla rodzin opiekunów.

Podsumowanie. Demencja jest poważnym problemem zdrowotnym. Starzenie się społeczeństwa i brak skutecznego leczenia przyczynowego – zwłaszcza w przypadku Choroby Alzheimera – stanowią duże wyzwanie dla medycyny. Wczesna diagnoza, odpowiednia opieka i rozwój badań naukowych są kluczowe dla poprawy jakości życia chorych.

Słowa kluczowe: demencja, starzenie się społeczeństwa, senior.

**Zdecentralizowane Badania Kliniczne (DCT) jako kierunek rozwoju medycyny.
Zastosowanie telemonitorowania KTG w położnictwie na przykładzie mobilnej
kardiotokografii**

Maja Wolna, Natalia Wiewiórska

*Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Położnictwa Praktycznego II Katedry Ginekologii
i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi*

*Opiekunowie pracy: dr n. med. Bogusława Rudnicka, mgr Małgorzata Kurpios–Kosińska
SKN przy Zakładzie Położnictwa Praktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi*

Wstęp. Zdecentralizowane badania kliniczne (DCT) to model wykorzystujący telemedycynę i technologie mobilne do zdalnego monitorowania pacjentów. Rozwój tych rozwiązań, przyspieszony pandemią COVID-19, umożliwił ich zastosowanie w położnictwie. Przykładem jest mobilna kardiotokografia (KTG), pozwalająca na zdalne monitorowanie dobrostanu płodu w warunkach domowych.

Zdecentralizowane badania kliniczne (DCT) zwiększają dostępność badań i ograniczają koszty dzięki wykorzystaniu technologii cyfrowych oraz zdalnego monitorowania. Kardiotokografia jest podstawową metodą oceny dobrostanu płodu. Rozwój mobilnych urządzeń KTG umożliwia wykonanie badania w domu z jednoczesną zdalną oceną zapisu przez personel medyczny.

Cel pracy. Celem pracy jest analiza aktualnych doniesień naukowych dotyczących zastosowania mobilnej kardiotokografii w modelu zdecentralizowanej opieki oraz ocena jej: przydatności diagnostycznej, wykonalności technicznej, bezpieczeństwa klinicznego, akceptowalności wśród pacjentek, potencjalnego wpływu na organizację opieki przedporodowej.

Podstawowe założenia. Praca ma charakter poglądowy. Analizie poddano publikacje naukowe z ostatnich 5 lat, dostępne w ogólnodostępnych bazach danych medycznych, dotyczące: mobilnej kardiotokografii (mobile CTG), telemonitorowania dobrostanu płodu. Uwzględniono badania oceniające skuteczność techniczną urządzeń (jakość zapisu, odsetek czytelnych zapisów), równoważność diagnostyczną względem standardowego KTG szpitalnego oraz poziom satysfakcji pacjentek.

Podsumowanie. Analiza publikacji wskazuje, że mobilne KTG charakteryzuje się wysoką wykonalnością techniczną i porównywalną wartością diagnostyczną względem nadzoru szpitalnego. Przy odpowiedniej kwalifikacji pacjentek metoda ta jest bezpieczna i skuteczna. Telemonitorowanie może zwiększyć dostępność i efektywność opieki

przedporodowej oraz stać się istotnym elementem nowoczesnej opieki położniczej i rozwoju zdecentralizowanych badań klinicznych.

Słowa kluczowe: Zdecentralizowane badania kliniczne (DCT), zdalne KTG, położnictwo.

Genomika w pielęgniarstwie – wpływ medycyny personalizowanej na rozwój kompetencji zawodowych i standardy opieki nad pacjentem

Aleksandra Woś, Gabriela Wójcik, Aleksandra Wawrzaszek

Studenckie Koło Naukowe „Promotorzy Zdrowia“ przy Zakładzie Promocji Zdrowia Katedra Rozwoju Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie
Opiekun pracy: dr hab. n. o. zdrowiu, dr n. med. Anna Bednarek, prof. uczelni

Wstęp. Dynamiczny rozwój nauk genomicznych sprawia, że genomika staje się fundamentem nowoczesnej medycyny personalizowanej, redefiniując rolę pielęgniarki w systemie ochrony zdrowia. Wykorzystanie danych genetycznych pozwala na precyzyjną ocenę ryzyka chorób oraz optymalizację farmakoterapii, jednak skuteczne wdrożenie tych rozwiązań zależy od poziomu edukacji personelu medycznego.

Cel. Celem pracy jest analiza wpływu genomiki na kierunki rozwoju edukacji pielęgniarskiej oraz ocena roli pielęgniarki w zintegrowanym procesie opieki opartej na profilowaniu genetycznym pacjenta.

Materiał. Materiał badawczy stanowiła krytyczna analiza literatury naukowej dostępnej w bazach PubMed, Scopus i Google Scholar, ze szczególnym uwzględnieniem raportów *Global Genomic Nursing Alliance (G2NA)* oraz światowych wytycznych dotyczących kompetencji genomicznych w pielęgniarstwie.

Wyniki. W pracy omówiono różnice w implementacji genomiki do programów nauczania na świecie i w Polsce, wskazując na konieczność aktualizacji sylabusów o zagadnienia z zakresu farmakogenomiki i poradnictwa genetycznego. Przeanalizowano modele opieki, w których pielęgniarka pełni rolę koordynatora edukacji pacjenta w obszarze prewencji celowanej.

Analiza literatury wskazuje, że integracja wiedzy genomicznej z praktyką pielęgniarską istotnie poprawia bezpieczeństwo farmakoterapii, pozwala na wczesne wykrywanie predyspozycji nowotworowych oraz zwiększa efektywność interwencji prozdrowotnych. Wykazano, że zaawansowane kompetencje w tym zakresie są niezbędne do pracy w nowoczesnych jednostkach typu *Precision Medicine Units*.

Wnioski podkreślają, że nowoczesne pielęgniarstwo wymaga włączenia do tradycyjnych modeli opieki pielęgniarstwa precyzyjnego. Rozwój edukacji w obszarze genomiki jest kluczowym warunkiem poprawy jakości życia pacjentów i efektywności systemów ochrony zdrowia w Polsce i na świecie.

Słowa kluczowe: genomika, pielęgniarstwo precyzyjne, edukacja medyczna, medycyna personalizowana, EBP.

Testy kasetkowe jako szybkie narzędzie diagnostyczne w badaniach typu POCT (point – of care testing) czyli w bezpośrednim kontakcie z chorym

Agnieszka Woźniak-Kosek

Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Wojskowy Instytut Medyczny –PIB w Warszawie

Wstęp. W diagnostyce medycznej, dzięki wprowadzeniu testów, których wykonanie nie jest obligatoryjne w warunkach Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych otworzyła się nowa funkcjonalność w sprawowaniu opieki nad pacjentem. Dostępność do badań np. w gabinetach lekarskich, bezpośrednio przy łóżku hospitalizowanego pacjenta czy w jego domu stanowią obecnie jedno z ważniejszych narzędzi do szybkiego rozpoznawania chorób zakaźnych. Mikrobiologiczne testy kasetkowe są przeznaczone przede wszystkim do szybkiego wykrywania obecności określonych wirusów, bakterii i pasożytów.

Cel pracy. Ocena przydatności szybkich metod immunochromatograficznych w opiece nad pacjentem hospitalizowanych i pacjentem leczonym przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej i w warunkach domowych.

Materialy i metody. Badania przeprowadzono z użyciem testów dzięki którym możliwe jest wykrycie:

- Antygeny *Campylobacter* spp. w kale
- Antygenów norowirusów genogrupy I i II w kale
- Antygenów rotawirusów i adenowirusów w kale
- Toksyn *Cl. difficile* w kale
- Antygenów *Legionella pneumophila* w moczu
- Antygeny *Streptococcus pneumoniae* w moczu lub w płynie mózgowo-rdzeniowym
- Antygenów wirusa grypy A/B w wymazach z nosogardzieli
- Antygeny SARS Co-V2 w wymazach z nosogardzieli
- Antygenów RSV w wymazach z nosogardzieli.

Wyniki. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2025r., w WIM- PIB wykonano 7702 tego typu testów kasetkowych. Najwięcej bo 3809 testów, wykonano aby ocenić występowanie toksyn *Cl. difficile*, następnie wykrywanie adenowirusów, rotawirusów i norowirusów jako patogenów przewodu pokarmowego w liczbie 1604. Kolejnymi testami, które były wykonywane w znaczącej liczbie dla pacjentów dotyczyły wykrywania wirusów bytujących w układzie oddechowym tj. grypa A/B i SARS CoV-2.

Wnioski. Możliwość uzyskania wyniku w ciągu 10-15 minut ma największe znaczenie w medycynie ratunkowej, gdzie pozwala na podjęcie szybkiej decyzji terapeutycznej co ma bezpośrednie przełożenie na poprawę rokowań pacjenta. Szybkie testy laboratoryjne używane poza laboratorium znajdują także szerokie zastosowanie w podstawowej opiece zdrowotnej. Ich atutem jest możliwość uzyskania wyniku diagnostycznego w gabinecie lekarza, często oddalonym od laboratorium.

Słowa kluczowe: testy POCT (point – of care testing), przyłóżkowa diagnostyka szpitalna, testy stosowane w podstawowej opiece zdrowotnej.

Analiza HRV jako narzędzie pielęgniarskiej oceny dobrostanu u pacjentów z nadciśnieniem tętniczym

Joanna Wójcik-Błaszczuk, Danuta Zarzycka, Monika Wójtowicz-Marzec

Zakład Pediatrii i Pielęgniarstwa Pediatrycznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Nadciśnienie tętnicze pozostaje głównym czynnikiem ryzyka przedwczesnych zgonów sercowo – naczyniowych. Kluczowym mechanizmem patogenetycznym jest nadreaktywność układu współczulnego, prowadząca do dysfunkcji śródbłonna i sztywności tętnic. Zmienność rytmu serca (HRV) jest nieinwazyjnym biomarkerem oceniającym stan autonomicznego układu nerwowego, odzwierciedlającym zdolność organizmu do adaptacji i regeneracji w odpowiedzi na stres.

Cel. Celem pracy jest analiza znaczenia klinicznego pomiarów HRV u pacjentów z nadciśnieniem tętniczym oraz określenie roli pielęgniarki w wykorzystaniu tej technologii do monitorowania stanu zdrowia i zarządzania stresem pacjenta.

Materiał i metoda. Niniejsze opracowanie ma charakter przeglądu tematycznego literatury przedmiotu na podstawie bazy PubMed w wykorzystaniu słów kluczowych: „*heart rate variability*”, „*hypertension*”, „*cardiovascular risk*”, „*biomarker*”. Do analizy zakwalifikowano artykuły opublikowane w latach 2019 – 2024, polsko i anglojęzyczne. Poszukiwano odpowiedzi na pytania badawcze dotyczące korelacji parametrów HRV z ciśnieniem tętniczym oraz wpływu stresu psychofizycznego na układ krążenia wśród pacjentów z nadciśnieniem tętniczym.

Wyniki. Analiza dostępnej literatury wykazała, że pacjenci z nadciśnieniem tętniczym charakteryzują się obniżonymi parametrami HRV, co koreluje ze sztywnością tętnic i stanem zapalnym. Stres oraz zaburzenia snu zaburzają równowagę układu autonomicznego. Urządzenia typu wearables umożliwiają monitorowanie tych zmian w czasie rzeczywistym. Ocena dobrostanu pacjentów z HA polega na obiektywnym pomiarze zdolności organizmu do autoregulacji i radzenia sobie ze stresem.

Wnioski. Analiza HRV dostarcza informacji o dobrostanie pacjenta ze szczególnym uwzględnieniem zdolności autoregulacji. Implementacja analizy HRV do rutynowej praktyki pielęgniarskiej, pozwala na personalizację terapii, wczesną identyfikację ryzyka, obiektywną ocenę skuteczności interwencji nefarmakologicznych (np. treningów oddechowych) oraz personalizację edukacji terapeutycznej.

Słowa kluczowe. heart rate variability, HRV, hypertension, cardiovascular risk, stres, biomarkery, zmienność rytmu serca, ryzyko sercowo – naczyniowe, zarządzanie stresem, nadciśnienie tętnicze.

Satysfakcja z opieki pielęgniarskiej w opinii pacjentek oddziału ginekologii

Romana Wróbel, Elżbieta Kraśnianin, Anna Kremska, Natalia Zagłaniczna

Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. „Satysfakcja” oznacza dla pacjenta zadowolenie ze świadczonych usług medycznych. Badanie jej poziomu, jest ważnym czynnikiem potrzebnym do oceny jakości opieki zdrowotnej.

Cel pracy. Ocena satysfakcji z opieki pielęgniarskiej pacjentek oddziału ginekologii.

Materiał i metody. Badaniami objęto 150 kobiet z oddziału ginekologicznego w Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym w Stalowej Woli, w 2022 r. Zastosowano sondaż diagnostyczny, przy użyciu autorskiej ankiety. W ocenie poziomu satysfakcji posłużono się 5-cio stopniową skalą Likerta. W analizie zebranego materiału wykorzystano test Chi-kwadrat oraz V Kramera. Za poziom istotności przyjęto $p < 0,05$.

Wyniki. Średnia wieku badanych wynosiła 44 lata. Były to w większości kobiety z wykształceniem wyższym (54%), zamieszkujące miasta (57%), będące w związku małżeńskim (62%). Jako przyczynę pobytu w szpitalu najczęściej podawano operację (32%). Wśród czynników wpływających na satysfakcję z opieki pielęgniarskiej wymieniano: sprawność wykonywanych czynności (27%), stosunek do pacjenta (25%), komunikacja z pacjentem (23%) i jakość opieki (23%). Wysoki poziom satysfakcji z opieki wykazywało 73% badanych, przeciętny 27%. Stopień zadowolenia z opieki statystycznie istotnie korelował z wykształceniem ($p=0,012$), stanem cywilnym ($p=0,003$), przyczyną pobytu w szpitalu ($p=0,00007$) oraz czasem pobytu ($p=0,00008$)

Wnioski. Pacjentki oddziału ginekologii były wysoko usatysfakcjonowane z opieki pielęgniarskiej. Satysfakcja z opieki pielęgniarskiej była także zależna od przyczyny i czasu pobytu w szpitalu oraz stanu cywilnego i wykształcenia pacjentki ankietowanej.

Słowa kluczowe: satysfakcja, opieka pielęgniarska, jakość, ginekologia.

„Dla ich dobra” — jak stygmatyzacja przeciwdziała zwalczaniu otyłości

Karolina Wrzalik

Institut Psychologii Uniwersytet Opolski

Wstęp. Przegląd skupia się na zachowaniach prozdrowotnych występujących u osób z nadwagą i otyłością (rozumianych zgodnie z wytycznymi WHO), które doświadczyły stygmatyzacji oraz tzw. fat-fobii (moralnego dyskredytowania z powodu negatywnych cech i wartości przypisanych osobom z nadwagą lub otyłością). Obrażliwe komentarze dotyczące wagi często są usprawiedliwiane troską o zdrowie odbiorców oraz chęcią zmotywowania ich do zmiany.

Cel. Celem przeglądu jest weryfikacja związków pomiędzy doświadczeniem stygmatyzacji a podejmowaniem zachowań prozdrowotnych. Lepsze rozumienie relacji między zmiennymi pozwoli ukierunkować dalsze badania na temat motywowania do podejmowania zachowań prozdrowotnych u osób z nadwagą i otyłością.

Podstawowe założenia. Dokonano przeglądu badań dotyczących zachowań prozdrowotnych u osób z nadwagą, motywacji do schudnięcia, doświadczeń związanych z fat-fobią oraz kulturowych aspektów stygmatyzacji związanej z wagą. Przegląd ma charakter interdyscyplinarny, łączy psychologię, socjologię, antropologię oraz perspektywę nauk o zdrowiu. Szeroki zakres dyscyplinarny pozwala na uzyskanie pełniejszego obrazu problematyki i zrozumienie relacji między stygmatyzacją a podejmowaniem zachowań prozdrowotnych. Użyto badań publikowanych w ciągu ostatnich 15 lat (tj. 2010-2025), by zapewnić aktualność danych oraz norm społecznych związanych z wagą.

Podsumowanie. Przeanalizowane badania wskazują na istnienie relacji między doświadczeniem stygmatyzacji a występowaniem mniejszej liczby zachowań prozdrowotnych, mniejszą motywacją do ćwiczeń i diety oraz wzrostem masy ciała. Wyniki zaprzeczają istniejącą narrację o stojącej za fat-fobią trosce o stan zdrowia osoby z nadwagą/otyłością oraz przedstawianiu stygmatyzacji jako promocji zdrowia.

Słowa kluczowe: stygmatyzacja, fat-fobia, zachowania prozdrowotne, motywacja.

Ryzyko anemii i zmiany w układzie czerwonokrwinkowym u pacjentów w wieku podeszłym

Mateusz Wunderlich¹, Serhii Homzar¹, Michał Woś²

¹*Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Anatomii Prawidłowej, Klinicznej i Obrazowej,
Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

²*Zakład Informatyki i Statystyki Medycznej z Pracownią e-Zdrowia, Uniwersytet Medyczny w
Lublinie*

Opiekun pracy: dr n. med. Marek Tomaszewski

*Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej, Klinicznej i Obrazowej, Uniwersytet Medyczny w
Lublinie*

Wstęp. Niedokrwistość stanowi istotny problem kliniczny o znaczącym wpływie na zdrowie publiczne, szczególnie w populacji osób w podeszłym wieku. Do najczęstszych objawów niedokrwistości należą osłabienie, łatwa męczliwość, upośledzenie koncentracji, zawroty głowy oraz tachykardia, które w znaczący sposób wpływają na jakość i styl życia pacjenta. Poza zmianami o charakterze ilościowym, proces starzenia się organizmu wpływa również na cechy jakościowe samych czerwonych krwinek, w tym na ich zdolność do wiązania i transportu tlenu.

Cel pracy. Celem niniejszej pracy była ocena ryzyka występowania niedokrwistości oraz analiza zmian w układzie czerwonokrwinkowych u pacjentów geriatrycznych.

Materiały i metody. Badania przeprowadzono w grupie 160 pacjentów w podeszłym wieku oraz na grupie kontrolnej liczącej 129 osób. Analizie poddano podstawowe parametry morfologii krwi obwodowej, w tym liczbę erytrocytów, stężenie hemoglobiny oraz wskaźniki czerwonokrwinkowe. Zastosowano metody statystyczne, w tym testy t-Student oraz U Manna-Whitneya.

Wyniki: W badanej grupie seniorów zaobserwowano istotny statystycznie spadek liczby czerwonych krwinek. Stwierdzono również znaczące zmiany w zakresie wskaźników czerwonokrwinkowych u pacjentów, wskazujące na występowanie jakościowych zaburzeń w układzie erytrocytarnym podczas gdy u senierek parametry te były zbliżone do grupy kontrolnej.

Wnioski. Proces starzenia się układu czerwonokrwinkowego ma charakter niejednorodny i wiąże się zarówno ze zmianami ilościowymi, jak i jakościowych. Uzyskane wyniki podkreślają konieczność prowadzenia zindywidualizowanej diagnostyki oraz regularnego monitorowania parametrów morfologii krwi u pacjenta w wieku podeszłym.

Słowa kluczowe: niedokrwistość, hemoglobina, osłabienie, geriatria, makrocytoza.

Problemy laktacyjne w pierwszych 6 tygodniach po porodzie

Magdalena Zając

Studenckie Koło Naukowe Profilaktyki Zdrowotnej Kobiet, Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii, Collegium Medicum, Uniwersytet Rzeszowski

Opiekun pracy: dr n. o zdr. Joanna Błajda

Wstęp. Laktacja jest jednym z najważniejszych elementów opieki okołoporodowej i pierwszego roku życia dziecka. Pierwsze 6 tygodni po porodzie stanowi krytyczny etap ustalania i stabilizacji produkcji mleka. U wielu matek w tym okresie pojawiają się ograniczenia lub zakłócenia procesu karmienia piersią. Problemy laktacyjne tego okresu stanowią jedną z głównych przyczyn przedwczesnego odstawienia od karmienia piersią i obniżają bezpieczeństwo żywienia oraz zdrowia noworodka.

Cel pracy. Celem pracy jest analiza najczęściej występujących problemów laktacyjnych w pierwszych 6 tygodniach połogu oraz ocena czynników wpływających na ich występowanie i skuteczność wsparcia udzielanego matkom.

Podstawowe założenia. Początkowy okres połogu jest kluczowy dla prawidłowego rozpoczęcia i utrzymania laktacji, a pojawiające się wtedy trudności mogą wpływać na czas i efektywność karmienia piersią. Do najczęstszych problemów należą bolesność i urazy brodawek, nawał i zastój pokarmu, zapalenie piersi, niedobór lub nadmiar mleka oraz trudności w przystawianiu noworodka. Zaburzenia te mają charakter wieloczynnikowy, obejmują uwarunkowania fizjologiczne oraz czynniki organizacyjne i edukacyjne. Wczesne rozpoznanie problemów i profesjonalne wsparcie personelu medycznego zwiększa szanse na utrzymanie karmienia naturalnego.

Podsumowanie. Problemy laktacyjne w pierwszych tygodniach połogu są zjawiskiem częstym i wieloczynnikowym. Kluczowe znaczenie ma wczesna identyfikacja trudności oraz zapewnienie profesjonalnego wsparcia edukacyjnego i emocjonalnego. Indywidualizacja opieki oraz ciągłość wsparcia mogą istotnie zwiększyć odsetek kobiet kontynuujących karmienie piersią oraz poprawić ich satysfakcję z macierzyństwa.

Słowa kluczowe: laktacja, karmienie piersią, połów.

Porównawcza ocena zawartości barwnika fotosyntetycznego w korzeniach wybranych gatunków żeń-szenia

Weronika Zawada, Amelia Kostrzewa

Zakład Żywienia Człowieka i Metabolomiki, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Opiekun pracy: dr hab. n. med. i zdr. inż. Karolina Jakubczyk, prof. uczelni

Wstęp. Rośliny adaptogenne, jak gatunki *Panax*, *Withania* czy *Eleutherococcus*, są cenione za zdolność do modulacji odpowiedzi organizmu na stresory. Choć ich aktywność wynika głównie z obecności saponin triterpenowych lub eleuterozydów, istotnym elementem składu fitochemicznego jest chlorofil. Poza funkcją w fotosyntezie, wykazuje on działanie przeciwzapalne oraz przeciwutleniające. Oznaczanie stężenia chlorofilu w suszonych korzeniach żeń-szenia może stanowić dodatkowy wskaźnik jakościowy surowca.

Cel. Ilościowe oznaczenie oraz analiza porównawcza poziomu chlorofilu a, b oraz całkowitego w korzeniach wybranych gatunków żeń-szenia.

Material i metody. Analizie poddano suszone korzenie: żeń-szenia syberyjskiego (*Eleutherococcus senticosus*), indyjskiego (*Withania somnifera*) oraz żeń-szenia właściwego (*Panax ginseng*) - białego i czerwonego. Zawartość chlorofilu oznaczono metodą spektrofotometryczną, mierząc absorbancję przy długościach fal $\lambda = 645$ nm i $\lambda = 663$ nm. Pomiar realizowano w dziewięciu powtórzeniach. Wyniki przedstawiono jako zawartość chlorofilu a, b oraz całkowitą (a + b) w $\mu\text{g/mL}$. Do analizy statystycznej wykorzystano program GraphPad Prism 10.

Wyniki. Analizy wykazały, że stężenie barwnika różni się zależnie od rodzaju surowca. Najwyższą koncentrację chlorofilu odnotowano w żeń-szeniu syberyjskim (8,46 $\mu\text{g/mL}$) oraz białym (7,08 $\mu\text{g/mL}$). Najniższą zawartość (1,41 $\mu\text{g/mL}$) zaobserwowano w próbkach żeń-szenia czerwonego.

Wnioski. Zróżnicowanie poziomu chlorofilu potwierdza odmienną charakterystykę biochemiczną badanych gatunków. Wyższa zawartość barwnika w żeń-szeniu syberyjskim i białym może predysponować te surowce do szerszego wykorzystania w suplementacji antyoksydacyjnej i przeciwzapalnej.

Słowa kluczowe: chlorofil, żeń-szeń.

Profilaktyka podwichnięcia stawu barkowego u pacjentów po udarze niedokrwiennym mózgu – analiza działań pielęgniarских w świetle literatury

Aleksandra Klejna, Urszula Kruger

Katedra Pielęgniarstwa, Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile

Studenckie Koło Naukowe Innowacji Pielęgniarских

Opiekun pracy: dr Anna Żdanowicz

Wstęp. Podwichnięcie stawu barkowego jest częstym powikłaniem u pacjentów po udarze niedokrwiennym mózgu, szczególnie w fazie wiotkiej kończyny górnej. Powoduje ograniczenie ruchomości, ból i utrudnia rehabilitację. Pielęgniarka odgrywa kluczową rolę w profilaktyce poprzez właściwe pozycjonowanie pacjenta, edukację oraz współpracę z zespołem terapeutycznym. Opracowanie ma charakter przeglądowy i opiera się na analizie aktualnych publikacji polsko- i anglojęzycznych dotyczących profilaktyki i leczenia podwichnięcia stawu barkowego u pacjentów po udarze mózgu, dostępnych w bazach PubMed, Google Scholar oraz krajowych zasobach elektronicznych.

Cel pracy. Celem przeglądu jest analiza działań pielęgniarских, które mogą zapobiegać podwichnięciu barku u pacjentów poudarowych, na podstawie aktualnej literatury naukowej.

Podstawowe założenia. Z przeglądu literatury wynika, że skuteczna profilaktyka podwichnięcia barku wymaga kompleksowego podejścia do pacjenta, obejmującego zarówno aspekty fizyczne, jak i psychiczne.

Podstawowe działania obejmują:

- utrzymanie prawidłowej pozycji ułożeniowej chorego z zachowaniem symetrii ciała,
- unikanie pociągania za kończynę z niedowładem,
- stosowanie temblaków lub ortez,
- wykorzystanie tapingu oraz przezskórnej stymulacji nerwowo-mięśniowej (NMES),
- prowadzenie ćwiczeń czynnych i biernych,
- edukację pacjenta oraz jego opiekunów w zakresie prawidłowego postępowania z kończyną porażoną,
- współpracę pielęgniarki z lekarzem i fizjoterapeutą.

W literaturze podkreśla się również znaczenie wsparcia emocjonalnego chorego, które pozytywnie wpływa na motywację i efektywność rehabilitacji.

Podsumowanie. Pielęgniarka odgrywa istotną rolę w zapobieganiu podwichnięciu stawu barkowego u pacjentów po udarze mózgu.

Regularne ćwiczenia, właściwe pozycjonowanie ciała, obserwacja kończyny górnej, stosowanie metod wspomagających (taping, stymulacja elektryczna) oraz współpraca interdyscyplinarna skutecznie zmniejszają ryzyko wystąpienia subluksacji. Połączenie tradycyjnej opieki pielęgniarstwa z nowoczesnymi metodami rehabilitacyjnymi i farmakoterapią poprawia komfort pacjenta, redukuje dolegliwości bólowe oraz wspiera proces odzyskiwania sprawności ruchowej.

Słowa kluczowe: podwichnięcie stawu barkowego, udar mózgu, opieka pielęgniarstwa.

Integracja analizy składu ciała i biomarkerów biologicznych w ocenie stanu zdrowia dorosłych mieszkańców subregionu sądeckiego

Małgorzata Wygoda¹, Zuzanna Wojtas¹, Katarzyna Kruczek¹, Sonia Mróz¹, Artur Plata¹,
Marek Zborowski¹

¹*Koło Naukowe Dietetyków, Katedra Dietetyki, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu*

²*Katedra Dietetyki, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu*

Wprowadzenie. Otyłość stanowi przewlekłą chorobę ogólnoustrojową związaną z zaburzeniem homeostazy energetycznej i nadmiernym nagromadzeniem tkanki tłuszczowej, prowadzącym do licznych powikłań metabolicznych.

Cel. Celem badania była wielowymiarowa ocena zdrowia metabolicznego dorosłych mieszkańców subregionu sądeckiego z wykorzystaniem analizy składu ciała (BIA), parametrów biochemicznych krwi oraz biomarkerów śliny.

Materiał i metody. Badaniem objęto 60 osób w wieku 40–75 lat. Skład ciała oceniano metodą bioimpedancji elektrycznej (InBody 770). Analizy biochemiczne obejmowały oznaczenia glukozy, lipidogramu, HbA1c, insuliny i kortyzolu. Próbkę śliny analizowano pod kątem pH i pojemności buforowej.

Wyniki. Wśród badanych 34% spełniało kryteria zespołu metabolicznego. Kobiety charakteryzowały się niższym pH śliny oraz wyższym stężeniem HDL. Pozostałe parametry biochemiczne były zbliżone między płciami. Wykazano silną dodatnią korelację między VFA a procentową zawartością tkanki tłuszczowej ($r=0,92$) oraz umiarkowaną z insuliną ($r=0,61$).

Wnioski. Kompleksowa ocena łącząca analizę składu ciała i biomarkerów śliny stanowi wartościowe narzędzie w diagnostyce zdrowia metabolicznego.

Słowa kluczowe: otyłość, zdrowie metaboliczne, bioimpedancja elektryczna, tłuszcz trzewny.

Problemy pielęgnacyjne pacjenta po prostatectomii w asyście robota da Vinci

Oliwia Sinkiewicz¹, Emilia Wawszczak²

¹III rok pielęgniarstwa, Wydział Medyczny Collegium Medicum Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

²Opiekun merytoryczny, Zakład Pielęgniarstwa. Chirurgicznego, Wydział Medyczny Collegium Medicum Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Wstęp. Prostatectomia jest zabiegiem polegającym na usunięciu gruczołu krokowego z powodu nowotworu u mężczyzn. Obecnie najlepsze wyniki leczenia osiągnęte są poprzez zastosowanie techniki chirurgicznej przy użyciu robota da Vinci. W okresie okołoperacyjnym chorzy pozostają pod opieką pielęgniarek, które czuwają nad ich bezpieczeństwem i komfortem oraz rozpoznają ich problemy pielęgnacyjne i starają się je wyeliminować.

Celem pracy było przedstawienie specyfiki opieki pielęgniarstwa nad pacjentem po prostatectomii radykalnej w asyście systemu robotycznego da Vinci.

Wyniki Opieką objęto 65-letniego pacjenta hospitalizowanego na oddziale urologii z powodu raka gruczołu krokowego poddanego prostatectomii radykalnej z wykorzystaniem systemu robotycznego da Vinci. W okresie pooperacyjnym zidentyfikowano problemy pielęgnacyjne obejmujące: ból, deficyt wiedzy na temat jednostki chorobowej, ryzyko zakażenia rany pooperacyjnej, lęk związany z chorobą i procesem leczenia oraz konieczność przygotowania pacjenta do samodzielnego funkcjonowania z cewnikiem Foleya w warunkach domowych. Działania pielęgniarstwa koncentrowały się na monitorowaniu parametrów życiowych pacjenta, łagodzeniu bólu, obserwacji i pielęgnowaniu rany pooperacyjnej, kontroli diurezy oraz edukacji zdrowotnej dotyczącej dalszego postępowania po wypisie ze szpitala. Szczególne znaczenie miało przygotowanie chorego do samoopieki. Bardzo istotnym elementem opieki było wsparcie psychiczne pacjenta i jego rodziny.

Wnioski Zastosowanie technologii robotycznych w chirurgii urologicznej sprzyja szybszej rekonwalescencji pacjentów. Podstawowe działania pielęgniarstwa pozostają zbliżone do tych z zastosowaniem laparoskopii, jednak wciąż pozostaje znaczenie edukacji zdrowotnej oraz wsparcia psychicznego pacjenta w procesie powrotu do samoopieki.

Słowa kluczowe: technologie robotyczne, opieka pielęgniarstwa, da Vinci, prostatectomia radykalna, edukacja pacjenta.

Ocena wybranych aspektów sprawności funkcjonalnej seniorów

Tomasz Czarnowski

Student kierunku pielęgniarstwo Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekun pracy: dr hab. n. o zdr. Mariusz Wysokiński, profesor uczelni,

dr n. med. Wiesław Fidecki, profesor uczelni, dr n. med. i n. o zdr. Jan Korulczyk

Wstęp. Samodzielne funkcjonowanie w życiu codziennym związane jest z możliwością samoobsługi i samoopieki. Samoopieka są to wszystkie działania, które podejmowane są w celu zachowania stanu zdrowia na dobrym poziomie. Do działań tych zalicza się nie tylko opieka nad swoim zdrowiem poprzez stosowanie się do zaleceń lekarskich, ale także zdrowy styl życia. Zmiany w organizmie związane z procesem starzenia oraz występujące choroby mogą znacznie utrudniać samodzielne funkcjonowanie w życiu codziennym.

Cel. Celem badań była ocena stanu funkcjonalnego osób w podeszłym wieku.

Materiał i metoda. Badania zostały przeprowadzane na terenie województwa lubelskiego. Grupę badaną stanowiło 112 osób w wieku 65 lat i więcej.

Oceny pacjentów dokonano za pomocą skali Barthel.

Wyniki. W ocenie skalą Barthel wykazano, że w kategorii I znalazło się 43,00% badanych, w kategorii II było 57,00% seniorów. Nikt z badanych nie znalazł się z kategorii III. W grupie kobiet do kategorii I zakwalifikowano 29,40%, a do kategorii II 70,60%. Różnica pomiędzy grupami była istotna statystycznie.

Wnioski. Badana grupa osób starszych wykazała dość dobrą sprawność funkcjonalną. Analizowane zmienne socjodemograficzne istotnie różnicowały poziom sprawności funkcjonalnej badanych seniorów.

Słowa kluczowe: senior, skala Barthel, sprawność funkcjonalna.

Wybrane aspekty oceny geriatrycznej

Emilia Gajewska, Kinga Frasek

Studentki kierunku Pielęgniarstwo, Wydział Nauk Zdrowiu Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekunowie pracy: dr hab. n. o zdr. Mariusz Wysokiński, profesor uczelni,

dr n. med. Wiesław Fidecki, profesor uczelni

Wstęp. Wybrane aspekty oceny geriatrycznej odnoszą się do kompleksowej oceny stanu zdrowia osoby starszej. W geriatricy stosuje się tzw. Całościową Ocenę Geriatryczną (COG), która analizuje nie tylko choroby, ale również funkcjonowanie fizyczne, psychiczne i społeczne seniora.

Cel. Celem pracy było zaprezentowanie wybranych aspektów oceny geriatrycznej.

Podstawowe założenia. Całościowa Ocena Geriatryczna jest zwykle przeprowadzana przez zespół interdyscyplinarny, w skład którego mogą wchodzić lekarz geriatra, pielęgniarka, fizjoterapeuta, psycholog, dietetyk czy pracownik socjalny. Dzięki współpracy specjalistów możliwe jest stworzenie indywidualnego planu opieki dopasowanego do potrzeb pacjenta. W ocenie tej stosuje się różne narzędzia. Przykładowe instrumenty oceny to: skala Barthel, Geriatryczna Skala Depresji, skala NOSGER, skala IADL, skala VES-13

Podsumowanie. Całościowa Ocena Geriatryczna to kompleksowa analiza zdrowia i funkcjonowania osoby starszej. Jej głównym celem jest poprawa jakości życia seniora, utrzymanie jak największej samodzielności oraz zapobieganie pogłębianiu się niesprawności.

Słowa kluczowe: senior, ocena geriatryczna, zespół interdyscyplinarny.

Nowoczesne technologie w kształceniu medycznym

Kinga Frasek, Emilia Gajewska

Studentki kierunku Pielęgniarstwo, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Opiekunowie pracy: dr hab. n. o zdr. Mariusz Wysokiński, profesor uczelni,

dr n. med. Wiesław Fidecki, profesor uczelni

Wstęp. Dynamiczny rozwój nowych technologii, sztucznej inteligencji i symulacji komputerowych przyczynia się do zmiany metod kształcenia. Technologie takie jak VR, AR oraz symulacje medyczne pozwalają ćwiczyć procedury kliniczne bez ryzyka dla pacjenta.

Cel pracy. Celem pracy była prezentacja wybranych nowoczesnych technologii w kształceniu medycznym.

Podstawowe założenia. Symulacja wysokiej wierności (High-Fidelity Simulation) to metoda nauczania wykorzystująca zaawansowane symulatory pacjenta, które realistycznie odwzorowują funkcje organizmu. Symulatory mogą naśladować oddech, tętno, reakcje na leki, zmiany parametrów życiowych. Studenci mogą ćwiczyć procedury medyczne, podejmowanie decyzji klinicznych i pracę zespołową. Technologie VR (Virtual Reality) i AR (Augmented Reality) umożliwiają tworzenie realistycznych środowisk edukacyjnych w medycynie. Pozwalają ćwiczyć zabiegi oraz procedury kliniczne w wirtualnym środowisku bez ryzyka dla pacjenta. Studenci mogą oglądać i analizować struktury anatomiczne w modelach 3D, co ułatwia zrozumienie budowy ludzkiego ciała. Platformy e-learningowe umożliwiają studentom dostęp do wykładów, materiałów dydaktycznych i testów online. Daje to możliwość uczenia się w dowolnym miejscu i czasie, co ułatwia łączenie nauki z praktyką kliniczną.

Podsumowanie. Współczesne kształcenie studentów kierunków medycznych oparte jest na nowoczesnych technologiach, które zwiększają jakość edukacji. Nie zastąpią one kształcenia w warunkach naturalnych ale pozwalają studentom zdobywać i doskonalić umiejętności, jak i kompetencje społeczne.

Słowa kluczowe: kształcenie medyczne, nowoczesne technologie, symulacja medyczna.